

مجموعه

مصوبات ادوار سوم و چهارم

قانون گزاری

مجلس شورای ملی

۱۳۳۳ محرم ۱۷	تا	۱۳۳۳ ذی حجه ۲۵	دوره سوم
مطابق ۱۴ قوس ۱۲۹۳		مطابق ۱۱ عقرب ۱۲۹۴	

۱۳۳۹ شوال ۱۵	تا	۱۳۴۱ ذی قعدة ۷	دوره چهارم
مطابق ۱ سرطان ۱۳۰۰		مطابق ۳۲ جوزا ۱۳۰۲	

۲۵۷۷۶

چاپخانه مجلس شورای اسلامی - تهران

مقدمه

چون مجموعه قوانین و مصوبات مجلس شورای ملی در ادوار چهار گانه قانون گذاری (دوره اول - دوره دوم - دوره سوم - دوره چهارم) که سابقاً تجدید چاپ و منتشر شده بود تمام و مراجعات عمومی اقتضای تجدید چاپ آن را مینمود به تجدید چاپ دو دوره اولیه (اول و دوم) قبلاً اقدام و اینک به تجدید چاپ مصوبات دو دوره دیگر (سوم و چهارم) مبادرت ورزیده و پاره از نکاتی که در سومین چاپ این مجموعه ملحوظ شده است در زیر متذکر میشود :

اولاً - این مجموعه بر دو بند بشرح زیر تقسیم شده است .

بند اول - قوانین مصوبات دوره سوم قانون گذاری

بند دوم - قوانین و مصوبات دوره چهارم قانون گذاری .

ثانیاً - مصوبات دوره سوم قانون گذاری بواسطه کوتاهی دوره فقط شامل سه

قسمت بوده است .

۱ - قسمت اول - قوانین (که شامل قانون موقتی مصوب کمیسیون قوانین عدلیه

نیز میباشد) .

۲ - قسمت دوم - خلاصه تصویبات مالی .

۳ - قسمت سوم - تصمیمات و مطالب متفرقه .

ثالثاً - مصوبات دوره چهارم بقسمتهای زیر تقسیم شده است :

ب

۱ - قسمت اول - قوانین .

۲ - « دوم - امتیازات .

۳ - « سوم - قراردادها .

۴ - « چهارم - کنتراتها .

۵ - « پنجم - تصویبات مالی .

۶ - « ششم تصمیمات و مطالب متفرقه .

تصویبات مالی که در چاپهای گذشته برای احترام از ضخامت کتاب و عدم استفاده عموم از چاپ متن آن صرف نظر شده و فهرست مانند چاپ شده بود در این چاپ از نظر استفاده که ممکن است اشخاص ذی نفع بنمایند متن تفصیلی آن چاپ گردیده است . چنانچه از تقسیمات بالا مستفاد میشود در این مجموعه اولاً قوانینی که بعنوان (قوانین موقت) بوسیله کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی بموجب اختیار خاصی تصویب و موقتاً لازم الاجرا شده است چاپ شده و مثل چاپ قبل مجموعه خاصی برای آن در نظر گرفته نشده و ثانیاً تصمیمات و مطالب متفرقه که در دو چاپ قبل فهرست مانند منتشر شده بود از نقطه نظر تشخیص خط مشی دولت ها و لزوم معرفی اعضای کابینه ها بطور تفصیل چاپ و حتی تا آنجا که ممکن بوده است وزراء و معاونینی که در کابینه های مختلف به مجلس شورای ملی معرفی شده اند صورت آنان منتشر شده است .

رابعاً - فهرستی که در این مجموعه در نظر گرفته شده بدو قسمت تقسیم گردیده است

الف - فهرست تقسیمی - بترتیب تقسیمات مصوبات ادوار سوم و چهارم و نسبت

به هر دوره بترتیب تقسیمات خاص آن دوره که آن نیز بر دو قسمت است :

۱ - فهرست کلی - که در ابتدای این مجموعه گذارده شده و محل هر يك از ادوار

و قسمتهای مربوطه را بطور کلی مشخص میکند .

۲ - فهرست جزئی که برای هر قسمت علیحده تنظیم شده و شامل فهرست کلیه قوانین

مندرجه در آن قسمت میباشد .

ج

این فهرست در من کتب و اسنادی است که در این باره قرار داده شده است.
 با این فهرست که در این کتاب قرار داده شده و طبق مصوبات دوره سوم و چهارم قانون گذاری بنویسد تاریخ تصویب در آن ذکر گردیده است.
 همچنین در خصوص آن که در این باره در تاریخ قوانین و مقررات ذکر شده است.
 همچنین در اصلاحیه است که شامل آیین نامه و لایحه بود مطالعه کند که آن
 در مورد لزوم مراجعه به کتب و اسنادی که در این باره آن اصلاحیه حاصل نمایند.
 در ذیل صفحاتی که در این باره در این کتاب درج شده است و نیز در اصلاح آن

(فهرست مصوبات)

دوره سوم و چهارم قانون گذاری مجلس شورای ملی
 از صفحه الي صفحه
 بند اول - مصوبات دوره سوم قانون گذاری ۱ - ۶۰
 بند دوم - مصوبات دوره چهارم " " ۶۱ - ۳۲۶

فهرست مصوبات دوره سوم و چهارم قانون گذاری

شماره	صفحه	
	ب	ا
۱	۱	۶۰
۲	۶۱	۳۲۶

بند اول

مصوبات دوره سوم قانون گذاری

از ۱۷ محرم ۱۳۳۳ مطابق تا ۲۵ ذی حجه ۱۳۳۳ مطابق
 از ۱۴ قوس ۱۲۹۳ مطابق تا ۱۱ عقرب ۱۲۹۴ مطابق

صفحه		عنوان
تا	از	
۵۱	۱	قسمت اول - قوانین
	۵۲	قسمت دوم - تصویبات مالی
۶۰	۵۳	قسمت سوم - تصمیمات و مطالب متفرقه

ردیف	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	۱۳۲۱ از ۶۶ تا ۶۷	۱	۶
۲	۶۷ تا ۶۸	۲	۲
۳	۶۸ تا ۶۹	۲	۲
۴	دوره سوم قانون گزاری	۲	۲
۵	فهرست		
۶	قسمت اول - قوانین		
۷	۷۱ تا ۷۲		
۸	۷۲ تا ۷۳		
۹	۷۳ تا ۷۴		
۱۰	۷۴ تا ۷۵		
۱۱	۷۵ تا ۷۶		
۱۲	۷۶ تا ۷۷		
۱۳	۷۷ تا ۷۸		
۱۴	۷۸ تا ۷۹		
۱۵	۷۹ تا ۸۰		
۱۶	۸۰ تا ۸۱		
۱۷	۸۱ تا ۸۲		
۱۸	۸۲ تا ۸۳		
۱۹	۸۳ تا ۸۴		
۲۰	۸۴ تا ۸۵		
۲۱	۸۵ تا ۸۶		
۲۲	۸۶ تا ۸۷		
۲۳	۸۷ تا ۸۸		
۲۴	۸۸ تا ۸۹		
۲۵	۸۹ تا ۹۰		
۲۶	۹۰ تا ۹۱		
۲۷	۹۱ تا ۹۲		
۲۸	۹۲ تا ۹۳		
۲۹	۹۳ تا ۹۴		
۳۰	۹۴ تا ۹۵		
۳۱	۹۵ تا ۹۶		
۳۲	۹۶ تا ۹۷		
۳۳	۹۷ تا ۹۸		
۳۴	۹۸ تا ۹۹		
۳۵	۹۹ تا ۱۰۰		

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	قانون نسخ قانون ۲۳ جوزا ۱۳۲۹	۱	۲
۲	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه	۲	۲
۳	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه	۲	۲
۴	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه	۲	۳
۵	قانون راجع باسکناس بانک شاهنشاهی ایران	۳	۳
۶	قانون منع خروج طلا و نقره	۳	۴
۷	قانون تشکیلات وزارت مالیه کل مملکت ایران	۴	۱۷
۸	قانون پستی	۱۸	۳۵
۹	قانون مالیات مستغلات	۳۶	۳۹
۱۰	قانون مالیات دخانیات	۳۹	۴۰
۱۱	قانون اصلاح ماده دوم قانون تجدید تریاک	۴۰	۴۰
۱۲	قانون فروش رجه و غیره	۴۰	۴۰
۱۳	قانون تعمیر مقبره نادرشاه	۴۱	۴۱
۱۴	قانون سربازگیری	۴۲	۴۳
۱۵	قانون محاکم تجارت (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۴۴	۵۱

قانون

نسخ قانون ۲۳ جوزا ۱۳۲۹

مصوب ۲۶ حوت مطابق سانخ ربیع الثانی ۱۳۲۳ قمری

ماده اول - قانون ۲۳ جوزای ۱۳۲۹ از تاریخ ۲۸ حوت بارس نیل ۱۳۳۳ نسخ شده و تمام ادارات موجوده وزارت مالیه از خزانه داری و غیره در تحت ریاست مستقیم وزیر مالیه خواهد بود.

ماده دوم - مادامیکه لایحه تشکیلات اساسی وزارت مالیه از مجلس شورای ملی نگذشته و بموقع اجرا گذارده نشده است کمیسیونی مرکب از سه نفر در وزارت مالیه در تحت ریاست وزیر مالیه و در غیاب او در تحت ریاست نایب رئیس که از میان خودشان انتخاب خواهند کرد تشکیل خواهد شد اعضاء کمیسیون مزبور را مجلس شورای ملی از میان پانزده نفر اشخاصیکه دولت پیشنهاد میکند انتخاب خواهد کرد.

ماده سوم - کمیسیون مذکور در ماده قبل در کلیه عایدات و مخارج دولت نظارت داشته و تفتیشات لازمه را در ادارات مالیه بعمل خواهد آورد و تقدم تأدیه حوالجات مصوبه کمیسیون از حیث اهمیت یا فوریت موقوف بتصویب هیئت وزراء است.

ماده چهارم - کمیسیون مذکور هفته یک بار صورتی از کلیه وجوهات نقدی خزانه توسط وزیر مالیه بمجلس شورای ملی تقدیم میکند.

ماده پنجم - مدت مأموریت کمیسیون مزبور از روز (۲۸) حوت تا یک ماه

خواهد بود هر گاه قانون تشکیلات مالیه زودتر بموقع اجرا گذارده شود از روز اجرای قانون مزبور کمیسیون منحل خواهد شد.

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب ۳۰ حمل مطابق ۵ جمادی الثانیه ۱۳۳۳ قمری

ماده واحده - مدت مأموریت کمیسیون مذکور در ماده دوم قانون ۲۶ حوت ۱۳۳۳ تا زمانیکه تشکیلات اساسی وزارت مالیه بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده و بموقع اجرا گذاشته نشده است با همان ترتیبات و وظایفی که در قانون مزبور مقرر شده است تمدید میشود ولی این مدت متجاوز از یکماه نخواهد بود.

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب ۳۰ ثور مطابق ۵ رجب ۱۳۳۳ قمری

ماده واحده - مدت مأموریت کمیسیون مذکور در ماده دوم قانون ۲۶ حوت تا بیست روز بعد از گذشتن تشکیلات اساسی وزارت مالیه از مجلس با همان ترتیبات و وظایفی که در قانون مزبور مقرر شده است تمدید میشود.

قانون

تمدید مدت مأموریت کمیسیون تفتیش و نظارت مالیه

مصوب لیله ۱۸ رمضان ۱۳۳۳ قمری

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کمیسیون سه نفری تفتیش و نظارت

مالیه با حدود و اختیارات قانون مصوبه ۲۶ حوت بارس نیل ۱۳۳۳ کما فی السابق بر قرار خواهد بود و پس از اینکه کمیسیون تطبیق حوالجات مطابق قانون تشکیلات مالیه منتخب گردید این کمیسیون منحل خواهد بود.

قانون

راجع باسکناس بانک شاهنشاهی ایران

مصوب ۷ ثور مطابق ۱۲ جمادی الثانیه ۱۳۳۳ قمری

ماده ۱ - برای رفع اشکالات جریان امور صرافی مملکت که بواسطه مسدود بودن راه های اروپا و کمی ورود نقره از تبدیل بلیط های بانک شاهنشاهی حاصل شده است و برای حفظ تعادل و تناسب جریان مسکوک نقره در معاملات بانک شاهنشاهی ایران مکلف است که از هشتم برج ثور ۱۳۳۳ الی شصت روز متوالی در مقابل بلیط های خود روزی فقط ده هزار تومان مسکوک نقره ابران تادیه نماید.

ماده ۲ - علاوه بر مبلغ ده هزار تومان روزانه بانک مکلف است در موقعی که بمردم پول اسکناس میدهد و در موقعیکه مردم اسکناس برای مبادله میبرند بکتومان آن را مسکوک نقره تادیه بکنند.

ماده ۳ - در کلیه معاملات دولتی و ممالکتی کما فی السابق بلیط بانک رواج خواهد بود

ماده ۴ - بعد از انقضاء شصت روز مذکور در ماده اول این قانون از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۵ - این قانون فقط شامل یابتخت است

ماده ۶ - وزارت داخله مامور اجرای این قانون است

قانون

منع خروج طلا و نقره

مصوب ۲۳ جمادی الثانیه ۱۳۳۳ قمری

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون الی آخر برج اسد ۱۳۳۳ خارج کردن شمش

این قانون بر طبق ماده چهار از اعتبار ساقط شده است

و مسكوك نقره و طلا بطریق مال التجاره و کلی پستال از ایران ممنوع است
ماده ۳- این قانون از طرف دولت بوسیله اداره گمرکات و پستخانه و سایر
 ادارات مربوطه بموقع اجرا گذارده خواهد شد

قانون

تشکیلات وزارت مالیه کل مملکت ایران

مصوب ۱۵ جوزا مطابق ۲۱ رجب ۱۳۳۳ قمری

ماده ۱- وزارت مالیه بتقسیمات ذیل منقسم میشود:

- (۱) دایره وزارتی
- (۲) اداره تشخیص عایدات و خالصجات و مسكوكات
- (۳) اداره خزانه داری کل
- (۴) اداره محاسبات کل مالیه و دیون عمومیه و وظایف
- (۵) اداره گمرکات
- (۶) اداره محاکمات مالیه
- (۷) کمیسیون تطبیق حوالجات
- (۸) دایره پرسنل و ملزومات
- (۹) مجلس مشاوره عالی برای محاکمات اداری

ماده ۲- کلیه تشکیلات مذکور در ماده فوق در تحت ریاست مستقیم وزیر مالیه
 خواهند بود

ماده ۳- تشکیلات مزبوره هر يك در تحت ریاست يك نفر رئیس بوده و بقدر
 لزوم اجزاء خواهند داشت

باستثنای مجلس مشاوره عالی که ترتیب آن در مواد ۵۵ و ۵۶ مذکور است
ماده ۴- رؤسای ادارات مذکوره در فقرات ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ ماده (۱)
 بر حسب پیشنهاد وزیر مالیه و تصویب هیئت وزراء بصذور فرمان همایونی منصوب
 می شوند.

ماده ۵- انفصال رؤسای ادارات مذکوره در ماده (۴) بر حسب پیشنهاد وزیر
 مالیه و تصمیم هیئت وزراء خواهد بود.

ماده ۶- رئیس دائره پرسنل و ملزومات وزارت مالیه بر حسب حکم وزیر مالیه
 منصوب می شود.

ماده ۷- رؤسای دوایر ادارات مذکوره در ماده (۱) به پیشنهاد رئیس اداره و
 حکم وزارتی منصوب می شوند.

ماده ۸- انفصال رؤسای دوایر ادارات مذکوره در ماده (۱) به پیشنهاد رئیس
 اداره و حکم وزارتی است.

دائره وزارتی

ماده ۹- دائره وزارتی مشتمل است بر وزیر مالیه و معاون و یامدیر کل وزارتخانه
 و کابینه وزیر.

ماده ۱۰- اصول و وظایف وزیر مالیه از قرار ذیل است:

(۱) نظارت در اجرای قوانین و نظامنامه های مالیه و اداری و مراقبت در ایفاء
 بوظایفی که برای هر يك از ادارات و تأسیسات مالیه معین گردیده است.

(۲) جلوگیری از تجاوزات و تفریط مالیه مملکت.

(۳) امضای کلیه حوالجات مستقیم و اعتباری.

(۴) تهیه لایحه بودجه کل و لایحه تفریغ بودجه برای تقدیم بمجلس شورای ملی

- (۵) تهیه لوایح قانونی راجع بمالیه مملکت و ترتیب نظامنامه های لازمه.
- (۶) امضاء قرار نامه ها و امتیاز نامه ها و کتیراتهای مخصوص بمالیه در حدود مقرر قانون.
- (۷) امضاء جزو جمعهای مالیاتی که اداره تشخیص عایدات تهیه می کند.
- (۸) جلب مأمورین وزارت مالیه بمحکمه اداری بواسطه تقصیرات اداری.
- (۹) انعقاد مجلس مشاوره عالی برای محاکمه مأمورین مالیه و اعضاء محاکمات مالیه.
- (۱۰) اجرای راپرتهای محاکمه مالیه و مجلس مشاوره عالی پس امضاء راپرتهای مذکوره.
- (۱۱) مراقبت در این که کلیه مکاتبات رسمی و دفاتر ادارات مالیه بخط فارسی باشد.

ماده ۱۱ - وظایف معاون یا مدیر کل بر حسب نظامنامه که در کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی تصویب خواهد شد معین میشود.

اداره تشخیص عایدات

ماده ۱۲ - اصول و وظایف اداره تشخیص عایدات بقرار ذیل است:

- (۱) تشخیص و تهیه جزو جمعهای نقدی و جنسی کل مالیاتهاییکه تاکنون معمول بوده و یا بعد ها وضع خواهد شد - ترتیب جزو جمعهای مذکوره بطوری خواهد بود که میزان کل مالیات و فروعات و تقسیم آن بر ایالات و ولایات و بلوکات و قراء و حتی الامکان بر افراد مالیات بده معین باشد.
- (۲) تهیه و تسلیم صورت کل مالیات هر ساله برای وصول بجاهای مربوطه

- (۳) طبع و انتشار صورت کل مالیات هر ساله برای اطلاع مالیات دهندگان در مرکز و ولایات.
- (۴) تهیه دستور العملها و نظامنامه های راجع به مالیاتها.
- (۵) تحقیق و تشخیص تخفیفات دائمی و موقتی برای پیشنهاد کردن بمقامات لازمه.
- (۶) تهیه لوایح و وسایل لازمه برای ممیزی ها و اقدام بان ها پس از تصویب مقامات لازمه.
- (۷) دادن تصدیقات مالیاتی بمؤدیانی که مطالبه تشخیص بدهی خود را مینمایند.
- (۸) حفظ تمیز و باندل و تحویل آن با ادارات مربوطه.
- (۹) اداره کردن خالصجات و امور راجعه بضرابخانه.
- (۱۰) دادن اطلاعات مربوطه بمالیاتهای نقدی و جنسی و عایدات خالصجات و ضرابخانه و غیره بداره محاسبات کل برای تهیه بودجه.
- (۱۱) دادن صورت جزو جمع های مالیاتی سالیانه بداره خزانه داری کل.
- (۱۲) تعیین عایدات دولت که صاحب جمع مخصوصی نداشته و بموجب امتیازات و قرار دادها بدولت میرسد و دادن صورت آنها بخزانه برای وصول.

* اداره خزانه داری کل

ماده ۱۳ - اصول و وظایف خزانه داری کل از قرار ذیل است:

- ۱ - جمع آوری و تمرکز تمام عایدات نقدی و جنسی دولت و دریافت عایدات ادارات صاحب جمع دولتی و آنچه که بموجب قرار دادها و امتیازات بدولت باید عاید شود
- ۲ - تادیه مخارج مملکتی مطابق حوالجات مستقیم و اعتباری وزیر مالیه در حدود مقرر قانون.
- ۳ - دادن صورت کل عایدات ماخوذه بداره محاسبات کل در آخر هر برج.

* - قانون تشکیل اداره خزانه داری کل در ۵ حوت ۱۳۰۱ تصویب شده است

اداره محاسبات کل مالیه

ماده ۱۴ - اصول و وظایف اداره محاسبات کل بشرح ذیل است :

- ۱ - مرکزیت دادن و نگاهداری کلیه محاسبات مملکت اعم از عایدات و مخارج
- ۲ - تهیه و تنظیم بودجه کل سالیانه برای تقدیم بمجلس .
- ۳ - تهیه لایحه تفریح بودجه برای تقدیم بمجلس .
- ۴ - تهیه راپرت سالیانه از اوضاع مالیه با تصریح اصلاحات و تکمیلات لازمه برای تقدیم بمجلس .
- ۵ - نگاهداشتن صورت کلیه عایدات که توسط مأمورین و ادارات صاحبجمع دولت بخرانه داری کل پرداخته میشود .
- ۶ - مطالبه صورت محاسبات پیشکاران و امناء مالیه در آخر هر برج .
- ۷ - نگاهداری محاسبه قروض ثابته و جاریه و تعهدات دولت و تشخیص میزان استهلاك و اقساط سالیانه آن .
- ۸ - نظارت در اینکه عملهای تخصیص شده برای پرداخت دیون دولتی بمصرف دیگر نرسد .
- ۹ - تعیین صورت کلیه وظایف و اجرای قوانین متعلقه بان .
- ۱۰ - صدور قبوض ارباب وظایف .
- ۱۱ - دادن صورت اضافات و موضوعات سالیانه وظایف اداره خزانة .

اداره گمرکات

ماده ۱۵ - اصول و وظایف اداره گمرکات بشرح ذیل است :

- ۱ - اداره کردن گمرکات موافق قوانین و قرار دادها و نظامنامههای گمرکی

۲ - دادن محاسبات کلیه عایدات گمرکی و صندوق جرایم و مخارج اداره محاسبات کل در آخر هر برج .

۳ - تحویل فاضل عایدات گمرکات و مازاد صندوق جرایم بخرانه .

محاکمات مالیه

ماده ۱۶ - محکمه مالیه مرکب است از یک نفر رئیس و دو عضو و یک عضو علی البدل .

ماده ۱۷ - در محکمه مالیه یک نفر مدعی العموم بسمت نمایندگان دولت خواهد بود و از حیث مقام با رئیس محکمه مساوی است .

ماده ۱۸ - در معیت محکمه یک دفتر خانه خواهد بود مدیر دفتر خانه منشی گری محکمه را در عهده داشته و بقدر لزوم اجزاء خواهد داشت .

ماده ۱۹ - رئیس و مدعی العموم و اعضاء محکمه مالیه مستقیماً در تحت ریاست وزیر مالیه خواهند بود .

ماده ۲۰ - مدعی العموم محکمه مالیه بتصویب وزیر مالیه و فرمان همایونی و اعضاء محکمه بانتخاب و حکم وزیر مالیه معین میشود .

ماده ۲۱ - مدیر دفتر خانه بتصویب رئیس محکمه و حکم وزیر مالیه معین میشود .

ماده ۲۲ - اجراء دفتر خانه بتصویب مدیر دفتر خانه و حکم وزیر مالیه معین میشوند .

ماده ۲۳ - عضو علی البدل در غیاب یکی از اعضاء محکمه قائم مقام او واقع میشود .

ماده ۲۴ - اجراء احکام محکمه بعهدہ وزیر مالیه است .

ماده ۲۵ - در محکمه اکثریت آراء مناط اعتبار است .

ماده ۲۶ - مدعی العموم مأمور حفظ منافع مالیه مملکت بوده و مکلف است که

اظهار عقیده نماید ولی در رأی محکمه شرکت نمیکنند.

ماده ۲۷ - عقیده مدعی العموم در ضمن راپرت محکمه باید مندرج باشد در صورتیکه مدعی العموم مشاهده نماید که راپرت محکمه برخلاف منافع دولت صادر شده عقیده خود را کتباً بوزیر مالیه تقدیم میکند.

ماده ۲۸ - حقوق محاکمه صدی پنج مدعی به است که از محکوم علیه اخذ میشود و خمس آن را در حین دادن عرضحال عارض بصندوق پرداخته قبض صندوق را بعرضحال خود ضمیمه می کند وجه مزبور در صورتیکه عارض مطابق حکم قطعی محق در آمد باو مسترد میشود.

ماده ۲۹ - در صورتیکه پس از مراجعه بمقامات مربوطه رفع شکایت متظلمین نشود میتوانند تقاضای محاکمه نمایند در این صورت این تقاضا با تصریح مدعی به کتباً بوزارت مالیه داده میشود.

ماده ۳۰ - وظیفه محکمه مالیه رسیدگی بتظلماتی است که افراد مردم از تجاوزات ادارات و مأمورین مالیه مینمایند.

ماده ۳۱ - طریق محاکمه موافق نظامنامه ایست که از طرف وزارت مالیه تهیه شده و از تصویب کمیسیون قوانین مالیه مجلس خواهد گذشت.

ماده ۳۲ - دعاوی مفصله ذیل در محکمه مالیه پذیرفته نخواهد شد:

۱ - دعاوی که قبل از تصویب این قانون در ادارات وزارت مالیه ختم شده است

۲ - شکایات مالیاتی که در ظرف دو سال از روز وقوع شکایت از طرف مالیات

بده بوزارت مالیه اظهار نشده است.

ماده ۳۳ - محکمه مزبوره پس از رسیدگی بشکایات راپرت خود را بوزیر

مالیه میدهد و راپرت های مزبوره پس از امضاء وزیر مالیه قطعی شده بموقع اجراء گذاشته میشود.

ماده ۳۴ - وزیر مالیه در موارد ذیل حکم تجدید نظر میدهد:

۱ - مطابق عقیده خود.

۲ - مطابق عقیده مدعی العمومی.

۳ - بموجب تقاضای محکوم - در صورت مذکوره با اضافه عضو علی البدل محکمه

در تحت ریاست وزیر مالیه و یا معاون او منعقد و تجدید نظر در راپورت نموده رأی

خود را اظهار میدارد و آن رأی قطعی و لازم الاجراء است - برای تقاضای تجدید نظر علاوه

بر صدی پنج حقوق محاکمه صدی دو قبلاً از عارض اخذ میشود در صورتیکه در تجدید

نظر عارض محکوم نشد حقوق محاکمه کلیتاً باو مسترد میشود.

ماده ۳۵ - اگر محکمه مالیه در ضمن رسیدگی خود تخلفی در اجراء قوانین

و نظامنامه های راجع بمالیه مشاهده کند و یا به بیند که مأمورین مالیه برای جلب منفعت

شخصی تعدی کرده و یا مرتکب تقلب و خیانتی شده اند مراتب را بوزیر مالیه راپورت میدهد.

کمیسیون تطبیق حوالجات

ماده ۳۶ - کمیسیون تطبیق حوالجات مرکب است از پنج نفر که مجلس

شورای ملی از میان پانزده نفر که دولت پیشنهاد مینماید با کثرت تام انتخاب مینماید

در صورتی که دو دفعه اکثریت تام حاصل نشده دفعه سوم اکثریت نسبی کافی

خواهد بود.

ماده ۳۷ - برای عضویت کمیسیون مزبور شرایط ذیل لازم است:

۱ - تابعیت ایران.

۲ - داشتن لا اقل سی سال.

۳ - اطلاع از اوضاع مالیه و اداری مملکت و لیاقت.

ماده ۳۸ - اعضاء مجلس شورای ملی و سنا و اشخاصی که دارای مشاغل دولتی

هستند یا متصدی معاملات دولتی میباشند نمی توانند عضو کمیسیون مزبور باشند مگر اینکه بعد از انتخاب از شغل اولی خود استعفاء دهند.

ماده ۳۹ - کمیسیون مزبور يك نفر رئیس و يك نایب رئیس از میان خود انتخاب خواهد کرد و بقدر لزوم منشی و اجزاء خواهد داشت.

ماده ۴۰ - مدت مأموریت اعضاء کمیسیون مزبور یکسال است پس از انقضای مدت مزبوره در صورت صحت عمل همان اشخاص را میتوان مجدداً مطابق ماده (۳۶) انتخاب کرد.

ماده ۴۱ - تجدید انتخاب اعضاء کمیسیون مزبور را وزیر مالیه در ظرف یکماه قبل از انقضای مدت مذکوره در ماده فوق بمجلس پیشنهاد میکند و تا انتخاب اعضای جدید کمیسیون همان اعضاء سابق در مأموریت خود باقی خواهند ماند.

ماده ۴۲ - در صورت فوت یا استعفاء و یا انفصال دائمی یکی از اعضاء کمیسیون مجلس شورای ملی بر حسب پیشنهاد وزارت مالیه عضو لازم را از میان عده که سه مساوی عده لازم باشد انتخاب می کند.

ماده ۴۳ - در صورتیکه مدت مأموریت اعضاء کمیسیون در غیاب مجلس شورای ملی منقضی شود تا زمان انعقاد مجلس جدید همان اعضاء در مأموریت خودشان باقی خواهند بود.

ماده ۴۴ - در صورت فوت یا استعفاء و یا انفصال دائمی یکی از اعضاء کمیسیون در غیبت مجلس شورای ملی از عده که از میان آنها انتخاب شده است کسی که اکثریت نسبی دارد بجای عضو مستعفی و یا متوفی و یا منفصل معین میگردد

ماده ۴۵ - اعضاء کمیسیون در هیچیک از معاملات دولتی نباید دخالت نموده و یا واسطه واقع شوند.

ماده ۴۶ - در کمیسیون اکثریت آراء مناط اعتبار است.

ماده ۴۷ - وظایف کمیسیون تطبیق حوالجات بشرح ذیل است:

۱ - تطبیق حوالجات مستقیم و اعتباری با بودجه ها و اعتبارات مصوبه و تصدیق آنها قبل از رسیدن بامضاء وزیر مالیه.

۲ - رسیدگی به حساب ادارات صاحب جمع نقدی و اجناسی که در حکم نقدی است.

۳ - رسیدگی بحساب وزارتخانهها و کمپانیها و اشخاصیکه مطابق قراردادها باید حقی بدولت بدهند.

ماده ۴۸ - کمیسیون میتواند هر نوع اطلاعات راجعه به عایدات و مخارج دولتی را که لازم بداند از ادارات و دوائر مالیه مستقیماً و از ادارات دیگر به توسط وزارت مالیه بخواهد و تمام آنها مکلف در دادن این اطلاعات هستند.

ماده ۴۹ - اگر کمیسیون در ضمن اجرای وظایف خود نقضی در اجراء قوانین و نظامنامههای راجع بمالیه مشاهده کند و یا تقلب و خیانتی ببیند مراتب را بوزیر مالیه راپرت میدهد.

ماده ۵۰ - تصویب و تصدیق کمیسیون رفع مسئولیت از وزیر مالیه نمی کند.

ماده ۵۱ - تقصیرات اداری اعضاء کمیسیون مزبور در مجلس مشاوره عالی رسیدگی میشود ولی راپرت مجلس مشاوره عالی در صورت محکومیت اعضاء کمیسیون به فقرات ۳ - ۴ - ۶ - ۷ ماده ۶۳ پس از تصویب مجلس شورای ملی و در غیاب مجلس پس از تصویب هیئت وزراء بموقع اجراء گذاشته میشود.

ماده ۵۲ - در آن واحد زیاده از يك عضو کمیسیون را نمیتوان موقتاً منفصل نمود و در صورت محکومیت عضو دیگر بانفصال موقتی تا انقضای مدت انفصال اولی حکم ثانوی مسکوت عنه میماند.

ماده ۵۳ - اعضاء کمیسیون تطبیق حوالجات موظف خواهند بود .

ماده ۵۴ - پس از تشکیل دیوان محاسبات کمیسیون تطبیق حوالجات منحل خواهد شد .

مجلس مشاوره عالی

ماده ۵۵ - مجلس مشاوره عالی مرکب است از وزیر مالیه یا معاون او و چهار نفر از رؤسای ادارات مذکوره در فقرات ۲ - ۳ - ۴ - ۵ - ۶ - ۷ - (ماده ۱) بدعوت وزیر مالیه .

ماده ۵۶ - مجلس مشاوره عالی در تحت ریاست وزیر مالیه یا معاون او تشکیل میشود .

ماده ۵۷ - رئیس اداره که متشکی غنه رئیس یا جزء آن اداره است جزو هیئت مجلس مشاوره عالی نمیتواند باشد ولی برای دادن توضیحات دعوت میشود .
ماده ۵۸ - در مجلس مشاوره عالی اکثریت آراء مناط اعتبار است .

ماده ۵۹ - راپورت مجلس مشاوره عالی پس از امضاء وزیر مالیه بموقع اجراء گذارد میشود .

ماده ۶۰ - در صورت عدم موافقت با راپورت مجلس مزبور وزیر مالیه در ظرف پانزده روز از تاریخ صدور راپورت می تواند حکم بتجدید نظر کند و پس از رسیدگی ثانوی رأی مجلس مشاوره عالی قطعی و لازم الاجراء است .

ماده ۶۱ - درموقع تجدید نظر مجلس مشاوره عالی مرکب خواهد بود از کلیه رؤسای ادارات مذکوره در ماده (۵۵) باستثناء رئیس اداره متشکی غنه .

ماده ۶۲ - رسیدگی بتقصیرات اداری رؤسای ادارات مالیه در مرکز و ولایات و اعضاء محکمه مالیه بر عهده مجلس مشاوره عالی است .

ماده ۶۳ - مجازاتهایی که برای محکومین مجلس مشاوره عالی مقرر است بقرار ذیل است :

۱ - اخطار کتبی بدون درج در ورقه خدمت ۲ - اخطار کتبی با درج در ورقه خدمت ۳ - کسر ثلث حقوق از یکماه الی چهار ماه ۴ - انفصال موقتی از دو هفته الی شش هفته ۵ - تنزل رتبه ۶ - انفصال دائمی از آن شغل و محرومیت از تصدی خدمت دیگری از یکسال الی سه سال ۷ - اخراج دائمی از خدمات وزارت مالیه .

تبصره ۵ - هر گاه در ضمن رسیدگی در مجلس مشاوره عالی مکشوف شود که متشکی غنه مرتکب خیانتی شده مجلس مشاوره عالی قرار انفصال موقتی او را داده مراتب را بمدعی العموم عدلیه اطلاع میدهد .

ماده ۶۴ - محکومین بانفصال موقتی برای مدت انفصال حق اخذ حقوق راندارند
ماده ۶۵ - مفاد ماده ۶۳ راجع بمستخدمین خارجه تا اندازه اجراء خواهد شد که مخالف مدلول کتبرات آنها نباشد .

ماده ۶۶ - برای عضویت مجلس مشاوره عالی حقوق داده نمیشود .

دائره پرسنل و ملزومات

ماده ۶۷ - وظایف دائره پرسنل و ملزومات وزارت مالیه مطابق نظامنامه مخصوص وزارت خانه معین میشود .

تشکیلات ولایات

ماده ۶۸ - ریاست اداره مالیه هر يك از ایالات و ولایات بر عهده یکنفر پیشکار یا امین مالیه خواهد بود

ماده ۶۹ - پیشکاران مالیه بر حسب پیشنهاد خزانه داری کل و تصویب وزیر مالیه و فرمان همیونی و اماناء مالیه بر حسب پیشنهاد خزانه داری کل و حکم وزارت معین

میشوند وزیر مالیه مختار در رد پیشنهاد بوده میتواند حکم تجدید پیشنهاد نماید ولی اگر تا دو دفعه موافقت نظر حاصل نشد تعیین مأمور بکمیسونی مرکب از رؤسای ادارات تشخیص عایدات و خزانه داری کل و محاسبات کل مالیه در تحت ریاست وزیر مالیه واگذار میشود و آن رأی قطعی است در صورت تساوی آراء در هر طرف که رأی وزیر مالیه باشد آن رأی قاطع است.

ماده ۷۰ - جمع آوری عایدات دولت و وصول مالیاتها مطابق دستورالعملها و جزو جمعهای اداره کل تشخیص عایدات بر عهده پیشکاران و امناء مالیه است.

ماده ۷۱ - تأدیه مخارج دولتی مطابق حوالجاتی که در حدود بودجه و اعتبارات مصوبه صادر و پس از تصویب کمیسیون تطبیق حوالجات و امضاء وزیر مالیه توسط اداره خزانه داری کل فرستاده میشود بر عهده پیشکاران و امناء مالیه است.

ماده ۷۲ - پیشکاران و امناء مالیه مکلف هستند در موارد ذیل از تأدیه وجه حوالجات امتناع نموده دلائل رد خود را کتباً بصاحب حواله بدهند:

۱ - در صورتیکه حواله دارای شرایط مذکوره در ماده ۷۱ نباشد.

۲ - در اسناد عیب و نقصی مشاهده نمایند.

۳ - موضوع مخارج مفقود باشد.

در شق اول حواله باید قطعاً تأدیه نشود ولی در دو شق اخیر مراتب را باسرع وسایل بر رئیس مستقیم خود اطلاع داده کسب تکلیف مینمایند در صورت عدم مراعات هر یک از شقوق سه گانه خود آنها مسئول خواهند بود.

ماده ۷۳ - دادن صورت کلیه محاسبات اعم از عایدات و مخارج و وجوه تحویلی در آخر هر برج بداره خزانه داری کل و محاسبات کل از وظایف حتمیه پیشکاران و امناء مالیه است.

ماده ۷۴ - دادن اطلاعات راجعه بجزو جمعهای مالیاتهای نقدی و جنسی و عایدات خالصجات بداره کل تشخیص عایدات از تکالیف پیشکاران امناء مالیه است.

مواد کلی

ماده ۷۵ - اگر شکایت کنندگان از ادارات مالیه و لایات تقاضای رسیدگی در محل نمایند وزیر مالیه میتواند دستور بدهد که مجلسی مرکب از چند نفر از معتمدین محل در تحت ریاست یکی از مأمورین دولت که صلاح بداند برای تحقیق تشکیل شود و باظهارات طرفین رسیدگی نموده صورت مجلس نوشته بوزارت مالیه بفرستد تا از ادارات مربوطه و یا محکمه مالیه حکم لازم داده شود.

ماده ۷۶ - طرز تعدیل و تمیزی مطابق نظامنامه خواهد بود که از طرف وزارت مالیه پیشنهاد و بتصویب کمیسیون قوانین مالیه خواهد رسید.

ماده ۷۷ - طرز تعیین و تغییر و شرایط استخدام مأمورین مالیه در حدود قانون تشکیلات مالیه مطابق نظامنامه خواهد بود که از طرف وزیر مالیه پیشنهاد و بتصویب کمیسیون قوانین مالیه خواهد رسید.

ماده ۷۸ - وظایفی که در این قانون برای مستخدمین مالیه مقرر است شامل تمام مستخدمین داخلی و خارجی خواهد بود این نکته در ضمن کنترات مستخدمین خارجی باید قید شود والا آن کنترات از درجه اعتبار ساقط است.

ماده ۷۹ - این قانون پس از تصویب مجلس شورای ملی و رسیدن بصفحه همایونی بموقع اجرا گذارده میشود.

قانون پستی

مصوب لایه ۱۵ رمضان مطابق ۵ اسد ۱۳۳۳ قمری

فصل اول

حدود و حقوق و تکالیف اداره پستخانه

ماده اول - اداره پست مکلف است که اولاً مسافرین و بنه آنها را با پست های مقرر و پست های فوق العاده حمل نماید ثانیاً اشیاء مفصله ذیل را در تمام مملکت قبول و حمل و توزیع نماید:

پاکت های معمولی

پاکت ها و سایر اشیاء سفارشی و پاکت هاییکه حاوی وجوه بیمه شده باشند - امانات پستی سریع السیر - امانات پستی بطی السیر - کارت های پستی - جرائد و مطبوعات - مستوره های مال التجاره - اوراق کار مراسلات راجع با ادارات دولتی که مجاناً حمل و نقل میشود ثالثاً برواتی (مانداپست) بدهد که در دفاتر پستی داخله مملکت تأدییه شود.

ماده دوم - اداره پست امتیاز اعمال ذیل را بطریق انحصار داراست:

اولاً - حمل و نقل منظم و مقرر مسافرین و بنه مسافرین و حمل و نقل آنها بتوسط دستگاه های پستی و فوق العاده در شوارع مملکت بوسیله دستگاهها یا کاری هاییکه بقوه حیوان حرکت می کنند و منزل بمنزل مالهایشان عوض میشود.

ثانیاً - حمل و نقل منظم و مقرر مسافرین و بنه مسافرین بوسائل مکانیکی در طرق بری و بحری مملکت که این وسایل وجود نداشته باشند و اداره پست آنها را تأسیس نماید.

تبصره - انحصار حمل و نقل مسافرین و اشیاء آنها موقوف بر این خواهد بود که اداره پست تمام لوازم حمل و نقل را بقدر احتیاج و راحت مسافرین کاملاً تهیه نموده باشد چنانچه اداره پست برای ترتیب حمل و نقل بنخواهد با اشخاص مختلفه قراردادی نماید با اتباع داخله خواهد بود.

ثالثاً - حمل و نقل مراسلات اعم از اینکه سرباز باشد یا سربسته.

رابعاً - حمل و نقل کارتهاییکه عنوان و مطالب دستی روی آنها نوشته شده باشد (کارتهای پستی)

خامساً - حمل و نقل جرائد و اعلانات و اوراق اخطاریه و تعرفه نامه و صورت قیمت اشیاء و اوراق از هر قبیل در صورتیکه اسم گیرنده در روی آنها نوشته شده باشد.

سادساً - حمل و نقل منظم و مرتب مرسوله های سربسته از هر قبیل که وزنشان از دو من تبریز تجاوز ننماید (ابن قبیل بسته ها امانات پستی نامیده میشود)

ماده سوم - فقرات ذیل از امتیاز انحصاری پست خارج است:

اولاً - حمل و نقل مسافرین و بنه آنها در صورتیکه با وسائل شخصی یا با دستگاه های کرایه بدون تبدیل مال در عرض راه یا با کاروان و یا با راه آهن و یا با وسائلیکه امتیاز آنها قبل از وضع این قانون داده شده مسافرت مینمایند و حمل مسافرین و بنه مسافرین در طرفیکه حالیه عرابه رو نیستند و به همچنین حمل مسافرین و بنه آنها بوسیله دستگاههای کرایه که بقوه حیوانی یا مکانیکی در شهرها و نقاط پر جمعیت و اطراف آنها حرکت و حمل مسافر مینمایند و مالیات را نیز میپردازند.

ثانیاً - پاکت ها یا مرسولاتیکه توسط بعضی از ادارات عمومی حمل میشود و تعیین شرایط و حدودش با دولت است.

ثالثاً - مراسلاتیکه اشخاص مختلفه توسط کماشندگان خود برای یکدیگر میفرستند و مراسلاتیکه مردم به پستخانه میبرند و یا از پستخانه میگیرند.

رابعاً - مراسلاتی که اشخاص مختلفه حامل آنها هستند و راجع بامور شخصی خود آنها است.

خامساً - بارنامه و صورت حسابهای سربازی که تجار بهمراهی مال التجاره خود میفرستند و شامل مطلب دیگری جز اطلاعات راجعه بتحویل دادن مال التجاره نیست سادساً - اوراق راجعه بسایر ادارات خل و نقل عمومی که باوسائل حمل و نقل خودشان فرستاده میشود.

سابعاً - مراسلات متبادله فیما بین دول خارجه و نمایندگان آنها (از قبیل سفرا و وزراء و قونسولها) که در مملکت ایران بسمت رسمیت متوقفند و در خورجین های سفارتی بموجب قرارداد دولت حمل و نقل میشود.

ثامناً - مراسلاتی که از نقطه بنقطه ارسال شود که در آنجا پستخانه نباشد.

ماده چهارم - فرمانده هر جهازی که وارد یکی از بنادر ایران میشود یا درحین عبور در آنجا لنگر می اندازد باید مراسلات و سایر اشیاء راجعه بامتیاز انحصاری پست را که در کشتی موجود است بنزدیک ترین دفتر پست تحویل بدهد ولی اشیاء ذیل از این قانون مستثنی است:

اولاً - مراسلاتیکه بعنوان پستخانه دیگری غیر از پستخانه مذکور است و یا بعنوان یکی از دفاتر پست خارجه است که باید همان کشتی بمقصد برساند.

ثانیاً - اوراق راجعه بیارهای کشتی که در پاکتهای سرباز باشند .
مخارجیکه بفرماندهان کشتی های اتفاقی بجهت حمل پاکت ها و سایر اشیائیکه

از ممالک ماوراء البحر یا بدان ممالک ارسال میشوند باید تأدیه شوند از طرف دولت معین خواهد گردید.

ماده پنجم - آنچه اکیداً ممنوع است:

اولاً - جا دادن پاکت ها ولو اینکه سرباز باشد و یاد داشتهائی که در حکم مکاتبات شمرده میشوند در امانات پستی سریع السیر و امانات پستی بطی السیر و بسته های روزنامه جات و مطبوعات و مستوره های تجارتی و اوراق کار که حقوق مخففه پستی بآنها تعلق میگیرد.

ثانیاً - مکاتبات شخصی و مرقومات و علاماتی که شبیه به آن است در روی لفافه مراسلاتی که حقوق مخففه پست بر آنها تعلق میگیرد باستثناء مکاتبه که فصل بیستم این قانون در روی کارت ویزیت اجازه میدهد.

ثالثاً - جادادن اسباب های طلا و نقره و جواهرات و سایر اشیاء قیمتی و قطعات پول در پاکتها ولو اینکه بیمه یا سفارشی شده باشد و در سایر مراسلات پستی غیر از امانات پستی بیمه شده.

ماده ششم - اداره پست از حمل اشیاء ذیل امتناع دارد.

اولاً - مستوره جات تجارتی و سایر اشیائیکه محتمل ایراث خطر برای اجزاء باشد یا آنکه مراسلات پستی را کثیف و ضایع کند.

ثانیاً - مراسلاتی که حقوق پاکتی بآنها تعلق میگیرد و وزنشان ازدویست مثقال بیشتر است در صورتیکه کاملاً تمبرزده نشده باشد.

ثالثاً - مستوره جات مال التجاره که بیش از هفتاد و پنج مثقال وزن داشته باشد.

رابعاً - جوهر خشك یا محلول و رنگ های خشك یا مایعی که جوهر در آنها داخل باشد.

خامساً - کارت های پستی و کتاب ها و جرائد و مطبوعات و تصاویر و اشکالی که مورث شورش و فتنه و یا مخالف قوانین مذهبی یا اخلاقی باشد .

ماده هفتم - اداره پست در حمل و نقل اشیاء ذیل مجبور نیست .

اولاً - اشیاء شکستنی و اشیائی که بمحض دست خوردن جزئی ضایع می شود .

ثانیاً - اشیائی که بعلت حجم یا وزن یا طریقه لفاف بندی بار کردن و مواظبت و حملشان توسط پست اشکال دارد .

ثالثاً - اشیائی که وسائل حمل و نقل حاضره برای حملشان کافی نیست .

ماده هشتم - اداره پست با تصویب وزارت متبوع عسده و مکان و وظایف پستخانه هارا تعیین نموده و ترتیب بر داشتن مراسلات را از جعبه های پستی و ارسال و توزیع آنها را مقرر میدارد .

ماده نهم - دولت بر طبق قانون اساسی بوسیله قراردادهای بین المللی ارتباطات پستی را با ممالک خارجه محکم نموده و حقوق پستی را که از این بابت در مملکت ایران باید دریافت شود تعیین مینماید .

ماده دهم - اداره پست در حدود مقرر قانون مجاز است که برای احداث پست مقرر بحری فیما بین مملکت ایران و نواحی ماوراء البحر با تصویب وزارت متبوع با اشخاص مختلفه قرارداد مخصوص بگذارد .

ماده یازدهم - اداره پست مجاز است که مراسلات غیر قابل توزیع را یعنی مراسلاتی را که اداره پست نمی تواند بفرستنده یا به گیرنده برساند باز نماید تا بتواند

اطلاعات لازمه را از محتویات آنها بدست آورده مراسلات مذکوره را با اشیاء و اسناد قیمتی که در جوف آنها است بصاحبانش برساند این افتتاح در اداره مرکزی پست توسط یک نفر مدیر شعبه و در حضور دو نفر از مستخدمین پست معمول میشود مراسلات غیر قابل توزیع که صاحبی از برایش پیدا نشود پس از انقضای مدتی که تعیینش با دولت است معدوم خواهد گردید ولی تعیین مدت کمتر از یکسال نخواهد بود .

ماده دوازدهم - وجوهاتی که بداره پست سپرده میشود و وجوهی که در پاکتهای غیر قابل توزیع یافت میشود و پستخانه بهیچوجه نمیتواند بصاحبانش برساند پس از اعلان رسمی و انقضای مدت سه سال از تاریخ تحویل پستخانه ضبط خزانه دولت میشود و همچنین اشیائی که در امانات پستی غیر قابل توزیع یافت میشوند و صاحبان آنها معلوم نیست بترتیب و مدتی که اداره پست تعیین مینماید بفروش رفته و قیمتی آنها در صورتیکه از طرف صاحبانشان مطالبه نشود پس از انقضای مدت فوق الذکر بخزانه دولت سپرده میشود وجوهات مذکوره در این ماده بمصارف خیرات عمومی خواهد رسید .

ماده سیزدهم - فرستنده هر شیئی حق دارد که مرسول خود را از پستخانه پس بگیرد یا آنکه از اداره بخواهد که آن شیئی مرسول بشخص دیگری غیر از صاحب عنوان اولش داده شود یا آنکه بمحل دیگر فرستاده شود ولی وقتی که مرسول بمحل مقصد رسید و صاحب عنوان اولی از ورود آن مطلع گردید یا از پستخانه مطالبه کرد دیگر بدون رضایت او فرستنده نمیتواند هیچ تصرفی در مرسول خود بنماید .

ماده چهاردهم - امتیاز انحصاری طبع و فروش تمبر پست و سایر غلامات راجعه بحقوق پستی با دولت است و طبع و تهیه و حفظ تمبر بتوسط وزارت تمالیه فروش و

مصرف پستی آن با اداره پست خواهد بود.

ماده پانزدهم - افتتاح کلیه اشیائی که به پستخانه سپرده میشود باستثناء موقعی که در ماده یازدهم تصریح شده و انکشاف مندرجات مراسلات به هر وسیله که باشد و اطلاع شخص ثالثی از مرابطات اشخاص بین یکدیگر قدغن اکید است.

فصل دوم

تعرفه و شرایط حمل و نقل

ماده شانزدهم - حقوق پستی پاکتهای متعارفه که در زمان ارسال پول پست آن ادا شود و از داخله مملکت بداخله مملکت ارسال گردد در صورتیکه بیش از دو مثقال وزن نداشته باشد شش شاهی است و برای هر مثقال یا کسر مثقال سه شاهی بر آن افزوده میشود و پاکتهائی که از یک نقطه الی دو فرسخ اطراف فرستاده میشود که در آن محل پستخانه باشد اداره پست ممکن است تخفیف در حقوق پستی بدهد ولی حقوق پستی پاکتهائی که در یک محل تحویل و توزیع میشود حداکثر دو مثقال سه شاهی و حداقل دو مثقال یکشاهی است و موکول بنظر اداره پست است.

ماده هفدهم - هر گاه پاکتی بدون ادای حقوق پست به پست خانه داده شود و گیرنده بخواهد آن را قبول نماید دو برابر حقوق معینه در ماده سابق از گیرنده آن پاکت دریافت خواهد شد مکاتبات بدون تمبریکه از طرف فرماندهان کشتی ها بر حسب مسطورات ماده چهارم این قانون به پست داده میشود از اجرای مندرجات این ماده مستثنی و معاف هستند و فقط معادل حقوق متعارفه پست از گیرنده پاکت دریافت خواهد شد.

ماده هیجدهم - حقوق پستی کارت پستال هائی که از داخله بداخله مملکت

ارسال می شود دو شاهی است و حقوق کارت پستالی که ورقه مخصوصی برای جواب بآن ملصق است چهار شاهی.

ماده نوزدهم - حقوق پستی مجلات متناوبه و کتب و اوراق صحافی شده جلد دار یا بی جلد و اوراق اخطاریه و اعلانات و صورت قیمت اشیاء و کلیه مطبوعاتی که از داخله بداخله ارسال میشود بدون ملاحظه عده اوراقی که در تحت یک لفاف بسته شده است باستثناء جرائد از قرار هر ده مثقال یا کسر ده مثقال دو شاهی است و وزن هر بسته هم نباید از چهار صد مثقال تجاوز نماید اجرت پستی جرائدی که از داخله بداخله ارسال میشود اعم از یک نمره یا بسته از قرار هر دوازده مثقال یا کسر دوازده مثقال یک شاهی است.

ماده بیستم - بجراید و کتب و کلیه مطبوعاتی که در پاکت سرباز ارسال میشود حقوق معینه در ماده نوزدهم این قانون تعلق میگیرد ولی اختصاص این قسم مرسولات بر این است که حقوق پستی آن از دو شاهی کمتر نمی شود کارتهای ویزیت که بترتیب مذکور ارسال میشود بهر خطی نوشته شود محل ایراد نیست بشرط آنکه هیچ ورقه چاپی یا شیشی دیگری بهمراهی او ارسال نشود.

ماده بیست و یکم - حقوق مخصوصه معینه در ماده (۱۹) بفقرات ذیل تعلق نمی گیرد:

اولا - مطبوعاتی که قایم مقام وجوه نقدینه باشند.

ثانیا - مطبوعاتی که مضامین آن حکم مراسلات شخصی را داشته باشد و برای گیرنده یک قسم اختصاصی را دارا باشد.

ثالثا - مطبوعاتی که دارای بعضی علائم هستند که بتوسط آنها دوشخص مقاصد شخصی خود را بیکدیگر اظهار مینمایند.

ماده بیست و دوم - حقوق پستی مستوره جات تجارتي که در زمان تحویل حقوقش پرداخته میشود و مبدأ و مقصد آن در داخله مملکت باشد از قرار ده مثقال یا کسر ده مثقال دو شاهی است و وزن مستوره جات از هفتاد و پنج مثقال نباید زیاد تر باشد.

ماده بیست و سوم - حقوق معینه در فصل سابق بمستوره جاتی تعلق میگیرد که دارای قیمت تجارتي نباشند و روی خود مستوره یا نوار و لفاف آن چیز دیگری جز اطلاعات ذیل نوشته نشده باشد: عنوان گیرنده - اسم فرستنده - علامت کارخانه - یا علامت مخصوص تاجر - نمره و قیمت و اطلاعات راجعه بوزن و طول و عرض و حجم و مقدار مال التجاره که نقداً از آن جنس حاضر است و اطلاعات راجع بمبدأ و جنس مال التجاره

ماده بیست و چهارم - حقوق متعلقه باوراق کار که در زمان تحویل حقوق پستیش اداء میشود و مبدأ و مقصدش در داخله مملکت است از قرار ده مثقال یا کسر ده مثقال دو شاهی است و وزن این قسم بسته ها از چهار صد مثقال نباید تجاوز کند اقل میزان حقوق پستی هر بسته اوراق کار شش شاهی است.

ماده بیست و پنجم - تعیین شرایط جنس و شکل و اندازه کارتهای پستی و بسته های جراید و ضمیمه های جراید و سایر مطبوعات و مستوره جات تجارتي و اوراق کار با اداره پست است اداره پست مجاز است که از حیث شرایط و تعرفه کارتهائی را هم که اشخاص مختلفه میسازند مثل کارتهای پستی ملاحظه نمایند.

ماده بیست و ششم - حقوق مقرر در مواد (۱۹ و ۲۰ و ۲۲ و ۲۴) این قانون بجراید و مطبوعات و مستوره جاتی تعلق میگیرد که زمان تحویل دادن به پستخانه تمبر روی آنها الصاق شده باشد یا در نوارهای تمبر داریچیده شده باشد آنهائی که در زمان

ارسال ابدآ تمبر روی آنها الصاق نشده باشد چهار برابر حقوق معینه از گیرنده آن دریافت خواهد شد.

ماده بیست و هفتم - هر گاه جراید و مطبوعات و مستوره جات تجارتي و اوراق کار که از داخله بداخله ارسال میشود دارای شرایط لازمه که باعث تخفیف کرایه پست است نباشد حقوق پستی پاکتها بآنها تعلق خواهد گرفت.

ماده بیست و هشتم - در صورتیکه جراید و مطبوعات و مستوره جات تجارتي و اوراق کار که مبدأ و مقصد آنها در داخله مملکت است در تحت يك لفافه بسته شده باشد حقوق متعلقه بآن عبارت خواهد بود از مجموع حقوق متعلقه بهريك از آن اشیاء ولی هر گاه بمطبوعات صورت حساب آنها نیز منضم باشد حقوق مقرر مطبوعات بآن بسته تعلق میگیرد بشرط آنکه تمام حقوقی که برای آن اداء شده اقلآ مساوی باشد بکمترین مقدار حقوق اوراق کار که عبارت از شش شاهی است.

ماده بیست و نهم - پاکتهای متعارفی و کارتهای پستی و جراید و سایر مطبوعات و مستوره جات تجارتي و اوراق کار که محل اصلی و مقصد آنها در داخله مملکت باشد و در زمان تحویل به پست بقدر کفایت تمبر بآنها الصاق نشده باشد از گیرنده آنها دو برابر قیمت تمبر های کسری دریافت خواهد شد.

ماده سی ام - حقوق داخله پستی جراید و مطبوعات و مستوره جات تجارتي و اوراق کار که از ممالك خارجه بدون تمبر میرسد از قرار ده مثقال یا کسر ده مثقال شش شاهی است که از گیرنده دریافت میشود مشروط بر اینکه در قراردادهای بین المللی تعیین این حقوق نشده باشد.

ماده سی و یکم - پاکتها و سایر مرسولاتی که باسم سفارشی خوانده میشوند آنهائی هستند که فرستنده در موقع تحویل دادن آنها به پستخانه برای اطمینان رسیدن پاکت بمقصد قبض رسید از اداره میگیرد ولی مرسولات سفارشی مشمول ضمانت و

بیمه قیمت نخواهد بود بر پاکت ها و سایر اشیاء سفارشی علاوه بر حق معمولی پستی مبلغ دوازده شاهی بعنوان حق سفارشی تعلق میگیرد و رقه های مخصوص جواب که بکارت پستالها ملصق و اجرت آنها قبل از وقت تأدیه شده بتوسط فرستندگان اولیه آنها سفارشی نمیشوند.

ماده سی و دوم - پاکتها ممکن است مطابق قیمت اظهار شده محتویاتشان بیمه شوند در اینصورت علاوه بر اجرت مقررہ پاکتها حقوق بیمه نیز بآنها تعلق خواهد گرفت تعیین جنس و اکثر مبلغی که ممکن است بعنوان بیمه قبول شوند با دولت است.

ماده سی و سوم - برای هر پاکت بیمه شده یا سفارشی يك قبض رسید در زمان تحویل دادن به پستخانه فرستنده داده میشود و در زمان توزیع رسید از گیرنده اخذ میگردد پس از تحویل اشیاء سفارشی یا بیمه شده به صاحبان آن و گرفتن رسید دیگر بهیچوجه پستخانه مسئولیتی ندارد گیرنده این قسم پاکتها میتواند تقاضا کند که پاکتش در پستخانه باو داده شود و در حضور شهودی که خود او تعیین میکند باز شود.

ماده سی و چهارم - پاکتها و سایر اشیاء مرسوله ممکن است بر حسب خواهش فرستنده توسط حامل مخصوص بگیرنده داده شود باین قسم مرسولات که موسوم بمرسولات مخصوصه هستند علاوه بر حقوق مقررہ یک اجرت مخصوصی به نسبت جنس آنها تعلق میگیرد که تعیین مقدار و شرایط آن با اداره پست است.

ماده سی و پنجم - فرستندگان مرسولات سفارشی یا بیمه شده یا مخصوصه که در داخله مملکت توزیع میشود در موقعی که مرسولات مذکورہ را به پستخانه تحویل میدهند میتوانند خواهش نمایند ملتمسه بامضای گیرنده پس از تسلیم گرفته و بآنها

داده شود در اینصورت باید مبلغ شش شاهی قبل از وقت از این بابت به پستخانه بپردازند برای تحقیقات در خصوص اشیاء سفارشی یا بیمه یا مخصوصه که از داخله بداخله ارسال میشود نیز همین مبلغ شش شاهی باید اداء شود و این در صورتی است که نرخ معین ملتمسه پرداخته نشده باشد.

ماده سی و ششم - اداره پست با تصویب دولت اجرت و حقوقی را که از بابت فقرات ذیل باید برای دولت دریافت گردد و همچنین شرایط و ترتیبات لازمه راجع بآنها معین خواهد نمود:

اولاً - مسافرین و بنه آنها.

ثانیاً - امانات سریع السیر و امانات بطی السیر.

ثالثاً - مرسولات بیمه شده.

رابعاً - بروات پستی (ماندا پست)

خامساً - کرایه جعبه های شخصی که در دفاتر پست موجود و برای جمع شدن مراسلات مستعمل است - اجرت و حقوقی که از بابت فقرات مذکورہ باید دریافت شود در روزنامه رسمی مملکت اعلان خواهد شد اداره پست شرایط تحویل و توزیع مرسولات بیمه شده و سفارشی مخصوصه و بروات پستی را معین خواهد نمود.

ماده سی و هفتم - حقوقی را که گیرندگان مرسولات پستی به پستخانه باید قبل از دریافت مرسول اداء نمایند میتوانند در موقعیکه مرسول نزد آنها برده میشود از قبولش امتناع نمایند ولی مشروط بر اینکه سرش را باز نکرده باشند بمحض اینکه مرسولی به پستخانه تحویل داده شد قیمت تمبری که روی آن الصاق شده است عاید خزانه دولت میگردد.

ماده سی و هشتم - دولت میتواند حدی برای مدت اعتبار تمبر و کارتهای

پستی و پاکتها و نوارهای پستی تعیین نماید و مدت و شرایط تأدیه قیمت یا معاوضه آنها را معین کند.

ماده سی و نهم - دولت میتواند اجازه حمل بجانی بمکاتبات اداراتی بدهد که متضمن منافع عمومی است تعیین حدود و شرایط عمل فوق نیز بادولت است.

فصل سوم

مسئولیت

ماده چهارم - اداره پست مسئول کلیه وجوهی است که بجهت بروات پستی باو داده میشود.

ماده چهل و یکم - در صورتی که تمام یا جزئی از پاکت ها و مرسولات بیمه شده مفقود شود اداره پست مسئول قیمت مقدار مفقود تا میزان مبلغ بیمه شده می باشد.

ماده چهل و دوم - در صورتیکه تمام یا جزئی از يك امانت بیمه نشده مفقود شود یا اینکه تمام یا جزئی از محتوی آن خراب و ضایع گردد اداره پست متعهد و ملتزم است که در ازای هر يك من مال التجاره مفقود یا ضایع شده مبلغ پانزده قران بعنوان غرامت بصاحب امانت کارسازی نماید برحسب قاعده مطالبه این غرامت باید توسط فرستنده از پستخانه یا مرکز ایالتی پستخانه بشود که در آنجا امانت تحویل داده شده است ولی گیرنده امانت هم میتواند مطالبه جبران ضرر را از پستخانه مقصد یا مرکز ایالتی آن بنماید مشروط بر اینکه از فرستنده يك اجازه نامه در دست داشته باشد همیکه مبلغ بیمه شده بنا غرامت معینه در این ماده بصاحب امانت اداء شد تمام حقوق مشارالیه از این بابت باداره پست تعلق خواهد گرفت صاحب امانت قبل از وصول وجه غرامت مجبور است اداره پست را از جنس محتوی

امانت مفقوده مستحضر بدارد و حتی الامکان بواسطه اطلاعات شخصی موجبات تسهیل تفحص و تجسس آنرا فراهم آورد.

تبصره - چنانچه صاحب مال برای امانت بیمه نشده مفقوده راضی نشد که يك من پانزده قران غرامت دریافت دارد باید تأمل نماید تا امانت مفقوده پیدا شود در این حالت دیگر حق مطالبه غرامت نخواهد داشت.

ماده چهل و سوم - بعلاوه غرامت های مذکوره در فصل (۴۱) و (۴۲) اداره پست کرایه را هم که برای امانات مفقوده دریافت کرده است بفرستنده مسترد میدارد در صورت فقدان يك شیئی سفارشی اداره پست ملتزم است که بفرستنده یا گیرنده آن غرامت ذیل را بپردازد.

اولاً - مبلغ بیست و پنجقران برای مرسولات سفارشی داخله.

ثانیاً - غرامتی که در قرارداد های بین المللی تعیین شده است در صورتی که مرسول سفارشی راجع بمبادله بین المللی باشد.

ماده چهل و چهارم - در مواقع ذیل اداره پست مسئولیت های مذکوره در مواد ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ را بعهدہ نمیگیرد.

اولاً - در صورتی که امانت بیمه شده مفقود یا معیوب شود و قبل از پرداخت وجه غرامت اداره پست در یکی از محاکم رسمی تا مدت یکسال ثابت نماید که قیمت امانت بیمه شده بیش از قیمت حقیقی آن اظهار شده است.

ثانیاً - در صورتیکه اداره پست حمل اشیائیرا بعهدہ بگیرد که موافق مسطورات ماده هفتم مجبور بقبول آن نباشد و در اینصورت خود را مخصوصاً از مسئولیت خارج نماید.

ثالثاً - در صورتیکه علت فقدان یا تضییع مرسولات وقایع جنگی و شورش

داخله مملکت و یا انقلابی باشد که رفع آن از عهده حکومت محلی خارج است ولی مطالبه کننده همیشه حق خواهد داشت که در باب اثبات موقع اضطراری بودن که استدلال بآن میشود دلائل لازمه را بخواهد.

رابعاً - در صورتی که برق یا خسف یا سیل مورث فقدان یا تضييع مرسولات شده باشد.

خامساً - در صورتیکه علت فقدان یا تضييع مرسولات محتویات آنها و یا خود آنها و یا غفلت فرستنده باشد.

سادساً - در صورتی که در موقع تحویل دادن مرسوله بگيرنده آثار دست خوردگی از لفاف خارجی آن دیده نشود و وزن آن هم با وزن زمان تحویل موافقت نماید ولیکن در صورتیکه فرستنده در زمان ارسال محتویات مرسوله خود را روی مرسوله یا روی ورقه که بهمراهی آن فرستاده میشود بنویسد و دفتر پست فرستنده صحت آنرا امضا کند ولو اینکه عیبی روی لفاف خارجی مرئی نشود و وزن آنها با وزن زمان تسلیم موافقت نماید اداره پست مسئول کسری یا معایب دیگر آن خواهد بود بجهت خسارات غیر مستقیم و عاید نشدن منافع متصوره اداره پست مسئولیت بعهدہ نخواهد گرفت.

ماده چهل و پنجم - در صورتی که دفتر تأدیه بروات پستی بقدر کفایت وجه در صندوقش موجود نباشد و تأخیر در تأدیه بروات حاصل شود تا زمانی که این تأخیر از حدود معینه در نظامنامه مخصوصی که در ظهر بروات پستی طبع میشود تجاوز نکرده است اداره پست غرامتی برای تأخیر تأدیه نخواهد داد.

ماده چهل و ششم - اداره پست بجهت اموری که باوسپرده شده است مسئولیت بعهدہ نمیگیرد مگر بآن مقداریکه در فصول ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۵ اینقانون

تصریح شده است ولی در خصوص حمل مسافرین و بنه آنها مسئولیت اداره پست بموجب نظامنامه مخصوصی معین خواهد شد.

ماده چهل و هفتم - تمام حقوق و غراماتی که راجع بمرسولات داخله بداخله است باید در ظرف یکسال که ابتداء آن روز تحویل امانات و مرسولات به پست خانه است مطالبه شود پس از انقضاء يك سال صاحبان آنها حق مطالبه نخواهند داشت

ماده چهل و هشتم - دعاوی و مطالبات حقوق راجعه به پست در محکمه های قضاوت متعارفه فیصل داده خواهد شد.

ماده چهل و نهم - ژاندارمری و حکام ولایات و رؤسای قراسوران ها و بطور کلی تمام مستخدمین که از طرف وزارت داخله اجازه دارند در حدود اختیاری که بآنها داده شده است مأمور حفظ امنیت شوارع پستی در قلمرو خود هستند هر گاه در بین راه غلامان پست دوچار سارقین شده و اشیاء پست توسط مردمان خارج از اداره سرقت یا غصب و غارت شود حکام و رؤسای ژاندارم و قراسورانها اقدامات لازمه برای تعقیب مرتکبین و سارقین بعمل خواهند آورد.

فصل چهارم

مجازات و عقوبات

ماده پنجاهم - هر گاه یکی از اجزاء پست مندرجات و یا وجود پاکتها و یا کارت های پستی و سایر مرسولاتی را که به پستخانه سپرده میشود فاش و آشکار نماید مگر در مواقعیکه قانون آنها را مجبور می کند یا آنکه یکی از آنها را از میان بردارز خدمت پستی خلع خواهد شد و مادام الحیوة در هیچ يك از دوائر و ادارات دولتی نپذیرفته نخواهد شد.

ماده پنجاه و یکم - مأمورین عدلیه که دارای اجازه هستند و مستخدمین اداره

پست که دارای مناصب دولتی هستند در مقام تجسس و تفتیش بر آمده تخلفاتی را که برخلاف این قانون واقع شده بشود میرسانند اشخاص مذکور مجازند تحقیقاتی را که در مقام شدت لزوم برای کشف مخالفت های با این قانون لازم است نسبت بمتصدیان حمل و نقل بنمایند و مرسولاتی را که برخلاف مندرجات این قانون اشخاص حامل واقع شده اند ضبط نمایند در اینصورت ضبط و توقیف باید بلافاصله صورت مجلس بامضای عده که لااقل سه نفر باشند نوشته شود که در آن صورت اشیاء مضبوطه و عنوان آنها ذکر شده باشد صورت مجلس بانضمام اشیاء ضبط شده بنزدیکترین پستخانه ارسال میشود تا آنکه بمحل مقصد فرستاده شود و دو برابر حقوق پستی بدون جرائمی که بشخص مخالف تعلق میگیرد از گیرنده دریافت گردد مستخدمین اداره گمرک و تذکره نیز در آنچه راجع بماده دوم و چهارم است دارای همین وظائف هستند در صورتیکه اداره پست سوء ظن حاصل نماید که پاکتی محتوی وجوه یا اشیائی است که حملش بر خلاف این قانون است یا در صورتیکه پاکت از خارجه باشد سوء ظن حاصل نماید که حاوی اشیائی است که حقوق گمرک بر آن تعلق میگیرد حق دارد افتتاح پاکت را بخواهد باز کردن این قسم پاکتها و ضبط آنها در مورد لزوم در حضور فرستنده یا گیرنده خواهد شد و اگر مشار الیه از حضور باداره امتناع کرد یا بعلت دیگر حاضر نشد تفتیش و ضبط در صورت لزوم در غیاب او خواهد گردید ترتیبات مذکوره بسایر مرسولات غیر از پاکت تعلق نخواهد گرفت.

ماده پنجاه و دوم - هر گاه کسی برخلاف مسطورات مواد ۲ و ۴ و ۵ رفتار نماید از يك روز الی يك ماه حبس خواهد شد در صورت تکرار تقصیر مجازات ممکن است بدو ماه بالغ شود.

ماده پنجاه و سوم - هر گاه کسی تمبر باطله یا سایر اوراق قیمتی باطل شده را

مجدداً استعمال نماید از شش روز الی يك ماه حبس میشود.

ماده پنجاه و چهارم - فروش و استعمال هر قسم اوراقی که به تمبر یا سایر اوراق قیمتی پست شباهت داشته باشد اکیداً ممنوع است و هر کس برخلاف این ماده رفتار نماید از ده روز الی يك سال حبس خواهد شد.

ماده پنجاه و پنجم - اجرای مجازات های فوق موقوف بصدور حکم رسمی از محاکم عدلیه است.

ماده پنجاه و ششم - در تمام مواردی که ذکر شد برضایت مقصر و تصویب محکمه ممکن است هر يك روز حبس بیک تومان تبدیل شود.

ماده پنجاه و هفتم - دعاوی که اداره پست خانه بموجب مواد فوق بمخالفت کنندگان خواهد داشت ممکن است قبل از مراجعه بمحاکم عدلیه مرصیاً بمصالحه فیصله نمایند.

فصل پنجم

اجرای قانون

ماده پنجاه و هشتم - این قانون ناسخ تمام فرامین و احکامی است که تا بحال در خصوص امور پستی صادر و وضع گردیده است تعیین تاریخ شروع با اجرای این قانون با دولت است و بعلاوه بمحض امکان و در هر صورت بعد از انقضای کنتراتهای نواب اداره پست ترتیب حمل مسافرین و بنه آنها را توسط پست های مرتب و با دستگاههای پستی فوق العاده در طرق بری و بحری مملکت مقرر و منظم خواهد نمود.

*
قانون

مالیات مستغلات

مصوب ۹ سنبله مطابق ۲۰ شوال ۱۳۳۳ قمری

ماده ۱ - برای کلیه مستغلات از قبیل دکا کین مغازه ها خانه های اجاره انبارها و کاروان سراها مهمانخانه ها یخچالها قهوه خانه ها میدانها در شهرها و قصبات عمده مالیات مستغلات برقرار میشود.

تبصره ۵ - اسامی قصبات عمده که مالیات مستغلات به آنها تعلق میگیرد از طرف وزارتین داخله و مالیه معین و اعلان خواهد شد.

ماده ۲ - مالیات مستغلات مذکوره در ماده (۱) از قرار صد پنج عایدات مطلق سالیانه تعیین میشود.

ماده ۳ - عایدی هر یک از مستغلات مذکوره در فوق اگر چنانچه در اجاره باشد از روی اجاره نامه مشخص میشود و هر گاه باجاره نرفته باشد اداره مالیه از روی ممیزی تشخیص خواهد داد باین ترتیب که آنها را با مستغلات نظیر آن که در همان نواحی و اطراف نزدیک بآن واقع شده و تقریباً برای مصرف واحد مهیا شده اند سنجیده و ممیزی مینمایند.

ماده ۴ - مستغلات ذیل از دادن مالیات معاف میباشد.

۱ - مستغلات متعلق بدولت.

۲ - حمامها.

تبصره ۵ - مستغلات مذکوره در فقره (۲) مالیات هائی را که تا کنون می پرداخته اند کماکان خواهند پرداخت.

* بموجب قانون ۳۰ آبان ۱۳۰۶ مالیات صد پنج مستغلات شهرها و قصبات مهمه از ابتدای ۱۳۰۷ به بلدیة های همان محل و ا گذار شده است.

۳ - مستغلاتی که بلا حاصل و فایده باشد.

۴ - خانهای مسکونی مادام که باجاره نرفته باشند.

۵ - خانه که قسمتی از آنرا مالک ساکن و قسمت دیگر را باجاره داده باشد مشروط بر اینکه مال الاجاره سالیانه از سی تومان تجاوز نکند.

ماده ۵ - مستغلات جدید البناء و مستغلاتی که بواسطه حادثه از قبیل حریق زلزله سیل و امثال آن محتاج به تجدید بنا یا تعمیر کلی بشوند از روز ختم بنا تا دو سال از دادن مالیات مستغلات معاف خواهند بود مشروط بر اینکه وقوع خرابی و ختم بنا کتباً بداره مالیه اظهار شود.

ماده ۶ - هر یک از مستغلات مذکوره که بیش از سه ماه بلا عایدی باشد مالیات مدتی که بلا عایدی بوده است باو تخفیف داده میشود.

ماده ۷ - هر کس که مالک مستغلی است و یا حق انتفاع از آن را دارد باید عایدی سالیانه آنرا بداره مالیه محل اظهار نماید ترتیب این اظهاریه و مدت مهلت آن در نظامنامه که در ماده (۱۷) این قانون مذکور است معین خواهد شد.

ماده ۸ - اسامی مالکین و متولیهای مستغلاتی که مطابق این قانون مالیات مستغلات بآنها تعلق میگیرد از طرف خود آنها و مستأجرین آن مستغلات باید بداره مالیه اظهار شود در صورت تخلف مسئول خواهند بود.

ماده ۹ - در موقعیکه تا یکماه پس از انتشار اعلان اداره مالیه از طرف مالک و یا مستأجر مستغلی اظهاریه عایدات مطابق (ماده ۷) داده نشود ابتدا از طرف اداره مالیه کتباً اخطار و صورت عایدی خواسته خواهد شد پس از دو هفته از تاریخ اخطار اگر باز اظهاریه داده نشود و یا اداره مالیه صحت آنرا تردید نماید اداره مالیه رأساً اقدام به ممیزی و تعیین عایدات آن مستغل خواهد نمود.

ماده ۱۰ - در موقع ممیزی عایدات مستغلات باید قبلاً بمالک اخطار شود و

مشار الیه حق خواهد داشت که خود یا نماینده اش حضور بهم رساند و این ممیزی بتوسط ممیزی که از طرف اداره مالیه معین میشود بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۱ - نتیجه ممیزی برای مالک و یا نماینده او فرستاده میشود و مشار الیه در صورت داشتن اعتراض در ظرف سی روز از تاریخ وصول باید اعتراضات خود را اظهار نماید و پس از گذشتن این مدت و نرسیدن اعتراض آن ممیزی قطعی خواهد بود در حینی که نتیجه ممیزی برای مالک فرستاده میشود مدلول این ماده و ماده (۱۲) باید بمشار الیه اعلام گردد.

ماده ۱۲ - در صورتیکه از طرف مالک یا متولی به نتیجه ممیزی اعتراضی باشد باید اعتراضات و دلایل آن با کمال وضوح اظهار شود پس از رسیدن این اعتراضات بدون تأخیر یکنفر ممیز از طرف اداره مالیه و یکنفر ممیز از طرف مالک و یکنفر از طرف حکومت محل معین شده تجدید ممیزی خواهند نمود و رأی آنها قطعی خواهد بود - بورقه اعتراضیه دو قران تمبر الصاق میشود.

ماده ۱۳ - پس از آنکه میزان مالیات مستغلی مطابق ممیزی معین گردید تا ممیزی ثانوی همان مالیات برقرار خواهد بود ولی در مواقعی که سه عشر بر عایدی مستغل افزوده شده و یا کسر شود باید ممیزی جدید بعمل آید و در هر دو مورد باید از طرف مالک بداره مالیه اخطار شده باشد ولی در فقره اولی خود اداره مالیه رأساً میتواند تجدید ممیزی نماید.

ماده ۱۴ - پرداخت مالیات مستغل و حقوق تمبر و جرائمی که در نظامنامه معین خواهد شد بعهده مالک و یا کسی که حق انتفاع از آنرا دارد خواهد بود و در صورت استنکاف مالک از اداء مالیات اداره مالیه میتواند معادل مالیات را از مستأجر از بابت وجه اجاره دریافت نموده قبض مالیاتی بدهد در اینصورت مالک مجبور است

که قبوض رسمی اداره مالیه را در عوض مال الاجاره قبول نماید.

ماده ۱۵ - مالکین مستغلات که اسم آنان بسمت مالکیت در دفاتر مالیه ثبت است مسئول مالیات ملک خود هستند و در موقع فروش و انتقال عین آن ملک بمالک دیگر تا وقتی که قباله انتقالیه و یا اظهارنامه بداره مالیه ارائه نشود این مسئولیت مرتفع نخواهد شد همچنین در صورتی که فروش و انتقال درشش برج آخر سال بعمل آمده باشد مسئول مالیات تا آخر آن سال مالک اولی خواهد بود.

ماده ۱۶ - مالیاتی که تاکنون بعنوان مالیات مستغلات دریافت می شده است پس از اجراء این قانون منسوخ و مطابق این قانون مالیات اخذ خواهد شد.

ماده ۱۷ - نظامنامه ترتیب اجراء این قانون را وزیر مالیه تهیه نموده و بموجب فرمان همایونی بموقع اجراء گذاشته میشود.

ماده ۱۸ - این قانون دو ماه پس از تصویب مجلس شورای ملی و رسیدن بصرحه همایونی بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

قانون

مالیات دخانیات

مصوب ۶ میزان مطابق ۱۸ ذی قعدة ۱۳۳۳ قمری

ماده ۱ - بر اقسام توتون و تنباکو که در خاک ایران بعمل آمده باشد مالیات دخانیات برقرار میشود.

ماده ۲ - مالیات دخانیات مذکوره در ماده اول که از عوارض غیر مستقیم است از قرار صدی سی از قیمت دریانت خواهد شد در صورتی که در تعیین قیمت تنباکو و توتون ما بین مالیات بده و مامورین مالیه اختلافی حاصل شود صدی سی از عین جنس دریانت خواهد شد مالیات

این قانون بموجب قانون (اصلاح قانون مالیات دخانیات) مصوب ۲۷ حوت ۱۳۰۳ شمسی (دوره پنجم تقنینیه) ملغی شده است.

مقررہ نسبت بتوتون سیگار از قرار صدی بیست است .

ماده ۳ - دولت میتواند در صورت اقتضا توتون و تنباکوی ساخته یا نساخته کہ حمل بخارجہ میشود از مالیات دخانیات معاف بہ دارد .

ماده ۴ - ہر کس ہر مقدار توتون و تنباکو بطور قاچاق یا بہر نحو دیگر از ادای مالیات بگریزند عین جنس ضبط خواہد شد .

ماده ۵ - مالیات دخانیات مذکورہ در این قانون مستقیما از زارع اخذ نخواہد شد .

ماده ۶ - برای اجرای مواد مذکورہ فوق وزیر مالیہ کمیسیونئی از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل دادہ نظامنامہ کہ مستلزم حسن ادارہ و سہولت جریان امور مالیات دخانیات و آسایش عامہ است تهیه نمودہ پس از تصویب کمیسیون قوانین مالیہ مجلس شورای ملی و رسیدن بصفحہ ہمایونی بموقع اجرا گذارده خواہد شد .

قانون

اصلاح ماده دوم قانون تحدید تریاک

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی قعدہ ۱۳۳۳ قمری

ماده واحده - از پانزدہم میزان توشقان ٹیل ۱۳۳۳ مبلغ سہ شاہی کہ مطابق مادہ (۲) قانون تحدید تریاک مصوبہ ۱۲ ربیع الاول ۱۳۲۹ برای ہریک مثقال سوختہ بکسانی کہ سوختہ را بمأمورین مالیہ تسلیم نمایند بعنوان حق الزحمہ دادہ میشود تبدیل بیکشاہی میگردد .

قانون

فروش رجبہ و غیرا

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی قعدہ ۱۳۳۳ قمری

ماده واحده - وزارت مالیہ مجاز است شش دانگ قریہ رجبہ و دو دانگ از قریہ غیرا خالصجات واقعہ در کرمانرا در مقابل چہار ہزار تومان بہ متصرفین حالیہ آن واگذار نماید .

قانون

تعمیر مقبرہ نادر شاہ

مصوب ۹ میزان مطابق ۲۱ ذی قعدہ ۱۳۳۲ قمری

مادہ ۱ - دو عشر از عایدات مالیات نواقل شہر مشہد برای خریداری اراضی اطراف قبر نادرشاہ و تعمیر مقبرہ تخصیص میشود - مقدار اراضی مزبورہ از سہ ہزار ذرع متجاوز نخواہد بود .

مادہ ۲ - ادارہ مالیہ خراسان عایدات مزبورہ را از اول برج عقرب ہذہ السنہ در تحت حساب مخصوص نگاہ داشتہ بہ مصرف دیگری نخواہد رسانید .

مادہ ۳ - مدت تخصیص عایدات مزبورہ تا موقع اتمام خریداری اراضی و تعمیر خود مقبرہ است پس از آن ماہیانہ مبلغ پنجہ تومان از محل نواقل برای حفاظت و مراقبت مقبرہ نادری تأدیہ خواہد شد .

مادہ ۴ - دولت مکلف است موقوفات مقبرہ نادر شاہ را مطابق وقف نامہ استرداد نمودہ و عایدات آن را در تحت نظارت خود بہ مصارف مقبرہ و مدرسہ کہ بنام نادر شاہ تأسیس خواہد شد برساند - مبلغی کہ از عایدات نواقل برای تعمیر و مصارف مقبرہ خرج شدہ باشد پس از استرداد موقوفات مزبورہ از عایدات آن مسترد خواہد شد .

مادہ ۵ - بازدید مخارج تعمیر و نظارت در خرج آن توسط ہیئتی مرکب از والی خراسان و متولی باشی آستانہ مقدسہ و پیشکار مالیہ خراسان و نمایندہ وزارت فوائد عامہ و رئیس بلدیہ بعمل خواہد آمد .

مادہ ۶ - مامور اجرای این قانون وزیر مالیہ و وزیر فواید عامہ خواہند بود .

قانون

سربازگیری

مصوب ۹ عقرب مطابق ۲۳ ذی حجه ۱۳۳۳ قمری

ماده اول - اساس قشون گیری دولت ایران به طرز بنیچه (خدمت اجباری خصوصی) است
ماده دوم - افواج پیاده و دستجات سواره و توپخانه حتی الامکان از باوکات و ایلاتی که تا کنون مطابق بنیچه قشون میداده اند گرفته میشود.

ماده سوم - ایلات و محلهای سوار بده کما فی السابق مکلف به دادن اسب سوار میباشند مگر مواردیکه وزارت جنگ مطابق نظامنامه قشون گیری آنها را معاف نماید.

ماده چهارم - کلیه عده نفرات قشون بنیچه محلی فعلا صد هزار نفر خواهد بود باین ترتیب که پس از تعیین عده یادار محلهای قشون بده حالیه محل کسر صد هزار نفر را از نقاط آباد دیگر معین نموده و بموجب لایحه مخصوص بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد نمود.

ماده پنجم - کلیه افراد قشونی که داخل خدمت میشوند با رعایت مواد نظامنامه قشون گیری باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱ - تابعیت ایران

۲ - مسلمان

۳ - نداشتن سن کمتر از بیست و زیاده از سی سال

۴ - صحت مزاج و کامل الخلقه بودن

ماده ششم - کلیه افراد بنیچه تا درجه شمشیر بند در سن چهل و پنج سالگی از خدمت صف معافند.

ماده هفتم - احضار و مرخصی افراد بنیچه برای صنوف مختلفه نظامی با تشخیص وزارت جنگ بحکم وزیر جنگ است.

ماده هشتم - مدت خدمت افراد قشونی دفعتا نباید متجاوز از دو سال باشد.

ماده نهم - تعیین افراد قشونی هر محلی مطابق بنیچه به عمل خواهد آمد باین ترتیب که مامورین سرباز گیری اشخاص یادار محل را که دارای شرایط سربازی موافق ماده پنج باشند حاضر می نمایند هر گاه عده ایشان مساوی عده لازمه است تمام آن افراد مکلف به دخول در خدمت نظامی خواهند بود و اگر عده ایشان بیشتر باشد عده لازمه با قرعه معین خواهد شد.

* بموجب قانون خدمت نظام اجباری مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۴ شمسی (دوره پنجم تقنینیه) در نقاطی که قانون مزبور اجرا شده قانون سربازگیری بنیچه لغو و منسوخ است.

ماده دهم - در صورت خرابی و عدم استعداد یکی از محل های قشون بده که خرابی و عدم استعداد آن را وزارت مالیه نیز تصدیق نموده باشد وزارت جنگ می تواند محل مزبور را از دادن کلیه یا قسمتی از عده بنیچه معاف نموده از محل های مربوط همان حوزه که استعداد داشته باشند با موافقت وزارت مالیه عوض بگیرد.

ماده یازدهم - محل هائیکه مطابق فرامین و یا احکام از دادن نفرات قشونی معاف شده اند در صورتیکه مطابق ماده دهم معافیت آنها تصدیق نشود از معافیت محروم و مکلف بدادن قشون خواهند بود و در صورتی که در عوض آن تخفیفات تحمیلات مالیاتی به محل شده باشد آن تحمیلات نیز منسوخ خواهد بود.

ماده دوازدهم - بهر يك از نفرات و دستجات قشونی مطابق میزانی که در بودجه وزارت جنگ از تصویب مجلس شورای ملی خواهد گذشت حقوق محلی داده میشود.

ماده سیزدهم - حقوق محلی افواج و دستجاتی که حاضر خدمت هستند برای مدتی که تحت سلاح میباشند از حقوق ایام خدمت آنها کسر خواهد شد.

ماده چهاردهم - افراد قشون اعم از حاضر خدمت و مرخص خانه از مالیات سرانه معاف و عوارض از اسب سوار نظام مطالبه نخواهد شد.

ماده پانزدهم - خانواری (مستمری) یا تخفیف محلی را موافق معمول سابق مالکین و رعایا و ایلات مطابق دستور وزارت جنگ به آحاد و افراد قشون مستقیما تادیه خواهد کرد.

ماده شانزدهم - خرج سفر تا باین در موقع حاضر شدن در سر خدمت که موسوم به کمک خرج است کما فی السابق بر عهده مالکین و اهالی محل است به این ترتیب که از محل سکونت تا باین تا مرکز اجتماع فوج یا دسته سوار و توپچی که وزارت جنگ تعیین می نماید هر منزلی دو قران به تا باین پیاده و توپچی و چهار قران بسوار تادیه نمایند ولی افواجی که خانواری ندارند کما فی السابق در موقع حرکت کمک و معاونت معمول را از صاحبان بنیچه دریافت مینمایند.

ماده هجدهم - نظامنامه های راجع باین قانون را وزیر جنگ تهیه کرده بموجب فرمان اعلیحضرت همایونی بموقع اجرا میگذارد.

ماده هیجدهم - وزیر جنگ مامور اجرای این قانون است.

☆ قانون

محاکم تجارت

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۲۴ شعبان ۱۳۳۳ قمری

فصل اول

در تشکیل محاکم تجارت

ماده ۱ - تعیین عده محاکم صالحیه و ابتدائی تجارت در نقاطی که از حیث توسعه امور تجاری قابل محاکم مزبوره میباشد پس از تصویب وزارت عدلیه بموجب فرمان دولتی خواهد بود

ماده ۲ - حوزه هر یک از محاکم صالحیه و ابتدائی تجارت همان حوزه محکمه صالحیه و ابتدائی حقوقی است که آن محکمه تجارت در حوزه محکمه مزبوره تشکیل میشود - و هر گاه چند محکمه تجارت در حوزه یک محکمه حقوق لازم باشد برای هر یک از محاکم مزبوره یک حوزه مخصوصی بتصویب وزارت عدلیه معین میشود .

ماده ۳ - هر یک از محاکم صالحیه و بدایت تجارت در تحت ریاست یک نفر رئیس تشکیل می یابد و در محکمه بدایت رئیس مزبور در صورت تعدد اطاق های محکمه بقدر لزوم معاون خواهد داشت - رئیس محکمه ریاست یکی از اطاقی ها و معاونین ریاست اطاقهای دیگر را در عهده میدارند - اطاقی که رئیس در آن ریاست مینماید اطاق اول نامیده میشود رئیس در صورت لزوم ریاست هر یک از اطاقهای دیگر را که بخواهد مینماید .

ماده ۴ - در هر یک از محاکم صالحیه و بدایت غیر از رئیس دو نفر عضو و در محکمه بدایت یک نفر عضو علی البدل میباشد .

ماده ۵ - محکمه صالحیه تجارت در تحت ریاست یک نفر امین صالح که از طرف دولت معین میشود تشکیل می یابد در هر محکمه دو نفر عضو میباشد اعضاء محکمه صالحیه تجارتی مثل اعضاء محاکم ابتدائی تجارت انتخاب میشوند .

ماده ۶ - در هر محکمه تجارت یک دفترخانه مقرر است که در تحت مدیریت دفتر دار محکمه میباشد دفتر دار مزبور بعد از اطاقهای محکمه تجارت تقریر نویس و بقدر حاجت نبات و ضباط خواهد داشت .

ماده ۷ - شرایط و اوصاف رؤسای محاکم تجارت و معاونین آنان و دفتر دار ها و تقریر نویسها بطوری است که در قانون تشکیلات عدلیه برای رؤسا و معاونین و دفتر دارها و

این قانون بموجب قانون مصوب ۳ تیر ماه ۱۳۰۹ نسخ شده است .

تقریر نویس های محاکم ابتدائی مقرر است .

ماده ۸ - رؤسای محاکم تجارت و معاونین آنان موافق قانون تشکیلات عدلیه از طرف دولت معین میشوند .

ماده ۹ - اعضاء محاکم تجارت از طرف تجار موافق مواد آتیه انتخاب میشوند .

ماده ۱۰ - رؤسای تجارت خانها و تجاریکه از حیث امانت و دیانت و ترتیب و نظم امور تجارتی خود و عقل اقتصادی معروف و دارای دستک و دفتر منظم می باشند اعضاء محکمه تجارت حوزه خود را مطابق مواد آتیه و نظام نامه مخصوص انتخاب میکنند .

ماده ۱۱ - انتخاب کنندگان علاوه بر اوصاف قبل باید دارای شرایط ذیل باشند .

۱ - تابعیت ایران (۲) سن لا اقل بیست و پنج سال (۳) عدم ورشکستگی بقصیر یا تزویر

۴ - عدم محکومیت بارتکاب جنحه و جنایت (۵) عدم اخراج از خدمت دولت به علت محکومیت (۶) نبودن در تحت قیمومت .

ماده ۱۲ - انتخاب مزبوره در تحت نظر رئیس محکمه استیناف و اگر نباشد در تحت

نظر رئیس محکمه ابتدائی آن حوزه بعمل می آید .

ماده ۱۳ - اعضاء محکمه تجارت باید دارای همان شرایطی باشند که برای اعضاء

محاکم حقوقی مقرر است - علاوه بر صفاتی که در انتخاب کنندگان شرط شده سن آنان باید کمتر از سی سال نباشد و از حیث معلومات باید از قوانین و عادات تجارتی تا اندازه که معمول ممالک است و همچنین از اصول محاکمات تجارت مطلع باشند .

ماده ۱۴ - انتخاب اعضاء محکمه تجارت برای مخفی و برای مدت دو سال است ولی

پس از انقضاء یک سال در دوره اول نصف از اعضاء منتخبه بقرعه خارج و بجای آنان اعضاء جدید برای مدت دو سال انتخاب میشوند .

ماده ۱۵ - اشخاصیکه بدرستی وظایف خود را انجام داده اند میتوان مجددا بسمت

عضویت انتخاب نمود .

ماده ۱۶ - هر گاه عضوی فوت شود یا استعفاء نماید و یا موافق اصول تشکیلات عدلیه

پس از محاکمه اخراج شود و عضوی که در موقع انتخاب پس از او دارای اکثریت بوده است بجای او منصوب میشود و عضویت او فقط برای بقیه زمانی است که از مدت انتخاب عضو خارج

شده یا مستعفی یا متوفی باقیمانده است .

ماده ۱۷ - جلسه محکمه تجارت وقتی قانونی محسوب است که غیر از رئیس دو نفر از

اعضاء حاضر باشند و رأی محکمه به اکثریت مناط اعتبار است - در مواردیکه عضوی از حضور

در محکمه معذور باشد عضو علی البدل برای نیابت عضو غائب دعوت میشود (عضو علی البدل از

همان منتخبین تجار خواهد بود .

ماده ۱۸ - اعضای محاکم تجارت قبل از مباشرت بشغل خودشان قسم یاد مینمایند که بدرستی و صحت وظایف خود را انجام دهند در صورتی که محکمه تجارت در شهری باشد که محکمه استیناف در آن تشکیل شده قسم مزبور در محکمه استیناف و اگر نباشد در محکمه ابتدائی و هر گاه محکمه ابتدائی نیز نباشد در خود محکمه تجارت با حضور رئیس و نظاران انتخابات بعمل میاید و در هر صورت باید قسمنامه را به محکمه استیناف آن حوزه به فرستند که اسامی اعضای محکمه تجارت در دفتر مخصوص ثبت شود و مدعی العموم باید در حین انیان بقسم حاضر باشد .

ماده ۱۹ - ترتیبات داخلی محاکم تجارت موافق قوانینی است که برای محاکم حقوقی مقرر است .

ماده ۲۰ - محاکم تجارت و اعضای آنها در تحت نظارت عالییه وزیر و نظامات وزارت عدلیه میباشند .

ماده ۲۱ - مشاغل اعضای محاکم تجارت مجانی و بلاعوض خواهد بود در صورتی که اعضای محاکم تجارت در تمام يك دوره به درستی و امانت وظایف خود را انجام دهند به پیشنهاد وزارت عدلیه بمقام معاونت افتخاری ریاست شعبه تجارت نایل خواهند شد و اگر در تمام دودوره وظایف را به نحو مرقوم بجا آورند مقام ریاست شعبه مزبوره را افتخاراً دارا خواهند شد .

ماده ۲۲ - ترتیب انتخابات اعضای محاکم تجارت بموجب نظامنامه جدا گانه میباشند .

فصل دوم

در صلاحیت محاکم

ماده ۲۳ - محاکم تجارت بامور راجعه بمعاملات تجارته که طرفین یا يك طرف آن تاجر باشند رسیدگی مینمایند (معاملات تجارته عبارت از نقل و انتقالی است که غرض از آن صرف انتفاع باشد) .

ماده ۲۴ - کلیه معاملات تجار معامله تجارته محسوب است مادامی که خلاف آن محقق نشده باشد .

ماده ۲۵ - دعاوی راجعه با اموال غیر منقول از صلاحیت محاکم تجارته خارج است

ماده ۲۶ - کلیه دعاوی راجع بورشکستگی تجارته از صلاحیت محاکم تجارت است مطابق قانون ورشکسته

ماده ۲۷ - صلاحیت محاکم صلاحیه تجارته در موارد ذیل است

۱) وقتی که اصل مدعا به بیش از دوست و پنجاه تومان نباشد (۲) وقتی که موضوع ادعای متقابل یا ادعای تقاض (تفریقاً از ادعای اصلی) بیش از دوست و پنجاه تومان نباشد (۳) خسارته که طاری بر دعوی اصلی (تا دوست و پنجاه تومان) میشود بالغ بهر مقدار باشد .

ماده ۲۸ - در جاهائیکه محکمه تجارت تشکیل نشده امور راجعه بمحکمه مزبوره در محکمه حقوق رؤیت میشود و محاکم حقوق درین موارد موافق قوانین و اصول محاکمات تجارته رسیدگی کرده حکم میدهند

ماده ۲۹ - دعاوی راجعه بخسارات در صورتیکه اصل دعوا تجارته باشد بمحکمه تجارت راجع است

ماده ۳۰ - مدعی میتواند بهر يك از محاکم مفصله که بخواهد رجوع (نماید) بمحکمه واقعه در محل اقامت خود بترتیب مقرر در ماده (۱۵) اصول محاکمات حقوقی (۲) بمحکمه که مدعا علیه در حوزه آن اقامت دارد (۳) بمحکمه که در حوزه آن تعهد بعمل آمده و مال التجاره تسلیم شده (۴) بمحکمه که در حوزه آن باید وجه تادیبه شود - درین دو صورت اخیر نیز باید ماده (۱۵۱) اصول محاکمات حقوقی مراعات شود

فصل سوم

اصول محاکمات در محاکم تجارته

ماده ۳۱ - باستثنای قواعدی که درین فصل مصرح است سایر قواعد و ترتیبات محاکم تجارته موافق اصول و قواعدی است که برای محاکم حقوقی مقرر است

مبحث اول در عرض حال

ماده ۳۲ - ترتیب دادن عرض حال و سایر قواعد راجعه بان بنحوی است که برای محاکم حقوقی مقرر است

مبحث دوم

در احضار مدعی علیه و تامین مدعا به

ماده ۳۳ - موعد احضار نباید کمتر از دو روز از تاریخ ابلاغ احضار نامه باشد ولی در موارد فوری رئیس محکمه میتواند طرفین را برای همان روز یا اولین جلسه آتی بمحکمه احضار کند

ماده ۳۴ - محکمه بتقاضای مدعی برای تامین مدعا به و حفظ حقوق او در مورد تضییع و تفریط تقاضای تاهین را پذیرفته و قرار تامین را صادر میکند ولی مدعی که تامین میخواهد در صورتیکه محکمه اطمینان باعتبار او داشته باشد التزام میسپارد که در صورت محکومیت خسارت مدعی علیه را که از تامین حاصل شده بپردازد و الا ضامن معتبر میدهد یا مابقی معادل مدعا به در صندوق محکمه و دپوه میگذارد باقی شرایط و کیفیات تامین بطوری است که در اصول محاکمات حقوقی مقرر است .

ماده ۳۵ - قرار محکمه در تامین مدعا به قابل استیناف و در صورتیکه قرار در غیاب مدعی علیه بوده قابل اعتراض است - حال اعتراض بر قرار غیابی بخود محکمه و عرض حال استینافی بمحکمه استیناف داده میشود .

ماده ۳۶ - دادن عرض حال اعتراض بر حکم غیابی یا استینافی از طرف مدعی علیه قرار محکمه تجارت را در باب قبول تامین مدعا به بتاخیر نمی اندازد و قرار مزبور موقتا قابل اجراء است

ماده ۳۷ - هر گاه از محکمه تجارت غیابا قرار تامین مدعا به صادر شده و پس از آن بواسطه اعتراض مدعی علیه قرار مزبور موقوف گردیده و یا مدعی از قرار ثانی (موقوفی قرار تامین مدعا به) بمحکمه استیناف شکایت کند قرار ثانی مادام که محکمه استیناف آنرا نسخ نکرده بحال خود باقی خواهد ماند .

مبحث سوم

در رسیدگی محکمه

ماده ۳۸ - طرفین میتوانند شخصا در محکمه حاضر شوند یا وکیل بفرستند حدود و ترتیبات و کالت بنحوی است که در قوانین محاکمات حقوقی مقرر است .

ماده ۳۹ - هر گاه محکمه تجارت توضیحات شفاهی موکل را لازم بداند میتواند خود موکل را احضار کند و اگر موکل عذر موجه در عدم حضور در محکمه داشته باشد یکی از اعضاء محکمه را با دو نفر شاهد معین مینماید که توضیحات شفاهی موکل را استماع نموده و صورت آنرا کتبا بمحکمه بدهد .

ماده ۴۰ - ترتیب محاکمه در محاکم تجارتنی اختصاری است .

مبحث چهارم

در دلایل

ماده ۴۱ - ترتیب اقامه دلایل و ابراز اسناد کتبی و اعتبار اسناد و تحقیقات راجعه بدلایل موافق مقررات اصول محاکمات حقوقی است و اعتبار دفاتر تجارتنی همان است که در قوانین محاکمات حقوقی مندرج است .

مبحث پنجم

در حکم

ماده ۴۲ - اتخاذ رای و صدور حکم بطوری است که برای محاکمات حقوقی مقرر است

ماده ۴۳ - موارد ابلاغ در محاکمات تجارتنی از قرار ذیل است .

(۱) - دعاوی راجعه بدولت و اموال عمومی ۲ - در موارد نقض قوانین موافق ماده (۱۳۶) اصول محاکمات حقوقی ۳ - در دعاوی متعلقه بصلاحت محاکم و رد حکام عدلیه ۴ - در دعاوی متعلقه بصغیر و مجنون و سفیه که قیم یا ولی خاص دارند ۵ - در دعاوی راجعه بافلاس .

ماده ۴۴ - احکام محاکم تجارتنی کلیتاً قابل اجرای موقت است بشرطی که محکوم له مطابق مقررات اصول محاکمات حقوقی در اجرای موقت تأمین بدهد .

ماده ۴۵ - قرار محکمه تجارت در باب اجرای موقت قابل اجراء است ولو اینکه محکوم علیه از آن قرار استیناف خواسته باشد - ولی هر گاه محکوم علیه غایب برقرار اجرای موقت در همان محکمه که قرار مزبور را داده است اعتراض نماید تا رسیدگی محکمه با اعتراض و صدور قرار جدید اجرای موقت بتاخیر میافتد .

مبحث ششم

در احکام غیابی

ماده ۴۶ - هر گاه مدعی حاضر نشد محکمه عدم حضور او را در صورت مجلس قیید کرده رسیدگی را موقوف می نماید - پس از موقوفی محاکمه مدعی می تواند عرض حال جدید داده اقامه دعوا نماید .

ماده ۴۷ - مدت اعتراض بر حکم غیابی از تاریخ ابلاغ حکم به محکوم علیه یا باقامتگاه او سه روزه است حق مسافت از محل اقامت مدعی علیه تا محکمه هر چهار فرسخ بکروز است .

ماده ۴۸ - بعد از وصول اعتراض محکمه طرفین را احضار و مجددا رسیدگی مینماید موعده احضار طرفین نباید کمتر از دو روز از روز ابلاغ احضار نامه بطرفین باشد .

ماده ۴۹ - باقی ترتیبات حکم غیابی موافق مقررات قوانین محاکمات حقوقی است .

مبحث هفتم

در اظهارات عارض

ماده ۵۰ - ایراد عدم صلاحیت شخصی یا محلی محکمه یا این که دعوا راجع بمدعی علیه دیگری است یا همان دعوا با دعوی دیگر که مناسبت تامه با آن دعوا دارد در محکمه دیگری در تحت رسیدگی است و همچنین ایراد عدم صلاحیت طرف یا وکیل او باید در اول جلسه محکمه قبل از شروع بمحاکمه بعمل آید و الا طرف توجه و اعتنا نخواهد بود ولی ایراد عدم صلاحیت ذاتی محکمه (رجوع بفصل دویم) در هر حالی پذیرفته است .

ماده ۵۱ - محکمه تجارت در صورت ایراد بدو قراری در باب قبول یا رد عرضحال داده پس از آن در صورت قبول برسد کی شروع مینماید - قرار محکمه در باب رد یا قبول ایراد راجع بصلاحت قبل از صدور حکم قابل استیناف است .

ماده ۵۲ - هر گاه ادعای جعلیت در محکمه تجارت نسبت به سندی بشود و صاحب سند آن را از عداد دلایل خارج نکرده استرداد ننماید محکمه امتناع از رسیدگی این امر نموده کار را بمحکمه حقوق رجوع میکنند درین صورت هر گاه محکمه تجارت دعوی جعلیت را به اصل دعوا مربوطه دانست رسیدگی را توقیف کرده منتظر حکم محکمه حقوق میشود و اگر ادعای جعلیت را باصل دعوا مربوطه ندانست برسدگی مداومت میدهد .

ماده ۵۳ - هر گاه اظهار بی اطلاعی نسبت بسندی یا تردیدی در صحت آن بشود محکمه تجارت بر حسب اصولی که برای محاکم حقوقی در تطبیق خط و مهر و خواستن عقیده اهل خبره و غیره مقرر است رفتار مینماید .

ماده ۵۴ - تعیین اهل خبره بتراضی طرفین بعمل میاید ولی اگر تراضی ننمایند یا در انتخاب کوتاهی کنند محکمه میتواند بعه طاق خبره معین کند .

ماده ۵۵ - متداعیین میتوانند خبره و مصدقی را که محکمه معین نموده است با ادله موجه رد نمایند و این رد از روز اعلام بطرفین در ظرف سه روز جایز خواهد بود
تبصره ۵ - سایر مباحث راجعه بحکم و مصدقین و ترتیب رد مطابق قانون محاکمات حقوقی است .

مبحث هشتم

در استیناف احکام محاکم تجارت

ماده ۵۶ - محاکمه استینافی برای احکام محاکم تجارت موافق قواعد محاکمه اختصاری بعمل میاید .

ماده ۵۷ - محاکم استیناف حق ندارند اجراء احکام محاکم تجارت را در مواردی که قرار اجراء موقت آن احکام داده شده است بواسطه تقدیم عرضحال استینافی از حکم یا قرار اجراء موقت بتأخیر بیانندازند ولی طرفین را معجلا احضار کرده بقرار اجراء موقت رسیدگی مینمایند .

ماده ۵۸ - مدت اعتراض بر احکام غیابی محکمه استیناف سه روز است .

ماده ۵۹ - هر گاه محکوم له استینافی ادعای خسارت در محکمه استیناف نماید محکمه مزبوره رسیدگی کرده حکم آنرا میدهد .

ماده ۶۰ - سایر قواعد راجعه بعرضحال استینافی و ترتیبات محاکمه در محکمه استیناف نسبت باحکام محاکم تجارت همان است که برای احکام محاکم حقوقی مقرر است .

ماده ۶۱ - مدت استیناف ده روز است و حق مسافت و سایر ترتیبات راجعه بمدت موافق اصول محاکمات حقوقی است .

مبحث نهم

در تمیز احکام محاکم تجارت

ماده ۶۲ - مدت تقاضای تمیز برای احکام مفصله بترتیب ذیل مقرر می شود ۱ - برای احکام غیابی قابل استیناف محکمه تجارت از روز انقضاء مدت استیناف ده روز ۲ - برای احکام حضوری قطعی محاکم تجارت از روز ابلاغ حکم بمحکوم علیه ده روز ۳ - برای احکام حضوری قابل استیناف محاکم تجارت از روز انقضاء مدت استیناف ده روز ۴ - برای احکام حضوری محکمه استیناف از روز ابلاغ آن ده روز ۵ - برای احکام غیابی محکمه استیناف از روز انقضاء مدت اعتراض ده روز .

قواعد تقدیم عرضحال و سایر ترتیبات محاکم تمیزی بنحوی است که در اصول محاکمات حقوقی مقرر است .

خلاصه تصویبات مالی

دوره سوم - قسمت دوم تصویبات مالی

تاریخ تصویب	برای چه مدت	سالیانه یا ماهیانه	مبلغ		شرح	نمره ثبتی
			ت	د ق		
۸ ربیع الاول ۱۳۳۳	برای سه ماه و هجده روز		۲۵۳۷۸۷		تصویب بودجه سه ماه و هجده روزه مجلس از ۱۳ قوس الی آخر حوت بارس نیل سنه ۱۳۳۳	۱
« ۱۰ ربیع الثاني »	برای نه ماه		۱۰۸۰۹۹۵۵۰		تصویب قانون تفریح بودجه ۹ ماهه تنگوز نیل ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی از اول حمل الی آخر برج قوس سنه من بوره	۲
« ۱۰ ربیع الثاني »	برای سه سال		۲۵۷۶۴۶۹۵		تصویب قانون تفریح بودجه سه ساله ایام فترت (۱۳۳۳-۱۳۳۴)	۳
« ۲۰ شوال »	برای یکسال		۱۴۳۰۰۶		مجلس شورای ملی	۴
« ۱۴ ذی قعدة »	برای سه ماه و هجده روز		۲۱۸۱۵۲۲۵		تصویب قانون تفریح بودجه سه ماه و هجده روزه آخر سال بارس نیل سنه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی	۵

تصمیمات و مطالب متفرقه

موضوع	تاریخ تصویب
تصویب بودجه سه ماهه و هجده روزه مجلس از ۱۳ قوس الی آخر حوت بارس نیل سنه ۱۳۳۳	۸ ربیع الاول ۱۳۳۳
تصویب قانون تفریح بودجه ۹ ماهه تنگوز نیل ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی از اول حمل الی آخر برج قوس سنه من بوره	۱۰ ربیع الثاني
تصویب قانون تفریح بودجه سه ساله ایام فترت (۱۳۳۳-۱۳۳۴)	۱۰ ربیع الثاني
مجلس شورای ملی	۲۰ شوال
تصویب قانون تفریح بودجه سه ماه و هجده روزه آخر سال بارس نیل سنه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی	۱۴ ذی قعدة

دوره سوم قانون گزارى

فهرست

قسمت سوم - تصمیمات و مطالب متفرقه

موضوع	تاریخ تصویب
تصویب بودجه سه ماهه و هجده روزه مجلس از ۱۳ قوس الی آخر حوت بارس نیل سنه ۱۳۳۳	۸ ربیع الاول ۱۳۳۳
تصویب قانون تفریح بودجه ۹ ماهه تنگوز نیل ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی از اول حمل الی آخر برج قوس سنه من بوره	۱۰ ربیع الثاني
تصویب قانون تفریح بودجه سه ساله ایام فترت (۱۳۳۳-۱۳۳۴)	۱۰ ربیع الثاني
مجلس شورای ملی	۲۰ شوال
تصویب قانون تفریح بودجه سه ماه و هجده روزه آخر سال بارس نیل سنه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی	۱۴ ذی قعدة

در گرام در ۱۰ ربیع الثاني تصویب شد و تصویب بودجه سه ماهه و هجده روزه آخر سال بارس نیل سنه ۱۳۳۳ مجلس شورای ملی

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	پرگرام کابینه آقای مستوفی الممالک	۵۳	۵۵
۲	پرگرام کابینه آقای مشیرالدوله	۵۶	۵۹
۳	خلاصه تنمه تصمیمات و مطالب متفرقه	۵۹	
۴	پرگرام کابینه عین الدوله	۶۰	
۵	معرفی کابینه آقای مستوفی الممالک	۶۰	

تصمیمات و مطالب متفرقه

* پرگرام کابینه آقای مستوفی الممالک

بسمه تعالی بنا بر اینکه در حکومت‌های شوروی هر هیئت دولتی مکلف است اقدامات و اصلاحاتی را که برای امور ادارات مملکت صلاح میدانند با موافقت نظریات اکثریت مجلس مقننه تعقیب و اجرا نماید هیئت حاضر که اساس مشی پلتیک آن در مناسبات داخله و خارجه در نطق همایون شاهنشاهی باستحضار مجلس نمایندگان رسیده و بحسن تلقی پذیرفته شده است اینک جزئیات پرگرام آتیه خود را که با رعایت استعداد فعلی و مقتضیات وقت تهیه نموده پیشنهاد مقام مقننه مینماید اینمستله واضح است که نمایندگان محترم هر یک با آرزو و شوق کامل تمام وسایل ترقی و تعالی و آسایش را برای مملکت و موکاین خود در نظر دارند و مایلند که با تمامت عجله و شتاب نائل بمقاصد مقدسه خود بشوند - ولی تصدیق خواهند فرمود که حصول تمام آن آمال را با تدارک اسباب و وسایل ممکنه باید منتظر بود لهذا پس از امتنان و تشکر از اینکه به تأییدات الهی و توجهات خاصه همایونی دولت به تشکیل سومین مجلس مقننه بر طبق

* معرفی وزراء در تاریخ ۵ ربیع الثانی ۱۳۳۳ بشرح زیر بعمل آمده است .

مستوفی الممالک	رئیس الوزراء
عین الدوله	وزیر داخله
علاء السلطنه	وزیر معارف
حاج محتمش السلطنه	وزیر مالیه
معاون الدوله	وزیر خارجه
صاحب اختیار	وزیر جنگ
مخبر السلطنه	وزیر عدلیه - (نصرت الدوله معاون وزارت عدلیه)
شهاب الدوله	وزیر پست و تلگراف
مهندس الممالک	وزیر تجارت و قواید عامه

* پرگرام در ۱۰ ربیع الثانی تقدیم و تنها سه ماده اولیه آن در جلسه ۱۵ ربیع الثانی تصویب و بعداً کابینه مستعفی شده است .

آمال خود موفق گردید و اینک خود را در مقابل استفاده از مساعدت مجلس مقدس برای اصلاحاتی که در نظر دارد خوشبختانه می بیند بتقدیم چند فقره مواد ممکن الحصول ذیل عجاله قناعت رفته و امید است که در تسریع و تصویب آنها مجلس شورای ملی مساعدت عاجل حاصل فرماید.

- ۱ - تقدیم لوایح قانونی راجع بمجلس سنا و شورای مملکتی.
- ۲ - نسخ قانون ۲۳ جوزا و پیشنهاد قانون تشکیلات اساسی وزارت مالیه.
- ۳ - تعدیل بودجه و گذرانیدن آن از مجلس شورای ملی.
- ۴ - تهیه لوایح تکثیر عایدات که بعضی از آن حاضر و تقدیم میشود.
- ۵ - تهیه و تقدیم لایحه استقراض داخلی بمبلغ ده کرور تومان برای جبران کسور و مخارج ضروری و اصلاحات و تأمینات مملکتی که عایدات تدریجی وفا بانجام آن نمینماید.
- ۶ - پیشنهاد لایحه قانونی حقوق تقاعدی.
- ۷ - تقدیم لایحه قانون ممیزی.
- ۸ - احضار يك عده قوای نظامی برای حفظ امنیت - عده مزبور در ضمن تعدیل بودجه باطلاع نمایندگان محترم خواهد رسید ولی فعلا موافق تصمیمی که هیئت وزراء کرده علاوه بر عده موجوده مرکز و ولایات يك عده که کمتر از پنج هزار نفر نباشد در مرکز حاضر خواهد نمود.
- ۹ - تقدیم لایحه تشکیلات اساسی وزارت جنگ.
- ۱۰ - تجدید نظر و اصلاح در ترتیب گرفتن سرباز مطابق بنیچه و تقدیم لایحه آن بمجلس.
- ۱۱ - تشکیل نظمی با رعایت نظریات بودجه در مراکز ایالات و بعضی ولایات بترتیب نظمی مرکز.

- ۱۲ - حفظ اساس ژاندارمری و تکمیل نواقص آن.
- ۱۳ - تجدید نظر در قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و اصلاح آن بمناسبت مقتضیات مملکت برای تقدیم بمجلس شورای ملی.
- ۱۴ - تقدیم لایحه تشکیلات اساسی مرکزی وزارت داخله بمجلس شورای ملی.
- ۱۵ - تکمیل قوانین عدلیه بترتیب الا هم فلا هم از حیث احتیاجات امروزی عدلیه - نظر بمشاغل مهمه فوریه مجلس شورای ملی و فرط احتیاج عدلیه بقوانین مزبوره کابینه وزراء تقاضا میکند که مجلس مقرر دارد همینکه قوانین موضوعه از کمیسیون عدلیه گذشت بطور موقت در مقام اجرا گذاشته شود چنانکه سابقاً هم در مجلس نظیر این تصمیم بعمل آمده است - البته در موقع فراغت از مجلس شورای ملی خواهد گذشت.
- ۱۶ - تقدیم لایحه برای تأسیس مدرسه حقوق که بتواند تهیه اعضاء کافی ولایق برای استخدام عدلیه و سایر ادارات بنماید.
- ۱۷ - پیشنهاد لایحه قانونی تأسیس دارالمعلمین.
- ۱۸ - تأسیس چند مدرسه برای تربیت نسوان که در بودجه پیش بینی شده.
- ۱۹ - تهیه لوایح تشکیلات اساسی وزارت فواید عامه و تجارت برای تقدیم بمجلس شورای ملی.
- ۲۰ - تقدیم قانون پستی که بامضای دولت رسیده و باید بتصویب مجلس برسد.
- ۲۱ - تکمیل نواقص خطوط تلگرافی موجوده و ساختن چند رشته سیمهای لازم که در بودجه منظور شده است.
- ۲۲ - تهیه قانون تلگرافی برای تقدیم بمجلس شورای ملی.

☆ پر گرام کابینه آقای مشیرالدوله

مصوب ۱۲ جمادی الاولی ۱۳۳۳ قمری

چون بعقیده هیئت وزراء پر گرامی که از طرف دولت تقدیم مجلس شورای ملی میشود باید شامل اصول اقداماتی باشد که هیئت دولت در نظر دارد و ذکر جزئیات امور را در پر گرام غیر لازم میدانند علیهذا فقرات ذیل را که رؤس مسائل و منظورات هیئت وزراء است بعنوان پر گرام تقدیم مجلس مقدس نمود: خاطر نمایندگان محترم را متوجه میسازد که در ترتیب این پر گرام از ذکر فروع و نیز از پیشنهاد نمودن اموری که بآمال و آرزو نزدیکتر از حقیقت و عمل است احتراز جسته و ضمناً ذکر چند فقره مطلب را هم که از اصول است از قبیل تأسیس مجلس سنا و شورای مملکتی و نسخ قانون بیست و سوم جوزا غیر لازم دانسته اند بواسطه اینکه در جزء پر گرام هیئت وزراء سابق بمجلس مقدس اظهار شده و نمایندگان محترم بتصویب سواد مزبوره نظر خود را معلوم داشته و هیئت وزراء حاضر هم همان نظر را تعقیب خواهند نمود بلکه یک ماده از آنرا که نسخ قانون بیست و سوم جوزا باشد قبلاً بموقع عمل گذاشته اند نظر بمقدمات فوق پر گرامی که هیئت حاضر مصمم به تعقیب آن میباشند از قراری است

* در تاریخ ۲۷ ربیع الثانی کابینه آقای مشیرالدوله بشرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی شده است.

آقای مشیرالدوله رئیس الوزراء و تاعیین وزیر جنگ کارهای وزارت جنگ بعهده ایشان است.

- معاون الدوله وزیر خارجه
- مستشار الدوله وزیر داخله
- حکیم الملك وزیر معارف
- ذکاء الملك وزیر عدلیه
- مشار السلطنه وزیر مالیه
- نصر الملك وزیر پست و تلگراف و تجارت و فواید عامه

معرفی سردار مقتدر بمعاونت وزارت جنگ از طرف رئیس الوزراء (سلخ ربیع الثانی ۱۳۳۳)

که ذیلاً بنظر نمایندگان محترم میرسد.

سیاست خارجه

حفظ ووقایه روابط دوستانه بادول متحابه و مداومت در مسلك بیطرفی موافق نطق اعلیحضرت.

دوم - ازدیاد منابع عایدات موافق لوایحی که پیشنهاد خواهد شد.

سوم - تعدیل بودجه.

چهارم - ممیزی مالیاتهای مستقیم تا اندازه تیکه وسایل موجوده اجازه میدهد.

لایحه تشکیلات وزارت مالیه در کمیسیون قوانین مالیه مطرح مذاکره است

وهیئت دولت تعاطی نظر با کمیسیون مذکور مینماید لوایح راجعه بسایر مواد پیشنهاد خواهد شد.

عدلیه

اول - تکمیل قوانین عدلیه و پیشنهاد لوایح قانونی ذیل بمجلس شورای ملی

(۱) لایحه قانونی تشکیلات محاکم تجارت و اصول محاکمات تجارقی (۲) لایحه قانون

جزاء (۳) لایحه قانون افلاس تجارقی (۴) لایحه قانون بروات.

چون مجلس شورای ملی بواسطه اشتغال فوق العاده نخواهد توانست قوانین

مزبوره را در فرصت مطلوبه بگذراند هیئت وزراء درخواست مینماید که پس از

گذشتن قوانین مزبوره از کمیسیون عدلیه مجلس دولت مجاز باشد که آنها را پس از

آنکه بامضای هیئت وزراء وبصحه ملوکانه رسید موقتاً بموقع اجرا بگذارد تا زمانی که

از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد.

دوم - اصلاحات لازمه در محاکم عدلیه مرکزی و تشکیل محاکم عدلیه در ولایات موافق بودجه که وزیر عدلیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد کرده است .
سوم - مطالعه در ترتیب ثبت اسناد و اتخاذ وسائلی که باعث مزید استحکام معاملات بشود .

نظام

اصلاحات لازمه در نظام موافق لوایح و بودجه که بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد .

معارف

اول - اصلاحات اساسی در مدارس ابتدائی موجوده : (۱) تأسیس دارالمعلمین و دارالمعلمات (۲) اتخاذ وسایل لازمه برای تهیه کتب تدریس ابتدائیه و متوسطه موافق نقشه که وزیر معارف بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد نمود .
دوم - تبدیل چند باب از مدارس ابتدائی موجوده بمدارس ابتدائی و متوسطه دولتی و تبدیل مکتب خانه ها بکلاسهای ابتدائی .
سوم - اقدامات لازمه برای اینکه در مدارس اصول تعلیم از روی پیر گرام واحد باشد .
چهارم - تبدیل مدرسه سیاسی بمدرسه حقوق و سیاسی برای تهیه مستخدمین لایق برای عدلیه و سایر دوائر دولتی .
پنجم - دادن اعتبار لازم بتصدیق نامه های مدارس دولتی بموجب لایحه که پیشنهاد خواهد شد .

پست و تلگراف و تجارت و فواید عامه

اول - تقدیم لوایح قانونی ذیل بمجلس شورای ملی راجع : (۱) به قانون پستی (۲) به تشکیلات اداری تجارت (۳) بشرکتها و اطاقهای تجارتي .
دوم - تأسیس اطاق تجارتي در مرکز .

خلاصه تصویبات و مطالب متفرقه

نمبره ترتیبی	تتمه تصویبات و مطالب متفرقه بطور خلاصه	تاریخ تصویب
۱	تصویب خطابه افتتاحیه مجلس شورای ملی	۲۶ صفر ۱۳۳۳
۲	تصمیم مجلس شورای ملی راجع بانتهاب کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی به محاسبات خزانه داری	۲۴ ربیع الاول «
۳	تصمیم مجلس شورای ملی راجع به مراجعه نظامنامه داخلی مجلس بکمیسیون خاص	۱۹ ربیع الثانی «
۴	تصمیم مجلس شورای ملی راجع باجرای موقت بودجه های مصوبه کمیسیون بودجه و موقوف الاجرا ماندن بودجه دوائر و اداراتی که جدیداً برای آن بودجه پیشنهاد میشود تا تصویب مجلس	۱۵ رجب «

صفحه		عنوان
تا	از	
۱۵۹	۶۱	قسمت اول - قوانین
۱۸۰	۱۶۱	قسمت دوم - امتیازات
۲۱۲	۱۸۱	قسمت سوم - قراردادها
۲۲۸	۲۱۳	قسمت چهارم - کنتراتها
۳۲۰	۲۲۹	قسمت پنجم - تصویبات مالی
۳۳۶	۳۲۱	قسمت ششم - تصمیمات و مطالب متفرقه

ردیف	عنوان	صفحه
۱	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۱۵۹
۲	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۱۶۱
۳	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۱۸۰
۴	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۲۱۲
۵	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۲۲۸
۶	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۲۲۹
۷	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۳۲۰
۸	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۳۳۶
۹	قانون راجع به اصلاحات در نظام انتخاباتی	۳۳۶

دوره چهارم قانون گزاری

فهرست

قسمت اول - قوانین

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱۴	قانون الحاق خلیجستان بحوزه حکومتی قم	۷۴	۷۵
۱۵	قانون راجع بنظارت مطبوعات	۷۵	۷۶
۱۶	قانون شرایط اساسی کنترات مستخدمین خارجی	۷۶	۷۸
۱۷	قانون موقت هیئت منصفه	۷۶	۷۸
۱۸	قانون تمدید قانون موقتی هیئت منصفه	۷۸	۷۸
۱۹	قانون استخدام کشوری	۷۸	۹۵
۲۰	قانون منع خروج طلا و نقره از سرحدات	۹۵	۹۶
۲۱	قانون اصلاح قانون اول جدی ۱۳۰۱ راجع به کابوتاژ و منع خروج طلا و نقره	۹۶	۹۶
۲۲	قانون اجازه پرداخت مستمریات	۹۶	۹۸
۲۳	قانون استعمال البسه وطنی	۹۸	۹۹
۲۴	قانون تشکیل اداره خزانة داری کل	۹۹	۱۰۱
۲۵	قانون استخدام حکام محاکم عدلیه و صاحبمنصبان پارکه	۱۰۱	۱۰۷
۲۶	قانون اجرای ماده ۳۸ قانون استخدام کشوری در مورد حکام محاکم	۱۰۷	۱۰۷
۲۷	قانون نسخ قانون ثبت اسناد مورخه ۱۳۲۹	۱۰۸	۱۰۸
۲۸	قانون اجازه استقرار پنج ملیون دولار و مذاکره استقرار	۱۰۸	۱۰۸

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	قانون موقوف الاجراء گذاردن قوانین تشکیلات ادارات وزارت مالیه تا مدت سه ماه	۶۱	۶۱
۲	قانون استقرار يك ملیون دولار مساعدت	۶۱	۶۲
۳	قانون اجازه اجرای قوانین مصوبه کمیسیون پارلمانی عدلیه بطور موقت	۶۲	۶۲
۴	قانون تجدید اختیارات کمیسیون پارلمانی عدلیه	۶۲	۶۳
۵	تفسیر قانونی فقره ۴ از ماده ۱۴۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه	۶۳	۶۳
۶	قانون شورای عالی معارف	۶۳	۶۷
۷	قانون تحدید مدت اقامت مأمورین سیاسی و قنصلی ایران در خارجه	۶۷	۶۸
۸	قانون راجع به مستمری و حقوق اعضاء ادارات و دوائر مملکتی	۶۸	۶۹
۹	قانون حق الارض و حق الماء طواحین اربابی واقعه در اراضی خالصه دولتی	۷۰	۷۰
۱۰	قانون منع صدور پوست بره	۷۱	۷۱
۱۱	قانون مالیات کثیرا	۷۱	۷۲
۱۲	قانون شهریه ها	۷۲	۷۴
۱۳	قانون الحاق ابرقو بحوزه حکومتی یزد	۷۴	۷۴

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۲۸	سی و پنج ملیون دیگر از بانکهای آمریکائی (اتازونی)	۱۰۸	۱۰۹
۲۹	ماده الحاقیه بقانون استقراض مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲	۱۰۹	۵۱
۳۰	قانون اجازه تشکیل کمیسیون دوازده نفری برای تهیه و تصویب لایحه قانون موقت جزا	۱۰۹	۲۱
۳۱	قانون تعیین تکلیف نرخ پرداخت مستمریاتی که سابقاً شهریه بوده است	۱۱۰	۸۱
۳۲	قانون موقت امتحان حکام و صاحبمنصبان و اجراء و مستخدمین عدلیه (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۱۱	۶۱
۳۳	قانون موقتی رسیدگی بشکایات از احکام صادره از محاکم شرعیه (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۱۲	۱۱۵
۳۴	قانون موقتی تعیین مجازات اداری برای عدم رعایت مواد ۲۵۳ و ۴۴۵ و ۴۴۶ و ۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۱۶	۱۱۸
۳۵	قانون موقتی راجع بتأسیس محاکم صلح نواحی و اصلاح بعضی از مواد اصول محاکمات حقوقی (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۱۸	۵۲
۳۶	قانون ثبت اسناد و املاک (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۲۰	۱۴۰

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۳۷	قانون موقت راجع باشخاصی که مال غیر را انتقال میدهند و یا تملك میکنند و مجازات آنها (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۴۰	
۳۸	قانون موقت راجع بتقسیم محاکم ابتدائی بدرجات مختلفه و تشکیل صلاحیه های با صلاحیت نامحدود (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۴۱	
۳۹	قانون موقت تصرفات در قانون اصول محاکمات حقوقی راجع بمحاکم صلاحیه (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۴۱	۱۴۶
۴۰	قانون موقت راجع بتصرفات در قانون اصول محاکمات حقوقی (مصوب کمیسیون قوانین عدلیه)	۱۴۶	۱۵۹

ردیف	صفحه		عنوان	تاریخ
	ب	ا		
۷۸			قانون اصلاح قانون...	۱۳۰۰
۷۹			قانون...	۱۳۰۰
۸۰			قانون...	۱۳۰۰
۸۱			قانون...	۱۳۰۰
۸۲			قانون...	۱۳۰۰
۸۳			قانون...	۱۳۰۰
۸۴			قانون...	۱۳۰۰
۸۵			قانون...	۱۳۰۰
۸۶			قانون...	۱۳۰۰
۸۷			قانون...	۱۳۰۰
۸۸			قانون...	۱۳۰۰
۸۹			قانون...	۱۳۰۰
۹۰			قانون...	۱۳۰۰
۹۱			قانون...	۱۳۰۰
۹۲			قانون...	۱۳۰۰
۹۳			قانون...	۱۳۰۰
۹۴			قانون...	۱۳۰۰
۹۵			قانون...	۱۳۰۰
۹۶			قانون...	۱۳۰۰
۹۷			قانون...	۱۳۰۰
۹۸			قانون...	۱۳۰۰
۹۹			قانون...	۱۳۰۰
۱۰۰			قانون...	۱۳۰۰

قسمت اول

قوانین

قانون

موقوف الاجراء گذاردن قوانین تشکیلات ادارات وزارت مالیه

تا مدت سه ماه

مصوبه ۲۰ عقرب ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - قوانین راجع به تشکیلات ادارات وزارت مالیه از تاریخ تصویب این قانون تا مدت سه ماه موقوف الاجرا شده و وزیر مالیه مجاز است که ادارات مربوطه بآن قوانین را منحل کرده و اداراتی را که صلاح میدانند تشکیل و قوانین مربوطه بآن ادارات را که باید بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید بطور نظامنامه برای تجربه و آزمایش در ادارات وزارت مالیه بجزریان انداخته و بعد از تجدید نظر آنها را بصورت لوایح قانونی بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

قانون

استقراض يك ميليون دولار مساعده

مصوبه ۱۴ جدی ۱۳۰۰ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است که بوزیر مختار ایران در واشنگتن و وکیل مالیه دولت علیه در امریکا اجازه دهد که بنام دولت يك مساعده موقتی بمبلغ يك میلیون

دلار دریافت دارند که مبلغ مزبور تماماً تا دسامبر ۱۹۲۲ از عایدات دولت علیه نزد کمپانی انگلیس و ایران که بتاریخ مذکور و عده آن میرسد ادا شود و همچنین مجاز هستند بنام دولت ایران عایدات مزبور را بقرض دهنده انتقال دهند.

میزان فرع صدی هفت خواهد بود و دولت ایران حق ندارد اصل مبلغ مزبور را هر وقت قبل از رأس موعد با فرع نسبی تا آن تاریخ بدون علاوه بپردازد.

ماده دوم - نهصد هزار تومان از مساعده مزبوره برای مصارف معوقه نظامی و بقیه آن برای سایر مخارج ضروری معوقه مملکتی تخصیص داده می شود.

قانون

اجازه اجرای قوانین مصوبه کمیسیون پارلمانی عدلیه بطور موقت

مصوب ۲۵ دلو ۱۳۰۰ شمسی

ماده اول - بوزیر عدلیه اجازه داده میشود که کلیه قوانین را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید بعد از تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی موقتاً بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل و تکمیل نواقص ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

ماده دوم - این اجازه شامل لوایح قانونی است که از تاریخ تصویب این لایحه تا شش ماه از طرف وزیر عدلیه به مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود.

قانون

تجدید اختیارات کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۲۵ ثور ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - چون بوزیر عدلیه اجازه داده میشود که کلیه قوانین را که مجلس

شورای ملی پیشنهاد مینماید بعد از تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی موقتاً بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل و رفع نقایص ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

لذا اختیاری که مطابق قانون ۲۵ دلو ۱۳۰۰ بکمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی داده شده بود تا آخر دوره چهارم تقنینیه تجدید و تمدید میشود.

تفسیر قانونی

فقره ۴ از ماده ۱۴۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه

مصوب ۶ حوت ۱۳۰۰ شمسی

مقصود از فقره ۵ - ۴ از ماده ۱۴۷ راجع بمدرسه حقوق این است که فارغ التحصیل های مدرسه حقوقی که بر گرام آن پس از طی مدارج معینه و رسیدن بتصویب مجلس اجرا خواهد گردید از دادن امتحان معاف خواهند بود.

قانون

شورای عالی معارف

مصوب ۲۰ حوت ۱۳۰۰ شمسی

فصل اول در تشکیلات

ماده ۱ - برای توسعه دوائر علوم و اشاعه معارف و فنون و رفع نقایص تحصیلات علمی و فنی شورای عالی معارف تشکیل میگردد و شعب آن در مراکز ایالات و ولایات موافق قانون مخصوص دایر خواهد گردید.

ماده ۲ - هیئت شورای عالی معارف از ده نفر عضو رسمی بشرح ذیل تشکیل میشود:

⊗ چون اصل قانون اصول تشکیلات نسخ و اصلاح شده است این تفسیر نیز نسخ گردیده است.

یک نفر از مجتهدین جامع الشرایط دو نفر از رؤسای مدارس عالی و متوسطه دو نفر از معلمین درجه اول مدارس عالی و متوسطه و پنج نفر از دانشمندان مملکت.

ماده ۳ - شورای عالی معارف علاوه بر اعضاء رسمی تا ده نفر عضو افتخاری میتواند داشته باشد.

تبصره - اعضای افتخاری فقط حق شرکت در مذاکرات را خواهند داشت.

ماده ۴ - کلیه اعضای شورای عالی معارف باید دارای شرایط ذیل باشند.

۱ - خدمات نمایان بمعارف مملکت نموده باشند.

۲ - لا اقل سی سال داشته باشند.

۳ - دارای معلومات و اطلاعات لازمه بوده باشند.

۴ - موصوف بصحت عمل و حسن اخلاق و عقیده بوده و محکوم به جنحه و جنایات نباشند.

ماده ۵ - وزیر معارف اعضاء رسمی و افتخاری شورای عالی معارف را برای مدت چهار سال انتخاب نموده و بموجب فرمان همایونی رسمیت میدهد و بعد از انقضاء دو سال از دوره اول نصف اعضاء بحکم قرعه خارج و بعوض آنها انتخاب میشود و از آن بیعد بجای هر نصف از اعضاء که مدت چهار سال عضویت آنها تمام شده جدیداً انتخاب بعمل خواهد آمد.

ماده ۶ - وزیر معارف رئیس رسمی شورای عالی معارف و مدیر کل وزارت معارف بالطبع عضویت خواهد داشت.

ماده ۷ - عضویت شورای عالی معارف بدون حقوق خواهد بود.

ماده ۸ - شورای عالی معارف دارالانشاء دائمی خواهد داشت که وظیفه آن تحریر مذاکرات و نوشتهجات و ضبط دفاتر و اسناد و تهیه راپرتهای لازمه در حدود عملیات مختصه شوری خواهد بود.

ماده ۹ - اعضاء دارالانشاء عبارت از يك رئیس و دومنشی و يك ثبات خواهد بود که وزیر معارف آنها را از غیر اعضاء شورای عالی معارف موظفاً تعیین می نماید.

ماده ۱۰ - اساس شورای عالی معارف تعطیل بردار نیست و باید لا اقل در ظرف يك ماه قبل از انقضاء هر دوره اعضای دوره بعد انتخاب شوند و اعضای سابق نیز قابل انتخاب میباشند.

ماده ۱۱ - هر گاه یکی از اعضاء استعفا یا فوت نماید شورای عالی معارف چند نفر را که واجد شرایط مذکوره در ماده (۴) باشند از میان اعضای افتخاری و یا خارج از آنها بوزیر معارف پیشنهاد می نماید که وزیر یک نفر را از بین آنها برای بقیه مدت آن دوره انتخاب نماید و اعضای افتخاری مقدم خواهند بود.

فصل دوم

در وظایف

ماده ۱۲ - وظایف شورای عالی معارف از قرار تفصیل ذیل است:

(۱) اهتمام در ترویج خط و زبان و ادبیات فارسی و عربی و نشر مقالات علمی عام المنفعه.

۲ - سعی در تهیه موجبات تکثیر مدارس و تدارک مقدمات تعلیم اجباری و بجانی.

۳ - مشورت در رفع نقایص تعلیمات عمومی و سعی در تهیه وسائل تأسیس مدارس صنعتی و فلاحتی و شبانه روزی و تعمیر ورزشهای بدنی و رعایت قوانین حفظ الصحه و مراقبت در دستور تحصیلات مدارس خارجه.

۴ - تهیه و اصلاح دستورات رسمی کلیه تحصیلات علمی و فنی مدارس ذکور و اناث و نظامنامه های مدارس .

۵ - تهیه دستور تحصیلات مدارس معلمین و معلمات و نظامنامه های راجعه بآنها

۶ - تهیه دستور تفتیش اوضاع معارف و مدارس و امتحان شاگردان

۷ - تطبیق تألیفات مخصوصه بمدارس با دستورات رسمی و رد و قبول آنها

۸ - مشارکت با وزیر معارف در تهیه بودجه و مراقبت در مصارف کلیه وجوه مصوبه .

۹ - رفع اختلافات بین مدارس و اصلاح مکتب خانه های موجوده .

۱۰ - تعیین مصرف وجوه فوق العاده که برسم هدیه و اعانه بمعارف میرسد و وجوه موقوفاتی که قانوناً باید بمصرف معارف برسد و تعیین شهریه شاگردان مدارس غیرنجانی دولتی .

۱۱ - تشخیص صلاحیت اشخاصی که اجازه تأسیس مدرسه و امتیاز مجله و روز نامه میخواهند .

۱۲ - تصدیق صلاحیت معلمین و معلمات و تهیه نظامنامه مخصوصی برای ترفیع و تنزل رتبه یا عزل آنها و رسیدگی بشکایات رؤسا و ناظمین و معلمین مدارس دولتی در حدود وظایف اداری آنها .

۱۳ - تعیین شرایط محصلینی که بخرج دولت بخارجه اعزام میشوند و نظارت درانتخاب آنها .

۱۴ - رسیدگی بدیپلم های اشخاصی که در خارجه تحصیل کرده اند و تشخیص صحت و سقم آنها .

۱۵ - حکمیت در مورد کتبی که برای تألیف یا ترجمه از طرف وزارت معارف

بمعرض مسابقه گذاشته شده و بمؤلف یا مترجم آن جایزه داده میشود .

۱۶ - تصویب اعطای نشان علمی مطابق نظامنامه مخصوص .

۱۷ - معاونت فکری بوزیر در هر نوع مسئله و مشکلی که بآن هیئت رجوع نماید

۱۸ - شورای عالی معارف نظامنامه داخلی خود و شعب ایالات و ولایات را

تهیه نموده پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجراء خواهد گذاشت .

۱۹ - تجدید نظر در احکام صادره از شورا های معارف ایالات و ولایات .

خانمه

ماده ۱۳ - رأی شورای عالی معارف در غیر فقرات : ۱ - ۲ - ۳ - ۸ - ۱۷ - ۱۸ ماده دوازدهم حتمی الاجراء خواهد بود .

ماده ۱۴ - برای اهتمام در تنظیم مدارس قدیمه و سعی در ترقی علوم دینی در تحت نظر و مراقبت وزیر معارف شورائی بترتیب ذیل تشکیل خواهد شد :

از علماء درجه اول سه نفر - از مدرسین درجه اول معقول و منقول دونفر - از متولیان مدارس قدیمه درجه اول دونفر - و شعب این شوری مطابق قانون مخصوص در مراکز ایالات و ولایات دائر خواهد گردید .

ضمیمه - عضویت شورای فوق الذکر بدون حقوق خواهد بود .

ماده ۱۵ - ماده دهم قانون اداری وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه مصوبه ۲۷ شعبان ۱۳۲۸ منسوخ و از درجه اعتبار ساقط است .

قانون

تجدید مدت اقامت مأمورین سیاسی و قنسولی ایران در خارجه

مصوب ۱۶ حمل ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - مدت مأموریت کلیه مأمورین سیاسی و قنسولی دولت علیه

ايران در ممالك خارجه باستثناء مأمورين افتخاري نبايد از پنجسال تجاوز نمايد و در انقضاء اين مدت مأموريت مجدد آنها بخارجه منوط است باينكه لا اقل يكسال در ايران توقف كنند.

ماده دوم - كليه مأمورين دولت ايران كه در تاريخ وضع اين قانون بيش از پنج سال در خارجه مأموريت و اقامت داشته اند مشمول ماده اول خواهند بود.

ماده سوم - وزير امور خارجه مأمور است از تاريخ وضع اين قانون مفاد دو ماده فوق را نسبت بسفراء و وزراي مختار و مقيم و ژنرال قونسولهاي دولت عليه در ظرف سه ماه و نسبت بساير مأمورين منتهي در ظرف يك سال بموقع اجرا گذارد.

☆ قانون

راجح به مستمري و حقوق اعضاء ادارات و دوائر مملكتي

مصوب ١٦ جوزا ١٣٠١ شمسي

ماده اول - اشخاصي كه در هيئت شوروي يا در دربار و كابينه سلطنتي يا ادارات دولتي و يا اجتماعي (مانند بلدي) موقتاً يا دائماً داراي مقرري خدمت (بهر عنواني كه باشد) هستند هر گاه داراي مستمري ديواني يا شهريه بهر صيغه كه بوده و مدارج قانوني را طي کرده است باشند به نسبت تقسيم ماهيانه براي مدتي كه مقرري خدمت اخذ مي نمايند از اخذ مستمري و شهريه و غيره محروم خواهند بود ولي اگر مبلغ مقرري ماهيانه كمتر از شهريه يكماه و يا كمتر از يك دوازدهم كليه مستمري ساليانه كه مدارج قانوني را طي کرده است باشد در اينصورت از مازاد آن استفاده خواهند نمود.

⊛ - بموجب فقره اول ماده ١٣ قانون ٢١ بهمن ١٣٠٤ اجازه داده شده است مستمري و يا شهريه مستخدمين رسمي را از دفاتر مربوطه حذف نمايند.

ماده دوم - مستمري كليه اشخاصي كه بنام خرج تحصيل يا بعنوانين ديگري در حق اولاد آنها و يا اشخاص ديگري بر قرار شده است در صورتي كه مستمري مزبور مدارج قانوني را طي کرده باشد بخود آنها عودت نموده و مشمول ماده اول خواهد بود.

ماده سوم - ارجاع و جمع دو شغل متمايز با دو حقوق اداري ممنوع است.

ماده چهارم - در موقع ضرورت كفالت شغل ديگري را موقتاً بهر يك از مستخدمين ميتوان ارجاع نمود.

ماده پنجم - در صورت مذکور در ماده فوق فقرات ذيل مرئي خواهد بود:

١ - هر يك از مأمورين دولتي كه شغل رتبه مادون خود را متكفل باشد حق دارد تمام حقوق اداري خود و معادل نصف حقوق رتبه مادون خود را دريافت دارد.

ب - هر يك از مأمورين دولتي كه بعنوان كفالت شغل بالا تری را اشغال نمايد حق دارد نصف از حقوق اداري خود و نصف از حقوق آنكسي را كه قائم مقام او است دريافت دارد.

ج - در صورتي كه كسي كفالت هم رتبه خود را بنمايد حق دارد تمام حقوق اداري خود را بعلاوه ثلث حقوق آنكسي را كه قائم مقام او است دريافت دارد.

ماده ششم - مستخدمين دوائر دولتي هر گاه در مدارس دولتي در غير وقت اداري تدريس نمايند مقرري تدريس را هم ميتوانند دريافت دارند.

ماده هفتم - وزارت ماليه مأمور اجرائي مواد شش گانه فوق است.

قانون

حق الارض و حق الماء طواحين اربابی واقعه در اراضی

خالصه دولتی

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - از عایدات خالص طواحینی که در اراضی اربابی واقع شده و با آب خالصه کار میکند يك عشر بابت حق الماء دریافت میشود .

ماده دوم - از عایدات خالص طواحینی که در اراضی خالصه بنا شده و با آب اربابی گردش میکند يك عشر بابت حق الارض دریافت میشود .

ماده سوم - از عایدات خالص طواحینی که در اراضی خالصه بنا شده و با آب خالصه کار میکند يك عشر بابت حق الارض و يك عشر بابت حق الماء دریافت میشود .

ماده چهارم - در مواردی که دولت مالك تمام آب یا اراضی طاحونه نباشد به نسبت سهمی که مالك است حق الارض و حق الماء مطابق مواد فوق دریافت میشود .

ماده پنجم - عایدات خالص عبارت است از کلیه عایدات طاحونه پس از وضع صدی چهل از بابت مخارج از هر قبیل .

ماده ششم - مقصود از آب و زمین خالصه که در مواد فوق ذکر شده است آب وزمینی است که در تصرف دولت باشد و خالصجات انتقالی را که در حکم املاک اربابی است و همچنین طاحونه هائی را که با آب نهرهای اربابی مشقه از رودخانه ها کار میکند شامل نمیشود .

ماده هفتم - وزیر مالیه مأمور اجرای این قانون است .

☆ قانون

منع صدور پوست بره

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - برای جلوگیری از کشتار بره و حفظ منافع عموم آنچه پوست بره اعم از تودلی و غیر آن بخارجی حمل میشود مأمورین گمرکی مکلفند که در سرحد بنفع دولت ضبط نمایند .

ماده دوم - مأمورین گمرک مکلفند پوستهای بره که از خارجه وارد خاک ایران میشود مهر سربی نمایند برای اینکه از پوستهای داخله ممتاز بوده و در موقع خروج از سرحد از ضبط معاف باشند .

ماده سوم - وزارت مالیه مکلف است در هر محل از روز اعلان این قانون تا پنج ماه بدارندگان پوست بره مهلت دهد که پوستهای موجود خود را با داره مالیه یا گمرک برده مهر سربی مخصوص نمایند پوستهایی که در مدت مزبوره مهر شده باشد از ضبط در سرحد معاف خواهند بود .

ماده چهارم - وزیر مالیه مأمور اجرای این قانون خواهد بود .

قانون

مالیات کتیرا

مصوب ۱۱ سرطان ۱۳۰۱ شمسی

ماده ۱ - مالیات کتیرا صدی چهار ۴٪ از قیمت کتیرا است بنرخ محل صدور آن از سرحد که مأمورین گمرک در موقع صدور دریافت میدارند .

ماده ۲ - مالیات و عوارضی که تا کنون از مواد کتیرا و انقوزه و قلیاب دریافت میشده است بکلی موقوف و از تاریخ اعلان این قانون در داخله مملکت هیچ گونه مالیات و عوارضی بهر اسم و رسم که باشد چه از مالک و چه از عمله که آنرا استخراج میکنند و چه از تجار معاملین آن نباید مطالبه شود .

⊛ این قانون بموجب قانون (الغای قانون منع صدور پوست بره) مصوب ۱۴ تیر ماه ۱۳۰۴ شمسی

(دوره پنجم تقنینیه) نسخ شده است .

ماده ۳ - صاحبان کتیرای موجوده باید در مدت یکماه پس از نشر اعلان از طرف دولت کتیرای خود را بداره مالیه محل ارائه نموده جواز مجانی دریافت دارند تا در موقع خروج از سرحد از پرداخت مالیات معاف باشند.

ماده ۴ - وزیر مالیه مأمور اجرای این قانون بوده باید در ظرف مدت ده روز از تاریخ تصویب سواد آنرا در تمام ایالات و ولایات و نیز هر جا که دارای محصول کتیرا باشد اعلان نماید.

(۱) ماده الحاقیه - مقصود از کتیرای موجوده کلیه کتیرائی است که در سنوات

قبل تا ۱۱ سرطان ۱۳۰۱ در داخله مملکت موجود بوده و در مدت یکماه مهلت قانون ارائه یا نسبت بان اظهار نامه داده باشند اعم از اینکه مالیات سابق را پرداخته یا نپرداخته باشند.

☆ قانون

شهریه ها

مصوب ۱۷ اسد ۱۳۰۱ شمسی

ماده ۱ - شهریه هائی که بدون تصویب مجلس شورای ملی باشد منسوخ و هر گونه تصمیماتی که در این مورد در ایام فترت گرفته شده است لغو است.

(۲) ماده ۲ - کلیه شهریه ها مطابق دفتر مرتبه که از طرف دولت در تاریخ

دوم قوس ۱۳۰۰ بمجلس شورای ملی فرستاده شده و مشتمل بر ششصد و سی و نه قلم

(۱) ماده الحاقیه فوق در جلسه ۲۷ سنبله ۱۳۰۱ شمسی تصویب و بعنوان تفسیر قانون مالیات کتیرا ضمیمه شده است.

(۲) مواد ۲-۳-۴ بموجب (قانون تفسیر شهریه ها) مصوب ۱۸ سنبله ۱۳۰۱ شمسی بطریق فوق تغییر و اصلاح شده است - مواد ۲-۳-۴ سابق (که نسخ شده است) بقراری است که ذیلا درج میشود.

(دفتر اول ششصد و سی و یک قلم ضمیمه هشت قلم) و بالغ بر چهل و دو هزار و دو بیست و پنج تاج و پنج تومان و سه هزار و پانصد دینار است اعم از اینکه مستمری بوده و بصورت شهریه در آمده یا آنکه از اصل مالیات برقرار شده است باستثنای اقلامی که مشمول ماده ۲ قانون مورخه ۱۶ جوزا و متوفیات و اقلامی که در کمیسیون بودجه مطابق صورت ضمیمه این قانون قطع شده تا مبلغ پنجاه تومان بدون کسر پرداخت شود.

☆ **ماده ۳ -** شهریه ای که از پنجاه تومان تجاوز نماید پنجاه تومان بدون کسر پرداخت شود. ماده ۲ و از مازاد آن تومانی چهار قران کسر میشود.

☆ **ماده ۴ -** میزان تأدیه شهریه پس از کسر تومانی چهار قران از پانصد تومان نباید تجاوز نماید.

ماده ۵ - مستمریاتی که شهریه شده است صاحبان آنها مختارند که مطابق مواد فوق قبول نموده شهریه دریافت دارند یا اینکه مستمری خودشان را سالیانه موافق ترتیب مستمریات اخذ نمایند در صورت برگشت شهریه بمستمریات فقط مستمری پرداخت و چیزی باسم شهریه داده نخواهد شد.

ماده ۶ - شهریه هائی که در کمیسیون حذف شده مجدداً در کمیسیون تجدید نظر خواهد شد اگر پس از تجدید نظر در اقلام محذوفه کمیسیون بعضی از آنها را خواست برای تصویب پیشنهاد نماید باید راپورت مخصوصی نسبت بانها تقدیم مجلس کند.

ماده ۷ - شهریه هائی که قبلاً مجلس تصویب نموده بقوه خود باقی و مشمول

☆ ماده ۲ - کلیه شهریه ها اعم از این که مستمری بوده و بصورت شهریه در آمده یا آنکه از اصل مالیات برقرار شده است باستثنای اقلامی که در کمیسیون بودجه حذف شده تا مبلغ پنجاه تومان بدون کسر پرداخته شود

☆ ماده ۳ - از پنجاه تومان بیلا تومانی چهار قران کسر میشود.

☆ ماده ۴ - میزان تأدیه شهریه نباید از پانصد تومان تجاوز نماید.

مواد فوق نخواهد بود .

ماده ۸ - ابتدای اجرای مواد فوق از روزی است که قانون بودجه موقتی در مجلس تصویب و پرداخت شهریه ها موقوف بتصویب مجدد گردید .

ماده ۹ - مدت اجرای مواد فوق تا آخر برج حوت هذه السنه است .

ماده الحاقیه

ماده ۱۰ - هیچکس نمیتواند بصیغه شهریه و صیغه مستمری توأماً حقوق دریافت نماید و اگر اشخاصی دارای حقوق بهر دو صیغه باشند غیر خواهند بود که یکی را اختیار نمایند .

قانون

الحاق ابرقویه بحوزه حکومتی یزد

مصوب ۲۱ اسد ۱۳۰۱ شمسی

ماده ۱ - مجلس شورای ملی انفصال ابرقویه را از حوزه حکومتی اصفهان و الحاق آنرا بحوزه حکومتی یزد تصویب مینماید .

ماده ۲ - وزارت داخله مکلف است از تاریخ تصویب این قانون الی سه ماه وسائل ضمیمه شدن ابرقویه را به یزد فراهم سازد .

قانون

الحاق خلیجستان بحوزه حکومتی قم

مصوب ۲۵ میزان ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول مجلس شورای ملی انفصال خلیجستان را از حوزه حکومتی عراق و

ماده دهم بعنوان (ماده الحاقیه) در تاریخ ۱۸ سنبله ۱۳۰۱ تصویب و ضمیمه شده است .

الحاق آنرا بحوزه حکومتی قم تصویب مینماید .

ماده دوم - وزارت داخله مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا یکماه وسایل اجراء این قانون را فراهم سازد .

قانون

راجع بنظارت مطبوعات

مصوب ۱۰ عقرب ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - چون مطابق اصل بیستم متمم قانون اساسی عامه مطبوعات بغیر از کتب ضلال و مواد مضره بدین اسلام آزاد و ممیزی فقط در مورد کتب ضلال و مواد مضره بدین اسلام ممنوع نیست عموم مدیران جراید و یا مجلات و ارباب مطابع باید ملتزم شوند که هر وقت بخواهند در امور مربوطه بدین اسلام و مذهب اصولاً و فروعاً انشاء و یا نقلاً ولو هر لاً چیزی طبع کنند قبلاً بناظر شرعیات که خبر ویت او بتوسط دو نفر مجتهد جامع الشرایط تصدیق و از طرف وزارت معارف در طهران و در هر یک از مراکز ایالات و ولایات معرفی شده باشد مراجعه نمایند تا مذاقه نموده پس از آن که عدم مضربودن آن بدین اسلام و مذهب کتباً تصدیق شد طبع و نشر کنند .

ماده دوم - هر گاه یکی از مدیران جراید و یا مجلات و یا ارباب مطابع و یا دیگری از مفاد ماده فوق تخلف نمود مدعی العموم و یا مدعی خصوصی قضیه را بناظر شرعیات قانونی و یا مجتهد عادل مسلم رجوع مینماید بعد از تصدیق کتبی مشارالیه بمضربودن بفوریت اوراق منتشره جمع آوری و توقیف شده مدیر و نویسنده و طبع کننده مستنداً بتشخیص ناظر شرعیات و یا مجتهد عادل مسلم مطابق قانون مطبوعات مجازات خواهد شد .

قانون

شرایط اساسی کنترات مستخدمین خارجی

مصوب ۲۳ عرق ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - مواد کنترات مستخدمین خارجی مربوط بمسائل ذیل باید بتصویب

مجلس شورای ملی برسد :

- ۱ - ملیت مستخدم .
- ب - مدت استخدام .
- ج - سمت مستخدم .
- د - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مربوط بمستخدم .

ماده دوم - پس از تصویب فقرات مزبوره در ماده اول سایر شرایط را دولت تعیین و کنترات را امضاء مینماید و در هر کنترات باید دولت به موجب ماده صریحی قید نماید که مداخله در امور سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی اداری موجب نقض کنترات بدون هیچگونه حقی برای مستخدم متخلف خواهد بود .

☆ قانون

موقت هیئت منصفه

مصوب ۱۰ قوس ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون تا اول حمل ۱۳۰۲ تعیین هیئت منصفه بطریق ذیل خواهد بود :

محکمه استیناف و در نقاطی که محکمه استیناف نباشد محکمه ابتدائی از میان اشخاصی که در موقع انتخابات یکی از دو دوره اخیر مجلس شورای ملی نسبتاً حائز

این قانون به موجب قانون مصوب ۲۸ حوت ۱۳۰۱ تمدید شده است

اکثریت بوده و واجد شرایطی هستند که قانوناً برای نمایندگان مقرر است و همچنین اشخاصی که در دوره تقنینیه دوم بمقام نمایندگی انتخاب شده اند (باستثنای اشخاصی که فعلاً سمت نمایندگی یا وزارت و معاونت وزارت و حکومت دارند) یکصد نفر را با رعایت اقامت آنها در مقرر محکمه منصفه معین مینماید و اگر پس از اخطار کتبی بکسانی که اسامی آنها جزو عده مزبوره معین شده است يك یا چند نفر از قبول عضویت احتمالی در هیئت منصفه امتناع کنند بقیه تا میزان یکصد نفر بطریق مزبور فوق تکمیل می شود و در مورد هر محاکمه محکمه استیناف یا محکمه ابتدائی در جلسه علنی خود با حضور مدعی العموم آن محکمه پنج نفر را بسمت عضویت اصلی و سه نفر را بسمت عضویت علی البدل هیئت منصفه از میان یکصد نفر مذکور بحکم قرعه معین مینماید پنج نفر عضو اصلی باید در تمام جلسات محاکمه حضور داشته باشند و هر يك از آنها که بعلت موجهی نتواند در محکمه حاضر شود بحکم قرعه از اعضاء علی البدل بجای او معین خواهد شد .

ماده دوم - در نقاطی که عده اشخاص حائز اکثریت بطوریکه در ماده قبل مقرر است به یکصد نفر بالغ نشود قرعه باید از میان عده موجوده بعمل آید .

ماده سوم - محکمه منصفه که از محکمه جنائی عمومی و از اعضاء هیئت منصفه تشکیل میشود مطابق مقررات قانون موقت اصول محاکمات جزا رسیدگی نموده و فوراً پس از اعلان ختم محاکمه و قبل از تفرق اعضاء مشورت کرده رأی خود را در بحرمیت و تشخیص جرم و یا عدم بحرمیت متهم با اکثریت آراء معین مینماید ولی صدور حکم خواه بر تبرئه و خواه بر تعیین مجازات مطابق قانون مطبوعات فقط با قضاة خواهد بود و در صورت تساوی آراء رائی که بر له متهم است بمنزله اکثریت بوده و حکم قضاة بر طبق آن صادر خواهد شد .

ماده چهارم - متهمین بتقصیرات سیاسی مشمول این قانون نخواهند بود.

قانون

تمدید قانون موقتی هیئت منصفه

مصوب ۲۸ حوت ۱۳۰۱ شمس

ماده واحده - مدت اعتبار قانون مصوبه دهم برج قوس ۱۳۰۱ تا موقعی خواهد بود که قانون هیئت منصفه بتصویب برسد.

قانون

استخدام کشوری

مصوب ۲۲ قوس ۱۳۰۱ شمس

فصل اول

ورود بخدمت

ماده ۱ - خدمت رسمی عبارت است از دارا بودن شغل ثابت در یکی از وزارتخانهها و ادارات دولتی.

ماده ۲ - داوطلبان خدمت رسمی در ادارات کشوری باید شرایط ذیل را دارا باشند.

- ۱ - تبعیت ایران -
- ۲ - نداشتن کمتر از هیجده سال -
- ۳ - عدم محکومیت بقیام و اقدام بر علیه حکومت ملی - عدم محکومیت به

قسمتی از این قانون بموجب قانون ۲۹ شهریور ماه ۱۳۱۱ اصلاح شده است.

جنایت و همچنین بجنحه که مستلزم محرومیت از حق استخدام دولتی باشد.

۴ - عدم محکومیت بفساد عقیده و عدم معروفیت بفساد اخلاق و تجاهر بفسق

و معتاد نبودن باستعمال افیون و مبتلا نبودن بامراض مسریه.

۵ - داشتن تصدیقنامه سال سوم تحصیلات متوسطه یا دادن امتحان موادی که

برای سه ساله تحصیلات متوسطه معین شده است.

ماده ۳ - علاوه بر شرایط مندرجه در ماده (۲) داوطلبان خدمت رسمی در

ادارات و وزارتخانهها باید معلومات لازمه و شرایط اختصاصی مقرر در نظامنامههای

مخصوصه اداره مربوطه را دارا باشند.

ماده ۴ - دخول در خدمت رسمی باید بطرز مسابقه بعمل آید و هر وزارتخانه

ویا اداره مکلف است نظامنامه راجع بترتیب مسابقه را مطابق احتیاجات اداری خود

تنظیم نماید.

ماده ۵ - مدتی را که مستخدمین در ابتداء ورود بخدمت بعنوان عضو مبتدی

کار میکنند جزو خدمت رسمی آنها محسوب نمیشود و ابتداء خدمت رسمی مستخدمین

از روزی است که رسماً داخل خدمت شده باشند در موقع ترفیع رتبه یا اضافه مقرر

مدت خدمت رسمی رعایت میشود اعم از اینکه در یک وزارتخانه خدمت کرده

باشند یا در وزارتخانههای مختلف مشروط بر اینکه خروج از یک وزارتخانه در نتیجه

محکومیت به انفصال نبوده و دخول در وزارتخانه دیگر با اجازه وزارتخانه اولی باشد

و مدت خدمت بعنوان عضو مبتدی یکسال خواهد بود.

تبصره ۵ - هر گاه مستخدمی از خدمت دولت مستعفی شود و در ثانی دولت قبول

استخدام او را نماید مدت خدمت اولیه او جزو سنوات خدمت محسوب خواهد شد.

ماده ۶ - مستخدمینی که بمیل و اراده خود از خدمت وزارتخانه و ادارات دولتی

خارج میشوند نمیتوانند مجدداً وارد خدمت این وزارتخانه یا وزارتخانه دیگری

بشوند مگر بیک درجه پائین تر از رتبه که در حین خروج از خدمت داشته اند .

ماده ۷۵ - کسانی که داخل خدمت رسمی میشوند باید بر طبق مراسم مذهبی قسم یاد کنند که بمملکت و ملت و اصول حکومت ملی خیانت ننموده در پیشرفت صلاح و صرفه مملکت و ملت ساعی باشند و قوانین و نظامات مربوطه بمشاغل خود را کاملاً رعایت کنند ترتیب مراسم تحلیف را نظامنامه هر وزارتخانه معین خواهد کرد .

ماده ۸ - مستخدمین باید در حدود قوانین موضوعه و نظامات مقرر احکام و اوامر رؤساء مافوق خود را اطاعت نمایند اعمال نظریات سیاسی در امور اداری و تبلیغات بر ضد مذهب رسمی مملکت و یا بر علیه حکومت ملی بکلی ممنوع و موجب انفصال است .

ماده ۹ - هیچ یک از مستخدمین نمیتوانند احکام مقامات مافوق را که برخلاف قوانین موضوعه باشد اجرا نمایند مگر اینکه مقام مافوق مسئولیت آنرا کتباً عهده دار شود .

ماده ۱۰ - متخصصین فنی از اتباع داخله که بموجب قرارداد های مخصوصه برای مدت معینی اجیر میشوند جزو مستخدمین رسمی محسوب نخواهند شد .

ماده ۱۱ - ترتیب استخدام و تعیین حقوق و مدت خدمت مستخدمین و مستشاران خارجی بموجب کتباتهای مصوبه مجلس شورای ملی خواهد بود .

ماده ۱۲ - مأمورینیکه بهر اسم و رسم سمت صاحبجمعی داشته اند یا در آئیه باین سمت منصوب شوند مادام که مقاصد حساب قانونی دوره عملیات خود را تحصیل نموده اند از رجوع هر شغلی ممنوع خواهند بود .

ماده ۱۳ - هیچ مستخدمی شغل تحویل داری و تحصیل داری نقدی و جنسی دولت را عهده دار نخواهد شد مگر اینکه قبلاً وجه الضمانه و یا ضامن معتبری بوزارتخانه و اداره مربوطه بدهد - میزان وجه الضمانه و شرایط ضامن را نظامنامه هر وزارتخانه یا اداره معین خواهد کرد .

ماده ۱۴ - کلیه مستخدمین (ومستثنیات تبصره ماده ۱۵ اینقانون) بدون اجازه دولت از قبول نشانهای دول خارج ممنوع هستند .

فصل دوم

مراتب خدمت و ارتقاء رتبه

ماده ۱۵ - مراتب خدمت در ادارات کشوری بقرار ذیل است :

۱ - ثباتی

۲ - منشی گری سوم

۳ - منشی گری دوم

۴ - منشی گری اول

۵ - مدیری شعبه

۶ - مدیری دائره

۷ - معاونت اداره

۸ - ریاست اداره

۹ - مدیری کل یا معاونت اداری

تبصره ۵ - مقام وزارت و معاونت وزارت و سفارت کبرا و سفارت فوق العاده و والی ایالت و کلیه قضاة و مدعی العموم دیوان عالی تمیز و اعضاء شورای دولتی و اعضاء منتخبه دیوان محاسبات خارج از مراتب مذکور فوق و تابع قانون جدا گانه خواهد بود .

ماده ۱۶ - میزان حد اقل مقرری رتبه اول خدمت بموجب قانون بودجه در هر سال معین میشود . و میزان حد اقل مقرری رتبه های مافوق به تناسب ذیل است :

۱ - بموجب قانون بودجه

- ۲ - مقرری مادون باضافه ثلث اصل
- ۳ - مقرری مادون باضافه ثلث اصل -
- ۴ - مقرری مادون باضافه نصف اصل -
- ۵ - مقرری مادون باضافه سه ربع اصل -
- ۶ - مقرری مادون باضافه يك مقابل اصل -
- ۷ - مقرری مادون باضافه پنج ربع اصل -
- ۸ - مقرری مادون باضافه شش ربع اصل -
- ۹ - مقرری مادون باضافه هفت ربع اصل -

ماده ۱۷ - در سال اول خدمت در هر رتبه حد اقل مقرری آن رتبه داده میشود و تفاوت بین حد اقل و اکثر که از سال دوم خدمت در يك رتبه ممکنست داده شود تا آخر مدت در آن رتبه نباید از يك ششم مقرری همان رتبه تجاوز نماید .

ماده ۱۸ - مأمورینی که به نقاط بد آب و هوا اعزام میشوند به تفاوت محل ربع یا خمس مقرری رتبه خود را مادام که در آن محل هستند علاوه دریافت میدارند .

ماده ۱۹ - در حساب مقرریهای ماهیانه کسور تومان به نفع دولت حذف میشود .

ماده ۲۰ - هر يك از وزارتخانه ها با رعایت صرفه و در حدود احتیاجات اداری تشکیلات و مشاغل خود را در نظامنامه های مخصوصه با مراتب مذکور در ماده (۱۵) تطبیق مینمایند ولی وجود هر يك از مراتب مذکور در وزارتخانه ها منوط بلزوم آن خواهد بود .

ماده ۲۱ - نصب رؤسای ادارات و مدیران کل و هم رتبه های آنها با رعایت

شرایط مقرر به تصویب وزیر و بموجب فرمان همایونی است و نصب متصدیان سایر مقامات با رعایت شرایط مقرر بر حسب پیشنهاد رئیس مافوق و حکم وزارتی خواهد بود .

ماده ۲۲ - تعیین معاون پارلمانی وزیر و رئیس کابینه وزارتی با اختیار وزیر است طی مراتب خدمت در مورد آنها ضروری نیست و هر گاه از میان مستخدمین دولتی انتخاب شوند مدت تصدی آنها جزو ایام خدمت محسوب میشود والا این تصدی سابقه خدمت اداری برای آنها نخواهد بود .

ماده ۲۳ - بدون طی مرتبه مادون بمرتبه مافوق نمیتوان ارتقاء یافت و مستخدمینی که از عهده انجام خدمات محوله کاملاً برآمده و مقررات نظامنامه های اداری را رعایت کرده باشند مستحق ترفیع رتبه خواهند بود مشروط بر اینکه در هر يك از مراتب اول و دوم و سوم و چهارم مذکور در ماده (۱۵) لا اقل دو سال و در هر يك از سایر مراتب لا اقل سه سال خدمت کرده باشند و در هر صورت رعایت احتیاج وزارتخانه و طرز خدمت و استعداد مستخدم و قدمت خدمت شرط حتمی است در موقع ارتقاء از یک رتبه بر رتبه بالاتر اشخاصیکه با تساوی شرایط از حیث رتبه علمی بالاتر هستند بدیگران حق تقدم خواهند داشت .

ماده ۲۴ - اشخاصی که از مدارس عالییه داخله یا خارجه راجع بعلومی که مخصوص وزارت خانه ایست که در آن مستخدم میشوند تصدیقنامه رسمی فارغ التحصیلی دارند (از درجه لیسانس بیالا) در صورتیکه رتبه علمی آنها عالیش از رتبه باشد که مطابق شرایط اختصاصی آن وزارتخانه برای ورود بخدمت معین گشته است در درجات اول و دوم مذکور در ماده (۱۵) ششماه و در درجات سوم و چهارم یکسال و از درجه پنجم بیالا مطابق همین قانون باید دوره خدمت را طی نمایند .

ماده ۲۵ - هر گاه مستخدمی بموجب ماده (۲۳) مستحق ترفیع رتبه شده و بواسطه نبودن محل بترفیع نایل نگردد در حدود تفاوت بین حد اقل و اکثر مقرر مقام خود اضافه حقوق دریافت خواهد نمود.

ماده ۲۶ - ترفیع رتبه بر دو قسم است: رسمی و افتخاری

ترفیع رسمی آنست که شغل معینی که مقامش يك درجه بالاتر از مقام شغل سابق مستخدمی باشد با مقرر مقام آن شغل و رعایت مدلول ماده (۲۱) و (۲۳) به او رجوع شود.

ترفیع افتخاری آنست که در صورت عدم احتیاج وزارتخانه و نبودن محل برای ارتقاء رتبه رسمی پس از شش سال خدمت در رتبه مادون و رعایت مدلول ماده (۲۵) مقام بالاتری بعنوان افتخاری بمستخدمی داده شود بدون اینکه در شغل او تغییری حاصل گردد ولی مقرر مستخدم مزبور از حد اقل مقرر مقامی که بطور افتخاری باو داده شده است نباید کمتر باشد و مدت خدمت در رتبه افتخاری مثل اشتغال رسمی در آن مقام منظور و در ورقه خدمت قید میشود.

ماده ۲۷ - کسانی که پس از شش سال خدمت در يك مقام استعداد ارتقاء بمقام بالاتری را ندارند حق اضافه مقرر را خواهند داشت و میزان این اضافه از خمس آخرین مقرر مستخدم مذکور تجاوز نکرده و بیش از دو مرتبه داده نخواهد شد.

ماده ۲۸ - مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل یا بنا بمقتضیات اداری بدون تقصیر بیکار شوند منتظر خدمت محسوب و تا زمانیکه مجدداً متصدی شغلی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دو ثلث و از مرتبه ششم بیالا نصف آخرین مقرر خود را دریافت خواهند کرد و اوقات انتظار خدمت در جزو مدت تصدی محسوب و در موقع ترفیع و تقاعد منظور خواهد شد.

اختیار ترتیب حذف مشاغل و غیره ادارات هیئت شوروی با خود هیئت های شوروی خواهد بود.

ماده ۲۹ - حداکثر منتظرین خدمت هر وزارتخانه از صدی پنج عده گنیه مستخدمین آن نباید تجاوز نماید.

ماده ۳۰ - ساعات کار و ایام تعطیل مستخدمین را نظامنامه های اداری هر وزارتخانه معین خواهد کرد.

ماده ۳۱ - مستخدمین دولت سالی يك ماه حق مرخصی با استفاده از حقوق دارند.

ترتیب تحصیل مرخصی را نظامنامه های اداری معین خواهد نمود.

فصل سوم

طریقه محاکمه و مجازات

ماده ۳۲ - برای رسیدگی بتقصیرات اداری و تعیین مجازات مستخدمین مجلس تحقیق و محاکمه اداری در تحت نظر وزیر یا معاون او تشکیل میشود - مجلس مزبور مرکب خواهد بود از سه نفر از اعضاء وزارت متبوعه مستخدم مظنون اعم از متصدیان شغل و یا منتظرین خدمت مشروط بر اینکه رتبه آنها از رتبه مظنون کمتر نباشد و در صورت عدم کمایت عده اعضاء لازمه در خود وزارتخانه با رعایت شرط مزبور فوق از اعضاء وزارتخانه دیگر تکمیل میگردد.

ماده ۳۳ - در صورت محکومیت بمجازاتهای مندرجه در فقرات ۴ و ۵ و ۶ و ۷ ماده (۳۸) محکوم علیه حق دارد از تاریخ ابلاغ حکم الی دو هفته از مجلس تحقیق و محاکمه اداری کتباً تقاضای تجدید نظر نماید در اینصورت با رعایت مفاد ماده (۳۲)

* دو تبصره بموجب قانون ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۷ قانون ۹ تیر ماه ۱۳۰۸ به ماده ۳۳ الحاق شده است.

سه عضو دیگر با دو نفر از اعضاء هیئت حاکمه سابق برای تجدید نظر معین شده حکم این هیئت حتمی الاجرا خواهد بود.

ماده ۳۴- در خارج از پایتخت مجلس تحقیق و محاکمه اداری از سه نفر از اعضاء اداره مربوطه و در صورت عدم کفایت از اعضاء ادارات دیگر دولتی بر حسب دعوت رئیس اداره متبوعه مضمون با رعایت مقررات ماده (۳۲) تشکیل میشود.

تبصره ۵- محاکمه تقصیرات رؤسای اولیه ادارات خارج از پایتخت در مرکز صورت خواهد گرفت.

ماده ۳۵- رئیس اداره که خود یا یکی از اعضاء او مورد شکایت شده نمیتواند عضو محکمه اداری باشد ولی برای دادن توضیحات دعوت میشود.

ماده ۳۶- محاکمی که در خارج از پایتخت برای رسیدگی به تقصیرات اداری تشکیل میشود نمیتواند مقصر را بمجازاتهای مسد کوره در فقره ۶ و ۷ ماده (۳۸) محکوم نمایند در صورتیکه تقصیر مقصر مستلزم یکی از مجازاتهای فوق باشد محاکمه او بمحکمه که در مرکز تشکیل میشود رجوع خواهد شد.

ماده ۳۷- محاکمی که در خارج از پایتخت تشکیل میشود حق تجدید نظر نداشته و تجدید نظر احکام صادره از محاکم مزبوره در پایتخت در محکمه که مرکب از پنج نفر خواهد بود صورت خواهد گرفت.

ماده ۳۸- مجازاتهای اداری بقرار ذیل است.

۱ - اخطار کتبی بدون درج در ورقه خدمت.

۲ - توبیخ کتبی با درج در ورقه.

۳ - کسر مقرری ماهیانه تا یک ثلث از یکماه تا ششماه.

۴ - انفصال موقت از سه ماه تا یک سال.

۵ - تنزل مقام یکدرجه یا زیادتر.

۶ - انفصال دائم از وزارتخانه ذیمدخل.

۷ - انفصال دائم از خدمات دولتی.

ماده ۳۹- اجرای مجازات نسبت بفقره اول و دوم از ماده فوق بدون محاکمه از وظایف رئیس مافوق و اجرای فقرات (۳) الی (۷) موقوف بحکم مجلس تحقیق و محاکمه اداری خواهد بود.

ماده ۴۰- هرگاه در ضمن رسیدگی به تقصیرات اداری یکنفر از مستخدمین مضمون یا کشف شود که مستخدم مزبور مرتکب جنحه یا جنایتی نیز گردیده است موقتاً از خدمت منفصل و بمحاکم عمومی احاله شده مجلس تحقیق و محاکمه اداری برای صدور رأی منتظر نتیجه قطعی از محاکم عمومی خواهند بود و اگر مستخدم مضمون در محاکم عمومی تبرئه شد و محکمه اداری هم او را بمجازاتاتی که مستلزم محرومیت از مقرری اداری باشد محکوم ننمود ایام انفصال جزء مدت خدمت رسمی محسوب و مقرری آن مدت را دریافت خواهد نمود.

ماده ۴۱- هرگاه مستخدمی با اتهام جنحه یا جنایتی بعدلیه جلب شود از موقع اقامه دعوی در محکمه بر او موقتاً از شغل خود منفصل و در صورتیکه بر ائنت ذمه مشارالیه حاصل شود ایام انفصال جزو مدت خدمت رسمی محسوب و مقرری آن مدت را دریافت خواهد نمود.

ماده ۴۲- طرز جریان محاکمه و همچنین تشخیص انواع تقصیرات اداری و تعیین مجازات هر يك از آنها مطابق نظامنامه علیحده خواهد بود.

فصل چهارم

تقاعد و وظایف

⊛ ماده ۴۳ - عموم مستخدمین دولتی حق دارند با رعایت یکی از دو شرط ذیل تقاعد خود را از خدمت بخواهند :

- ۱ - پس از سی سال خدمت و شصت سال عمر .
- ۲ - در صورت داشتن پنجاه و پنج سال عمر و بیست و پنج سال خدمت مشروط بر اینکه بیست سال آنرا متصدی شغل بوده باشد و هر گاه تحلیل قوا وضعف و پیری مانع نشود و مایل باشد تا سن هفتاد نیز میتواند مشغول خدمت باشد ولی در هفتاد سالگی باید حتماً از خدمت معاف شوند . دولت نیز میتواند با شرایط (۱) و (۲) مستخدمی را متقاعد نماید .

⊛ ماده ۴۴ - هر يك از مستخدمین كه بر طبق ماده (۴۳) تقاعد خود را تقاضا نمود یا متقاعد شد حق اخذ حقوق تقاعدی از دولت خواهد داشت و ابتداء آن از روزی است که مقرری خدمت داده نمیشود .

⊛ ماده ۴۵ - میزان حقوق تقاعدی مساویست با يك شصتم حد وسط مقرری سه ساله اخیر خدمت ضرب در عدد سنوات خدمت .

⊛ ماده ۴۶ - مستخدمینی که عللیل یا بواسطه حادثه ناقص شده و از کار کردن باز بمانند بدون رعایت مدت خدمت ثلث بلا کسر مقرری آخرین خدمت خود را مادام العمر بطور وظیفه دریافت میدارند ولی هر گاه حادثه مذکور در نتیجه ایفاء وظیفه یا برای نجات شخصی از تهلكه روی دهد دو ثلث بلا کسر مقرری مزبور در حق آن شخص برقرار خواهد شد با رعایت اینکه ثلث یا دو ثلث مذکور از میزان حقوق تقاعدی که ممکن بود

⊛ بنداول و دوم ماده ۴۳ بموجب قانون ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ تفسیر گردیده و بعداً بموجب قانون ۶ آبان ۱۳۰۹ این ماده نسخ و اصلاح گردیده است .

⊛ ماده ۴۵ - نسبت به مستخدمین وزارت پست و تلگراف بموجب مواد ۱۴ و ۲۴ قانون ۳ تیرماه ۱۳۰۹ تغییر نموده است .

مطابق ماده (۴۵) بمستخدم مزبور داده شود کمتر نباشد و الا مبلغ اکثر را دریافت خواهند نمود .

⊛ ماده ۴۷ - هر گاه یکی از مستخدمین که بسن تقاعده رسیده اند اعم از آنهایی که در سر خدمت هستند یا آنهایی که متقاعد شده اند فوت نمایند نصف حقوق تقاعدی که دریافت میکرده است یا ممکن بود اخذ نماید بطور تساوی بورثه قانونیکه در ماده (۳) قانون وظایف مورخه ۱۹ ربیع الاول ۱۳۲۶ تصریح شده است بعلاوه برادر و خواهریکه در کفالت متوفی بوده اند داده میشود و هر گاه در نتیجه ایفای وظیفه کشته شود یا فوت نماید بجای نصف دو ثلث آن حقوق در حق ورثه برقرار میشود و حق اخذ وظیفه برای وراث از روز بعد از فوت یا قتل خواهد بود .

⊛ ماده ۴۸ - مستخدمینی که قبل از رسیدن بسن تقاعد فوت میشوند و مشمول مقررات قسمت اخیر ماده (۴۷) نیستند معادل يك ثلث از اصل کسورائیکه بصندوق تقاعد و وظایف وراث مستخدمین داده اند بورثه آنها که در قسمت اولی همان ماده تصریح شده است دفعهً بالسویه پرداخته خواهد شد .

⊛ ماده ۴۹ - وراث مستخدمینی که مطابق ماده (۴۷) مستحق اخذ وظیفه از دولت میشوند باید شرایط ذیل را دارا باشند :

- ۱ - ورثه ذکور کمتر از بیست سال داشته باشد .
 - ۲ - ورثه اناث شوهر اختیار نکرده باشد .
- سهمی وراث ذکور که بیست سال دارند یا بعد باین سن برسند و سهمی ورثه اناث که شوهر اختیار کرده یا بعد اختیار نماید و همچنین سهمی آنهائیکه فوت شوند بسهمی سایر وراث افزوده میشود .

⊛ ماده ۵۰ - میزان وظیفه که مطابق ماده (۴۷) و (۴۹) در حق ورثه برقرار میشود کمتر از ماهی ده تومان نخواهد بود مگر اینکه اصل حقوق تقاعدی شخص متوفی کمتر از ده تومان باشد در اینصورت کلیه آن در حق ورثه برقرار خواهد شد .

⊛ ماده ۴۷ بموجب قانون ۲۸ اسفند ماه ۱۳۱۰ نسخ و اصلاح شده است .

ماده ۵۱ - مستخدمینی که در حین انتظار خدمت بحد تقاعد برسند یا فوت نمایند حقوقی که بآنها ووظیفه که بورایشان تعلق میگیرد از روی اصل مقرری مقامی که دارند محسوب خواهد شد.

ماده ۵۲ - هر يك از مستخدمینی که پس از محاکمه و ثبوت تقصیر محکوم بانفصال دائم از شغل دولتی گردند حق اخذ حقوق تقاعد یا انتظار خدمت را نخواهند داشت.

ماده ۵۳ - ترك تبعیت ایران و محکومیت به قیام و اقدام بر علیه حکومت ملی موجب محرومیت از حقوق انتظار خدمت و تقاعدی خواهد بود.

ماده ۵۴ - هر گاه اشخاصی که بموجب این قانون حقوق تقاعدی میگیرند مرتکب تقصیری شوند که بموجب حکم عدلیه اصالتاً یا تبعاً از حقوق اجتماعی محروم شوند از حقوق تقاعدی شخصاً محروم خواهند بود لیکن با عائله آنها همان رفتاری خواهد شد که با وراث متوفین متقاعدین از خدمت میشود.

ماده ۵۵ - با داشتن حقوق تقاعدی یا وظیفه اخذ هر گونه مواجب و مستمری دیگری از خزانه دولت ممنوع است و اگر شخص متقاعد بمقتضیاتی مجدداً مرجع خدمت موظفی در ادارات دولتی بشود در مدت تصدی آن خدمت حقوق تقاعدی را دریافت نمی کند و لسی مدت خدمت جدید او منظور و پس از خروج از خدمت از بابت این مدت بمیزانی که در ماده (۴۵) مقرر است بر حقوق سابق او افزوده میشود.

ماده ۵۶ - بجز موارد استیفای حقوق دولت توقیف حقوق تقاعدی در قبال محکومیت حقوقی یا عناوین دیگر از این قبیل اکیداً ممنوع است.

ماده ۵۷ - از مقرری مستخدمین موظف دولتی بدون استثناء وجوه ذیل کسر و بصندوق تقاعد ووظایف وراث مستخدمین تجویل میشود:

- (۱) صدی پنج از مقرری ماهیانه
 - (۲) مقرری یکماهه مستخدم در موقع ورود بخدمت دولت.
 - (۳) مبلغ اضافه مقرریهائی که بعد ها بمستخدمین داده میشود در ماه اول اخذ آن اضافه
 - (۴) وجوهی که ممکنست در موقع مرخصی از مقرری مستخدمین کسر شود.
 - (۵) وجوه حاصله از محکومیت و جرائم اداری مستخدمین
- تبصره ۵ - غیر از موارد فوق بهیچ عنوان نباید چیزی از مقرری مستخدمین کسر شود.

ماده ۵۸ - وجوهی که مطابق ماده (۵۷) بصندوق حقوق ووظایف متقاعدین و وراث مستخدمین داده میشود منحصرأ برای پرداخت حقوق متقاعدین ووظائف وراث مستخدمین تخصیص و بهیچ عنوان نباید از این محل بمصرف دیگری برسد و کسانی که از وجوه صندوق مزبور بمصرف دیگری برسانند در حکم سارقین اموال عمومی خواهند بود.

ماده ۵۹ - در موقعیکه یکی از مستخدمین دولتی مستحق اخذ حقوق تقاعدی میشود وزارتخانه مربوطه باید اسنادی را که بموجب آن اسم و شغل و مسکن و مدت خدمت و میزان حقوق تقاعدی و استحقاق شخص متقاعد را مطابق مقررات این قانون باخذ حقوق ثابت مینماید جمع آوری نموده پیشنهاد متقاعد شدن مستخدم مزبور را بامضای وزیر متبوع برساند پس از آن کلیه اسناد و پیشنهاد مزبور بوزارت مالیه ارسال می شود تا پس از تصدیق و امضای وزیر مالیه بشورای دولتی ارسال گردد.

و همین ترتیب در مورد وراث اشخاصی که مطابق این قانون حق اخذ وظیفه دارند رعایت خواهد شد.

ماده ۶۰ - شورای دولتی اسناد و نوشتهجات مذکوره در ماده (۵۹) را با مقررات این قانون مطابقت و موافقت آنرا تصدیق مینماید پس از آن کلیه آنها را بوزارت مالیه عودت میدهد تا در دفتر کل حقوق تقاعد و وظایف وراثت مستخدمین ثبت نموده بوزارتخانه مربوطه ارسال نماید که آن وزارتخانه سند برقراری آنرا صادر کرده بشخص یا اشخاص ذیحق بدهد.

تبصره ۵ - مادامیکه شورای دولتی تشکیل نشده است هیئت وزراء قائم مقام آن خواهد بود.

ماده ۶۱ - در صورت عدم کفایت وجوهیکه مطابق این قانون بصندوق تقاعد و وظایف داده میشود وزیر مالیه در موقع تهیه بودجه کل مبلغی را که از عایدات مملکتی باید بصندوق مزبور کمک شود در جزو مصارف آن سال پیش بینی خواهد کرد.

ماده ۶۲ - وزارت مالیه مکلف است نظامنامه صندوق تقاعد و وظایف وراثت را تهیه نماید.

ماده ۶۳ - هیچ یک از مقررات این قانون شامل وزراء و معاونین وزراء و مستخدمین دربار و نمایندگان مجلس شورای ملی نخواهد بود لیکن اگر یکی از مستخدمین وزارتخانه ها به یکی از مشاغل مذکوره نائل شود سابقه خدمتش در وزارتخانه مربوطه محفوظ و مدتی را که در خدمات جدید خواهد بود جزء خدمت رسمی آنها محسوب میشود مشروط بر اینکه در مدت مذکور کسورات لازمه را مطابق ماده (۵۷) بتوسط وزارتخانه سابق خود به صندوق عاید دارد و تا موقعیکه برای مشاغل مذکوره فوق قانونی راجع بحقوق انتظار خدمت و تقاعد وضع نشده است مقام و مقرری را که اخیراً در وزارتخانه مربوطه دارا بوده یا ممکن بود دارا شوند اساس حقوق انتظار خدمت و تقاعد آنها خواهد بود.

ماده ۶۴ - مرجع شکایت مستخدمین ادارات از وزراء در موارد نقض یکی از مواد این قانون شورای دولتی و در عیاب آن دیوان عالی تمیز خواهد بود.

ماده ۶۵ - نظامنامههای مذکوره در مواد ۳ و ۴ و ۷ و ۱۳ و ۲۰ و ۳۰ و ۴۲ و ۶۲ و ۶۸ اینقانون تا تاریخ اول حمل ۱۳۰۲ باید تهیه شده و بتصویب هیئت وزراء رسیده و بموقع اجرا گذارده شود پس از تشکیل شورای دولتی باید نظامنامههای مذکور بانجا ارجاع شود.

فصل پنجم

مواد مخصوصه

ماده ۶۶ - مستخدمینی که در تاریخ شروع اجرای این قانون مشغول خدمت هستند و یا با داشتن سابقه خدمت شاغل یکی از مقامات مندرجه در ماده (۶۳) میباشند مستخدم رسمی محسوب و موافق تشکیلات اداری هر وزارتخانه مشاغل آنها با مراتب منظوره در ماده (۱۵) این قانون تطبیق و از آن قرار با آنها رفتار خواهد شد مشروط بر اینکه تاریخ ورود به خدمت آنها قبل از اول میزان ۱۲۹۹ بوده باشد.

ماده ۶۷ - اشخاصیکه تاریخ ورود آنها بخدمت بعد از اول میزان ۱۲۹۹ بوده است و مطابق ماده (۶۶) از خدمت دولت خارج میشوند در صورت احتیاج بقبول مستخدمین جدید و با داشتن شرایط مقرر بر سایر داوطلبان خدمت مقدم خواهند بود.

ماده ۶۸ - مستخدمین جزء وزارتخانهها و ادارات که مشمول ماده (۱۵) نیستند موافق نظامنامه داخلی وزارتخانهها و ادارات مربوطه بدرجاتی تقسیم می شوند و مادام که قانون مخصوص برای حقوق تقاعد و وظایف آنها تصویب نشده است مقررات فصل چهارم در باره آنها رعایت خواهد شد.

ماده ۶۹ - برای اینکه مستخدمین و منتظرین خدمت فعلی بتوانند نسبت بحقوق

تقاعد از مقررات این قانون استفاده کنند باید کسورات مندرجه در فقرات ۳ و ۴ و ۵ ماده (۵۷) این قانون را تأدیه نمایند و پرداخت کسورات راجعه به مقرری ماهیانه آنها به نسبت ذیل خواهد بود :

۱ - برای مستخدمینیکه در حین اجرای این قانون کمتر از پنج سال خدمت دارند تا موقع تقاعد صدی پنج و نیم .
۲ - برای مستخدمینیکه بیش از پنج و کمتر از ده سال خدمت دارند تا موقع تقاعد شش در صد .

۳ - برای مستخدمینیکه بیش از ده و کمتر از پانزده سال خدمت دارند تا موقع تقاعد شش و نیم در صد .

۴ - برای مستخدمینیکه بیش از پانزده و کمتر از ۲۰ سال خدمت دارند تا موقع تقاعد هفت در صد .

۵ - برای مستخدمینیکه بیش از بیست سال و کمتر از بیست و پنج سال خدمت دارند تا موقع تقاعد هفت و نیم در صد .

۶ - برای مستخدمینیکه بیش از بیست و پنج سال خدمت دارند تا موقع تقاعد هشت در صد .

ماده ۷۰ - مواد این قانون شامل مستخدمین شوروی و ادارات اجتماعی (مانند بلدی) خواهد بود و ظایف راجع بوزراء را نسبت بمواد این قانون رؤسای هیئتهای شوروی و اجتماعی انجام خواهند داد این قانون شامل ادارات مجلس شورای ملی نخواهد بود قانون علیحده نسبت بادارات مذکوره در هیئت رئیسه مجلس تهیه شده و بتصویب مجلس خواهد رسید .

ماده ۷۱ - اشخاصی که سابقاً مشاغل دولتی بعهده داشته و در تاریخ شروع

اجرای این قانون خدمتی را متکفل نیستند در صورتی منتظر خدمت محسوب می شوند که از تاریخ ۱۴ جمادی الاخر ۱۳۲۴ باین طرف پنج سال متوالی یا هشت سال متناوباً و بموجب فرمان همایونی یا حکم وزارتخانه مصدر شغل رسمی بوده باشد .

ماده ۷۲ - میزان حقوق تقاعدی نسبت بمستخدمینی که در حین اجرای این قانون با شرایط مقرر ماده (۴۳) بحد تقاعد رسیده اند مساوی با یکصد و بیستم حد وسط مقرری سه ساله اخیر خدمت در عده سنوات خدمت .

ماده ۷۳ - مادام که عده منتظرین خدمت ادارات دولتی بیش از صدی پنج مقرر در ماده ۲۹ میباشد هیچیک از وزارتخانهها و ادارات حق استخدام عضو جدید ندارند و باید عضولازم را با رعایت قدمت خدمت و دارا بودن شرایط و معلومات لازمه از میان منتظرین خدمت وزارتخانهها انتخاب نمایند .
ماده ۷۴ - مادام که مدارس متوسطه در ایالات و ولایات تأسیس نشده و طلبان خدمت رسمی در ادارات ایالات و ولایات فقط باید معلومات لازمه و شرایط اختصاصی مقرر در نظامنامه های مخصوصه اداره مربوطه را دارا باشند .

قانون

☆ منع خروج طلا و نقره از سرحدات

مصوب اول جدی ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون تا سه سال خروج طلا و نقره اعم از مسكوك و غیر مسكوك بعنوان (کاپوتاژ) و غیره از سرحدات ایران بکلی ممنوع است .

ماده دوم - مسافرین بخارجه در موقع عبور از سرحد تا میزان حد اکثر دوازده تومان حق خروج مسكوك نقره و طلا دارند .

ماده ۷۳ بموجب قانون ۲۹ شهریور ماه ۱۳۱۱ ملغی شده است .

این قانون بموجب قانون (اصلاح قانون راجع به کاپوتاژ) مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲ نسخ شده است .

ترتیب اجراء شرایط این استثناء را دولت بموجب نظامنامه مخصوصی مقرر خواهد داشت .
راجع به زینت آلات مختصر شخصی و صنایع مملکتی از طرف دولت نظامنامه تهیه و پس از تصویب کمیسیون فواید عامه بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده سوم - وزارت مالیه و وزارت پست و تلگراف مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

☆ قانون

اصلاح قانون اول جدی ۱۳۰۱ راجع به کاپوتاژ و منع خروج طلا و نقره

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون تا سه سال خروج طلا و نقره اعم از مسکوک و غیر مسکوک باستانی رویه از سرحدات ایران بکلی ممنوع است .

ماده دوم - مسافرین بخارجه در موقع عبور از سرحد تا میزان حد اکثر دوازده تومان حق خروج مسکوک نقره و طلا دارند ترتیب اجراء شرایط این استثناء را دولت بموجب نظامنامه مخصوصی مقرر خواهد داشت راجع بزینت آلات مختصر شخصی و صنایع مملکتی از طرف دولت نظامنامه تهیه و پس از تصویب کمیسیون فواید عامه بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده سوم - وزارت مالیه و وزارت پست و تلگراف مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

ماده چهارم - قانون منع صدور طلا و نقره و کاپوتاژ که در جلسه اول جدی ۱۳۰۱ از تصویب مجلس شورای ملی گذشته از درجه اعتبار ساقط است .

☆☆ قانون

اجازه پرداخت مستمریات

مصوب ۲ جدی ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که مستمریات مصوبه که مبنی بر مدارك قانونی است موافق شرح ذیل در هذمه السنه ایت ئیل ۱۳۰۱ پرداخت نماید .

۱ - مستمریاتی که از قرار تومان دو ریال پرداخته میشود است از همان قرار پرداخت شود .

⊗ این قانون نیز بموجب قانون ۲۴ مهرماه ۱۳۰۵ اصلاح شده است .

⊗ بموجب قانون ۱۸ اردی بهشت ۱۳۱۱ اجازه باز خرید مستمریات داده شده است .

ب - مستمریاتی که سابقاً تومانی پنجهزار پرداخته میشده در هذمه السنه ایت ئیل نیز از قرار تومان پنجهزار پرداخته شود .

ج - مستمریات قانونی که سابقاً از قرار تومان تومان پرداخته میشده باستثناء بیست و سه قلمی که صورت آن ضمیمه این قانون است (و در هذمه السنه ایت ئیل تومان دو ریال باید پرداخته شود) مابقی در هذمه السنه ایت ئیل کمافی السابق از قرار تومان تومان پرداخته شود .

د - وزارت مالیه مجاز است مستمریات وراثت مستخدمین متوفی اداره گمرک را که یکصد و بیست و نه قلم و بالغ بر یازده هزار و چهار صد و بیست و دو تومان است کمافی السابق تأدیه نماید .

صورت اسامی اشخاصی که حقوقشان از صورت تومانی تومان

برگشت کرده و تومان دو ریال باید پرداخته شود

۱ - آقای میرزا ابراهیم خان عمید السلطنه	۵۲۲۸	قران
۲ - « نصیر الدوله »	۱۸۵۴۰	»
۳ - « قوام السلطنه »	۲۰۹۱۹	»
۴ - « سردار کبیر »	۳۳۳۳	»
۵ - « مشیر الدوله »	۲۱۶۰۰	»
۶ - « وثوق الدوله »	۲۵۶۵۸	»
۷ - « مؤتمن الملک »	۱۶۵۰۰	»
۸ - « امیر نظام »	۴۰۰۰	»
۹ - شاهزاده فرمانفرما	۴۵۱۸۲	»
۱۰ - « نصرت الدوله »	۱۲۰۰۰	»

- ۱۱ - آقای ناصر الملك ۴۹۸۱۹ قران
- ۱۲ - « ارفع الدوله » ۳۰۰۰۰
- ۱۳ - « خانبا باخان ولد سردار اسعد » ۵۰۰۰
- ۱۴ - « سردار اسعد » ۲۰۰۰۰
- ۱۵ - اولاد اناث سردار اسعد » ۱۵۰۰۰
- ۱۶ - آقای وحید الملك » ۱۰۰۰۰
- ۱۷ - « محمد خان سالار اعظم ولد سردار اسعد » ۵۰۰۰
- ۱۸ - « امیر جنگک » ۵۰۰۰
- ۱۹ - « سردار بهادر ولد سردار اسعد » ۵۰۰۰
- ۲۰ - « منوچهر خان ولد سردار اسعد » ۵۰۰۰
- ۲۱ - « حاج خسرو خان سردار ظفر » ۲۰۰۰۰
- ۲۲ - « اقبال الدوله » ۳۲۵۳۹
- ۲۳ - « سعد الدوله » ۲۱۱۶۸

(آقایان میرزا فتح الله خان سپهدار اعظم مبلغ بیست هزار قران و میرزا صادق خان سردار معتمد پنجهزار قران مستمری خود را در جلسه اول جدی ۱۳۰۱ بخزانه دولت تقدیم نمودند)

قانون

استعمال البسه وطنی

مصوب ۲۹ دلو ۱۳۰۱ شمسی

ماده ۱ - دولت مکلف است کلیه لباسهائیکه برای مستخدمین لشکری و کشوری

تهیه مینماید از مصنوعات و منسوجات ایران باشد .

- ماده ۲ - عموم وزراء و نمایندگان مجلس شورای ملی و معاونین و ولات و حکام و قضاة عدلیه و کلیه مستخدمینی که مشمول قانون استخدام میباشند و نیز مستخدمینی که از طرف دولت بایشان لباس داده شده در موقع اشتغال بخدمت رسمی مکلفند البسه ظاهری خود را از مصنوعات و منسوجات ایران قرار دهند .
- ماده ۳ - جزای متخلف از این قانون درشش ماه اول از قرار هر یک روز تخلف کسر صدنیم حقوق ماهانه و پس از آن کسر صدیک حقوق ماهانه است .
- ماده ۴ - این قانون از اول برج میزان یکهزار و سیصد و دو (۱۳۰۲) بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

قانون

تشکیل اداره خزانة داری کل

مصوبه ۵ حوت ۱۳۰۱ شمسی

- ماده اول - اداره بعنوان خزانة داری کل در وزارت مالیه تشکیل خواهد یافت .
- ماده دوم - رئیس اداره خزانة داری عنوان خزانة دار کل را خواهد داشت و در مدت کنترات منعقدہ بین دولت علیه ایران و دکتر ا . ت میلسپو مورخه ۴ اسد ۱۳۰۱ خزانة دار مزبور یک نفر مستخدم مالیه تبعه دول متحده امریکای شمالی خواهد بود که از طرف رئیس کل مالیه تعیین میشود و هر گاه از میان مستخدمین امریکائی فعلی انتخاب شود این سمت بهیچوجه تفاوتی در شرایط مندرجه در کنترات فعلی مشارالیه وارد نخواهد کرد اعم از اینکه بانجام خدمت و وظائف معینه در کنترات شروع کرده یا نکرده باشد .
- ماده سوم - خزانة داری کل مأمور دریافت و تمرکز کلیه عایدات نقدی و جنسی

دولت و جمع آوری عواید کلیه مأمورین صاحب جمع و کلیه وجوهی که بموجب قراردادها و امتیازات باید بدولت برسد خواهد بود.

ماده چهارم - کلیه عواید نقدی و جنسی دولت باید پس از امر وزیر مالیه و تصویب رئیس کل مالیه بمصرف برسد هیچگونه مخارج مملکتی اعم از نقدی و یا جنسی تأدیه نخواهد شد مگر بموجب ورقه درخواستی که صحت خرج در آن تصدیق شده و در حدود اعتباراتی که هر ساله مجلس شورای ملی تصویب مینماید صادر گردیده باشد هیچ خرجی تأدیه نخواهد شد و هیچگونه اجازه پرداخت جدید صادر نخواهد شد مگر اینکه پس از وضع مبلغ و مقدار حوالجاتیکه صادر شده است معلوم شود که مبلغ و مقدار لازم برای پرداخت حوالجات جدید موجود است.

ماده پنجم - تصدیق و تطبیق درخواستهای مذکوره در ماده قبل از طرف مأمور یا مأمورینی بعمل خواهد آمد که بر حسب پیشنهاد رئیس کل مالیه و تصویب وزیر مالیه معین میشوند مأمورین مزبور باید از اجزاء اداره خزانة داری کل نبوده و در تحت امر و مسئولیت خزانة دار کل نباشند.

ماده ششم - محاسبه جمع و خرج عوائد مملکتی اعم از نقدی یا جنسی در خزانة داری کل نگاهداری شده و تمرکز می یابد و همیشه برای ملاحظه مفتشین که مأمور رسیدگی آن میشوند حاضر خواهد بود.

ماده هفتم - کلیه مأمورین و مستخدمین صاحب جمع که عهده دار وصول و دریافت عواید مملکتی هستند مکلفند که بر حسب تقاضای خزانة داری کل و موافق دستور مشارالیه هر گونه اطلاعات و توضیحات راجعه بوصول یا مصرف عوائد مزبوره را که برای خزانة داری کل لازم میشود بدهند و در صورت امتناع مطابق قانون استخدام مجازات خواهند شد.

ماده هشتم - هر مأمور و مستخدم صاحب جمعی که بر خلاف مدلول ماده سوم از تحویل عواید وصولی خود بخزانة داری کل استنکاف و یا در این باب تقصیری نماید بر طبق قانون استخدام از اخذ حقوق انتظار و وظیفه تقاعد محروم بوده و مطابق قوانین جزائی مملکت نیز مجازات خواهد شد.

ماده نهم - برای اجرای مدلول مواد فوق احکام و نظامنامه های لازمه از طرف رئیس کل مالیه تهیه شده و پس از تصویب وزیر مالیه لازم الاجرا خواهد بود.

ماده دهم - کلیه قوانین و نظامنامه ها و احکام راجعه بتشکیلات مالیه که تا کنون وجود داشته و مخالف این قانون باشد از این به بعد ملغی است.

ماده یازدهم - این قانون پس از يك هفته از روز تصویب بموقع اجرا گذاشته شده وزیر مالیه مأمور اجرای آن است.

☆ قانون

استخدام حکام محاکم عدلیه و صاحبمنصبان پارک

مصوب ۲۵ حمل ۱۳۰۲ شمسی

فصل اول - ورود بخدمت

ماده ۱ - حکام محاکم عدلیه و صاحبمنصبان پارک باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱ - تابعیت ایران .

۲ - دین اسلام .

۳ - سن که حد اقل آن سی سال است .

۴ - دادن امتحان مطابق مقررات قانون یا داشتن تصدیقنامه فراغت تحصیل در علوم قضائی

مطابق پرگرامی که قانوناً مقرر میشود .

اشخاص ذیل نمیتوانند داخل خدمت قضائی شوند:

۱ - کسانی که بواسطه قیام یا اقدام بر علیه حکومت ملی (حکومت مشروط) و یا بواسطه

این قانون بموجب قانون ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ نسخ شده است .

ارتکاب به جنحه و جنایات محکوم شده اند .

- ۲ - کسانی که بواسطه ارتکاب به جنحه و جنایت در تحت محاکمه هستند .
- ۳ - کسانی که معروف به فساد عقیده و یا فساد اخلاق و یا متجاهر به فسق هستند .
- ۴ - کسانی که معتاد به استعمال افیون میباشند .
- ۵ - کسانی که دارای امراض مسریه هستند .

- ماده ۲ -** دخول در خدمت قضائی عرفی باید بطرز مسابقه مطابق نظامنامه مخصوص بعمل آید .
- ماده ۳ -** مدتی را که مستخدمین از ابتداء ورود بخدمت بعنوان عضو مبتدی کار میکنند جزو خدمت رسمی آنها محسوب نمیشود و ابتداء خدمت رسمی قضات و صاحبمنصبان پار که از روزی است که رسماً داخل خدمت شده باشند و مدت خدمت بعنوان عضو مبتدی یک سال خواهد بود .
- ماده ۴ -** هر گاه یکی از قضات و صاحب منصبان پار که از خدمت مستعفی شود و در ثانی وزارت عدلیه قبول استخدام او را نماید مدت خدمت اولیه او جزو سنوات خدمت محسوب خواهد شد .
- ماده ۵ -** اعمال نظریات سیاسی در امور قضائی و تبلیغات بر ضد مذهب رسمی مملکت و یا بر علیه حکومت ملی بکلی ممنوع و موجب انفصال خواهد بود .
- ماده ۶ -** مفاد مواد ۱ - ۶ - ۷ - ۱۴ از فصل اول قانون استخدام کشوری مورخ ۲۲ برج قوس ۱۳۰۱ شامل قضات و صاحبمنصبان پار که خواهد بود .

فصل دوم

مراتب خدمت و ارتقاء رتبه

ماده ۷ - مراتب قضات و صاحبمنصبان پار که در محاکم عدلیه از قرار ذیل است :

- مرتبه ۱ - عضو علی البدل محاکم ابتدائی
- امین صلح درجه سوم (صلاحیه ناحیه)
- مرتبه ۲ - عضو ابتدائی درجه سوم
- معاون مدعی العموم بدایت درجه سوم
- امین صلح درجه دوم
- مرتبه ۳ - عضو ابتدائی درجه دوم
- معاون مدعی العموم بدایت درجه دوم
- مستتطق درجه سوم
- رئیس شعبه ابتدائی درجه سوم
- مرتبه ۴ - عضو درجه اول ابتدائی
- معاون مدعی العموم بدایت درجه اول

مستتطق درجه دوم

رئیس محکمه ابتدائی درجه سوم

مدعی العموم ابتدائی درجه سوم

رئیس شعبه ابتدائی درجه دوم

رئیس محکمه تجارت

امین صلح درجه اول باصلاحیت غیر محدود

مرتبه ۵ - مستتطق درجه اول

رئیس محکمه ابتدائی ومدعی العموم بدایت درجه دوم

عضو استیناف

رئیس شعبه ابتدائی درجه اول

معاونین و کلاء عمومی استیناف

مرتبه ۶ - رئیس شعبه استیناف

رئیس محکمه ومدعی العموم ابتدائی درجه اول و کیل عمومی استیناف

مرتبه ۷ - مستشار دیوان عالی تمیز

و کیل عمومی دیوان تمیز

رئیس کل و مدعی العموم کل استیناف

مرتبه ۸ - رئیس شعبه دیوان تمیز

مرتبه ۹ - رئیس و مدعی العموم کل دیوان عالی تمیز

ماده ۸ - تطبیق قضات محاکم با اعضای پار کهها بهیچوجه تأثیری در قابل تبدیل بودن آنها نخواهد داشت .

ماده ۹ - میزان حداقل مقرری رتبه اول قضات بموجب قانون بودجه در هر سال معین میشود و میزان حداقل مقرری رتبههای مافوق به تناسب ذیل است

- ۱ - بموجب قانون بودجه
- ۲ - مقرری مادون بعلاوه ثلث اصل
- ۳ - مقرری مادون بعلاوه ربم اصل
- ۴ - مقرری مادون بعلاوه دوخمس اصل
- ۵ - مقرری مادون بعلاوه نصف اصل
- ۶ - مقرری مادون بعلاوه سه خمس اصل
- ۷ - مقرری مادون بعلاوه چهار خمس اصل
- ۸ - مقرری مادون بعلاوه تمام مقرری اصل

۹ - مقرری مادون بعلاوه يك برابر ونیم اصل

ماده ۱۰ - کلیه قضات و صاحب منصبان یار که بامراعات اصل (۸۳) قانون اساسی به تصویب وزیر عدلیه و بموجب فرمان همایونی منصوب میشوند

ماده ۱۱ - هیچیک از قضات و صاحبمنصبان یار که نمی توانند قبل از اینکه اسم آنها در دفتر ترفیع رتبه ثبت شده باشد از مرتبه مادون به مرتبه مافوق ارتقاء یابند قضات و صاحبمنصبانی که از عهده انجام وظائف کاملاً برآمده و مقررات نظامنامه های اداری را رعایت کرده نائل به ترفیع رتبه خواهند شد مشروط بر اینکه در هر يك از مراتب مندرجه در ماده فوق لاقلاً سه سال خدمت کرده باشند و در هر صورت رعایت احتیاج وزارتخانه طرز خدمت و استعداد قضات و صاحبمنصبان یار که و قدمت خدمت شرط حتمی است در موقع ارتقاء از يك رتبه بر تبه بالاتر اشخاصی که با تساوی شرایط از حیث رتبه علمی بالاتر هستند ب دیگران حق تقدم خواهند داشت

ماده ۱۲ - قضات و صاحبمنصبانی که به تقاضای خود منتظر خدمت میشوند جزو صد پنجم منتظرین خدمت محسوب نشده و حق هیچگونه مقرری را نخواهند داشت و همچنین مدت انتظار خدمت این قبیل منتظرین خدمت جزو سنوات خدمت آنها محسوب نخواهد شد

ماده ۱۳ - اشخاصی که رتبه علمی آنها عالی تر از رتبه باشد که مطابق ماده اول برای ورود بخدمت قضائی معین گشته است در هر يك از مراتب اول و دوم مذکور در ماده (۷) يك سال و در هر يك از مراتب سوم و چهارم دو سال و از مرتبه پنجم به بالا مطابق ماده (۷) باید دوره خدمت را طی نمایند

ماده ۱۴ - دفتر ترفیع رتبه باید در ماه آخر هر سال برای سال بعد ترتیب داده شود

ماده ۱۵ - کمیسیون ترفیع رتبه مرکب است از رئیس اول دیوان عالی تمیز و مدعی العموم و رئیس شعبه دیوان مزبور و دو نفر عضو دیگر که یکی از آنها را وزیر عدلیه و دیگری را هیئت عمومی دیوان عالی تمیز معین مینماید

ماده ۱۶ - مدیر پرسنل سمت منشی گری کمیسیون ترفیع را خواهد داشت و مشارالیه مکلف است پیشنهادهای ترفیع را که از طرف رؤسای محاکم مختلفه مملکت نسبت بقضات و صاحبمنصبان حوزه خود میرسد به کمیسیون ترفیع تقدیم کند

ماده ۱۷ - کمیسیون ترفیع باید بدوسیه اشخاصی که برای ترفیع پیشنهاد شده اند مراجعه نموده و در صورتی که پیشنهاد های ترفیع موافق مقررات قانونی باشد اسامی اشخاص پیشنهاد شده را در دفتر ترفیع ثبت خواهد کرد کمیسیون مزبور باید در مورد اشخاصی که از يك رتبه بر تبه مافوق آن حق ترفیع را پیدا میکنند تقدم و تأخر آنها را نیز قید کنند

ماده ۱۸ - در صورتیکه در ظرف سال یکی از مشاغل قضائی بلامتصدی گردد شغل مزبور بکسی داده میشود که مطابق دفتر ترفیع لیاقت آن شغل را دارا باشد - و اگر شغل مذکور فوق رتبه اول قضاوت و صاحب منصب یار که باشد وزارت عدلیه با رعایت مقررات این قانون متصدی آن شغل را معین خواهد نمود

ماده ۱۹ - قضات و صاحب منصبانی که بواسطه حذف مشاغل بیکار شوند منتظر خدمت محسوب و تا زمانی که مجدداً متصدی شغل قضاوتی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دو ثلث و از مرتبه ششم بیلا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد و اوقات انتظار خدمت در جزو مدت تصدی محسوب و در موقع ترفیع و تقاعد منظور خواهد شد

ماده ۲۰ - مفاد مواد ۱۷-۱۸-۱۹-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۹-۳۰-۳۱ - از فصل دوم قانون استخدام کشوری مورخ ۲۲ قوس ۱۳۰۱ شامل قضات و صاحبمنصبان یار که خواهد بود

فصل سوم - طریقه محاکمه و مجازات

ماده ۲۱ - برای رسیدگی بتقصیرات اداری (انتظامی) قضات و صاحبمنصبان یار که محکمه خاصی تشکیل میشود

محکمه مزبور مرکب است از هیئت شعبه اولی محکمه استیناف تهران و سه نفر از قضات پایتخت که از میان کلیه قضات هم رتبه و بالاتر از قاضی مظنون بطریق قرعه معین میشود، قرعه مزبوره بتوسط رئیس اول محکمه استیناف و در جلسه علنی محکمه مزبوره به عمل خواهد آمد

ماده ۲۲ - احکام صادره از محکمه مذکور در ماده قبل تا مجازات درجه سوم قطعی و از درجه چهارم بیلا را ممکن است در ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ حکم بمحکوم علیه و یا وزیر عدلیه تجدید نظر بخواهند

ماده ۲۳ - تجدید نظر در هیئت عمومی دیوان تمیز بعمل می آید و حکم صادر از هیئت مزبور قطعی و حتمی الاجرا است هیئت مزبوره در اینصورت موسوم بمجلس عالی قضائی خواهد بود

ماده ۲۴ - انجام وظایف نمایندگان دولت برای تعقیب مظنونین در محکمه مذکور در ماده (۲۱) بعد از مدعی العموم استیناف خواهد بود و انجام وظایف مزبوره در مجلس عالی قضائی بعد از مدعی العموم دیوان تمیز است

ماده ۲۵ - مستشاران دیوان عالی تمیز و مظنونیکه با مستشاران مزبوره هم درجه یا بالاتر هستند در مجلس عالی قضائی تعقیب و حکم مجلس مزبوره قطعی خواهد بود

ماده ۲۶ - شعبه اول محکمه استیناف ولایات میتواند بقضات حوزه خود را در مورد تقصیرات که مستلزم مجازات تا درجه سوم باشد بنا بتقاضای مدعی العموم استیناف محاکمه نماید

ماده ۲۷ - اگر در ضمن رسیدگی مقدماتی بشکایات متظلمین از قضات عدلیه علت صحیحی برای محاکمه اداری کشف شود محاکمه مزبوره را نمیتوان موقوف نمود ولو اینکه متظلم شکایت خود

را پس بگیرد و یا قاضی مشتکی عنه از شغل خود استعفا دهد .

ماده ۲۸ - محکمه رسیدگی انتظامی یا مجلس عالی قضائی بعد از تحصیل اطلاعات و خواستن توضیحات و جمع آوری اسناد و اوراق لازمه شروع بر رسیدگی می نماید .

ماده ۲۹ - هر گاه محکمه رسیدگی انتظامی یا مجلس عالی قضائی حضور مشتکی عنه یا متهم را لازم بداند مشارالیه شخصاً باید حاضر شود در صورتیکه بدون عذر موجه در موعد مقرر حاضر نشد این عدم حضور مانع از رسیدگی نخواهد شد .

ماده ۳۰ - رسیدگی محکمه یا مجلس مزبوره غیرعلنی است .

ماده ۳۱ - محکمه و یا مجلس مزبوره قبل از صدور حکم عقیده نماینده دولت را که صلاحیت حضور را دارند استماع نموده توضیحات آخری متهم را که حسب الاقتضا ممکن است کتبی و یا شفاهی باشد امضا مینماید .

ماده ۳۲ - حکم محکمه یا مجلس مذکوره پس از صدور فوراً به متهم ابلاغ شده و هر گاه متهم غائب باشد برای ابلاغ حکم بمحکمه حاضر میشود و در صورتیکه در شهر دیگری باشد بمحکمه محل اقامت ارسال میگردد که در جلسه فوق العاده اداری بمشارالیه ابلاغ گردد .

ماده ۳۳ - هر گاه در حین محاکمه اداری کشف شود که متهم مرتکب جنحه یا جنایت شده محاکمه در محکمه و یا مجلس اداری توقیف و مشارالیه موافق اصول محاکمات جزائی بمحکمه که صلاحیت رسیدگی را دارد جلب میشود و پس از صدور حکم قطعی محکمه و یا مجلس رسیدگی اداری تعقیب را مداومت داده حکم مقتضی میدهد و هر گاه مقصر در مورد جنحه یا جنایت در محکمه عمومی محکوم شود و محکمه و یا مجلس رسیدگی اداری حتماً حکم عزل او را میدهد .

ماده ۳۴ - هر گاه قضات و یا صاحبمنصبان پار که بواسطه اتهام بجنحه یا جنایت جلب بمحکمه جزائی شوند مشارالیه از شغل خود موقتاً منفصل خواهند شد و انفصال یا عودت آنها بشغل خودشان منوط بختم محاکمه جزائی و رأی محکمه و یا مجلس رسیدگی اداری است و در صورتیکه متهم برائت ذمه حاصل کند ایام انفصال جزو خدمت رسمی محسوب و مقرری آن مدت را دریافت خواهد داشت .

فصل چهارم

تقاعد و وظایف

ماده ۳۵ - عموم قضات و صاحبمنصبان پار که حق دارند پس از سی سال خدمت و شصت سال عمر تقاعد خود را از خدمت بخواهند وزارت عدلیه نیز میتواند با موافقت دیوان عالی تمیز و

رعایت شرط فوق قضات و صاحبمنصبان مزبوره را متقاعد نماید . هر گاه تحلیل قوا و ضعف پیری مانع نشود و مایل باشند تا سن هفتاد نیز میتوانند مشغول خدمت باشند ولی در هفتاد سالگی حتماً از خدمت معاف میشوند .

ماده ۳۶ - مفاد مواد ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۴ از فصل چهارم قانون استخدام کشوری مورخ ۲۲ قوس ۱۳۰۱ شامل قضات و صاحبمنصبان خواهد بود .

فصل پنجم

مواد مخصوصه

ماده ۳۷ - مادام که عده منتظرین خدمت قضائی بیش از صدی پنج مقرر در ماده ۲۹ قانون استخدام کشوری مورخ ۲۲ قوس ۱۳۰۱ می باشد وزارت عدلیه حق استخدام قضات و صاحبمنصبان جدیدی نخواهد داشت .

ماده ۳۸ - مفاد مواد ۶۶-۶۷-۶۹-۷۱ و ۷۲ از فصل پنجم قانون استخدام کشوری مورخ ۲۲ قوس ۱۳۰۱ شامل قضات و صاحبمنصبان پار که خواهد بود .

ماده ۳۹ - فصل اول و دوم و سوم و چهارم و ششم از باب سوم قانون موقتی اصول تشکیلات عدلیه منسوخ و از درجه اعتبار ساقط است .

ماده ۴۰ - این قانون بفاصله پانزده روز از تاریخ تصویب بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

قانون

اجرای ماده ۳۸ قانون استخدام کشوری در مورد حکام محاکم

مصوبه ۲۹ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - مفاد ماده ۳۸ قانون استخدام کشوری در مورد حکام محاکم عدلیه و صاحبمنصبان پار که نیز مجری خواهد بود .

قانون

نسخ قانون ثبت اسناد مورخه ۱۳۲۹

مصوبه ۲۸ حمل ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - قانون ثبت اسناد مورخه (۱۳۲۹) منسوخ و از درجه اعتبار

ساقط است.

قانون

اجازه استقراض پنج میلیون دلار و مذاکره استقراض سی و پنج

ملیون دیگر از بانکهای امریکائی (اتازونی)

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که معادل پنج میلیون

دلار از بانکهای امریکائی (اتازونی) استقراض نماید.

ماده دوم - قرضه مذکور در ماده اول برای پرداخت مخارجی است که در دوره

تقنینیه چهارم تصویب شده و بمصرف خرج دیگری نخواهد رسید.

ماده سوم - ربح قرضه مذکور در ماده اول سالیانه زیاده از صدی هشت

نخواهد بود.

ماده چهارم - مدت پرداخت قرض مزبور از هشت سال کمتر و از پانزده سال

بیشتر نخواهد بود.

ماده پنجم - بوزارت مالیه اجازه داده میشود که برای انجام قرضه دیگری

بجهت مصارف مولده ثروت معادل سی و پنج ملیون دلار با بانکهای امریکائی (اتازونی)

داخل در مذاکره شوند ولیکن قبل از آنکه نتیجه مذاکرات با قرض دهندگان

بتصویب مجلس برسد دولت تعهدی در این خصوص ننموده و هیچ وجهی از این قرضه

دریافت نخواهد نمود و مجلس شورای ملی در هر حال حق رد قرضه مندرج در این

ماده را خواهد داشت.

ماده الحاقیه

بقانون استقراض مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده الحاقیه - محل پرداخت قرضه پنج ملیون دلار عایدات مملکتی خواهد

بود. باستثنای عایدات نبط جنوب.

قانون

اجازه تشکیل کمیسیون دوازده نفری برای تهیه و تصویب

لایحه قانون موقت جزا

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد کمیسیونی مرکب از

دوازده نفر از اشخاص بصیر برای تهیه لایحه قانون جزا تشکیل دهد و هر گاه لایحه

قانون مزبور قبل از افتتاح مجلس پنجم با کثرت آراء اعضاء کمیسیون مذکور تصویب

کردید وزارت عدلیه مجاز است آن را موقتاً برای آزمایش بموقع اجرا گذارد تا

پس از افتتاح مجلس شورای ملی بمقام مقنن پیشنهاد گردد.

قانون

تعیین تکلیف نرخ پرداخت مستمریاتی که سابقاً

شهریه بوده است

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که حقوق اشخاصی را که بموجب

ماده پنجم قانون شهریه و مستمریات مصوبه ۱۷ برج اسد ایت تیل ۱۳۰۱ از شهریه تبدیل به مستمری مینمایند مطابق نرخ موقعی که از مستمری تبدیل بشهریه نموده اند پرداخت نماید.

ماده اول - عمل شورای عالی وزارت مالیه اجازه میدهد که معادل پنج لیون دلار از بانکهای امریکائی (انگلیسی) استخراف نماید.

ماده دوم - ربح هر یک از این اعتبارات در هر سال در حدود ...

ماده سوم - ربح هر یک از این اعتبارات در هر سال در حدود ...

ماده چهارم - ربح هر یک از این اعتبارات در هر سال در حدود ...

ماده پنجم - ربح هر یک از این اعتبارات در هر سال در حدود ...

قانون موقت

امتحان حکام و صاحبان مناصب و اجزاء و مستخدمین عدلیه

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۲۱ سرطان ایت تیل ۱۳۰۱

مشمول بر چهار فصل

فصل اول

مواد عمومی

ماده ۱ - نظر بفقره چهارم از ماده (۱۴۷) اصول تشکیلات عدلیه از شرایط حتمی استخدام در وزارت عدلیه دادن امتحان است و احدی بدون امتحان در خدمت این وزارت خانه پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۲ - چون ابلاغ دولت راجع بامتحان در (۲۳) ذی القعدة ۱۳۳۲ صادر و منتشر گردیده اشخاصیکه قبل از آن تاریخ موظفاً یا افتخاراً وارد در خدمت وزارت عدلیه شده اند در صورتیکه دارای سایر شرایط باشند از دادن امتحان معاف خواهند بود.

ماده ۳ - دبیران مدارس داخله و خارجه دارنده را از دادن امتحان قضائی عرفی مستثنی نمی نماید و هر کس مایل استخدام در وزارت عدلیه باشد باید امتحان داده تصدیق نامه دریافت دارد ولی اشخاصیکه از مدرسه حقوقی که مواد پر گرام آن از مجلس شورای ملی گذشته باشد تصدیق نامه حاصل کنند از دادن امتحان معاف خواهند بود.

ماده ۴ - هر گاه چند نفر از اشخاصی که پس از دادن امتحان در یک رتبه واقع شده اند داوطلب خدمتی باشند که یک نفر متصدی بیشتر لازم نداشته باشد ترجیح و انتخاب یکی از آنان باختیار وزارت عدلیه است.

فصل دوم

در مقدمات و ترتیب دادن تقاضا نامه

ماده ۵ - امتحان در وزارت عدلیه بر دو گونه است اول امتحان داوطلبان قضات عرفی دوم امتحان اجزای اداری.

* این قانون بموجب قانون مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ نسخ شده است.

ماده ۶ - امتحان کسانی که داوطلب قضاوتند در هیئت ممتحنه قضائی و امتحان اجزای دوایر وزارتی و دفتر داران و تقریر نویسندگان محاکم و منشیان و ثبانات و ضباطان محاکم و دوایر در هیئت ممتحنه اداری خواهد بود.

ماده ۷ - اشخاص حاوی شرایط مقرر در ماده ۱۴۷ و ۱۴۸ اصول تشکیلات پس از اخذ تصدیق نامه باید لااقل شش ماه مجاناً خدمت کرده طرز عملیات را بیاموزند پس از آن وزارت عدلیه در صورت پیدا شدن محل شغلی بانان رجوع خواهد کرد و اسامی سایرین جزء منتظرین خدمت وزارت عدلیه ثبت میشود ولی کسانی که امتحان قضاوت داده اند بدواً بعضویت ابتدائی یا معاونت مدعی العموم بدایت یا استنطاق درجه دوم یا اشغالی که در رتبه آنها است نایل میشوند و ارتقاء آنان مطابق قانون ترفیع رتبه خواهد بود و همچنین کسانی که امتحان اداری داده اند بدواً شاغل مقام ثبانی و ضباطی و منشی گری و تقریر نویسی خواهند شد.

تبصره ۵ - مستخدمین وزارت عدلیه که پس از ذی القعدة ۱۳۳۲ داخل خدمت شده اند از ترتیب فوق مستثنی نیستند و باید امتحان بدهند ولی در صورتی که تصدیقنامه تحصیل کردند از خدمت مجانی معاف می باشند و با تصدیق هیئت ممتحنه تا درجه چهارم قضاوت (ریاست شعبه استیناف و وکالت عمومی استیناف) می توانند نایل شوند باین معنی که کسانی که شاغل مقامی بالاتر از مقام عضویت بدایت تا مقام ریاست شعبه استیناف باشند با تصدیق هیئت ممتحنه میتوانند مقام بالاتر از عضویت بدایت را تا آن مقامی که داشته اند حائز شوند.

ماده ۸ - امتحان در وزارت عدلیه لدی الاقتضا از اول میزان شروع می شود و ترتیب آن از این قرار است که در اول اسد اعلانی از طرف وزارت عدلیه منتشر میشود که داوطلبان مرکز و ایالات و ولایات تا آخر سنبله تقاضانامه خود را بکابینه وزارتی (شعبه پرسنل) داده و از کابینه رسید دریافت نمایند و هیئت امتحان در اول میزان تشکیل خواهد شد.

ماده ۹ - تقاضانامه باید حاوی نکات ذیل باشد ۱ - اسم و لقب و شهرت و سن و محل تولد و مسکن و اسم پدر و نام فامیلی و مذهب و تابعیت تقاضا کننده . ب - تحصیلات او و اینکه کجا تحصیل کرده و فعلاً دارای چه معلوماتی است . ج - مشاغلی را که در اوقات مختلفه داشته و شغلی که فعلاً داراست و اینکه مخارج او بطور متوسط بیچه اندازه است . د - چه شغلی را در عدلیه داوطلب است قضائی یا اداری . ه - چه اشخاصی میتوانند معرف او واقع شوند.

ماده ۱۰ - رئیس کابینه وزارت عدلیه پس از اینکه تقاضانامه بکابینه رسید هر گاه نقصی در آن مشاهده کند فوراً بتقاضا کننده اعلام میدارد که آنرا تکمیل نماید و پس از تکمیل و همچنین در صورت عدم نقصان آنرا در دفتر ثبت کرده رسید بتقاضا کننده میدهد و هر گاه نقصی در آن مشاهده کرد که قابل اصلاح نباشد مراتب را در ضمن راپورت نوشته ضمیمه تقاضانامه خواهد کرد.

فصل سوم

در هیئت ممتحنه

ماده ۱۱ - هیئت ممتحنه قضائی تشکیل می شود از وزیر یا معاون وزارت عدلیه که ریاست و نظم مجلس بعهده او است رئیس و مدعی العموم دیوان تمیز و دو نفر از فقهاء عظام و دو نفر از مطلعین بصیر از قوانین مملکتی و دو نفر از متخصصین ادبیات فارسی و عربی بانتخاب و دعوت وزارت عدلیه بعلاوه رئیس کابینه .

ماده ۱۲ - هیئت ممتحنه اداری تشکیل میشود از معاون کل رئیس کابینه رئیس اداره امور عدلیه یک نفر متخصص در ادبیات مدیر پرسنل و مدیر کابینه .

ماده ۱۳ - در هیئت ممتحنه اکثریت آراء قاطع است ولی تصدیق و تردید فقهاء در امتحان فقاهت و متخصصین قانون در آگاهی از قوانین مملکتی شرط اهم است بنحوی که در ماده ۲۷ مذکور میباشد .

فصل چهارم

در امتحان

ماده ۱۴ - اشخاصی که داوطلب مقام قضاوتند باید از مواد ذیل امتحان بدهند ۱۰ - ادبیات فارسی کتباً و قرائت در حدود گلستان و کلیله و دمنه ب - ادبیات عربی نیز کتباً و قرائت در حدود کتب مقدماتی و ادبی از قبیل جامی و شرح نظام انوار الربیع ابن خالکان و امثال آنها . ج - امتحان کتبی و شفاهی در حدود شرایع و تبصره بدرجه که معلوم شود امتحان دهنده قوه فهم مسائل را با رجوع بکتاب فقهیه دارا میباشد . د - قوانین موضوعه مملکتی کتباً و شفاهاً از قانون اساسی و مطبوعات و قوانین عدلیه از تشکیلات و محاکمات حقوقی و جزائی و سؤال از فلسفه آنها .

ماده ۱۵ - اشخاص سابق الذکر در صورتیکه از عهده امتحان عملی مذکور در ماده (۱۴) برآیند يك امتحان عملی نیز باید بدهند و آن عبارت است از اینکه هیئت ممتحنه اختیار از قوه آنان مینماید در استخراج مدرک حکم از دوسیه کار معینی یا قضیه دعوائی و در تشخیص اعتراضات وارده بر جریان يك محاکمه از روی دوسیه که خاتمه یافته است .

تبصره ۵ - هیئت ممتحنه ممکن است لدی الاقتضا نسبت بقضائی که لااقل پنج سال متوالی در عدلیه مشغول قضاوت بوده اند امتحان ادبی و فقهی را در ضمن امتحان عملی از دوسیه بنماید .
ماده ۱۶ - اشخاصیکه میخواهند جدیداً داخل استخدام عدلیه شوند میتوانند تقاضا کنند

امتحان عملی خود را پس از طی مدت استخدام افتخاری بدهند و این تقاضا مانع از گرفتن تصدیق نامه نیست ولی این نکته باید در تصدیقنامه قید شود و بطور کلی قبل از دادن امتحان عملی احدی با استخدام وزارت عدلیه پذیرفته نخواهد شد پس هر گاه دارنده تصدیق بعد از مدت خدمت افتخاری از عهده امتحان عملی بر نیاید خدمت افتخاری او (ششماه) تجدید میشود تا وقتی که امتحان عملی را بدهد.

ماده ۱۷ - امتحان اجزای اداری وزارت عدلیه کتبی و شفاهی و مواد آن عبارت است از املاء و انشاء ادبیات فارسی و عربی بقدر کفایت و خط خوب خوانا و دفتر داری و استحضار از قوانین عدلیه بالاخص قانون تشکیلات و مواردی از قوانین که اجرای آن بعهده داوطلب خواهد بود و در هر مورد امتحان کتبی بر امتحان شفاهی مقدم است.

ماده ۱۸ - امتحان مامورین اجرا احضار خط و سواد فارسی است با اندازه لزوم و استحضار از مواد راجعه باحضر و اجرا از قوانین محاکمات حقوقی و جزائی.

ماده ۱۹ - نمره هائی برای امتحان معین میشود که حد اعلائی آن ده است و هر يك از متخصصین پس از امتحان کتبی و شفاهی نمره ممتحن را مطابق عقیده خود معین مینماید.

ماده ۲۰ - علاوه بر معلومات مذکور در ماده (۱۴) هر گاه داوطلبان معلومات دیگری هم از علوم متنوعه و قوانین داخله و خارجه داشته باشند میتوانند اظهار کنند و البته در نظر هیئت ممتحنه داشتن این گونه معلومات موجب مزیت و رجحان خواهد بود خاصه اگر تصدیقنامه در دست داشته باشند یا امتحان آنرا بخوبی از عهده بر آورند.

ماده ۲۱ - حضور نصف بعلاوه يك از اعضاء ممتحنه با رعایت این نکته که امتحان کنندگان هر فنی که در ماده (۱) ذکر شده در وقت دادن امتحان آن علم مخصوص حضور داشته باشند برای شروع با امتحان کافی است.

ماده ۲۲ - تحریر صورت مجلس و ضبط دوسیهها و اوراق بعهده رئیس کابینه است و پس از نوشتن صورت مجلس آنرا با اعضاء حاضر میرساند.

ماده ۲۳ - هر يك از اعضاء هیئت ممتحنه بعد از آنکه رأی خود را داد و در صورت مجلس ثبت شد حق رجوع از آنرا ندارد.

ماده ۲۴ - تصدیق نامه ها باید با اعضاء ممتحنین برسد و در صورت مجلس اسامی رأی دهندگان و مخالفین ثبت خواهد شد.

ماده ۲۵ - در صورتیکه مستخدمین اداری و همچنین و کلای عدلیه بخواهند داخل شعبه قضائی شوند باید مثل اشخاص جدید بر طبق مواد همین قانون امتحان بدهند.

ماده ۲۶ - امتحان اعضاء و مباشرین و اجزاء ثبت اسناد مطابق رتبه هائی خواهد بود که در قانون ثبت اسناد برای آنها معین گردیده.

ماده ۲۷ - در امتحان قضاوت فقا هت و قانون مقدم بر سایر امتحانات است باین معنی که اگر کسی از عهده امتحانات فقه یا قانون بخوبی بر نیاید (نمره او پنج یا کمتر باشد) قابل قضاوت نخواهد بود اگر چه سایر مواد امتحان را از عهده بر آید.

ماده ۲۸ - رؤسای اول محاکم و مدعیان عمومی استیناف و شعب آن و رؤسای اول و مدعیان عمومی بدایت ایالات و ولایات باید در مرکز امتحان بدهند ولی برای امتحان اعضاء استیناف و رؤسای شعب و و کلاء عمومی بدایت و امناء صلاح و سایر اعضاء و اجزاء (در صورتیکه در مرکز نباشند) مراکز امتحانی از طرف وزارت عدلیه معین و هیئت ممتحنه مشخص شده و در همانجا امتحان خواهند داد.

ماده ۲۹ - هیئت ممتحنه امانت و دیانت و شرافت و صحت عمل و امتحانات عملی داوطلبان را اختیار و رسیدگی کامل مینماید و همچنین در صحت مندرجات تقاضانامه داوطلبان تحقیقات کافی بجای آورده راپورت جامع بدون ملاحظه و از روی حقیقت بوزارت مالیه داده و در ضمن تصدیقنامه نیز که بدوطلبان میدهد اطلاعاتی که از این بابت تحصیل کرده تصریحاً یا تلویحاً خواهد نکاشت.

ماده ۳۰ - نظر باینکه برای اداره کردن کارهای عمومی و خصوصاً حکومت بین افراد و نوشتن معلومات به تنهائی کافی نیست و عمده مطمح نظر حسن اخلاق و پیرایش از آلاش است هیئت ممتحنه همه وقت اوصاف مزبوره را بردانش و آگاهی مقدم خواهد داشت و باید در مواردی که شکلی از سوء اخلاق خاصه عدم دیانت و ارتکاب ارتشائی حاصل کند نهایت اهمیت را به آن بدهد و هر گاه نتوانست بهیچ وسیله احراز واقع نماید مراتب را در ضمن راپورت وزیر عدلیه اظهار میکند.

ماده ۳۱ - کلیه مستخدمین قضائی که با مراعات شرایط مقرر شده پس از دادن امتحان و اثبات باین وارد خدمت شده حکم یا فرمان استخدام خود را دریافت داشته و همچنین قضائی که قبل از ذی القعدة (۱۳۳۲) بقضاوت پذیرفته شده اند انفصال یا تنزل مقام آنان مشروط بمحاکمه و حکم مجلس محاکمه عالی است.

ماده ۳۲ - پیشخدمتان عدلیه در پیشگاه هیئت ممتحنه بمعرض امتحان در نمیا بند لیکن باید خط و سواد فارسی داشته باشند و مراقبت این امر بر عهده پرسنل عدلیه است.

ماده ۳۳ - اشخاصی که قبل از ذی القعدة ۱۳۳۲ وارد خدمت وزارت عدلیه شده و پس از آن تاریخ با استخدام وزارتخانه دیگر برقرار شده اند هر گاه تقاضای استخدام وزارت عدلیه را داشته باشند ورود آنان بوزارت عدلیه مجدداً موقوف بدادن امتحان و گرفتن تصدیقنامه خواهد بود.

* قانون موقتی

رسیدگی به شکایات از احکام صادره از محاضر شرعیه
مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۲۷ اسد ابان ۱۳۰۱

فصل اول

در طریقه تقدیم عرضحال و مقدمات رسیدگی بشکایات

از احکام محاضر شرعیه

ماده ۱ - عرضحال اعتراض بر احکام محاضر شرعیه باید بمحکمه داده شود که دعوی را بمحاضر شرع ارجاع کرده .

ماده ۲ - مدت اعتراض بر حکم صادره از محاضر شرع بیست روز پس از اعلام آن است و قبل از گذشتن این مدت محکمه از صدور حکم بر طبق آن باید خود داری نماید و کلیه محاکم مکلفند پس از وصول حکم شرعی بدون تفویض وقت نهایت در ظرف سه روز آن را بر رؤیت متداعیین برسانند مگر اینکه یکی از متداعیین در خارج باشد که باید بنحویکه برای ابلاغ کلیه احکام مقرر گردیده باو ابلاغ شود .

ماده ۳ - عرضحال اعتراض باید حاوی تمام اعتراضاتی باشد که شاکی بر حکم شرعی وارد میداند و بعلاوه شاکی باید کلیه اسناد و مدارک خود را بعرضحال مزبور ضمیمه نماید و پس از تقدیم آن دیگر اعتراضی جدیداً پذیرفته نخواهد شد .

ماده ۴ - پس از وصول عرضحال محکمه مکلف است از اصدار حکم بر طبق حکم شرعی خود داری کند و شرحی بمأمور اجرا بنویسد که محکوم به غیر منقول را در تحت نظر گرفته از مداخلات متداعیین اصلاً و منفعتاً جلوگیری کند و محکوم به منقول را از محکوم علیه دریافت و در توقیف نگاهدارد .

ماده ۵ - محکمه باید بلا تاخیر سوادى از اعتراضات شاکی برای مجتهدی که حکم را داده است ارسال دارد که اگر مدافعاتی داشته باشد در مدت يك هفته بمحکمه بفرستد و نیز محکمه فوراً سواد اعتراضات معترض را برای محکوم له ارسال خواهد نمود و مشارالیه هم مکلف است که در ظرف يك هفته مدافعات خود را بمحکمه تقدیم دارد و پس از مضي مدت مزبور دیگر مدافعاتی پذیرفته نخواهد شد .

* این قانون بموجب قانون ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ نسخ شده است .

ماده ۶ - پس از وصول عرضحال و اعتراضات محکمه بلا فاصله طرفین را برای تعیین مجتهدین احضار مینماید و فاصله این حضور برای زیادتى از يك هفته نخواهد بود بعلاوه برای هر چهار فرسخ يك روز بنحوی که در اصول محاکمات حقوقی مقرر است منظور میشود .

ماده ۷ - هرگاه شاکی و یا وکیل او در موعد مقرر در محکمه حاضر نشد محکمه شکایت او را لغو دانسته الغای آنرا اعلام خواهد کرد .

ماده ۸ - اگر طرف شاکی و یا وکیل او در موعد مقرر حضور بهم نرسانند محکمه در غیاب او هر سه نفر مجتهد را بقرعه از اشخاصی که دارای شرایط مقرر باشند انتخاب مینماید

فصل دوم

در رسیدگی بشکایات از احکام محاضر شرعیه

ماده ۹ - رسیدگی بشکایات و اعتراضات باحکامی که بر طبق ارجاع محاکم صلحیه یا ابتدائی یا استیناف از محاضر شرعیه صادر شده باشد بسه نفر از مجتهدین عظام رجوع میشود و شرایط مجتهدین معزی الیه هم همانست که در ماده ۴ کتاب دوم اصول تشکیلات عدلیه مقرر گردیده .

ماده ۱۰ - طریق انتخاب آقایان مجتهدین باین ترتیب است که يك نفر را محکوم له و یک نفر را محکوم علیه و سیم را بتراضی طرفین انتخاب مینمایند .

ماده ۱۱ - هرگاه در انتخاب مجتهد ثالث تراضی حاصل نشد محکمه با حضور طرفین یا وکلای آنان (در صورتیکه موکل حق حضور خود را بویکیل مفوض کرده باشد) یک نفر را از میان سه نفر از مجتهدین محل که غالباً طرف رجوع هستند بقرعه انتخاب خواهد کرد .

ماده ۱۲ - سه نفر مجتهدین مزبور باید از ساکنین حوزه محکمه که حکم شرعی در آن حوزه صادر شده است باشند و در صورت نبودن این عده در آن حوزه از ساکنین حوزه محکمه مافوق ضمیمه و با همتخب خواهد شد

ماده ۱۳ - پس از تعیین آقایان مجتهدین محکمه مراتب را بلا فاصله بمعزی الیهم اطلاع و سواد عرضحال و اعتراضات را بضمیمه سواد مدافعات حاکم قضیه (اگر بمحکمه فرستاده باشد) ارسال میدارد و معزی الیهم مخیر خواهند بود که بالاتفاق رسیدگی و انشاء حکم کنند و یا منفرداً هر کدام رأی خود را نوشته بمحکمه ارسال دارند ولی در هر صورت باید رأی آقایان کتبی و مفاد آن واضح بوده و در دوسیه محاکمه وارد شود .

ماده ۱۴ - رأی اکثریت آقایان ثلاث قاطع است باین طریق که اگر اعتراضی بر حکم وارد نداشتند حکم محکمه بر طبق حکم شرعی صادر و اجرا خواهد شد و هرگاه اعتراض را

وارد و مؤثر در حکم دانستند محکمه که مرجع امر است مجدداً طرفین را بمحضر شرعی دیگر رجوع مینماید.

ماده ۱۵ - آقایان مجتهدین باید در ظرف یا نژده روز عقیده خود را کتباً بمحکمه بفرستند یا استعفا دهند و هرگاه این مدت منقضی شده محکمه بنحو مقرر در ماده ۱۰ و ۱۱ تجدید انتخاب خواهد نمود.

ماده ۱۶ - هرگاه بعضی از مجتهدین عقیده خود را نوشته و بعضی مسامحه و یا توقف کنند بجای مجتهد مزبور دیگری بنحو مقرر انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۷ - مدلول این قانون شامل اعتراضات و شکایات از احکام شرعیه نیز خواهد بود که قبل از اعلان و نشر این مواد بوزارت عدلیه رسیده و هنوز احکام مزبور مجری نشده است.

ماده ۱۸ - این قانون در هر يك از حوزه های قضائی تا موقعی لازم الاجراست که محاضر شرعیه و مجالس فوق العاده مطابق کتاب دوم قانون اصول تشکیلات عدلیه در آن حوزه تشکیل نگشته است.

قانون موقتی

تعیین مجازات اداری برای عدم رعایت مواد

۲۵۳ ر ۴۴۵ ر ۴۴۶ ر ۴۴۷ ر اصول محاکمات حقوقی

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ سوم سنبله ایت ثیل ۱۳۰۱

ماده ۱ - در مورد کلیه دعاوی بموجب ماده ۲۵۳ قانون موقت اصول محاکمات حقوقی پیش بینی شده است رعایت قواعد مجا که اختصاری برای مجا کم ابتدائی اجباری است و در صورت تخلف از مفاد این ماده رؤسای مجا کم مطابق ماده ۱۸۸ قانون اصول تشکیلات عدلیه محکوم بکسر مقرری ششماهه یا تنزل رتبه و اعضاء مجا کم محکوم بکسر ثلث مقرری از يك ماه الی ششماه خواهند بود.

ماده ۲ - مجازاتهای مذکور در ماده قبل در مورد رؤساء و اعضاء مجا کم استیناف و ابتدائی هم مجری خواهد شد در صورتیکه مفاد ماده ۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷ ر - قانون اصول محاکمات حقوقی را رعایت ننمایند

ماده ۳ - در مورد دو ماده فوق تکرار تخلف در ظرف ششماه از تاریخ تخلف اول موجب یکدرجه تشدید مجازات اداری خواهد بود.

قانون موقتی

راجع بتاسیس محاکم صلح نواحی و اصلاح بعضی

از مواد اصول محاکمات حقوقی

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ سوم سنبله ایت ثیل ۱۳۰۱

ماده ۱ - محاکم صلحیه میتوانند با رعایت مواد قانون موقتی اصول محاکمات حقوقی راجع بصلاحیت محاکم مزبوره بدعاوی که میزان مدعی به آن بیش از چهارصد تومان نباشد رسیدگی نمایند

ماده ۲ - احکام امنای صلح در صورتیکه مدعی به بیش از سی و پنج تومان نباشد قطعی و غیر قابل استیناف خواهد بود

ماده ۳ - برای رسیدگی بدعاوی که مدعی به آن بیش از سی و پنج تومان نیست باستثنای دعاوی غیر منقوله و همچنین برای رسیدگی بدعاوی خلافی وزارت عدلیه میتواند محاکم صلح مخصوصی تاسیس نماید احکام محاکم مزبوره قطعی و غیر قابل استیناف خواهد بود صلحیه های مزبوره بصاحبه ناحیه موسوم و امین صلح آنها از حیث رتبه مساوی با معاون عضو محکمه ابتدائی خواهد بود

ماده ۴ - اشخاصیکه میخواهند در محاکم صلح نواحی اقامه دعوی نمایند نمیتوانند ادعای خود را که ناشی از يك مدرک است تجزیه کرده و برای هر قسمت عرض حال جدا گانه بدهند مگر اینکه در محکمه مزبوره از بقیه ادعای خود صرف نظر نمایند

ماده ۵ - در کایه محاکم صلح مدت اعتراض بر حکم غیابی يك هفته خواهد بود

ماده ۶ - هیچ يك از قرارهای صادر از محاکم صلح و یا ابتدائی قبل از صدور حکم در ماهیت دعوی قابل استیناف نیست مگر قرار عدم صلاحیت و قرار رد دعوی و قرار رد عرض حال

ماده ۷ - مواد و یا قسمت از مواد قانون موقتی اصول محاکمات حقوقیکه مخالف این قانون است منسوخ و از درجه اعتبار ساقط است

قانون

ثبت اسناد و املاک

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۲۱ حمل تنگورئیل ۱۳۰۲

باب اول

در تشکیل اداره ثبت اسناد و املاک و ترتیب دفاتر آن

ماده ۱ - دوائر ثبت اسناد و املاک برای دو مقصود تشکیل میشود: اول ثبت املاک تا اینکه مالکیت مالکین و حقوق ذوی الحقوق نسبت بانها رسماً تعیین و محفوظ گردد. دوم ثبت اسناد برای اینکه رسماً دارای اعتبار شود.

فصل اول

در تشکیل اداره ثبت اسناد و املاک

ماده ۳ - برای هرگزیت دادن بکلیه دوائر ثبت اسناد و املاک اداره مخصوصی در وزارت عدلیه تاسیس می شود که یکی از ادارات مستقله مرکزی وزارت عدلیه محسوب است اداره مزبور مشتمل بر دو دایره است.

۱ - دایره پرسنل و مراسلات ۲ - دایره ضبط

ماده ۳ - رئیس کل اداره ثبت اسناد و املاک بتصویب وزارت عدلیه و بر طبق فرمان هماهنگی منصوب میشود، وزیر عدلیه فقط اشخاصی را میتواند پیشنهاد کند که علاوه بر لیاقت و اطلاعات لازمه قضاوت از نقطه نظر مراتب خدمت نیز استحقاق این مقام را داشته باشد.

ماده ۴ - در هر حوزه محکمه ابتدائی يك دایره ثبت اسناد و املاک تاسیس می شود دایره مزبوره ممکن است لدی الاقتضاء در نقاط مختلف حوزه مذکوره دارای شعب باشد. نصب کلیه مستخدمین دوائر و شعب ثبت اسناد و املاک مطابق قانون استخدام خواهد بود.

ماده ۵ - هر يك از دوائر ثبت اسناد و املاک مشتمل است بر يك شعبه ثبت که در تحت اداره يك نفر رئیس شعبه توسط مامورین متخصص اینکار (مباشرتین ثبت) اداره میشود و يك شعبه ضبط وزارت عدلیه میتواند در نقاطی که مقتضی بداند برای ثبت و ضبط يك شعبه تاسیس نماید.

این قانون بموجب قانون ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۸ نسخ شده است

ماده ۶ - عده مباشرین ثبت در هر يك از دوائر ثبت منوط به مقتضیات محل و قدر ضرورت میباشد تعیین و تشخیص آنها بموجب پیشنهاد مدیر کل ثبت اسناد و املاک با وزیر عدلیه خواهد بود.

ماده ۷ - کلیه مستخدمین ثبت اسناد باید دارای همان شرایطی باشند که مطابق قانون موقتی اصول تشکیلات عدلیه برای قضاوت و یا مستخدمین هم رتبه آنها معین شده است علاوه شرط عدم اعتیاد به کشیدن تریاک و نیز کلیه مستخدمین ثبت اسناد باید همان امتحانی را بدهند که مطابق مقررات قانون موقتی امتحان حکام و صاحبان مناصب عدلیه مقرر است.

ماده ۸ - مباشرین ثبت نمی توانند وظایف خود را انجام دهند مگر در حوزه محکمه ابتدائی که در آن ماموریت دارند و اقدامات آنها در جائی که خارج از حوزه مذکور باشد اثر قانونی ندارد.

ماده ۹ - ماموریت کلیه مستخدمین ثبت اسناد قابل تبدیل است.

ماده ۱۰ - هر دایره ثبت دارای مهری خواهد بود که شکل و اندازه آن را وزارت عدلیه در ضمن نظامنامه که برای اجرای این قانون ترتیب میدهد معین خواهد کرد.

ماده ۱۱ - هر مباشر ثبتی که جدیداً معین میشود پس از مراسم تحلیف و قبل از تصدی به ماموریت باید دو نمونه از امضای خود را بدهد یکی از نمونه های مزبوره در دفتر دایره محلی و دیگری در اداره کل ثبت اسناد و املاک در طهران ضبط خواهد شد.

ماده ۱۲ - در صورت فوت یا انفصال و یا عزل مباشر ثبت دایره ثبت اسناد و املاک حوزه ابتدائی با حضور مدعی العموم آن حوزه ذیل دفاتر مباشر مزبور را بسته دفاتر را توقیف و بمباشرتی که بجای او معین میشود تسلیم خواهد کرد.

فصل دوم

دفاتر ثبت اسناد و املاک

ماده ۱۳ - هر دایره ثبت اسناد و املاک دارای دفاتر ذیل خواهد بود و هر دفتری باید نسخترین باشد.

۱ (دفتر املاک ۲) دفتر معاملات راجع باموال غیر منقوله ۳) دفتر معاملات اموال منقوله ۴) دفتر اسناد متفرقه ۵) دفتر ودایع ۶) دفتر احکام محاکم ۷) دفتر صورت اشخاصی که ورشکسته و یا در تحت قیمومت و یا ولایت شرعی هستند ۸) دفتر عایدات ۹) دفتر امتیازات ۱۰) دفتر نماینده عمومی (اندیکاتور)

ماده ۱۴ - وزارت عدلیه میزان عرض و طول هر يك از دفاتر مذکوره در ماده ۱۳ و ماده ۲۰ و همچنین نمونه صفحات و عده ستونها و مطالبی را که باید در هر يك از ستون ها

درج شود بموجب نظامنامه مخصوصی که بصدقه هما یونی باید برسد معین خواهد کرد.

ماده ۱۵ - کلیه دفاتر مذکور در ماده قبل باید مجلد بوده و تمام صفحات آن را در بدو امر مدعی العموم بدایت محل نمره گذاشته و با امضاء خود ممضی و بمهر یا که مههور نماید مجموع عدده صفحات هر دفتر را باید مدعی العموم با تمام حروف در صفحه اول و آخر دفتر قید نماید.

ماده ۱۶ - عدده مجلدات دفتر املاک بعد از باوکات و محلات (ناحیه) شهر های هر حوزه محکمه ابتدائی خواهد بود و در هر يك از مجلدات مذکور لا اقل يك ورق مشتمل بر دو صفحه متقابل برای هر ملك منظور میشود و صفحات مزبوره دارای يك نمره ترتیبی خواهد بود تمام معاملات راجعه بانتقال املاک که مربوط بآن ملك است بترتیب تاریخ قید میشود.

ماده ۱۷ - کلیه دفاتر مذکور در ماده ۱۳ باستثناء دفتر املاک سنوی بوده و در آخر هر سال مباشرین ثبت اسناد و املاک دفاتر خود را بسته عدده اسنادی را که ثبت شده است معین و صورت مجلسی از شرح ختم دفتر در آخرین صفحه که بسته میشود مرتب کرده امضای نماید پس از آن دفاتر بسته شده را بمدير دایره ثبت اسناد و املاک حوزه خود تسلیم میکند.

ماده ۱۸ - مدير مزبور در آخر هر سال از بسته شدن دفاتر بطریق مزبور در ماده ۱۷ اطمینان حاصل کرده صحت آنرا تصدیق و صورت مجلس سابق الذکر را امضاء مینماید پس از آن يك نسخه از اصل هر يك از دفاتر را بدفتر راكد حوزه خود و نسخه دیگر را بدفتر راكد اداره كل ثبت اسناد و املاک در طهران ارسال خواهد داشت.

ماده ۱۹ - دفتر املاک سنوی نبوده و مادامی که صفحه سفید دارد استعمال میشود و مقررات راجعه به بستن دفاتر و ترتیب صورت مجلس که در دو ماده فوق مذکور است پس از اختتام آن بعمل آمده يك نسخه از آن در دفتر راكد حوزه که ملك در آن واقع شده و نسخه ثانی بدفتر راكد اداره كل ثبت اسناد و املاک در طهران ارسال خواهد شد.

ماده ۲۰ - هر دایره ضبط دو دفتر مخصوص خواهد داشت.

اولا - دفتر ثبت خلاصه سوادهاستیکه مطابق این قانون داده میشود.

ثانیاً - دفتر عایداتیکه از این هم دریافت میشود.

ماده ۲۱ - برای آنکه تمام وقف نامه ها در دوائر ثبت اسناد و املاک ثبت شود دائره ضبط سواد آنها را از دفاتر مختلفه که متدرجاً بدایره ضبط میرسد استخراج کرده و در دفتر مخصوص ثبت خواهد نمود و در آخر دفتر مزبور فهرستی از اعیان موقوفه بترتیب حروف تهجی مرتب خواهد کرد.

فصل سوم

در نظارت بامور مباشرین ثبت اسناد و املاک

و در مسئولیت آنها

ماده ۲۲ - کلیه اعضاء و مستخدمین دوائر ثبت اسناد و املاک در تحت نظارت رئیس كل اداره مزبوره خواهند بود.

ماده ۲۳ - رئیس كل اداره ثبت اسناد و املاک حق نظارت خود را مستقیماً و یا بتوسط مدیر های دوائر ثبت اسناد و املاک ایالتی و ولایتی بموقع اجرا میکند و همچنین میتواند اجرای تحقیقات راجعه به تخلفات مرئوسین خود را بر رؤسای اول محاکم استیناف یا مدعیان عمومی محاکم مزبوره و یا رؤساء محاکم ابتدائی و یا مدعیان عمومی محاکم مزبوره ارجاع نماید ولی قضات و صاحب منصبان مزبوره مذکور نمیتوانند خود مستقیماً اقدام به تحقیق کنند مگر مدعیان عمومی آنها در صورتیکه مستخدمین اداره ثبت اسناد و املاک متهم بارتکاب جنحه و یا جنایت باشند در این صورت نیز مدعیان عمومی باید فوراً رئیس كل اداره ثبت اسناد و املاک را مستحضر سازند.

ماده ۲۴ - محاکمه اداری کلیه اعضاء و مستخدمین اداره ثبت اسناد و املاک و همچنین مراتب خدمت و حقوق و وجه الضمانه که ممکن است بآنها تعلق بگیرد مطابق مقررات قانون استخدام کشوری خواهد بود.

فصل چهارم

جرایم و مجازات های مخصوص

ماده ۲۵ - هر گاه اجزای اداره ثبت اسناد و املاک عاصماً یکی از جرمهای ذیل را مرتکب شوند از هر گونه خدمت دولتی اخراج و بمجازاتیکه برای جعل و تزویر خطوط رسمیه و یا استعمال اسناد مجعوله مقرر است محکوم خواهند شد - اولاً اسنادیکه بجهات ظاهره از سندیت افتاده ثبت نمایند مثل اسناد مجعوله و محکوک و قلم رفته و امثال آنها - ثانیاً - اسناد راجعه به معاملات را بدون حضور طرفین و یا وکلای ثابت الوکاله آنان و یا بدون حضور شخص که خودش صلاحیت دارد که قایم مقام طرفین باشد و یا وکیل ثابت الوکاله او ثبت نماید و همچنین اگر اسنادی را که قایم بیکطرف باشد بدون حضور طرف مزبور و یا قائم مقام قانونی او ثبت کند - ثالثاً - سندی را باسم کسانیکه آن معامله را نکرده اند ثبت کنند - رابعاً - تاریخ سند یا ثبت سندی را مقدم و یا مؤخر در دفتر ثبت کنند - خامساً - تمام یا قسمتی از دفاتر ثبت را مفقود و یا مکتوم

کنند یا ورقی از آن دفاتر را بکشند و یا بوسائل مزوره دیگر ثبت سندی را از اعتبار و استفاده بیندازند. ساداً - در ثبت سند بتراشیدن یا پاک کردن تصرف کنند. سابعاً - اسناد انتقالی را با علم بعدم مالکیت انتقال دهنده ثبت کرده باشد.

ماده ۳۶ - هر گاه اجزاء اداره ثبت اسناد و املاک قبل از احراز هویت اشخاص و یا صلاحیت اصحاب معامله و یا قابلیت موضوع معامله سندی را عمداً ثبت کنند از یکسال تا سه سال از شغل خود منقصل خواهند بود.

ماده ۳۷ - همچنین مجازات ماده قبل در باره اشخاصیکه عمداً سندی را ثبت کنند که مفاد آن مخالف قوانین جاریه باشد مقرر خواهد بود.

ماده ۳۸ - هر گاه اجزای اداره ثبت اسناد و املاک تصدیقاتی بدهند که مخالف واقع باشد محکوم خواهند شد بمجازاتیکه برای اجزاء ادارات دولتی بجهت ساختن و جعل و تزویر خطوط رسمی مقرر است.

ماده ۳۹ - هر گاه اجزای اداره ثبت اسناد و املاک مبلغ حق ثبت را عمداً کمتر از تعرفه مقرر اخذ نمایند در دفعه اول دو برابر و در دفعه دوم سه برابر و در دفعه سوم چهار برابر آنچه که کسر گرفته اند از حقوق آنها مأخوذ و بخزانة دولت تسلیم میشود و در دفعه چهارم علاوه بر مجازات مقرر برای دفعه سیم از شغل خود نیز منقصل میشوند.

ماده ۴۰ - هر گاه معلوم شود که یکی از اجزاء اداره ثبت اسناد و املاک تمام یا قسمتی از وجوه دولتی را تصاحب و یا تلف نموده و یا اینکه علاوه بر تعرفه مقرر وجهی اخذ کرده و بحساب نیاورده باشد علاوه بر استرداد وجوه مزبوره و انفصال دائمی از خدمت بمجازات خیانت در امانت محکوم خواهد شد. و اگر وجوه زیادی را اخذ و بحساب دولت آورده باشد علاوه بر استرداد وجه محکوم به یکسال انفصال موقت خواهد بود.

ماده ۴۱ - هر گاه اجزای اداره مزبوره مقررات این قانون را در اصلاح جای سفید و کلمات زائده و عده و فاصله سطور و همچنین دستورالعمل های وزارت عدلیه را در ترتیب نگاهداشتن دفاتر و غیره رعایت نمایند در دفعه اول ثلث مقرری یکماهه آنان و در دفعه دوم تمام مقرری یکماهه مقطوع و در دفعه سوم ششماه از خدمت منقصل میشوند.

ماده ۴۲ - در موارد تقصیراتی که مجازات آنها بموجب این فصل معین نشده است اجزاء اداره ثبت اسناد و املاک که مرتکب جرم عمومی و یا تقصیر اداری میشوند موافق مقررات قانون جزای عمومی و یا قانون استخدام تعقیب و مجازات خواهند شد.

باب دوم

در ثبت املاک

ماده ۳۳ - مدیر ثبت اسناد هر حوزه مکلف به حفظ دفتر املاک حوزه خود و اجرای

ترتیبات مقرر برای ثبت املاک و حافظ اعتبارات قانونی آن خواهد بود.

فصل اول

در تقاضای ثبت املاک

ماده ۳۴ - ثبت املاک اختیاری است مگر در مورد نقل و انتقال خالصجات دولتی و اموال غیر منقوله ایالات و ولایات و بلوکات و بلدیة ها و یا نقل و انتقال املاک غیر منقول که در حدود قوانین بین اتباع خارجه و یا اتباع ایران و خارجه واقع میشود.

ماده ۳۵ - اشخاص ذیل حق تقاضای ثبت دارند (۱) مالک و در صورتی که ملک ما بین چند نفر مشاعاً مشترک باشد هر يك از شرکاء.

۲ - کسانی که در ملک حقوقی از قبیل حق السکنی و حق العبور و حق الشرب و حق المجری و حق التولیه و غیره دارند نسبت بحق خودشان.

ماده ۳۶ - اولیای محجور و امثال آن میتوانند بنام آنها تقاضای ثبت بکنند. متولیان موقوفات عامه مجبوراً موقوفات خاصه اختیاراً تقاضای ثبت مینمایند. املاک محبوسه مشمول این ماده خواهند بود.

ماده ۳۷ - تقاضانامه ثبت باید باهضاء مستدعی ثبت یا وکیل ثابت الوکاله او بوده و بمدیر ثبت تقدیم شده قبض رسید دریافت شود هر گاه مستدعی ثبت نتواند امضا کند مدیر ثبت این نکته را قید نموده و پس از اطمینان از هویت او تصدیق خواهد کرد که تقاضانامه از طرف مستدعی ثبت داده شده است در صورتیکه تقاضا بتوسط وکیل بشود باید وکالت نامه متضمن این اختیار ضمیمه آن باشد تقاضانامه شامل نکات ذیل خواهد بود.

۱ - اسم و اسم خانوادگی و سمت و محل اقامت و مشخصات دیگر و تابعیت مستدعی ثبت و وکیل او در صورتیکه تقاضا بتوسط وکیل شده باشد.

۲ - اسم و وصف مال غیر منقول که تقاضای ثبت آن شده یا تعیین محل و مشخصات و حدود و انبیه و اجزاء و متعلقات آن.

۳ - تخمین قیمت ملک و میزان منافع سالیانه آن.

۴ - شرح حقوقیکه برای اشخاص در آن ملک است یا تعیین صاحبان حقوق.

ماده ۳۸ - در موقع تقدیم تقاضانامه باید تقاضا کننده کلیه اسناد و قبایجات و مدارک راجعه بآن را با سواد آنها بدایره ثبت اسناد و املاک بیاورد مدیر یا مباشر ثبت باید سواد های مزبوره را پس از تطبیق با اصل و رسانیدن باهضاء تقاضا کننده صبط کرده و اصل اسناد را رد نماید. و اگر سند مالکیت او منحصر بتصرف است ادله و امارات تصرف فعلی خود را باید کتباً بداره ثبت اسناد و املاک تسلیم نماید و در هر حال تقاضا کننده ثبت باید نحوه تصرف خود را که مطابق

این قانون او را برای تقاضای ثبت مجاز میدارد مگرز نماید نسبت با املاکی که مالک خاص ندارد تقاضای ثبت از اشخاص پذیرفته نمیشود.

ماده ۳۹ - در موقع تقاضای ثبت مستدعی ثبت باید مبالغی بمیزان تخمینی مخارج مقدماتی آن بودیعه بگذارد.

فصل دوم

مقدمات ثبت املاک

مبحث اول

در اعلان و تعیین حدود موقت

ماده ۴۰ - پس از تقدیم تقاضا نامه مدیر ثبت در ظرف مدت ده روز لایحه ترتیب میدهد مشتمل بر خلاصه و مفاد تقاضا نامه و تعیین روز و ساعتی برای تحدید حدود موقت ملکی که تقاضای ثبت آن شده است.

ماده ۴۱ - لایحه مذکور در ماده فوق را مدیر ثبت اسناد در ظرف مدت مذکور در ماده فوق درجراید حوزه خود منتشر نموده سوادی از آنها را برای اعلان در محکمه صلح و درب مساجد مهمه و اماکن عمومی و در صورتیکه تقاضای ثبت راجع بابقیه باشد درب ابنیه مذکور نزد امین صاحب و کمیسر و کدخدای محل و کدخدا های املاک مجاور ارسال خواهد داشت کمیسر و کدخدا ها و امین صلح فوراً سواد لایحه را اعلان میکنند و اعلان مزبور تا روز تعیین حدود باید در اماکن مزبوره باقی باشد و تصدیقی راجع باینکه اعلان واقع شده برای مدیر ثبت میفرستند.

ماده ۴۲ - مدیر ثبت یا معاون او عملیات راجعه به تعیین حدود موقت را با کمک یک نفر نقشه کش و حضور تقاضا کننده یا وکیل او اجرا خواهد نمود. در موقع تعیین حدود مدیر ثبت اسناد و املاک مطابق ترتیبات اصول محاکمات حقوقی اشخاص ذیل را احضار مینماید.

(۱) مستدعی ثبت (۲) صاحبان املاک مجاور (۳) اشخاصیکه اعتراض و یا دخالت نموده اند اشخاص مذکور دعوت میشوند تا در عملیات تعیین حدود حضور بهم رسانیده یا وکیل قانونی خود را برای حضور اعزام دارند.

ماده ۴۳ تعیین حدود در تاریخی که معین شده است بعمل میاید تقاضا کننده یا وکیل او حدود ملکی را که میخواهد ثبت کند تعیین نموده و صاحبان املاک مجاور و دخالت کنندگان ایرادات و اعتراضات خود را بیان مینمایند. برای تعیین حدودی که تقاضا کننده اظهار کرده و تعیین قسمت هائی که مورد اعتراض اشخاص خارج واقع شده نقشه کش نصب علامات کرده و از کلیه نقشه مختصری ترتیب میدهد.

ماده ۴۴ - مدیر ثبت اسناد با نماینده او صورت مجلسی از تعیین حدود باقیمت مطالب ذیل ترتیب میدهد.

(۱) تعیین ماه و روز یا روزهاییکه عملیات در آن واقع شده است (۲) اسم و اسم خانوادگی و شغل و سمت و محل اقامت اشخاصی که حضور داشته اند (۳) اتفاقاتی که در حین عملیات رخ داده و اظهارات اشخاصی که دخالت نموده اند (۴) نصب علاهات وعده ودالات آنها (۵) اسنادیکه تقاضا کننده و معترضین تقدیم داشته اند صورت مجلس فوق را مدیر ثبت اسناد یا معاون او و نقشه کش و کلیه حضار و دخالت کنندگان امضا میکنند و در صورتیکه نتوانند یا نخواهند امضاء کنند این نکته در صورت مجلس قید میشود. به صورت مجلس فوق نقشه تعیین حدود موقت و کلیه اسنادی که تسلیم شده است ضمیمه گشته و فهرستی نیز از ضمائم برداشته میشود.

ماده ۴۵ - هر گاه مستدعی ثبت با نماینده از طرف او برای تعیین حدود حاضر نشود عملیات موقوف میشود و فقط غیبت تقاضا کننده در صورت مجلس ذکر خواهد شد و درینصورت تقاضا نامه مسکوت عنه و ضبط خواهد شد و مخارجی که شده است از وجه تودیعی موضوع و بقیه به مستدعی ثبت رد میشود و اگر مشارالیه تقاضای خود را مجدداً تعقیب نماید باید مخارج آن را ثانیاً تودیع کند.

ماده ۴۶ - هر گاه تعیین حدود موقت بعمل آید مدیر ثبت اسناد باید در ظرف ده روز اعلانی بوسائیل مذکور در ماده ۴۱ و سایر وسائل ممکنه از قبیل جار و غیره منتشر خواهد نمود مشتمل بر اسم ملک و مشخصات حدودی که موقفاً تعیین شده و اسم مستدعی ثبت و متصرف فعلی و عنوان تصرف و اینکه اعتراضات راجعه به ثبت ملک در ظرف مدت ششماه در دایره ثبت اسناد و املاک و در دفتر صالحیه پذیرفته خواهد شد و پس از اقبضاء مدت مزبور در هر ماهی یکمرتبه تجدید خواهد شد.

ماده ۴۷ - هر گاه موضوع ثبت ابنیه و املاک کوچکی باشد که حدود آنها کاملاً معین و مشخص است از اقداماتی که باهست در محل بعمل آید و در این مبحث مذکور شده ممکن است صرف نظر شود ولی اعلان مذکور در ماده ۴۶ باید بعمل آید.

مبحث دوم

در اعتراضات

ماده ۴۸ - در مدت ششماه از ابتدای انتشار درجراید و اعلام مذکور در ماده ۴۶ اشخاص ذی حق میتوانند در ثبت ملک بطریق ذیل اعتراض و دخالت کنند.

(۱) بوسیله اعتراض هر گاه نسبت بمالکیت مستدعی ثبت کلاً یا بعضاً و یا در حدود ملک مناقشه داشته و یا حقی برای خود قائل باشد.

۲) بوسیله تقاضای ثبت در صورتیکه فقط حقی در ملک برای خود قائل باشد .

ماده ۴۹ - اعتراضات و یا تقاضاهای ثبت مذکور بدفتر ثبت اسناد و املاک یا دفتر محکمه صالح تقدیم میشود و هر گاه اعتراض شفاهی باشد صورت مجلسی از آن ترتیب داده میشود و در ضمن اعتراض یا تقاضای ثبت باید حقوق و مدارک و اسنادیکه مبنای اعتراض است مذکور شود هر گاه اعتراض با تقاضا بمحکمه صالح داده شده باشد امین صالح فوراً آنرا نزد مدیر ثبت ارسال میدارد .

ماده ۵۰ - ولی یا قیم و یا مدعی العموم میتوانند بوسیله اعتراض تقاضای ثبت بنام محجور و یا صغیر و یا غائب مفقود الاثر مداخله نمایند .

ماده ۵۱ - هیچ اعتراضی و یا تقاضای ثبتی پس از انقضاء مدت شش ماه از تاریخ الصاق و انتظار اعلان پذیرفته نخواهد شد .

مبحث سوم

در رسیدگی با اعتراضات

ماده ۵۲ - در صورتیکه کلیه ترتیبات قانونی مذکور در مواد سابقه بعمل آمده و احدی در ظرف مدت مذکور در ماده ۴۸ اعتراض یا تقاضائی ننموده باشد مدیر ثبت اسناد و املاک ملک را در دفتر املاک ثبت می نماید .

ماده ۵۳ - در صورتی که اعتراض یا تقاضائی در ظرف مدت مقرر و اقام شده باشد مدیر ثبت اسناد و املاک فوراً سوادى از آن را بمستدعی ثبت ابلاغ می نماید و مستدعی ثبت از تاریخ ابلاغ تا مدت دو ماه وقت خواهد داشت تمکین خود را نسبت با اعتراض و تقاضا اعلام دارد یا آنها را مرتفع نماید در صورتیکه مستدعی ثبت تمکین خود را اعلام نمود یا معترض و تقاضا کننده اظهار خود را استرداد کرد مدیر ثبت اسناد و املاک به ثبت ملک اقدام خواهد نمود .

ماده ۵۴ - هر گاه پس از ابلاغ سواد اعتراض یا تقاضا بمستدعی ثبت دو ماه بگذرد و مشارالیه جوابی ندهد مدیر ثبت اسناد و املاک باید بتوسط اخبار کتبی که بر وثیت مستدعی ثبت میرسد به مشارالیه اخطار کند که اگر پس از این اخطار باز در ظرف دو هفته از طرف مستدعی ثبت اقدامی نشود تقاضای او راجع به ثبت ملک با کلیه عملیاتیکه شده است باطل و لغو خواهد شد .

ماده ۵۵ - هر گاه در ظرف مدت دو ماه مذکور در ماده ۵۳ و یا در ظرف دو هفته مذکور در ماده ۵۴ مستدعی ثبت بمدير ثبت اسناد و املاک اطلاع دهد که نسبت بادعای معترضین تمکین ندارد و اعتراض یا تقاضای ثبت را هم نمیتواند دوستانه مرتفع کند مدیر ثبت اسناد و املاک فوراً بمستدعی ثبت و کلیه معترضین و تقاضا کنندگان کتباً اخطار می نماید که برای قطع و فصل امر بمحکمه مقتضیه رجوع نمایند .

ماده ۵۶ - مستدعی ثبت می تواند بمحکمه صالحه عرضحال رفع مزاحمت تقدیم کند معترضین و تقاضا کنندگان نیز میتوانند برای اثبات اظهارات خود در محکمه مقتضیه اقامه دعوی نمایند . محکمه مرجوعه مکلف است که این دعاوی را موافق مقررات اصول محاکمات حقوقی با رعایت طریقه محاکمه اختصاری قطع و فصل نماید .

تبصره ۵ - اگر پس از رسیدگی معلوم شود که ادعای مدعی مستند باسناد مجعوله و یا بقصد استفاده نا مشروع بوده علاوه بر جبران خسارات وارده در صورت اولی مدعی به مجازات جعل و تزویر و یا استعمال اسناد مجعوله و در صورت ثانیه بمجازات مداس محکوم خواهد شد .

فصل سوم

در ثبت ملك

ماده ۵۷ - پس از اتمام عملیات مقدماتی مذکور در فصل دوم مدیر ثبت ملک را که تقاضای ثبت آن شده با قیود مذکور در ماده ۳۷ در دفتر املاک ثبت کرده و وقوع ثبت را در حاشیه و یا ذیل و یا ظهر اسناد مستدعی ثبت قید و با امضای خود ممضی و بمهر دایره ثبت اسناد و املاک مهورین نماید پس از آن سوادى از ثبت ملک بمستدعی ثبت میدهد سواد مزبور نسبت بموضوع تقاضا سند رسمی خواهد بود .

ماده ۵۸ - پس از ثبت شدن يك ملك در دفتر املاک (بجز مورد ارث) نقل و انتقالات و یا معاملات جدیده راجع بآن ملك را دولت برسمیت نخواهد شناخت مگر اینکه نقل و انتقالات و یا معاملات مزبوره در دایره ثبت اسناد و املاک ثبت شده باشد .

ماده ۵۹ - در صورتی که ملك ثبت شده بوجهی از وجوه بدیگری منتقل شود سند انتقال در دفتر معاملات ثبت و در ذیل صورت ثبت ملك خلاصه آن قید میشود و بهمین ترتیب کلیه انتقالات بترتیب تاریخ در ذیل یکدیگر قید خواهد شد .

ماده ۶۰ - در موقعی که ملکی و یا حقوقی که تعلق به صغیر یا محجور و ائمه آنها داشته باشد در دفتر املاک ثبت شود سن صغیر و یا علت حجر در صورت ثبت باید قید شود و پس از اینکه حالت حجر مرتفع یا صغیر کبیر شد می تواند تقاضا کند که رفع حجر یا کبر او در دفتر تصریح شود .

ماده ۶۱ - هر دفعه که بموجب نقل و انتقالی سند مالکیت جدیدی در ثبت اسناد نسبت بملکی تنظیم شود مدیر ثبت اسناد و املاک در کلیه صفحات دفتر املاک که شامل سند مقدم بر آن است علامت مخصوصی با مهر دائره ثبت اسناد و املاک وضع مینماید که دلالت بر خروج

مال از ملکیت مالک سابق کند و سواد سند مالک سابق را هم از دست او گرفته همان علائم را بر آن وضع و در دفتر ضبط حوزه خود ضبط می نماید و این فقره را با مرکب قرمز در ستون ملاحظات دفتر املاک در مقابل سند سابق ذکر می کند. در صورتی که محقق شود سواد سند مفقود شده است این نکته نیز در ستون ملاحظات قید میشود.

ماده ۶۳ - حق گرفتن سواد کامل سند مالکیت منحصر بمالك است و در سواد مزبور قید میشود که بمالك داده میشود و مدیر ثبت اسناد و املاک مطابقت آنرا با اصل تصدیق و امضاء کرده بمهر دایره ثبت اسناد و املاک مهورمی نماید در صورتیکه ملك بین دو یا چند نفر مشاع باشد هر يك از شرکاء میتواند سوادى از سند مالکیت و نقشه آن اخذ نمایند ولیکن دایره ثبت اسناد و املاک باید در روی سوادها و نقشه که میدهد قید نماید که راجع بحصه فلان شریک است. سایر اشخاص ذی نفع میتوانند تصدیقی راجع بحقوق مخصوصی که در آن ملك دارند از اداره ثبت اسناد و املاک بگیرند و در این تصدیقات نیز باید اسم گیرنده تصریح شود. مراجعه بدفتر املاک برای عموم جایز است.

ماده ۶۳ - هر امر جدیدی که بتوسط مدیر ثبت اسناد و املاک در دفتر املاک راجع بملك ثبت شده ثبت میشود مدیر ثبت اسناد و املاک باید در سواد سابق ملك نیز آن را ذکر نماید و کلیه مدیر مزبور باید همیشه مطابقت سند را با ثبتی که در دفتر املاک شده است تصدیق کند.

فصل چهارم

در آثار ثبت ملك

ماده ۶۴ - ثبت ملك در دفتر املاک سند مالکیت کسی است که ملك بنام او ثبت شده است و دولت فقط او را مالك رسمی خواهد شناخت یا کسی را که بیکی از جهات شرعیه ملك مزبور باو منتقل شده و سند انتقال آن نیز در دفتر املاک ثبت شده باشد یا اینکه ملك مزبور از مالك رسمی بارت باو رسیده باشد.

ماده ۶۵ - ثبت حقوق مذکور در ماده ۳۵ در دفتر ثبت املاک سند رسمی حقانیت صاحبان حقوق مزبوره است اعم از اینکه در ضمن ثبت خود ملك یا علیحده ثبت شده باشد.

ماده ۶۶ - پس از ثبت ملك دعاوی راجعه بتضییع حقی در ضمن ثبت در محاکم عدلیه از کسی پذیرفته نخواهد شد ولی اگر در ضمن ثبت تقاب و تزویری اعمال شده باشد اشخاصیکه باین ترتیب متضرر شده اند میتوانند بر علیه کسانیکه تقاب نموده اند اقامه دعوی نموده جبران تضمرات خود را مطالبه کنند و هر گاه تقصیر از طرف مدیر یا مباشرین ثبت اسناد و املاک بوده و مشارالیه قادر بجبران خسارت وارده نباشند جبران خسارت بر عهده دولت خواهد بود.

باب سوم

در ثبت اسناد و وظایف مباشرین

فصل اول

مواد عمومی

ماده ۶۷ - ثبت اسناد اختیاری است مگر در موارد ذیل:

(۱) اجازه و یا امتیازانیکه از طرف دولت نسبت به عین و یا منافع اراضی و یا آبیه و یا سواحل و یا دریاچه ها و یا مرداب ها و یا شطوط و غیره و همچنین کلیه امتیازات دیگری که از طرف دولت داده میشود.

(۲) کلیه نقل و انتقالات راجعه به عین و یا منافع املاکی که قبلا در دفتر املاک ثبت شده است.

(۳) کلیه نقل و انتقالات راجعه بحقوقی که قبلا در دفتر املاک ثبت شده است.

(۴) کلیه نقل و انتقالات راجعه بعین اموال غیر منقوله دولت و ایالات و ولایات و بلوکات و بلدیة ها.

(۵) کلیه کتورات ها و قرارداد های راجعه به معاملات که یکطرف آن دولت و یا ایالت و یا ولایت و یا بلوک و یا بلدیة است.

(۶) کلیه فرامین متعلقه به امتیازات دولتی که باشخاص داده میشود.

(۷) وقف نامه های راجعه با املاکی که قبلا در دفتر املاک ثبت شده است.

(۸) اجاره نامه های راجعه با املاک هوقوفه در صورتیکه مدت آنها بیش از ده سال باشد.

ماده ۶۸ - اگر در موارد ماده قبل عین غیر منقوله و یا حقی که سند راجع بآن است قبلا در دفتر املاک ثبت نشده باشد باید قبل از ثبت شدن سند عین و یا حق مزبور مطابق باب دوم این قانون در دفتر املاک ثبت شده و پس از آن خود سند ثبت گردد.

ماده ۶۹ - مباشرین ثبت اسناد نمیتوانند هیچ نقل و انتقالی را راجع به عین و یا منافع املاک ثبت کنند مگر اینکه املاک مزبور قبلا در دفتر املاک ثبت شده باشد.

ماده ۷۰ - اگر مالك رسمی ملكی که در دفتر املاک ثبت شده است آنرا بنحوی از انحاء منتقل نماید بدون اینکه سند انتقال جدید در دفتر ثبت اسناد ثبت شده باشد مباشرین ثبت اسناد دیگر نمیتوانند نقل و انتقالات راجعه بآن ملك را ثبت بکنند مگر اینکه انتقالات واقعه پس از ثبت اولی تا موقع تقاضای ثبت جدید محرز گشته و در دفتر ثبت اسناد ثبت شود در این صورت حق ثبت انتقالانیکه بموقع ثبت نشده است در برابر تعرفه معمول خواهد بود.

فصل دوم

در وظایف مباشرین

ماده ۷۱ - وظایف مباشرین ثبت از قرار تفصیل است .
اولا - ثبت اسنادیکه نزد آنها میاورند مطابق مقررات این قانون .
ثانیاً - دادن سواد مصدق از اسناد ثبت شده باشخاصیکه در ماده ۱۰۷ مصرح است .
ثالثاً - دادن تصدیق نامه هائی که در این قانون معین شده است .
رابعاً - قبول و حفظ اسنادیکه تودیع میشود .
ماده ۷۲ - در موقع دادن تصدیق مباشر ثبت باید نکات ذیل را معین نماید .
اولا - تاریخ روز و ماه و سال و در صورت لزوم ساعت
ثانیاً - هویت کسی که تصدیق میخواهد
ثالثاً - محل اقامت مستدعی تصدیق
رابعا - اسم و مشخصات شهود (مطالعین)
خامسا - اسم و کلا در صورتیکه باشند
سادسا - تعیین دایره ثبت
سابعا - امضای مباشر و مهر اداره
ماده ۷۳ - هر گاه صورت و سواد و تصدیق در روی چند ورق نوشته باشد باید اوراق مذکور قیطان کشیده و ممهور و نمره صفحات معین و امضای مباشر ثبت ممضی باشد چسبانیدن صفحات بسرهم اکیدا ممنوع است
ماده ۷۴ - کلیه اسناد و نوشتجاتیکه برای ثبت با اداره ثبت اسناد و املاک ارائه می شود باید بزبان فارسی بوده باشد و صاحبان اسنادی که بزبان غیر فارسی نوشته شده است باید اسناد خود را بفارسی ترجمه نموده بتصدیق دو نفر مترجم امین رسانیده پس از آن به دایره ثبت اسناد بیاورند امضا هائی هم که بخط غیر فارسی باشد باید در زیر آن بفارسی ترجمه و تصدیق شده باشد
ماده ۷۵ - اسامی اشخاصیکه اسناد خود را برای ثبت می آورند یا تصدیقی میخواهند و یا سندى را امضاء می نمایند باید با قید محل اقامت و شغل آنها بطوری صریح نوشته شود که در هویت آنها تردیدی حاصل نگردد
ماده ۷۶ - هر گاه مباشر ثبت در هویت اشخاص شکى داشته باشد باید دونفر از اشخاص معروف و معتمد حضوراً هویت آنان را تصدیق نموده و مراتب در دفتر ثبت و همچنین در خود اسناد و تصدیقاتی که داده می شود قید کرده . در مورد این ماده برای هر يك نفر شخص مجهول الهویه معرفی دونفر شخص معروف و معتمد علیحده لازم است

ماده ۷۷ - وقتی که مباشر ثبت نتواند بوسیله شهود معروف و معتمد هویت اشخاص را معین کند باید از ثبت نمودن اسناد امتناع نماید
ماده ۷۸ - مباشر ثبت نمیتواند اسناد راجعه به منفعت خود یا کسانی را که در تحت ولایت یا وصایت و یا قیمومت او واقعتند و یا با او قرابت نسبی تا درجه چهارم یا سببی تا درجه سیم دارند و یا در خدمت او هستند ثبت نماید . درینصورت عمل ثبت بعهدہ مباشر دیگری که در آن حوزه ماموریت دارد واگذار خواهد شد و اگر مباشر منحصر بفرد باشد مشارالیه با حضور امین صالح محل سند را ثبت خواهد کرد
ماده ۷۹ - مباشر ثبت باید نمره و تاریخ ثبت را در روی هر سندى که ثبت می شود قید کرده با امضای خود ممضی و به مهر دائره ممهور نماید

فصل سوم

در اعتبار اسناد ثبت شده

مبحث اول

اموری که برای رسمیت یافتن اسناد باید در ضمن

ثبت منظور شود

ماده ۸۰ - اسناد باید حرفاً بحرف من البدو الی الختم متناً و هامشاً سجلاً و ظهراً ثبت شود .
ماده ۸۱ - مباشر ثبت نمیتواند اسناد اشخاصی را که طرفین یا طرف معامله آنها غیر بالغ یا مجنون یا سفیه یا به نحوی از انحاء قانونی ممنوع از تصرف هستند ثبت نماید مگر آنکه آن معامله را کسی نموده باشد که قانوناً حق معامله را دارد .
ماده ۸۲ - شهود باید از اشخاص بالغ و معروف و موثق باشند علاوه بر این تصدیق نامه هویت خود را که با امضای کمیسر پلیس یا مدعی العموم رسیده باشد ارائه دهند .
ماده ۸۳ - شهادت شهودی (مطالعین) که دارای صفات ذیل باشند پذیرفته نخواهد شد .
اولا - کور یا گنگ یا کر یا دیوانه یا غیر بالغ ثانیاً - اشخاص ذی نفع در معامله ثالثاً - خدمه مباشرین و خدمه سایر اعضاء ثبت اسناد و املاک رابعاً - اقارب اصحاب معامله تا درجه چهارم و همچنین خدمه اصحاب معامله خامساً - اشخاصیکه بواسطه ارتکاب بجنایت محکوم شده اند سادساً - اشخاصی که از حقوق اجتماعی محروم شده اند سابعاً - اشخاصی که معروف بفساد عقیده و متجاهر بفسق باشند .
ماده ۸۴ - مباشر ثبت نمیتواند اسناد راجعه بمعاملاتی را که مخالف قانون باشد ثبت نماید .

ماده ۸۵ - هر گاه اصحاب معامله با مطلعین زبان فارسی را ندانند و مباشر ثبت نیز زبان آنها را نداند مراجعه ب مترجم ماهر امین لازم است.

ماده ۸۶ - علاوه بر مقرراتی که بموجب مواد مخصوصه تصریح شده است مباشر ثبت باید کلیه اموری را که برای استحکام و صحت ثبت بعمل آمده است در روی سندی که ثبت شده و همچنین در ستون ملاحظات یا ستونهای مخصوص دفاتر قید نماید.

ماده ۸۷ - اگر برای ثبت نمودن اسناد ابراز تصدیق هویت یا وکالت نامه یا هر ورقه معتبر دیگری لازم باشد اوراق مزبوره باید پس از ثبت شدن در دفتر اسناد متفرقه در دائره ثبت اسناد ضبط شده و تاریخ و نمره ثبت در روی آنها قید شود.

ماده ۸۸ - مباشر ثبت باید قبل از ثبت سند حقی را که بآن تعلق میگیرد باصحاب معامله یا وکلای آنها اعلام نموده و آنرا دریافت دارد.

ماده ۸۹ - عبارت ثبت باید خوانا و واضح بوده و اعداد راجعه به مبلغ و تاریخ و نمره لاقبل باید یکمرتبه با تمام حروف در روی سندی که ثبت شده است نوشته شود.

ماده ۹۰ - فاصله سطور از همدیگر باید بیک اندازه بوده سطور در یکجا شروع شده و در یکجا ختم شود بنحوی که از ستون معین خود تجاوز نکند بالا بردن سطور در آخر سطر اکیداً ممنوع است و هر جا که سطر بانتهای رسید با ترتیب باید بقیه مطلب را بسطر نو بر جای سفید و تصحیح و اضافه اکیداً ممنوع است.

ماده ۹۱ - اگر مباشر ثبت اشتهاً جای سفیدی گذاشته و یا مجبور به تصحیح و اضافه باشد صحت ثبت منوط بر رعایت حتمی شرایط ذیل خواهد بود.

اولا - جای سفید باید بوسیله دو خطی که همدیگر را تقاطع نمایند از حیز استفاده انداخته شود.

ثانیاً - برای کلمات زیادی باید خط نازکی با مرکب قرمز کشیده شود.

ثالثاً - تصحیح و اضافات باید در ستون ملاحظات نوشته شده با مضای مباشر ثبت برسد و ربط آن بوسیله راده که با مرکب قرمز نوشته میشود معین گردد ابطال جای سفید و همچنین حذف کلمات زیادی تصحیح و اضافات باید در آخر ثبت قبل از امضا قید شود مباشرینی که مفاد این ماده را رعایت نکنند به تناسب تخلف مستوجب مجازاتهای مندرجه در این قانون یا قانون جزای عمومی خواهند بود.

ماده ۹۲ - تراشیدن و پاک کردن و الحاق کردن بهر نحوی از انحاء در دفتر ثبت اسناد و املاک بکلی ممنوع است کلیه الحاقات و آنچه که بیای کلمات تراشیده شده و یا در محل پاک شده نوشته میشود از درجه اعتبار ساقط است و مباشر ثبتی که رعایت این ماده را ننماید علاوه بر جرمان خسارت وارده مطابق ماده ۲ این قانون مجازات میشود و این مجازات علاوه بر مجازاتی است که مطابق قانون جزای عمومی ممکن است به متخلفین از این ماده تعلق بگیرد.

ماده ۹۳ - تراشیدن و پاک کردن و الحاق کردن بهر نحوی از انحاء در دفتر ثبت اسناد و املاک بکلی ممنوع است کلیه الحاقات و آنچه که بیای کلمات تراشیده شده و یا در محل پاک شده نوشته میشود از درجه اعتبار ساقط است و مباشر ثبتی که رعایت این ماده را ننماید علاوه بر جرمان خسارت وارده مطابق ماده ۲ این قانون مجازات میشود و این مجازات علاوه بر مجازاتی است که مطابق قانون جزای عمومی ممکن است به متخلفین از این ماده تعلق بگیرد.

ماده ۹۳ - اصحاب معامله و یا وکلای آنها و شهود باید ثبت سند را ملاحظه نموده و مطابقت آن با اصل بتوسط مشارالیهم و مباشر ثبت تصدیق گردد.

ماده ۹۴ - در صورتیکه اصحاب معامله و یا یکی از آنها کر و گنک و یا کور باشند علاوه بر مطلعین معمولی هر يك از اشخاص مزبوره باید بمعیت خود يك نفر از معتمدین خود را حاضر نمایند که در موقع قرائت ثبت و امضاء آن حضور بهم رسانند شخص معتمد مزبور در مورد اشخاص کر و گنک باید از جمله اشخاصی باشد که بتواند با آنها با اشاره حرف زند در مورد این ماده مراتب در اسنادیکه ثبت میشود و در ستون ملاحظات باید قید گردد.

ماده ۹۵ - امضای ثبت سند پس از قرائت آن بتوسط اصحاب معامله و یا وکلای آنها حاکی از رضایت آنها خواهد بود.

ماده ۹۶ - در موقعی که معامله راجع باشخاص بی سواد است علاوه بر مطلعین معمولی حضور يك نفر مطلع با سواد نیز که طرف اعتماد شخص بی سواد باشد لازم است ثبت سند باید برای شخص بی سواد قرائت شده و این قرائت و همچنین رضایت مشارالیه باید در دفتر ثبت قید و مطابق ماده ۸۳ امضاء گردد.

ماده ۹۷ - قبل از ثبت سندیکه متعلق بشخص بی سواد است مباشر ثبت اسناد و املاک باید بوسیله سؤالاتی که از او می نماید یقین حاصل کند که شخص مزبور مندرجات سند را کاملاً می فهمد.

ماده ۹۸ - صاحب سند که کر و گنک بوده ولی می تواند بخواند باید شخصاً در دفتر قید و امضاء کند که سند را خوانده و مفاد آن را تصدیق دارد.

ماده ۹۹ - هر گاه یکی از اصحاب معامله بواسطه مرض یا عذر موجه دیگری نتواند در اداره ثبت اسناد و املاک حضور بهم رساند و وکیل یا هم معین و اعزام ننماید مباشر ثبت مکلف است بمعیت طرف دیگر معامله و شهود و مدعی العموم بمنزل مشارالیه رفته موافق مقررات این قانون عملیات خود را انجام دهد و مخارج حرکت مباشر بعهد طرفی است که باعث آن شده است.

ماده ۱۰۰ - هر گاه سندی بواسطه تقصیر یا غفلت مباشر از اعتبار افتاده باشد مباشر مذکور باید علاوه بر مجازات های مخصوصه مقرر از عهده کلیه خسارات وارده نیز بر آید.

مبحث دوم

در رسمیت و اعتبار اسناد ثبت شده

ماده ۱۰۱ - برای اینکه اسناد ثبت شده رسمیت و اعتبار داشته باشد رعایت شرائط ذیل لازم است

اولا ثبت اسناد باید بتوسط مباشر ثبت بعمل آید و در مورد ثبت ملك بتوسط مدیر ثبت اسناد و املاک مطابق باب دوم این قانون

ثانیا متصدی ثبت باید از هر حیث صلاحیت و حق ثبت نمودن را دارا باشد.

ثالثا تمام مقررات این قانون که در اعتبار ثبت مؤثر است باید رعایت شود.

ماده ۱۰۴ - سندی که مطابق شرایط مندرجه در ماده قبل ثبت شده است دارای رسمیت و اعتبار بوده تمام محتویات و امضاهای مندرجه در آن معتبر خواهد بود مگر اینکه معمولیت سند رسماً ثابت شود.

ماده ۱۰۳ - اسناد ثبت شده در قسمت راجعه بامعاملات و تعهدات مندرجه در آنها نسبت بطرفین و یا طرفیکه تعهد کرده و کلیه اشخاصیکه قائم مقام قانونی آنان محسوب میشوند رسمیت و اعتبار خواهند داشت

ماده ۱۰۴ - کلیه معاملات راجعه باموال غیر منقول که بر طبق مقررات باب دوم این قانون ثبت شده است نه فقط نسبت بطرفین معامله و قائم مقام قانونی آنها معتبر و رسمی است بلکه نسبت باشخاص ثالث نیز دارای اعتبار کامل و رسمیت خواهد بود

ماده ۱۰۵ - قضاتی که از قبول رسمیت و اعتبار اسناد ثبت شده استنکاف نمایند علاوه بر اخطار از طرف دیوان عالی تمیز در مجلس محاکمه انتظامی تعقیب میشوند و در صورتیکه این تقصیر قضات بدون عذر موجه و قانونی باشد و بهمین جهت ضرر مسلم نسبت بصاحبان اسناد رسمی متوجه شود مجلس محاکمه انتظامی علاوه بر مجازات اداری قضات مزبور را بتأدیه خسارات وارده نیز محکوم خواهد نمود

مبحث سوم

در دادن سواد اسناد ثبت شده

ماده ۱۰۶ - مباشرین ثبت نمیتوانند سواد اسنادی را که ثبت نشده است تصدیق نمایند
ماده ۱۰۷ - باستثنای مقررات مذکوره در باب دوم در موضوع سواد اسناد راجعه باملاک ثبت شده را بصاحبان اسناد و قائم مقام آنها و محاکم و مدعیان عمومی و مستنطقین و اشخاصی که از محاکم تصدیق برای اخذ سواد میاورند میدهند سوادهای مزبوره باید از هر حیث مطابق باشد با سندی که در دفتر ثبت اسناد و املاک ثبت شده است

ماده ۱۰۸ - سواد مصدق اسنادی که در سال جاری ثبت شده است بتوسط مباشر ثبت و سواد آنهایی که در سنوات ماضیه ثبت شده است بتوسط دفتر دار اداره میشود

ماده ۱۰۹ - اسم شخصی که سواد باو داده میشود و همچنین تاریخ دادن سواد باید در ستون ملاحظات دفتر قید شود و همچنین در روی خود سواد باید قید شود که سواد بفلان شخص یا بفلان محکمه داده میشود

ماده ۱۱۰ - از اسنادی که در دفتر ثبت اسناد و املاک ثبت شده است مباشرین ثبت پس از گرفتن حقوقی که در این قانون معین است سواد مصدق داده تصدیقات دیگری نسبت بان سند نمیتوانند بدهند

ماده ۱۱۱ - مباشری که سواد میدهد باید در تحت مسئولیت خود مطابقت سواد را با سندی که ثبت شده است قید و امضاء نماید

ماده ۱۱۳ - سوادى که مطابقت آن با اصل تصدیق شده است بمنزله اصل سند خواهد بود

مبحث چهارم

در ودایع

ماده ۱۱۳ - اشخاصی که سند خود را میخواهند در اداره ثبت اسناد و املاک تودیع کنند باید آنرا در پاکت و یا لفافه دیگری که بالاک مهر شده باشد گذاشته و شخصاً روی پاکت تاریخ تودیع را با تمام حروف در حضور مباشر ثبت قید کنند و در صورتیکه خط نداشته باشند باید دو نفر شاهد تاریخ تودیع را در روی لفافه و یا پاکت نوشته امضا و مهر کنند مباشر ثبت پس از تصدیق صحت نمره ترتیبی آنرا تعیین نموده و بالاک پاکت و یا لفافه را بمهر اداره ثبت اسناد و املاک همهور نماید و در دفتر مخصوص همان نمره ترتیبی را که اتخاذ کرده است با اسم تودیع کننده و تاریخ تودیع و اسامی شهوداگر باشند قید میکنند و بمهر و امضاء تودیع کننده و شهود نیز خواهد رسید.

ماده ۱۱۴ - اشخاصیکه سند خود را تودیع مینمایند میتوانند قبل از آنکه آنها را در پاکت و یا لفافه دیگری گذاشته همهور کنند تقاضای سواد نمایند در این صورت اداره ثبت اسناد و املاک سواد مصدق خواهد داد ولی باید در روی سواد مزبور قید شود که این سواد مطابق با اصلی است که در اداره ثبت اسناد و املاک تودیع شده و بهیچوجه رسمیت ندارد مگر اینکه آن سند قبلاً مطابق مقررات این قانون ثبت شده باشد در این صورت دائره ثبت اسناد و املاک میتواند سواد مصدق سند را بطوری که در این قانون مقرر است بدهد.

ماده ۱۱۵ - در موقع تودیع اسناد مباشر ثبت باید بصورت مجلسی ترتیب داده کلیه مشخصات و تمیزات پاکت و یا لفافه تودیعی را در آن قید و با امضای خود و تودیع کننده ممضی دارد و این صورت مجلس در ستون ملاحظات دفتر و دایع نوشته خواهد شد.

ماده ۱۱۶ - استرداد اسناد تودیع شده باین ترتیب بعمل میاید که در ستون ملاحظات دفتر و دایع و در مقابل ثبتی که از تودیع سند بعمل آمده شخصی که سند را پس میگیرد با حضور دو نفر شاهد رسید نوشته و آنرا امضا نماید تاریخ استرداد باید در ذیل رسید با تمام حروف قید شود و همچنین اسم مباشر و مبلغ حقوق دیوانی که اخذ میشود درج خواهد شد.

مبحث ششم

در اجرای مفاد اسناد رسمی

ماده ۱۱۷ - کلیه اسناد رسمی راجعه به اموال منقوله مستقلا و بدون احتیاج حکمی از محاکم عدلیه لازم الاجراء خواهد بود مگر اینکه شخص ثالثی مدعی آن باشد.

ماده ۱۱۸ - کلیه اسناد رسمی راجعه به معاملات املاکی که مطابق مقررات باب دوم این قانون ثبت شده است مستقلا و بدون مراجعه به محاکم لازم الاجراء است و ادعای شخص ثالث نسبت بآنها مانع اجرا نخواهد بود.

ماده ۱۱۹ - دایره ثبت اسناد و املاک سوادسندهای را که باید اجرا شود و صاحب سند تقاضای اجرای آن را نموده دستور اجرا را مطابق ماده ۱۲۰ - در ذیل سواد درج کرده به مهر مخصوص اجرا مهور نموده نزد مأمور اجرا میفرستد.

ماده ۱۲۰ - عبارت دستور اجرا از این قرار است عموم ضابطین عدلیه و کلیه مأمورین اجرا و قوای دولتی مأمور و مکلف هستند که هر یک در آنچه راجع بابشان است ادای وظیفه و مساعدت برای اجرای مدلول این ورقه بعمل آورند نظر باین منظور ورقه حاضره صادر و ممضی و مهور میشود بتاریخ...

ماده ۱۲۱ - نقش مهر مخصوص اجرا شامل عبارت ذیل خواهد بود.

وزارت عدلیه
دایره ثبت اسناد و املاک فلان محل
اجرا شود

ماده ۱۲۲ - اسناد معاملات تجارتنی راجعه به اموال منقوله که در دفتر ثبت اسناد و املاک ثبت میشود ترتیب اجرای آن موافق مقررات قانون تجارت خواهد بود.

ماده ۱۲۳ - ادعای جعلی که از مجرای جزائی بعمل آمده باشد عملیات راجعه با اجرای اسناد رسمی لازم الاجراء را موقوف نمی کند مگر پس از اینکه مستنطق رأی مجرمیت متهم را صادر و مدعی العموم هم موافقت کرده باشد.

باب چهارم

تعرفه ثبت اسناد و املاک

ماده ۱۲۴ - حقوقی که در اداره ثبت اسناد و املاک اخذ می شود مطابق تعرفه ذیل خواهد بود.

۱ - برای ثبت ملك در دفتر املاك به علاوه مخارج مقدماتی که در فصل اول باب دوم مذکور است ۱۰٪

۲ - برای ثبت اسناد راجعه به اموال غیر منقوله ۱٪

۳ - برای ثبت اسناد راجعه به اموال منقوله ۱٪

۴ - برای ثبت اسناد راجعه به منافع اموال منقوله و غیر منقوله ۱٪

و اجیر نامه از هر قبیل ۱٪

در این مورد حق ثبت برای تمام مدت اخذ خواهد شد.

۵ - برای ثبت اسناد راجعه به نقل و انتقالاتی که خارج از عنوانات فوق بوده و ممکن است تقویم شود ۱٪

۶ - برای ثبت اسنادی که تعیین قیمت آنها ممکن نباشد برای هر سند ۱ تومان

۷ - ثبت اسناد و نوشتجات تجارتنی از هر قبیل غیر از شرکت نامه و بروات و حوالجات:

۱٪

۸ - برای ثبت بروات و حوالجات تجارتنی از هر صد تومان يك قران کسور صد تومان بمنزله صد تومان میباشد.

۹ - حق ثبت امتیاز نامه هائیکه از طرف دولت اعطا میشود ۱۰۰ تومان

۱۰ - حق ثبت اجاره نامه های متعلقه به معادن و حمل و نقل از راه خشکی یا دریا و هر اجاره نامچه دیگر از این قبیل:

۱۰٪

۱۱ - ثبت فرامین متعلقه به امتیازات دولتی از قبیل لقب و نشان ۱۰ تومان

۱۲ - وقف نامه ها ۵ تومان

۱۳ - برای مخارج حرکت مباشر در خارج شهر در مورد ماده ۹۹ بغیر از کرایه حمل و نقل شبانه روزی يك تومان

در داخل شهر فقط مخارج حرکت تأدیبه خواهد شد.

۱۴ - مخارج حرکت در مورد ثبت املاک علاوه بر مخارج حمل و نقل که بمعهده تقاضا کننده است برای مدیر ثبت اسناد و املاک شبانه روزی ۲۰ قران برای معاون و یا کسان دیگر

۱۵ قران

۱۵ - حق الودیعه اسناد و اوراق بهر بسته مهوره ماهی ۲ قران

حق الودیعه شش ماهه قبلا اخذ خواهد شد.

۱۶ - دادن سواد مصدق از اسناد ثبت شده برای هر صفحه که نمونه آن را وزارت

- عدلیه معین می نماید ۵ قران کسر صفحه يك صفحه تمام محسوب خواهد شد .
- ۱۷ - حق الاجراء اسناد لازم الاجراء پس از اجراء ۵۰٪
- ۱۸ - سواد مصدق امتیاز نامه و اجاره نامه معادن و حمل و نقل از راه خشکی یا دریا و شرکت نامه چهار برابر سواد های دیگر .
- ۱۹ - برای تصدیق صحت هر امضا ۱ قران
- ۲۰ - برای اسناد و نوشتجاتی که داخل هیچیک از عنوانات فوق نمی شود ۵۰٪
- ماده ۱۳۵ - سواد هائیکه از طرف محاکم و مدعیان عمومی و مستنطقین تقاضا میشود از حقوق دولتی معاف بود ولی در صورتیکه سواد های مزبوره را بدون علت و سبب تقاضا کرده باشند علاوه بر مجازات اداری دو برابر حق معمولی از تقاضا کننده اخذ خواهد شد
- ماده ۱۳۶ - در موقع اخذ حقوق مبلغ های کمتر از يك صد دينار يك صد دينار محسوب خواهد شد.

قانون موقت

راجع باشخصی که مال غیر را انتقال میدهند و یا تملك میکنند

و مجازات آنها

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ دوم جوزا ۱۳۰۲ شمسی

- ماده اول - اگر کسی اقرار نمود و یا محقق شد که مال شخص ثالثی را (☆) بدون مجوز قانونی بنحوی از انحاء عیناً و یا منفعة نقل بغیر نموده و بتصرف او داده است توقیف و حبس خواهد شد تا اینکه عین و یا عوض مال و همچنین خسارات وارده بر مالک و مشتری را رد نماید .
- ماده دوم - اگر کسی اقرار نمود و یا محقق شد که مال ثالثی را با علم به مستحق للغير بودن آن (☆) بدون مجوز قانونی بنحوی از انحاء تملك کرده و بتصرف خود در آورده است توقیف و حبس خواهد شد تا عین مال یا عوض آنرا با خسارات وارده بر مالک رد نماید .
- ماده سوم - در مورد دو ماده فوق مزور جزاء تعقیب و بمجازاتی که کمتر از يك سال حبس و یا کمتر از هفتار تازیانه باشد محکوم خواهد شد .

(*) جماعه « بدون مجوز قانونی » بر حسب تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه در تاریخ ۱۲ جوزا ۱۳۰۲ در مواد اول و دویم اضافه شده است .

☆ قانون موقت

راجع به تقسیم محاکم ابتدائی بدرجات مختلفه و تشکیل

صلحیه های با صلاحیت نامحدود

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۳ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

- ماده اول - وزارت عدلیه محاکم ابتدائی مملکت را از حیث امور راجعه بآنها وقت و کثرت دعاوی بسه درجه تقسیم خواهد نمود .
- ماده دوم - تشکیل محاکم صالح درجه اول با صلاحیت نامحدود که بموجب ماده هفتم قانون استخدام محاکم عدلیه پیش بینی شده است با رعایت احتیاجات محلی بنظر وزارت عدلیه خواهد بود .
- ماده سوم - محاکم صلح با صلاحیت نامحدود به علاوه همه اختیاراتی که مطابق قانون موقت اصول محاکمات حقوقی و یاجزائی برای محاکم صلح مقرر است همان حدود صلاحیت را در امور حقوقی و جزائی و تجارتي خواهند داشت که بموجب قانون مزبور فوق برای محاکم ابتدائی مقرر شده است .
- ماده چهارم - استیناف احکام صادره از محاکم صلح با صلاحیت نامحدود در صورتیکه میزان مدعا به آن بیش از چهار صد تومان نباشد و یا راجع بامور جزائی و یا تجارتي باشد که قانوناً رسیدگی بآنها داخل در صلاحیت محاکم صلح است با رعایت قواعد اصول محاکمات حقوقی و یا جزاء و تجارت به نزدیکترین محکمه ابتدائی رجوع خواهد شد استیناف احکامی که مدعا به آن بیش از چهار صد تومان باشد و یا راجع بامور جزائی و یا تجارتي باشد که داخل در صلاحیت محکمه جنحه و یا تجارت است با رعایت قواعد اصول محاکمات حقوقی یا جزا و یا تجارت بمحکمه استینافی رجوع خواهد شد که محکمه صلح با صلاحیت نامحدود در حوزه آن واقع شده است .

☆☆ قانون موقت

تصرفات در قانون اصول محاکمات حقوقی راجع به محاکم صلحیه

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحد - مواد قانون اصول محاکمات راجع بمحاکم صلحیه بطریق ذیل اصلاح میشود .

☆ این قانون بموجب قانون ۲۵ شهریور ماه ۱۳۱۸ نسخ شده است .

☆☆ این قانون بموجب قانون ۲۵ شهریور ماه ۱۳۱۸ نسخ شده است .

۱ - ماده ۸ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میگردد .

ماده ۸ - امور راجعه بمحاکم صلاحیه از قرار ذیل است .

اولا - دعاوی راجعه به اموال اعم از منقول و غیر منقول و دیون و منافع در صورتیکه مدعا به بیش از چهار صد تومان نباشد و هر گاه محدود به زمان معین نباشد یا مدت آن طولانی باشد باید قیمت ده سال آن را میزان قرار داد .

ثانیاً - دعاوی ضرر و خسارات ناشی از امتیازات از قبیل حق الطبع و حق التصنیف و امثال و غیر آن دعاوی حقوقی ناشیه از امور جزائی در صورتیکه در هر يك از این دو مورد مدعا به بیش از چهار صد تومان نباشد .

ثالثاً - مطالبه تخلیه يد از اعیان مرهونه و مستأجره و امثال آن در صورتیکه منافع یکساله اعیان مذکوره بیش از چهار صد تومان نبوده و اصل مالکیت محل نزاع نباشد و در صورتیکه نزاع در اصل مالکیت باشد حد نصاب صلاحیه (چهار صد تومان معتبر است) .

رابعاً - کلیه دعاوی راجعه بحقوق مالی مثل حق العبور و حق المجرا و حق المرتع و دعاوی ممانعت از حق کسی در ملك دیگری یا مزاحمت کسی از تصرف مالك در خودش و دعاوی راجعه بحقوق غیر مالی مثل حق الحضانه و حق الولایه و حق الوصایه و غیر آن خامساً - دعاوی تصرف عدوانی در غیر منقول تا هر مقدار باشد .

سادساً - دعاوی راجعه باشیائیکه قیمت معینی ندارد مثل اعیان اوراق و اسناد و فرامین و نشانهای دولتی ولیکن دارای نوعی از اعتبار و متعلق اغراض و مقاصد است .

سابعاً - مطالبه وفاء بشروط و عهدیکه در ضمن معاملات واقع میشود یا در معامله بنا بر آن بوده از قبیل دادن قباله و سند معامله یا معتبر کردن آن اعم از اینکه متعاملین قبل از معامله تفصیلاً تبنائی بر آن نموده باشند یا عادتاً مبنای معاملات بر آن باشد .

ثامناً - خواهش تأمین و حفظ دلائل و امارات مدعا به هر چه و هر مبلغ باشد .

تاسعاً - تقاضای اصلاح در هر دعوائی و تا هر مقداری که مدعا به باشد .

عاشرأ - رسیدگی در دعاوی تا هر میزان در صورتی که طرفین دعوی بمحاکمه صلاحیه تراضی نمایند .

۲ - ماده ۱۴ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود .

ماده ۱۴ - هر دعوائیکه در اثنای رسیدگی بدعوی اصلی اقامه شود اعم از اینکه از طرف مدعی باشد یا مدعی علیه بعنوان دعوی متقابل یا شخص ثالث و یا دعوی اصلی از يك منشأ ناشی شده یا مربوط بآن باشد راجع بهمان صلاحیه است که دعوی اصلی در آنجا اقامه شده است لیکن اگر فصل دعوی اصلی متوقف بر دعوی طاری باشد که از حیث مبلغ خارج از وظیفه صلاحیه است با دعوی اصلی بمحکمه ابتدائی ارجاع میشود دعوی متقابل بموجب

عرضحال جدا گانه اقامه میشود لیکن دعوای ناقصه و نهائز و هر عنوانی که دفاع محسوب شود محتاج بمرضحال جدا گانه نیست .

۳ - ماده ۲۲ بطریق ذیل اصلاح میشود .

ماده ۲۲ - مقدار مدعا به مبلغی است که در عرضحال صریحاً قید شده است اجرت المثل و خساراتیکه بعد از تقدیم عرضحال بمدعی به تعلق میگیرد ممکن است علاوه شود ولو اینکه مجموعاً زیاده برحد نصاب صلاحیه شود مواردیکه تعیین مقدار مدعا به یا قیمت آن در ابتدای دعوی ممکن نیست داخل در صلاحیت صلاحیه است مگر اینکه زیاده بودن آن برحد نصاب صلاحیه اجمالاً معلوم باشد .

۴ - ماده ۲۷ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود .

ماده ۲۷ - موعد مقرر برای حضور مدعی علیه در محکمه نباید از تاریخ ابلاغ احضارنامه بمدعی علیه کمتر از يك روز باشد مگر در موارد فوری و نیز برای هر چهار فرسخ مسافت از اقامتگاه مدعی علیه تا محکمه يك روز علاوه میشود .

۵ - ماده ۴۰ و ۴۱ بطریق ذیل اصلاح میشود .

ماده ۴۰ - دعوی تصرف عدوانی از کسی مسموع است که قبلاً خود یا قائم مقام قانونی او متصرف بوده و عدواناً از تصرف او خارج کرده باشند مشروط براینکه بیش از یکسال از تاریخ تصرف عدوانی او نگذشته باشد .

ماده ۴۱ - در مورد دعوی تصرف عدوانی محکمه صالح داخل رسیدگی در نحوه تصرف مدعی و اسناد راجعه بآن نمیشود و فقط در باب تصرف عدوانی تحقیقات نموده مال غیر منقول را بتصرف متصرف اول میدهد و بعد از ختم دعوی تصرف عدوانی محکوم علیه اگر در نحوه تصرف ادعا داشته باشد در صورتیکه میزان مدعا به خارج از صلاحیت صلاحیه نیست در صلاحیه اقامه دعوی میکنند والا بمحکمه صالحه رجوع مینمایند .

۶ - ماده ذیل در تحت نمره ۴۱ مکرر بعد از ماده ۴۱ اضافه میشود .

ماده ۴۱ - مکرر در مورد دعاوی مذکوره در فقره ششم ماده ۸ هر گاه مدعی علیه محکوم به رد عین مدعا به گردید و عین محکوم به را رد نمود مشارالیه بتأدیه ضرر و خساراتیکه از عدم رد عین محکوم به وارد و بتصدیق اهل خیره معین میگردد محکوم خواهد شد .

۷ - ماده ۴۴ - بطریق ذیل اصلاح میشود .

ماده ۴۴ - رسیدگی که موافق ماده قبل توقیف شده مجدداً شروع نمی شود مگر بخواهش یکی از اصحاب دعوی یا قائم مقام آنها که صلاحیت محاکمه داشته باشد .

۸ - ماده ذیل در تحت نمره ۴۵ مکرر بعد از ماده ۴۵ اضافه میشود .

ماده ۴۵ مکرر - مدعی یا مدعی علیه حق تقاضای شخص ثالث دارد و همچنین شخص

ثالث میتواند وارد دعوی شود (رجوع به مواد ۱۸۸ الی ۲۰۰) ۹ - در ماده ۴۶ پس از عبارت (در حین رسیدگی) عبارت (و یا تشخیص صلاحیت خود) اضافه میشود.

۱۰ ماده ۵۹ - نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.
ماده ۵۹ - در مواردیکه تحقیق محلی و استطلاع از مطلعین و استعلام از اهمل خبره یا استفاده از دلایل که در نزد طرف یا غیر است اقتضا دارد و یا مستند دعوی دفاتر تجارتي و امثال آن است اشخاصی که ظنن هستند بر اینکه استفاده از دلایل فوق الذکر بعدها متعذر یا متعسر خواهد شد میتوانند از محکمه خواهش تأمین آنها را بنمایند و مقصود از تأمین در این موارد فقط ملاحظه و صورت ثبت برداشتن این گونه دلایل است.

۱۱ ماده ۸۲ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۸۲ - اگر ادعای جعلیت نسبت با سند کتبی که برای صدور حکم اهمیت دارد اقه شود محکمه بدو بطرفی که آن اسناد را ابراز کرده تکلیف میکند که آنها را پس بگیرد هر گاه صاحب اسناد باین تکلیف راضی نشد امین صلح بطرفی که ادعای جعلیت اسناد را کرده است عاقبت و خیم آن دعوی را در صورت عدم ثبوت خاطر نشان میکند اگر با وجود آن مدعی جعلیت در ادعای خود ثابت و مصر باشد هر گاه جاعل را معین کرده امر بمحکمه جزا احاله میشود (رجوع بمواد محاکم ابتدائی در باب جعلیت) والا امین صلح بدعوی جعلیت رسیدگی کرده حکم میدهد در موردیکه محکمه صلح حکم بجعلیت سندی میدهد باید سند را با سواد حکم خود نزد مدعی العموم محکمه ابتدائی که در حوزه آن واقع است بفرستد.

۱۲ - ماده ۸۳ نسخ میشود.
۱۳ - ماده ۹۲ بطریق ذیل اصلاح میشود.

ماده ۹۲ - هر گاه محکوم علیه از حکم امین صلح استیناف بدهد در صورتیکه اقامتگاه دائمی یا اموال غیر منقول ندارد محکمه صلح میتواند بتقاضای محکوم له محکوم به را تأمین نماید و این در صورتی است که مدعی به قبلا تأمین نشده باشد.

۱۴ - ماده ۹۸ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۹۸ - هر گاه محکمه در ضمن حکم قرار تادیه محکوم به را با قسط داده و محکوم علیه در سر وعده قسط را ادا نکرد محکمه صلح بتقاضای محکوم له حکم تادیه بلا تاخیر تمام محکوم به را میدهد.

۱۵ - فقره ۷ ماده ۱۰۴ بطریق ذیل اصلاح میشود.
۷ - امضاء فقیه یا امین صلح.

۱۶ - ماده ۱۰۵ بطریق ذیل اصلاح میشود.

ماده ۱۰۵ - هر گاه مدعی علیه بعد از دو مرتبه احضار در محکمه صلحیه حاضر نشده و توضیحات کتبی هم موافق ماده ۱۰۶ نفرستاده حا کم صلح بخواهش مدعی شروع برسیدگی نموده بعد از تحقیقات حکم غیابی میدهد و هر گاه مدعی در جلسه محاکمه حاضر نشد بمحکمه هم اطلاع نداد که در غیاب او رسیدگی نماید حا کم صلح رسیدگی را موقوف میدارد ولی مدعی میتواند تجدید رسیدگی و محاکمه را تقاضا نماید و باید بهمان محکمه عرضحال مجدد بدهد در صورت عدم تعقیب مدعی بتقاضای مدعی علیه محکمه عرضحال مدعی را ابطال کرده حکم خسارتی را که بمدعی علیه از احضار او وارد شده است میدهد.

۱۷ - ماده ۱۱۰ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۱۱۰ - سواد حکم غیابی بمحکوم علیه غایب باید ابلاغ شود و در ظرف هشت روز از روز رؤیت حکم محکوم علیه غایب حق دارد اعتراض نموده تجدید رسیدگی را بخواهد و هر گاه در مدت مقرر اعتراض نکرد حکم حا کم صلح بموقع اجرا گذاشته خواهد شد و غایب همیشه بر حجت خود باقی میماند ولی احکام غیابی امین صلح بعد از انقضای مدت اعتراض قابل استیناف است و بعد از انقضای مدت استیناف و تمیز بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

۱۸ - ماده ۱۱۵ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۱۱۵ - احکام امنای صلحیه را در صورتیکه مبلغ مدعی به بیش از سی و پنج تومان بوده باشد یا آنکه قیمة مدعی به معلوم نباشد میتوان در محکمه ابتدائی حقوق استیناف نمود و مدت استیناف در احکام حضوری از تاریخ اعلام حکم و در احکام غیابی از تاریخ انقضای مدت اعتراض بیست و یک روز است بعد از انقضای مدت مز بوره حکم امین صلح قطعی میشود.

۱۹ - ماده ۱۱۹ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۱۱۹ - قرار هائی را که امین صلح میدهد فقط با حکم می توان استیناف نمود مگر قرار عدم صلاحیت.

۲۰ - ماده ۱۲۰ نسخ میشود.
۲۱ - ماده ۱۲۱ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۱۲۱ - در مورد ماده ۱۱۸ و ۱۱۹ شکایت باید در ظرف یک هفته از تاریخ اقدامی که باعث شکایت یا ابلاغ قرار است عمل آید مگر شکایت از تعطیل و تمویق که مدت ندارد و در هر وقت قابل استماع است.

۲۲ - ماده ۱۲۴ بطریق ذیل اصلاح میشود.
ماده ۱۲۴ - مستأنف علیه میتواند تا روزیکه برای محاکمه معین شده است توضیحات کتبی خود را بمحکمه ابتدائی بدهد طرفین حق دارند اسقاط حضور خود را بنمایند و در صورتی که محکمه محاکمه را تمام دانست میتواند حکم بدهد و آن حکم حضوری خواهد بود.

۲۳ - ماده ۱۳۶ بطریق ذیل اصلاح میشود .

ماده ۱۳۶ - همینکه امین صالح اظهارات مدعی یا مدعی علیه را صحیح دانست رضایت خود را در ورقه رد یا در صورت مجلس قید و امضاء کرده عرضحال عارض را با منضمات آن نزد نزدیکترین محکمه صالح برای رسیدگی میفرستد و هر گاه صلاحیه دیگر نباشد یکی از اعضاء ابتدائی کار امین صالح را انجام میدهد .

* قانون موقت

راجع بتصرفات در قانون اصول محاکمات حقوقی

مصوب کمیسیون قوانین عدلیه مورخ ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - در مواد مفصله ذیل اصول محاکمات حقوقی تغییرات مشروحه آتیـه داده میشود .

۱ - ماده ذیل بعد از ماده (۱۴۵) در تحت نمره ۱۴۵ مکرر برقرار می گردد .

ماده ۱۴۵ مکرر - امور عرفیه که قطع و فصل دعاوی ناشی از آن مخصوص محاکم عدلیه است اموری است که برحسب قواعد معموله و با قوانین موضوعه مملکتی راجع به سیاست یا اقتصاد یا تنظیمات اجتماعی در تمام یا قسمتی از مملکت مقرر است ارجبیل دعاوی مفصله ذیل دعاوی ناشیه از مطبوعات و محاکمات عدلیه و اجراء احکام و دعاوی که ناشی از تخلف از قواعد و یا قوانین مزبوره فوق میشود و دعاوی ناشیه از امتیازات و تعهدات دولت مطلقاً اعم از اینکه این دعاوی بین اشخاص باشد و یا بین دولت و اشخاص - و دعاوی ناشیه از اسناد رسمی دوایر دولتی و اسفادی که در ثبت اسناد ثبت شده است و دعاوی جعل و تزویر نسبت باسناد و نوشتجات .

۲ - ماده ۱۴۸ بطریق ذیل اصلاح میشود .

ماده ۱۴۸ - بعد از قرار محاکمه رجوع بماده ۲۴۲ مکرر و بعد ها در غیر موارد مذکوره در ماده (۱۴۵) (۱۴۶) در امور مشترک که اگر متداعیین تراضی برسیدگی محاکم عدلیه نمایند محکمه رسیدگی خواهد کرد والا بمحضر شرع ارجاع خواهد نمود .

۳ - ماده ذیل در تحت عنوان ماده ۱۵۶ مکرر بعد از ماده ۱۵۶ اضافه میشود .

ماده ۱۵۶ مکرر - دعاوی راجعه بتر که متوفی در صورتی که دعوی مابین وراث باشد و یا از طرف اشخاصی اقامه شود که خود را ذیحق در تمام یا قسمتی از ترکه میدانند و یا

* این قانون بموجب قانون ۲۵ شهریور ماه ۱۳۱۸ نسخ شده است .

راجع بوصایای متوفی باشد در محل اقامتگاه دائمی متوفی اقامه میشود - و دعاوی راجعه بشرکت مادام که شرکت باقی است در هر کز حقوقی و یا مرکز عملیات شرکت اقامه میشود و هر گاه دعوی راجع بشعبه از شعب شرکت باشد ممکن است در محکمه که شعبه در حوزه آن واقع است رسیدگی شود - دعاوی افلاس در محکمه اقامتگاه مدعی افلاس و دعاوی حق الوکاله و مخارج و خسارت محاکمه در محکمه که اصل دعوی بدایتاً در آنجا رسیدگی شده است اقامه میشود .

۴ - ماده ۱۵۹ نسخ و بجای آن ماده ذیل برقرار می شود .
ماده ۱۵۹ - هر دعوائی که در اثنای رسیدگی بدعوی اصلی اقامه شود و با دعوی اصلی از یک منشأ ناشی شده و مربوط به آن باشد اعم از اینکه از طرف مدعی باشد یا بعنوان دعوی متقابل از طرف مدعی علیه و یا از طرف شخص ثالثی راجع به محکمه ایست که دعوی اصلی در آنجا اقامه شده است مگر اینکه خارج از صلاحیت ذاتی آن محکمه باشد .

۵ - ماده ۱۶۲ و ۱۶۳ و ۱۶۴ نسخ و بجای آن مواد ذیل برقرار می شود .
ماده ۱۶۲ - هر محکمه باید خودش معین کند دعوائی که در محکمه اقامه شده است بان محکمه راجع است یا نه و نباید از محکمه دیگر در آن باب تعلیمات بخواهد و هر گاه از طرف احد متداعیین نسبت بصلاحیت محکمه اعتراض بشود موافق مواد راجعه بایرادات رفتار خواهد شد (رجوع به مواد ۳۶۲ و ما بعد)

ماده ۱۶۳ - هر گاه در موضوع يك دعوی دو محکمه در باره خود هر دو اثبات یا نفی صلاحیت نمودند اختلاف در صلاحیت متحقق میشود - در صورتیکه طرفین اختلاف دو محکمه ابتدائی باشند که در يك حوزه استینافی واقعند حل اختلاف راجع بآن محکمه استیناف است و هر گاه در يك حوزه استینافیه نباشند تسویه اختلاف راجع بدیوان تمیز خواهد بود .

ماده ۱۶۴ - هر يك از متداعیین که حل اختلاف را بخواهند باید تقاضانامه خود را در دو نسخه بمحکمه استیناف و در صورتی که حل اختلاف باید در دیوان تمیز بعمل آید بدیوان تمیز ارسال دارند و بعد از آن بترتیبی که برای رسیدگی بقرارهای محاکم ابتدائی در محکمه استیناف مقرر است اقدام میشود - محاکمه ابتدائی موقتاً تا صدور حکم محکمه عالی باید توقیف شود .

۶ - در متن ماده ۱۶۶ عدد (۱۶۲) به عدد (۱۶۳) تبدیل میگردد .

۷ - تبصره ذیل به آخر ماده ۱۷۹ اضافه می شود .

تبصره ۵ - هر گاه موکل در وکالت نامه تصریح نماید باینکه اقرار و کیل برعلیه او بمنزله اقرار خود موکل است فیها والا محکمه لدی الاقتضاء خود موکل را احضار خواهد کرد .

۸ - ماده ۱۸۴ ضمیمه ماده ۱۸۳ شده و ماده ذیل در تحت نمره ۱۸۴ بعد از ماده (۱۸۳) اضافه میشود .

ماده ۱۸۴ - و کیلی که در وکالت نامه حق تقدیم عرض حال بمحکمه عالی تر باو داده شده هر گاه پس از صدور رأی و یا در موقع ابلاغ استعفا کند و از رؤیت امتناع نماید مؤثر در امر ابلاغ نیست و ابتدای مدت استیناف یا تمیز از روز ابلاغ حکم بو کیل معتبر است و هر گاه از این جهت خسارتی بموکل وارد نماید و کیل مسئول خواهد بود.
۹ - ماده ذیل در تحت نمره ۱۸۴ مکرر بعد از ماده ۱۸۴ اضافه میشود.

ماده ۱۸۴ مکرر - و کلاهی متداعیین نمی توانند متراضیاً جلسه رسیدگی را که از طرف محکمه معین شده است تاخیر اندازند مگر اینکه در اینموضوع اختیار کتبی از موکلین خود به محکمه تقدیم دارند.

۱۰ - ماده (۱۹۱) نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۱۹۱ - عرضحال باید دارای منضمات ذیل باشد - ۱ - تمام ادله مثبتة دعوی از اسناد و احکام و صورت شهود و مطلعین و قرائن محلی و غیرها با قید اینکه ادله مثبتة منحصر بهمین است ۲ - هر گاه اسناد در زبان غیر فارسی نوشته شده باشد ترجمه اسناد مزبوره بزبان فارسی ۳ - وکالت نامه و کیل هر گاه و کیل عرضحال بدهد.

عرضحال باید در دو نسخه باشد و اسناد و ادله مثبتة هم اگر مدعی اصل آنها را بمحکمه میدهد باید يك سواد مصدق از آنها نیز به عرضحال منضم نماید و اگر اصل اسناد را بمحکمه نمیدهد باید دو سواد ضمیمه عرضحال نماید.

۱۱ - فصل پنجم از باب دوم اصول محاکمات حقوقی بطریق ذیل اصلاح میشود.

فصل پنجم

در اقدامات محکمه قبل از رسیدگی بدعوی

مبحث اول

ابلاغ عرضحال بمدعی علیه

ماده ۳۰۰ - رئیس محکمه در روی عرضحال که قبول شده اسم عضوی را که مقدمات کار در تحت نظر او باید تهیه شود معین مینماید و بدفتر محکمه امر میدهد که عرضحال را بمدعی علیه ابلاغ کند.

ماده ۳۰۱ - ابلاغ نامه ماده قبل در دو نسخه نوشته شده و نسخه ثانی عرضحال بمدعی

با منضماتش بان ضمیمه میشود ابلاغ نامه باید حاوی نکات و مشروحات ذیل باشد.

(۱) تاریخ ابلاغ نامه (۲) اسم و شهرت و محل اقامت مدعی و مدعی علیه (۳) اسم مامور ابلاغ (۴) تعیین شعبه محکمه که رسیدگی خواهد کرد (۵) موعد جواب کتبی (۶) نتیجه عدم ارسال جواب در موعد.

هر گاه در ابلاغ نامه رعایت نکات مفصله نشده باشد ابلاغ نامه باطل است و حکم بطلان باید از محکمه که ابلاغ نامه فرستاده است داده شود.

ماده ۳۰۲ - ابلاغ نامه با نسخه ثانی عرضحال و منضمات بمدعی علیه در محلی که بمدعی نشان داده است ابلاغ میشود اقدام بصدور ابلاغ باید منتهی در ظرف سه روز از طرف دفتر بعمل آید.

ماده ۳۰۳ - ابلاغ نامه بتوسط مامور ابلاغ و احضار ابلاغ میشود اگر مدعی علیه در حوزه محکمه دیگری اقامت دارد توسط آن محکمه ابلاغ میشود و اگر در جایی اقامت دارد که محکمه نیست توسط اداره نظمیة و اگر نباشد توسط حکومت ابلاغ خواهد شد هر گاه مدعی علیه در خارجه باشد ابلاغ نامه بتوسط وزارت خارجه تبلیغ میشود.

ماده ۳۰۴ - ابلاغ نامه با منضمات آن بخود مدعی علیه ابلاغ میشود و هر گاه مامور نتواند بشخص او برساند بیکی از اهل خانه یا کسان او که متصدی امور او هستند تبلیغ میشود و اگر اشخاص مذکور نباشند یا نخواهند رسید بدهند مامور ابلاغ در شهر یا اداره نظمیة یا کمیسری و در ده بکدخدای تسلیم کرده در نسخه ثانی ابلاغ نامه رسید می گیرد و در اینصورت مامورین مذکور مکلف هستند که عرضحال و منضمات آنرا بمدعی علیه رسانیده رسید بگیرند و الا مسئول خساراتی خواهند بود که ممکن است از صدور حکم غیابی و غیره بمدعی علیه وارد شود.

ماده ۳۰۵ - در حین ابلاغ مامور تاریخ تبلیغ را در نسخه ابلاغنامه که تسلیم میکند قید می نماید و رسیدی که در نسخه ثانی گرفته می شود باید مورخ باشد هر گاه گیرنده ابلاغنامه نخواهد یا نتواند رسید بدهد مامور این نکته را در نسخه ثانی با جهت آن یاد داشت می کند.

ماده ۳۰۶ - مأمور ابلاغ در مواقع لازمه دو نفر شاهد از اهل محل یا از اداره نظمیة با خود همراه بر میدارد که در صورت امتناع مدعی علیه از قبول ابلاغ نامه از مراتب مطلع و شاهد باشند و این نکته در نسخه ثانی ابلاغنامه قید و با مضای شهود میرسد.
ماده ۳۰۷ - نسخ میشود.

ماده ۳۰۸ - در دعاوی راجعه به شرکتهای مطلقاً ابلاغنامه بمدیر یا مباشر امور شرکت تسلیم میشود و همچنین در دعاوی راجعه بورشکسته یک نسخه ابلاغنامه بکسی داده میشود که

بحکم محکمه مأمور اداره کردن امور مفاس است و نسخه دیگر بخود مفاس و در نسخه ثالث و رابع رسید گرفته میشود.

ماده ۴۰۹ - در صورتی که مدعی علیه یکی از ادارات رسمی باشد ابلاغ بر رئیس آن اداره میشود.

ماده ۴۱۰ - نسخ میشود.

ماده ۴۱۱ - مأمور ابلاغ در موارد ذیل نمی تواند ابلاغ نماید (۱) باشخصیکه اسلاف یا اعقاب او هستند (۲) به برادر و خواهر و برادر زاده و خواهر زاده و غیره تا اقربای درجه سوم (۳) بعیال و اقربای عیال خود تا درجه سوم (۴) به مخدوم و خدمه خود (۵) در مظان تهمت.

ماده ۴۱۲ - نسخ میشود.

ماده ۴۱۳ - در صورتیکه ابلاغنامه موافق مقررات این فصل ترتیب یا تبلیغ نشود بحکم محکمه که آنرا فرستاده است از درجه اعتبار ساقط میشود.

ماده ۴۱۴ - در صورتیکه مدعی نتواند محل اقامت مدعی علیه را معین کند عرضحال و خلاصه ضمائم آن در مطبوعات اعلان میشود.

ماده ۴۱۵ - نسخ میشود.

ماده ۴۱۶ - ابلاغ در مطبوعات سه دفعه متوالی باید اعلان شود مقصود از مطبوعات روزنامه های رسمی یا نیم رسمی یای تخت و ولایات است و همچنین بعضی از روزنامه هائیکه در زبان خارجه طبع میشود ولی بمیل مدعی اعلان در سایر جرائد هم که زیاد منتشر میشود جایز است جز آنکه مخارج اعلان در روزنامه جات غیر رسمی جزو خسارت مدعی در صورتیکه ذبحق شود محسوب نخواهد شد.

مبحث دویم

موعد وصول جواب مدعی علیه بمحکمه

ماده ۴۱۷ - موعدی که محکمه برای وصول جواب مدعی علیه معین میکند از این قرار است.

(۱) هر گاه مدعی علیه در ایران اقامت داشته باشد دو هفته (۲) هر گاه در خارجه اقامت داشته باشد برای ممالک دول هم جوار دو ماه و ممالک دول غیر هم جوار سه ماه و برای ممالک بعیده مثل امریکا و اقصای شرق و غیره چهار ماه (۳) اگر محل اقامت مدعی علیه معین نباشد چهار ماه.

ماده ۴۱۸ - مواعد مفصله در فقره اول و دوم ماده قبل از روز وصول ابلاغ نامه بمدعی علیه محسوب میشود و برای اشخاصی که در ایران هستند به هر چهار فرسخ مسافت

اقامت گاه مدعی علیه تا مقر محکمه يك روز اضافه میشود موعد مذکور در فقره سوم از روز طبع آخرین اعلان در مطبوعات محسوب است.

ماده ۴۱۹ - مدعی علیه در جواب خود میتواند محل اقامت خود را غیر از آنکه مدعی تشخیص داده معین کند و مدعی علیه که محل اقامت او معین نشده و بواسطه مطبوعات به او اعلان میشود میتواند عوض جواب تعیین محل اقامت خود را بنماید که عرضحال و منضمات آن حسب المقرر در آن جا ابلاغ شود هر گاه مدعی بعد از اعلان در مطبوعات از محل اقامت مدعی علیه مطلع شد میتواند تقاضای ارسال ابلاغ نامه موافق فقره اول و دوم ماده ۲۱۷ بنماید.

مبحث سوم

مقدمات کتبی دعوی

ماده ۴۲۱ - کلیه نوشتجات راجعه بمتداعیین از محکمه بمحل اقامتی که معین کرده اند فرستاده میشود و مادام که تغییر محل اقامت خودشانرا بمحکمه اطلاع نداده اند نمی توانند بعدم اطلاع از مفاد نوشتجاتی که به اقامتگاه اولی آنان فرستاده شده معتذر بشوند.

ماده ۴۲۲ - هر گاه متداعیین یا و کلاهی آنها محل اقامت خودشان را معین نکنند کلیه نوشتجات راجعه بآنان در دفتر خانه محکمه میماند و متداعیین نمیتوانند بعدم اطلاع از مفاد آن نوشتجات معتذر شوند.

ماده ۴۲۳ - در موعدیکه محکمه برای وصول جواب مدعی علیه معین کرده باید مدعی علیه جواب کتبی بادعای مدعی بفرستد و در صورتی که ادعاء و دلائل او را قبول ندارد اوضاع و احوال و دلائلی را که دارد کتباً تصریح کند مدعی علیه در باب تقدیم اسناد و ادله خود باید موافق مواد (۱۹۱) و (۱۹۲) رفتار نماید.

ماده ۴۲۴ - بعد از وصول جواب مدعی علیه سواد آن با منضمات در ظرف سه روز بمدعی ارسال و مطالبه جواب میشود و برای این ابلاغ نیز مقررات ابلاغ بمدعی علیه از هرجهت منظور است الا اینکه مهلت جواب در این مورد يك هفته است.

ماده ۴۲۵ - جواب مدعی پس از وصول برای مدعی علیه ارسال میشود که اگر جوابی دارد در ظرف يك هفته ارسال دارد و در این موقع رئیس محکمه روز جلسه رسیدگی را نیز تعیین کرده متداعیین را برای آنروز احضار می کند مگر در موارد ذیل (۱) مدعی عرضحال خود را استرداد و ترك دعوا کرده باشد (۲) مدعی علیه کاملاً و صریحاً بدعوای مدعی تسلیم

شده باشد (۳) در صورت اصلاح طرفین که اصلاح نامه معتبر بمحکمه رسیده باشد (۴) در صورتی که طرفین حق حضور خود را اسقاط کرده باشند و محکمه باستیضاح محتاج نباشد.
ماده ۴۳۶ - در ضمن لوایح کتبی که مدعی و مدعی علیه مبادله میکنند مشارالیهما باید نسبت بصلاحت محکمه و سایر ایرادات و دعوی جعل اسناد و معاينه محلی و تحقیق اهل خبره و عملیات دیگر که قبل از محاکمه یا در حین محاکمه ممکن است بعمل آید هر اظهاری دارند بنمایند.

ماده ۴۳۷ - قواعد احضار مانند قواعد ابلاغ است.

ماده ۴۳۸ - اسامی اشخاصی که احضار میشوند اعلان شده در اطاق انتظار محکمه بدیوار نصب میشود و این اعلان تا روزی که برای حضور احضار شونده در محکمه مقرر است باید در اطاق مذکور بماند.

ماده ۴۳۹ - همین که کاری بجلسه رسیدگی محول شد در دفتری که نوبت رسیدگی کارها را معین میکنند ثبت می نماید.

۱۴ - مبحث اول فصل ششم از باب دوم اصول محاکمات حقوقی بطریق ذیل اصلاح می شود.

فصل ششم

در رسیدگی بدعوا و دعوی متقابل و عقیده مدعی العموم

مبحث اول

در رسیدگی بدعوی

ماده ۴۳۰ - قرائت راپورت عضو محکمه و مذاکرات طرفین در جلسه علنی محکمه بعمل می آید.

ماده ۴۳۱ - هرگاه رسیدگی علنی غیر مناسب با شئون مذهبی و یا منافسی با نظام اجتماعی (مخل امنیت و آسایش عمومی) و یا مضر با اخلاق حسنه باشد محکمه بصوابدید خود و تصدیق مدعی العموم میتواند مشاوره نموده قرار جلسه غیر علنی را بدهد. این قرار در دفتر محکمه ثبت و علایقه اعلان می شود و نیز در غیر موارد مزبوره فوق محکمه میتواند در صورت تقاضای کتبی متداعیین قرار محاکمه غیر علنی را بدهد.

ماده ۴۳۲ - عضو محکمه که مقدمات دعوی تحت نظر او تهیه شده راپورتی از قضیه

ترتیب میدهد و در صورتی که اظهارات طرفین محتاج به توضیح و تکمیل باشد موارد حاجت را یادداشت مینماید.

ماده ۴۳۳ - راپورت کار را عضو محکمه بموجب اسناد یا دلائلی که طرفین در عرضحال و جواب بر عرضحال کتباً بمحکمه تقدیم کرده اند میدهد ولی بهیچ وجه مجاز نیست اظهار عقیده نماید.

ماده ۴۳۴ - در جلسه محکمه راپورت مزبور قرائت و مذاکرات طرفین شروع میشود هرگاه يك طرف حاضر نباشد غیبت او مانع نیست که طرف دیگر توضیحات خود را بدهد.

ماده ۴۳۵ - مذاکرات طرفین توضیحاتی است که نسبت باظهارات کتبی خود میدهند یا استیضاحاتی که محکمه مینماید و در هر صورت اول مدعی بعد مدعی علیه توضیحات میدهد.

ماده ۴۳۶ - استمهال هر يك از متداعیین و تقاضای تعیین جلسه دیگر برای تکمیل ادله و اسناد در صورتی جایز است که بتوانند بر محکمه معلوم کنند که ابراز ادله و اسناد جدید تا آن زمان متعذر بوده است.

ماده ۴۳۷ - برای هر جلسه محاکمه مجلس مشتمل بر خلاصه مذاکرات جلسه مرتب شده باعضای طرفین میرسد رئیس محکمه در صورت مجلس مزبور بیانات طرفین را تلخیص کرده و بتوسط تقریر نویس نوشته میشود در موارد ذیل عین کلام متداعیین باید نوشته شود (۱) - وقتیکه بیان یکی از متداعیین مشتمل بر اقرار باشد ۲ - در موردیکه یکی از طرفین بخواهد از کلام طرف استفاده نماید (۳) در صورتیکه محکمه بجهتی درج عین عبارت را لازم بداند.

ماده ۴۳۸ - مدعی میتواند تقاضای اولی خود را که در عرضحال تصریح کرده است کم و کسر کند و نیز میتواند آنرا زیاد کند یا ماهیت ادعای خود را تغییر دهد یا تقاضائی کند که از عرضحال او مستقیماً مفهوم و حاصل نیست مشروط بر اینکه مدرک این دعوی همان مدرک ادعای اولی باشد در این صورت باید تقاضای خود را کتباً بمحکمه بدهد و مدعی علیه هرگاه برای جواب حاضر نباشد میتواند استمهال کند.

ماده ۴۳۹ - رئیس محکمه و به اجازه او اعضاء محکمه میتوانند در صورت مبهم بودن اظهارات طرفی توضیحات لازمه را خواسته تقاضای جواب صریح در رد یا قبول اوضاع و احوال دلائل و اسناد بنمایند.

ماده ۴۴۰ - در صورتیکه در يك ادعا چند تقاضا شده باشد و اختلاف آنها با یکدیگر باعث اشکال رسیدگی شود محکمه میتواند آن چند تقاضا را از هم دیگر مفروق نموده قرار بدهد که طرفین توضیحات خودشان را نسبت به تقاضائی جداگانه بدهند.

ماده ۲۴۱ - در اثنای مذاکرات شفاهی رئیس محکمه بطرفین تکلیف صالح میکند و هر گاه صالح کردند مراتب در صورت مجلس نوشته شده با مضای طرفین میرسد در صورتیکه طرفین قبول صالح نکردند محکمه مذاکرات شفاهی را تکمیل کرده بمشاوره میبرد.

ماده ۲۴۲ - در مشاوره و مذاقه در اظهارات و مستندات هر گاه محکمه نسبت به بعضی یا تمام مدعا به مشاهده اقرار کرد اخذ باقرار نموده و در موضوع اقرار دعوی را ختم شده دانسته رأی خود را صادر مینماید.

ماده ۲۴۲ مکرر - در صورتیکه محکمه مشاهده اقرار نکرد یا آنکه اقرار فقط نسبت بیک جزو از دعوی راجع بود و جزء دیگر باقی ماند محکمه نسبت بآنچه مورد اقرار واقع نشده قرار محاکمه را میدهد.

ماده ۲۴۳ - در مورد ماده قبل محکمه در ضمن قرار هر گاه موضوع دعوی از امور عرفیه و اختصاصی خود محکمه است موقع محاکمه را معین میکند و اگر از امور اختصاصی محاضر شرع است ارجاع ببدول مجتهدین می نماید و در صورتی که از امور اختصاصی نیست بطرفین اختیار تراضی محاکمه در خود محکمه یا رجوع به محضر شرع میدهد.

ماده ۲۴۳ مکرر - محکمه پس از تعیین محضر موضوع رسیدگی را بر طبق نتیجه دوسیه تحریر نموده با دوسیه تحقیقات مقدماتی به محضر میفرستد.

ماده ۲۴۴ - پس از آنکه حاکم محضر دعوی را خاتمه داد نتیجه به دوسیه ملحق و بمحکمه ارسال میشود تا محکمه بوظیفه خود اقدام نماید.

ماده ۲۴۴ مکرر - در مواردیکه محاکمه راجع به محکمه است همین که رئیس محکمه مسئله را بعد از اصغای مذاکرات و دلائل طرفین واضح و روشن دید مذاکره را ختم کرده حکم میدهد.

ماده ۲۴۵ - مدرک حکم محکمه دلائل کتبی است که طرفین به محکمه تقدیم می کنند و هم چنین دلائل شفاهی آنان که در حین مذاکره شفاهی اظهار و در صورت مجلس نوشته شده و با مضای طرفین میرسد.

۱۳ - ماده ۲۵۳ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۵۳ - علاوه بر ماده قبل در موارد مقصود ذیل قواعد محاکمه اختصاری با رعایت شود: اولاً دعاوی حاصله از معاملات و قرار داد هائیکه موضوع آن وجه یا اموال منقوله باشد و هم چنین اجاره و استیجار خاصه و انبار و دکا کین و امثال آن تانیاً ادعای خسارت وارده بر اموال منقوله یا غیر منقوله ثالثاً منازعات و اختلافات که از اجرای احکام حاصل میشود.

۱۴ ماده ۲۵۵ - نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۵۵ - در امور فوریه اگر مسافت اقامتگاه مدعی علیه از محکمه بیش از چهار فرسخ نیست رئیس می تواند روز جلسه را زودتر از موعدی که در ماده قبل مقرر شده معین نماید.

۱۵ ماده ۲۶۱ - نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۶۱ - در مواردیکه صلاحیت محکمه عدلیه برای محاکمه مجرز شده و بکطرف یا طرفین با اطلاع اهل محل متمسک شوند ولو اینکه بطور کلی ذکر کنند و اسامی مطلعین را نبرند محکمه میتواند تحقیقات محلی بعمل آورد.

۱۶ ماده ۲۷۴ - نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۷۴ - هر گاه یکی از طرفین بدفاتر و اسناد تجارتنی طرف دیگر استناد کنند دفاتر مزبوره باید در محکمه ابراز شود و در صورتیکه تسلیم دفاتر و اسناد مزبوره در محکمه ممکن نباشد محکمه عضوی را مامور مینماید که با حضور طرفین دفاتر و اسناد مزبوره را معاینه و آنچه لازم است خارج نویس نماید.

۱۷ ماده ۲۸۵ و ۲۸۶ - نسخ و بجای آن دو ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۸۵ - اسناد عادی در دو مورد اعتبار اسناد رسمی را دارد و در باره طرفین و وراثت و قائم مقام آنان معتبر است.

اولاً - اگر طرفی که سند بر علیه او اقامه شده است صدور آن را از منتسب الیه تصدیق نماید.

ثانیاً - در صورتیکه در محکمه ثابت شود که سند مزبور را طرفی که رد کرده است فی الواقع امضا و مهر نموده است.

ماده ۲۸۶ - در مقابل اسناد رسمی یا اسنادی که اعتبار اسناد رسمی را دارد هیچ نوع دفاعی مسموع نیست مگر اینکه طرف ادعای جعلیت نسبت با اسناد مزبوره بکند یا ثابت کند که اسناد مذکوره بجهتی از جهات قانونی از اعتبار افتاده است.

۱۸ - ماده ۲۸۷ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۲۸۷ - اظهار شک و تردید نسبت با اسناد عادی جایز است مگر از طرف شخصی که سند با اسم او نوشته شده و مهر و امضای منتسب باورا دارد که در اینصورت هر گاه تصدیق نکند فقط می تواند منکر سند شود یا ادعای جعلیت نماید و در صورت انکار بر مدعی است که صحت انتخاب سند را ثابت کند.

۱۹ - ماده ۳۲۱ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۲۱ - در صورتی که اهل خبره بتراضی طرفین تعیین شده باشند رد و یا تغییر آنها پذیرفته نمی شود مگر بتراضی و در صورتیکه در تعیین اهل خبره تراضی نشده باشد رد آنان در مدت سه روز از روز اعلام محکمه بمتداعیین راجع به تعیین اهل خبره باید اظهار شود مگر اینکه جهات رد بعد معلوم شود در صورت اخیر رد اشخاص خبره که معین شده اند تا قبل از صدور رأی آنها جایز است و جهات رد اهل خبره علاوه بر عدم خبریت همان جهات رد حکام است.

۳۰ - ماده ۳۳۶ و ۳۳۷ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار می شود.

ماده ۳۳۶ - هر گاه طرفی منکر خط و مهر سند شود یا در صحت و سقم سند تردید نماید یا استنکاف از جواب کند بترتیب مواد ذیل رفتار خواهد شد.

اظهار تردید یا انکار باید بعد از ارائه سند طرف مقابل تا انتهای جلسه اول محاکمه بعمل آید.

۳۱ - ماده ۳۳۸ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۳۸ - در مقابل این اظهار طرف دیگر باید در همان جلسه صریحاً اعلام نماید که آن سند را استرداد میکند یا نه هر گاه صاحب سند اعتراض نکرده و یا سند خود را استرداد نمود محکمه باسناد دیگر رجوع میکند ولی عدم اعتراض یا استرداد صاحب سند دلیل بر بطلان آن نخواهد بود هر گاه صاحب سند خود را استرداد نکرد باعتبار آن سند رسیدگی می شود.

۳۲ - ماده ۳۵۰ و ۳۵۱ نسخ و بجای آن مادتهای ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۵۰ - در موردیکه مدعی جعلیت شخص معینی را که در حال حیات است بساختن سند متهم نماید و تعقیب او ممکن باشد محکمه حقوق سند مزبور را با اوراق راجعه بمسئله جعلیت نزد مدعی عمومی میفرستد و در این صورت محکمه حقوق رسیدگی بکار را توقیف نموده منتظر ختم عمل در محکمه جزا میشود و یا بخواهش یکی از متداعیین رسیدگی بکار را تا اندازه که مربوط بسند متنازع فیه و ادعای جعلیت نیست دنبال کرده باتمام میرساند.

ماده ۳۵۱ - هر گاه بواسطه اتهام شخصی بساختن سندی کار بتوسط مدعی عمومی به محکمه جزا ارجاع شد و محکمه جزا حکم بر ائمتهم را صادر نمود و قرار دادی در باب سند نداد یا به جهتی تعقیب جزائی ممکن نشد بخواهش یکی از متداعیین محکمه حقوق میتواند اجرای تحقیقات را در باب سند نموده و قرار رد یا قبول آنرا بدهد.

۳۳ - ماده ۳۵۶ نسخ میشود.

۳۴ - ماده ۳۵۷ و ۳۵۸ نسخ و بجای آن دو ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۵۷ - هر گاه طرفی که سندی بر علیه او ابراز شده خط و مهر سند را انکار یا در آن تردید نماید و یا مدعی جعلیت آن شود محکمه خط و مهر سند باخط و مهری که صدور آن از صاحب سند مسلم باشد تطبیق میشود و در این مورد در صورت ضرورت ممکن است تطبیق در تحت نظارت یکی از اعضاء محکمه توسط سه نفر از اهل خبره که بتراضی طرفین یا در صورت عدم تراضی بقرعه معین شده اند بعمل آید و مراتب در صورت مجلس قید و بامضای طرفین میرسد.

ماده ۳۵۸ - اگر کسی که خط و مهر سند باو نسبت داده شده در حال حیوة است سند با نوشتجاتی که صدور آنها از او مسلم باشد تطبیق میشود و ممکن است آن شخص مجبور باستکتاب شود.

۳۵ - ماده ۳۶۴ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۶۴ - مدعی علیه میتواند بدون اینکه جواب مدعی را بدهد در موارد مفصله ذیل ایراد نماید اولاً وقتیکه دعوی ذاتاً راجع بمحکمه دیگری است ثانیاً وقتی که دعوی از جهت صلاحیت محلی راجع بمحکمه دیگری است یا آنکه در همان محکمه یا محکمه دیگری همان مسئله مابین همان اشخاص در تحت رسیدگی است و یا اگر همان مسئله نیست مسئله ایست که با ادعای مدعی ارتباط کامل دارد ثالثاً در موردی که ادعای مدعی کاملاً راجع بمدعی علیه دیگری است رابعاً در صورتی که شخصی که اقامه دعوی کرده صلاحیت آنرا ندارد خامساً - در صورتیکه وکیل طرف مقابل وکالت از موکل خود نداشته باشد.

قبضه ۵ - عدم صلاحیت ذاتی عبارت است از عدم صلاحیت محکمه صالحیه محدود نسبت بامور راجعه بابتدائی یا عدم صلاحیت محکمه حقوق نسبت بامور تجارتنی و جزائی و یا محکمه جزائی و تجارتنی نسبت بحقوق و یا محکمه ابتدائی نسبت باستیناف و برعکس و یا محکمه عدلیه نسبت بامور راجعه بمحاکم اداری.

۳۶ - ماده ۳۶۷ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۶۷ - ایراد مذکور در فقره اول و چهارم و پنجم ماده ۳۶۴ را همه وقت میتوان کرد و خود محکمه هم مکلف است قطع نظر از اینکه از طرف متداعیین شده یا نشده از رسیدگی بدعوی امتناع نماید.

۳۷ - ماده ۳۶۹ نسخ و بجای آن ماده ذیل بر قرار میشود.

ماده ۳۶۹ - قرار محکمه در باب قبول ایراد قابل شکایت است و قرار مزبور را میتوان قبل از استیناف حکم محکمه در باب ماهیت دعوی استیناف نمود قرار محکمه را در باب رد ایراد فقط در موردی میتوان قبل از صدور حکم در اصل دعوی استیناف نمود که ایراد راجع

بصلاحیت ذاتی محکمه باشد موعد این شکایت از روز اعلام قرار محکمه يك هفته است و بنظر محکمه است که نسبت باوضاع و احوال کار بمحاکمه اصل دعوی مداومت نماید و یا آن را تا صدور حکم محکمه استیناف توقیف کند.

۳۸ - ماده ۴۱۸ نسخ و بجای آن ماده ذیل برقرار میشود.

ماده ۴۱۸ - از قرار محکمه که راجع برد عرضحال مذکور در ماده قبل صادر میشود متداعیین و شخص ثالث میتوانند قبل از استیناف اصل دعوی شکایت نمایند.

۳۹ - ماده ۴۲۱ نسخ و بجای آن ماده ذیل برقرار میشود.

ماده ۴۲۱ - حکام عدلیه در موارد مفصله ذیل باید از رسیدگی امتناع نمایند و متداعیین نیز حق خواهند داشت آنها را رد کنند.

(۱) وقتی که حاکم نفع شخصی در ادعائی که اقامه شده است داشته باشد.

(۲) وقتی که حاکم یا زوجه او با یکی از متداعیین قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند.

(۳) وقتی که حاکم قیم یکی از متداعیین است یا کفیل امور اوست و یا یکی از متداعیین مباشر امور حاکم است.

(۴) وقتی که حاکم یا زوجه او وارت یکی از متداعیین هستند.

(۵) وقتی که حاکم یا یکی از متداعیین یا اشخاصی که با آنها قرابت سببی یا نسبی تا درجه سوم دارند محاکمه جزائی داشته اند و هنوز یکسال از زمان ختم آن محاکمه نگذشته است.

(۶) در صورتیکه مابین حاکم و یکی از متداعیین یا زوجه او محاکمه حقوقی در محکمه دیگری مطرح است.

(۷) وقتی که حاکم سابقاً اظهار عقیده کتبی در باب ادعائی که اقامه شده نموده است.

۳۰ - ماده ۴۲۶ و ۴۲۷ نسخ می شود.

۳۱ - ماده ۴۴۷ نسخ و بجای آن ماده ذیل برقرار میشود.

ماده ۴۴۷ - حکم محکمه باید لا اقل در ظرف پنج روز از روز صدور رأی کتبی انشاء شده بامضای رئیس و اعضاء و منشی برسد.

۳۲ - ماده ۴۵۶ و ۴۵۷ نسخ و بجای آن دو ماده ذیل برقرار می شود.

ماده ۴۵۶ - در اموری که محاکم عدلیه رسیدگی مینماید اگر یکی از متداعیین جواب کتبی را که باید بمحکمه ارسال دارد در موقع مقرر ارسال ندارد و تقاضای جلسه حضوری هم نکند یا در موعد مقرر حاضر نشود و اسقاط حضور هم ننماید محکمه به ترتیب

ذیل عمل می نماید (۱) هر گاه تخلف از طرف مدعی علیه باشد محکمه بمخواستش مدعی یا بقضیه رسیدگی کرده حکم میدهد و یا مدعی علیه را مجدداً احضار مینماید (۲) اگر تخلف از طرف مدعی باشد محکمه عرضحال او را ابطال و در صورت تقاضای مدعی علیه حکم خسارت وارده بر او را میدهد.

ماده ۴۵۷ - هر گاه هیچکدام از طرفین حاضر نشوند بدون اینکه خواهش رسیدگی غیابی کرده باشند یا يك طرف حاضر شد ولی تقاضای صدور حکم غیابی یا ابطال عرض حال نمود رسیدگی بدعوی آن نوبت خارج و بان کار رسیدگی نخواهد شد تا وقتی که مدعی رسیدگی بدعوا را بخواهد.

۳۳ - ماده ۴۸۲ نسخ و بجای آن ماده ذیل برقرار میشود.

ماده ۴۸۲ - هر گاه مدعی تقاضای اجرای موقت کرده و محکمه ابتدائی حکم خود راجع با اجرای موقت قرار نداده باشد دیگر نمی تواند در آن باب رأی بدهد و محکوم له فقط میتواند بمحکمه استیناف رجوع نموده اجرای موقت را بخواهد و اگر تقاضای اجرای موقت نکرد تا حکم محکمه صادر شد مادام که شکایت استینافی نسبت بخود حکم نشده تقاضای اجرای موقت از حکم ابتدائی را میتواند از محکمه ابتدائی نمود و پس از استیناف از خود حکم هر گاه محکوم له اجرای موقت بخواهد باید از محکمه استیناف تقاضا کند.

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	قانون اعطای امتیاز معادن نفت شمال به کمپانی استاندارد داویل امریکائی	۱۶۱	۱۶۲
۲	قانون امتیاز ایجاد کارخانه کبریت سازی آذربایجان	۱۶۲	۱۶۴
۳	قانون امتیاز انحصاری خاک سرخ جزایر هرمز - قشم - لارک و هنگام	۱۶۴	۱۶۶
۴	قانون شرایط اساسی امتیاز نفت شمال به یک کمپانی معتبر مستقل امریکائی (اتازونی)	۱۶۶	۱۷۹
۵	قانون شرایط اساسی امتیاز معادن و نفت یکی از دو ولایت گیلان یا مازندران بکمپانی معتبری از اتباع داخله	۱۸۰	

قسمت دوم امتیازات

قانون

اعطای امتیاز معادن نفت شمال بکمپانی استاندارد داویل امریکائی

مصوب ۳۰ عقرب ۱۳۰۰ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی واگذاردن امتیاز استخراج نفت را در ایالات آذربایجان خراسان گیلان استرآباد مازندران بکمپانی استاندارد داویل یا کمپانی معتبر مستقل امریکائی دیگری بشرایط ذیل تصویب مینماید.

ماده دوم - مدت این امتیاز بیش از پنجاه سال نخواهد بود.

ماده سوم - حقوق دولت بیشتر از صدی ده کلیه نفت و مواد نفتی است که کمپانی از چاه ها خارج می نماید قبل از آن که هر گونه خرجی بر آن تعلق گیرد.

ماده چهارم - شرایط دیگر این امتیاز از قبیل تسعیر سهم دولت در صورتیکه دولت صلاح بداند و طرز تأدیه آن و طرز نظارت دولت ایران در عواید کمپانی و

مواد ۱ و ۵ این قانون بموجب قانون اصلاحیه مصوب ۲۵ جوزا ۱۳۰۱ بطریق فوق اصلاح و مواد ۱ و ۵ سابق که نسخ شده بقرار ذیل است:

ماده اول - مجلس شورای ملی واگذاری امتیاز استخراج نفت را در ایالات آذربایجان و خراسان و گیلان و استرآباد و مازندران بکمپانی استاندارد داویل امریکائی بشرایط ذیل تصویب مینماید.

شرایط ابطال کننده امتیاز و سایر شرایط لازم برای حفظ حقوق دولت و مملکت را دولت تهیه و پس از توافق نظر با کمپانی مزبور بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد نمود.

ماده پنجم - کمپانی استاندارد اویل با هر يك از کمپانی های امریکائی که مورد قبول واقع شود نمیتواند بهیچوجه این امتیاز را بهیچ دولت یا کمپانی یا شخصی انتقال بدهد و همچنین شراکت با سرمایه داران دیگر منوط بتصویب مجلس شورای ملی ایران است.

☆ قانون

امتیاز ایجاد کارخانه کبریت سازی آذربایجان

مهموبه ۱۵ جدی ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - از تاریخ امضای این قرارداد لغایت مدت پانزده سال شمسی ساختن کبریت در آذربایجان مختص بحاج محمد رحیم خوئی و حاج محمد باقر خوئی خواهد بود بدیهی است که اشخاص دیگر از وارد کردن کبریت بخاک آذربایجان و خرید و فروش در آنجا ممنوع نخواهند بود.

ماده دوم - صاحبان امتیاز متعهد هستند که از این تاریخ در ظرف مدت پنج سال حوائج محلی ایالت آذربایجان را از حیث مصرف کبریت کاملاً رفع نمایند و هر گاه در عرض این مدت از عهده انجام این امر بر نیایند حق اختصاص بقیه مدت دیگر ملغی خواهد بود جز در مواردی که حوادث فوق العاده (فورس ماژور) مانع انجام امر باشد.

ماده پنجم - کمپانی استاندارد اویل نمیتواند بهیچوجه این امتیاز را بهیچ دولت یا کمپانی یا شخصی انتقال بدهد و همچنین شراکت با سرمایه داران دیگر منوط بتصویب مجلس شورای ملی ایران است - عدم رعایت این ماده باعث سقوط امتیاز از درجه اعتبار خواهد بود.

⊗ قانون فوق بموجب مصوب ۷ خرداد ماه ۱۳۰۶ (دوره هشتم تقنینیه) به مدت ۱۵ سال تمدید شده است.

ماده سوم - صاحبان امتیاز حق خواهند داشت ماشین آلاتی را که منحصر آبرای دائر کردن کارخانه های کبریت سازی در آذربایجان لازم است بدون تأدیه حقوق گمرکی وارد نمایند.

ماده چهارم - کارخانجات کبریت سازی ایالت آذربایجان از تاریخ تصویب تامدت ده سال از هر گونه عوارض معاف خواهند بود مگر اینکه در ظرف این مدت قانون مخصوصی از طرف قوه مقننه راجع باخذ مالیات از این قبیل مؤسسات وضع گردد.

ماده پنجم - صاحبان امتیاز متعهد هستند که بعد از تصویب این قرارداد صدی دو عایدات خالص خود را تا پانزده سال برای معارف ایالت آذربایجان بدولت بپردازند.

ماده ششم - پس از انقضای مدت ده سال و مادامی که قانون مخصوصی راجع باخذ مالیات از این قبیل مؤسسات وضع نشده است صاحبان امتیاز صدی ده عایدات خالص سالیانه سنه ماضیه خود را در ظرف برج حمل سال بعد بخزانة دولت عاید خواهند نمود و صاحبان امتیاز متعهد هستند که در هر يك از کارخانجات خود دفاتر محاسباتی منظمی داشته باشند تا در موقع لزوم مأمورین دولتی بدفاتر آنها مراجعه کنند توضیح آنکه مقصود از عایدات خالص عبارت است از کلیه منافع بعد از وضع مخارج اداری و مخارج لازمه برای ساختن کبریت.

ماده هفتم - در تمام مدت این امتیاز هر گونه نقل و انتقال و معامله و شرکت با اتباع خارجه نسبت باین کارخانه و امتیاز موجب الغای امتیاز خواهد بود ولی در مورد اتباع داخله کافی است که صاحبان امتیاز در موقع شرکت و نقل و انتقال با اتباع ایران وزارت فوائد عامه را مسبوق نمایند.

ماده هشتم - مادام که قانون شرکت ها به تصویب مجلس شورای ملی نرسیده است صاحبان امتیاز در موقع تشکیل هر نوع شرکتی با اتباع داخله شرکت نامه خود

را بامضای وزارت فوائد عامه خواهند رسانید .

ماده نهم - صاحبان امتیاز متعهد هستند که در تأسیس کارخانجات و انتخاب محل و قبول کارگران و استعمال مواد کبریت کمال مراقبت و رعایت حفظالصحه را بعمل آورده و هر قسم دستوری که از نقطه نظر حفظالصحه از طرف دولت معین میگردد بموقع اجرا بگذارند .

ماده دهم - هر گاه سوانحی بمستخدمین و کارگران وارد شود و ثابت گردد که نتیجه تقصیر یا غفلت صاحب امتیاز یا عدم رعایت نظامات و قوانین راجعه بکارخانجات بوده است ترمیم خسارات آنها بر عهده صاحب امتیاز است .

ماده یازدهم - بعد از انقضاء مدت این امتیاز تأسیس کارخانجات کبریت سازی در ایالت آذربایجان آزاد است ولی در صورتیکه دولت بخواهد تأسیس کارخانجات کبریت سازی آذربایجان را امتیاز بدهد باتساوی شرایط صاحبان این امتیاز حق تقدم خواهند داشت .

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت فوائد عامه اجازه میدهد بشرایط فوق که مشتمل بر یازده ماده است این قرارداد را باخواهندگان امتیاز منعقد نماید .

قانون

امتیاز انحصاری خاک سرخ جزایر هرمز، قشم، لارک و هنکام

مصوبه ۲۸ خوت ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - امتیاز انحصاری و استخراج و فروش خاک سرخ (اکسیددوفر) واقع در جزایر هرمز قشم لارک هنکام به آقای حاج معین التجار بوشهری از طرف دولت واگذار میشود و آقای حاج معین التجار از کلیه دعاوی سابقه خود نسبت بدولت

راجع بخاک سرخ جزائر مزبور و اثاثیه و غیره صرف نظر مینماید .

ماده دوم - مدت این امتیاز از اول حمل تنگوزئیل ۱۳۰۲ الی مدت پانزده سال شمسی خواهد بود .

ماده سوم - صاحب امتیاز ملتزم است حقوق دولت را از قرار صدی پنجاه از عایدات خالص خاک سرخ جزائر مزبوره بعد از وضع مخارج در سه ماه اول هر سال از بابت سال قبل بخزانة دولت بپردازد .

تبصره - مخارج مزبوره در ماده سوم عبارت است از مخارج اداری و استخراج و حمل و نقل و فروش .

ماده چهارم - صاحب امتیاز قبول می کند که همه ساله مبلغ دو هزار تومان از سهم مختصی خود بوزارت معارف برای مدارس ابتدائی بنادر و جزائر جنوب بپردازد .

ماده پنجم - این امتیاز بهیچ نحوی از انحاء ولو بعنوان رهن باتباع خارجه واگذار و منتقل نمیشود .

ماده ششم - هر گاه عملیات معادن بواسطه وقوع حوادث فوق العاده عمومی یا محلی (فورس ماژور) تعطیل شود معادل مدتی که معادن بععلل مذکور معطل مانده و مورد استفاده واقع نشده است بر مدت این امتیاز افزوده خواهد شد و باید وجود حوادث فوق العاده (فورس ماژور) را بدولت اطلاع داده و دولت تصدیق کرده باشد .

ماده هفتم - تهیه و خریداری کلیه وسائیل استخراج و نقلیه و غیره در عهده صاحب امتیاز است و در انقضای مدت چنانچه دولت بخواهد باید بقیمت عادلانه بدولت بفروشد .

ماده هشتم - صاحب امتیاز باید دفاتر منظمی داشته باشد که هر وقت دولت بخواهد بتواند مراجعه نموده و از مقدار استخراج و حمل و فروش خاک سرخ اطلاعات حاصل کند .

ماده نهم - کلیه آلات و ادواتی که صاحب امتیاز فقط برای استخراج و حمل مواد مستخرجه وارد نماید از حقوق گمرکی معاف خواهد بود و نیز حقوق گمرکی به مقدار خاکی که استخراج و حمل میشود تعلق نخواهد گرفت.

ماده دهم - تخلف از هر یک از مواد از طرف صاحب امتیاز موجب الغاء این امتیاز خواهد بود.

ماده یازدهم - در موقع اختلافات حاصله بین دولت و صاحب امتیاز بحکومت قطع خواهد شد.

ماده دوازدهم - در صورتی که پس از تفتیش معلوم شود که دفاتر مرتبسی ندارند مطابق تحقیقاتیکه دولت نموده و حقوق دولت را تشخیص داده صاحب امتیاز مکلف است حقوق دولت را از آن قرار تأدیه نماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که امتیاز انحصاری استخراج و فروش خاک سرخ (اکسید دوفر) واقعه در جزایر هرمز، قشم، لارک، هنگام را وزارت فوائد عامه به آقای حاج معین التجار بوشهری بر طبق دوازده ماده و یک تبصره واگذار مینماید.

قانون

شرایط اساسی امتیاز نفت شمال بیک کمپانی

معتبر مستقل امریکائی (اتازونی)

مصوب ۲۳ جوزا ۱۴۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که برای استخراج نفت و گاز

طبیعی و قیر و موم معدنی در قسمتی از مملکت ایران که عبارتست از خراسان و آذربایجان (که اردبیل هم جزو آن ایالت محسوب میشود) و دوولایت ازسه ولایت شمالی واقعه در سواحل بحر خزر (گیلان و مازندران و استرآباد) که در ضمن این قانون چهارقطعه نامیده میشود امتیازی در حدود و بر طبق اصول ذیل اعطا گردد.

تبصره - هر گاه در مدت این امتیاز دولت خواست امتیاز قطعه استثناء شده را کلاً ام بعضاً بدولت یا کمپانی یا اتباع خارجه واگذار نماید کمپانی امریکائی که دارای امتیاز نفت شمال مطابق شرایط مقرر در این قانون خواهد بود حق تقدم خواهد داشت.

ماده ۲ - امتیاز نفت بیک کمپانی معتبر مستقل دول متحده امریکای شمالی (اتازونی) داده خواهد شد.

ماده ۳ - پس از اتمام مذاکرات و امضای امتیاز از طرف نمایندگان ذی صلاحیت دولت ایران و کمپانی رسمیت و اعتبار امتیاز مزبور منوط بتصویب مجلس شورای ملی خواهد بود.

ماده ۴ - اعطای امتیاز مقید خواهد بود باینکه صاحب امتیاز لا اقل ده میلیون دلار بتصویب مجلس شورای ملی بوسیله بانگهای معروف ممالک متحده امریکا بدولت ایران قرض بدهد بترتیبی که از جهات معامله برای دولت ایران مفید بوده و اعتبار دولت ایران را در ممالک مزبوره تشدید نماید.

ماده ۵ - بموجب امتیاز مزبور صاحب امتیاز حق و اجازه مخصوص و مانع للغير استکشاف و استخراج و تصفیه نفت و گاز طبیعی و قیر و موم معدنی را در تمام قطعات چهارگانه دارا خواهد بود و همچنین حق و اجازه غیر انحصاری بمعرض تجارت رساندن و حمل و فروش و صادر و وارد کردن نفت و گاز طبیعی و قیر و موم معدنی و یا متفرعات آنها را در داخله ایران خواهد داشت.

ماده ۶ - پس از مذاکره با صاحب امتیاز دولت مدت این امتیاز ر

صریحاً تعیین خواهد نمود حد اقل مدت مزبور چهل و حد اکثر آن پنجاه سال خواهد بود.

ابتدای تاریخ امتیاز از تاریخ تصویب آن در مجلس شورای ملی محسوب و فقط از آن تاریخ امتیاز مزبور رسمیت خواهد داشت.

ماده ۷ - صاحب امتیاز متعهد است که در ظرف شش ماه از تاریخ اعطای امتیاز متخصصین خود را برای تفتیش و تحقیق و مطالعات معرفه الارض و معاینه علایم سطحی در قطعات چهارگانه بایران اعزام نماید :

ماده ۸ - صاحب امتیاز متعهد است که در ظرف سه سال از تاریخ تصویب امتیاز نقشه برداری مقدماتی را با تمام رسانیده يك نسخه از آنها را با سواد کامل راپرت های خود در این موضوع بدولت ایران تقدیم نماید.

ماده ۹ - بهحض اختتام نقشه برداری فوق الذکر و با مراعات این شرط که امتیاز بقانونیت و رسمیت خود باقی باشد صاحب امتیاز بوسیله متخصصین خود برای تعیین اینکه نفت و گاز طبیعی و قیر و موم معدنی بمقدار تجارتي و قابل استخراج یافت میشود یا نه در قطعات چهارگانه شروع بعملیات اکتشافیه بمیزان کافی خواهد نمود.

ماده ۱۰ - صاحب امتیاز متعهد است از بابت مزد عملیات با قیمت مصالح کار با لوازم نقشه برداری و استخراج و توسعه عملیات و حفر چاه و هر گونه مصارف مربوطه بعملیات این امتیاز در ظرف هشت سال از تاریخ اعطای امتیاز لا اقل معادل مبلغ هشتصد هزار دلار طلا پول رایج ممالک متحده امریکا بترتیب ذیل شخصاً یا بنوسط دیگری خرج کرده باشد : اقل سیصد هزار دلار طلا در ظرف سه سال از تاریخ امتیاز . اقل ششصد هزار دلار طلا در ظرف شش سال از تاریخ امتیاز و اقل هشتصد هزار دلار در ظرف مدت هشت سال مذکور در فوق .

ماده ۱۱ - صاحب امتیاز در ظرف هشت سال بعد از تاریخ تصویب امتیاز صورت اراضی را که برای استخراج عملیات نفتی و عملیات متعلقه بآن انتخاب کرده و بعد ها در این قانون موسوم باراضی منتخبه خواهد بود بوزارت فوائد عامه در طهران تسلیم خواهد کرد صاحب امتیاز میتواند اراضی مذکوره را بتدریج در مدت هشت سال انتخاب نماید ولی در موقع انتخاب هر قسمتی از اراضی نقشه یا نقشه جاتی را که اراضی مزبور با رنگ روی آنها ترسیم شده بوزارت فوائد عامه در طهران تسلیم خواهد نمود و پس از تسلیم نقشه جات مذکوره اراضی که در آنها ترسیم یافته حقا و عملاً جزو اراضی منتخبه محسوب و فقط برای تحصیل مواد نفتی در تحت اختیار صاحب اراضی خواهد بود صاحب امتیاز بقیه اراضی را بدون هیچگونه دعاوی بدولت ایران واگذار و دولت مختار خواهد بود اراضی مذکوره را برای عملیات و استخراج آنها باشخاص یا کمپانی های دیگر واگذار نماید اراضی منتخبه بطرز ساده و عملی که صاحب امتیاز صلاح بداند مشخص و محدود خواهد شد مشروط بر اینکه اراضی منتخبه از هر يك از قطعات چهارگانه بیشتر از صد پانزده آن قطعه نباشد.

ماده ۱۲ - صاحب امتیاز باید در ظرف شش سال از تاریخ تصویب امتیاز شروع بحفر دو چاه نماید و بعد از آن تا مدت انقضاء امتیاز عملیات خود را بلا انقطاع تعقیب و در هر دو سال لا اقل يك چاه حفر نماید چاه ها و عملیات راجعه بان را باید با سرعت لازم تعقیب نموده و برضایت دولت به عمقی که کمتر از دوهزار پا نباشد چاه را حفر نماید مگر اینکه در عمق کمتری نفت بمقدار تجارتي یافت شود صاحب امتیاز بدولت راپرت ها و نقشه های لازمه را تقدیم خواهد کرد که تمام چاههائی را که حفر آنها در نظر گرفته شده نشان دهد و معلوم نماید و در هر شش ماه راپرتی از کلیه عملیات راجعه بحفر چاهها و قطر و میزان محصول آنها بدولت عرضه خواهد داشت.

ماده ۱۳۵ - در صورتیکه بعد از مدت سه سال عملیات اکتشافیه خیره گان صاحب امتیاز معلوم نمودند که نفت بمقدار کافی و قابل تجارت که مستلزم تعقیب عملیات باشد در قطعات چهار گانه یافت نمیگردد صاحب امتیاز میتواند این امتیاز را بوسیله یادداشت کتبی بدولت واگذار نماید در آن صورت از آن تاریخ امتیاز بلاعوض و بدون تقاضای خسارت به دولت مسترد و مقررات و حقوق و الزامات و امتیازات آن ساقط و بی اعتبار خواهد بود بعلاوه مقرر است که در موقع چنین واگذاری و الغاء امتیاز صاحب امتیاز دیگر بهیچوجه حق تعقیب عملیات خود را راجع باستخراج و تحصیل نفت در حدود قطعات چهار گانه مذکور نخواهد داشت

ماده ۱۴۵ - امتیاز نامه باید شامل ماده بمضمون ذیل باشد :

این امتیاز بهیچ دولت یا شرکت خارجی یا یک یا چند نفر اتباع جارجه بهیچ قسم و ترتیبی منتقل نباید بشود مگر بطریق ذیل :

صاحب امتیاز ممکن است یک یا چند کمپانی در تحت قوانین ایران یا در تحت قوانین ممالک متحده امریکا تشکیل داده حقوق معینه را که بموجب این قانون دارامی باشد کلاً ام بعضاً بآنها واگذار نماید ولی مشروط باینکه صاحب امتیاز کنترل و اداره کردن کمپانی و کمپانیهای مزبور را تصدی نموده و در تمام مدت امتیاز کلیه مشاغل و خدمات راجعه بداره و یا بعملیات اجرائیه در ایران را از هر قبیل باشد باتباع ایران یا امریکا محول خواهد داشت و در صورت عدم رعایت این ترتیب امتیاز ملغی خواهد بود و بعلاوه بقید الغای امتیاز در صورت تخلف صاحب امتیاز ملتزم است در تمام مدت امتیاز کلیه سرمایه و هر نوع سهام کمپانی یا کمپانیهای فوق الذکر را مطلقاً مالک و متصرف باشد الا این که دولت یا اتباع ایران حق دارند تا میزان صدی سی از تمام سرمایه هائیکه برای اجرای این امتیاز بکار میرد و خریداری نمودند مالک شوند باین ترتیب که هر وقت صاحب امتیاز صدور سهام را بدولت ایران اطلاع داده در ظرف

مدتیکه در امتیاز نامه باید تعیین شود که کمتر از یک و بیشتر از پانزده سال نخواهد بود حق خریداری صدی سی از سهام مزبوره برای دولت یا اتباع ایران محفوظ باشد در سهام مزبور کمپانی یا کمپانیها که از طرف دولت یا اتباع ایران خریداری میشود باید قید شود که سهام مزبوره را نمی توان فروخت مگر بدولت ایران و اتباع ایران یا بصاحب امتیاز با رعایت تقدیمی که ذکر شد هر گونه انتقال حقوق صاحب امتیاز بکمپانی های مذکوره در این ماده باید در وزارت فواید عامه در طهران ثبت شود و کلیه اقدامات هر یک از کمپانی یا کمپانیهای مزبوره که حقوق صاحب امتیاز کلاً ام بعضاً بانها انتقال یافته چنان تلقی خواهد شد که از طرف صاحب امتیاز بعمل آمده باشد

ماده ۱۵۵ - دولت باید در امتیاز نامه قید نماید که صاحب امتیاز متعهد است از مقدار نفتی که بموجب این امتیاز در ایران تحصیل می شود معادل احتیاجات و مصارف ایران در خود ایران تصفیه نماید دولت و ساکنین ایران حق خواهند داشت که مقدار نفت تصفیه شده و بنزینی که برای استعمال و مصرف داخله لازم است (ولی نه برای صدور از ایران بجهت فروش) بقیمتی که حقیقه تمام میشود بعلاوه صدی ده از صاحب امتیاز خریداری نماید قیمت هر چلیک نفت خارج قسمت مبالغ ذیل خواهد بود بعده چلیکهای استخراج شده قیمت حقیقی مزبور عبارت است (ا) قیمت نفت تصفیه شده که عبارت است از مزد عملیات و مخارج سوخت و آماده کردن آن (ب) مخارج تصفیه و حمل و حاضر کردن برای فروش در ایران (ج) مخارج اداری و دفتر داری و نظارت در ایران (د) استهلاك سرمایه مصروفه برای احداث کارخانجات و ملزوماتی که در معرض استعمال و برای تحصیل نفت و تصفیه و فروش آن بموجب این قرار داد لازم است از قرار سالی $\frac{1}{12}$ تا وقتی که سرمایه مصروفه بالغ بصدی صد شود (ذ) ربح سرمایه مصروفه از قرار نرخ سالیانه صدی هفت مادام که سرمایه مزبور مستهلك نشده است .

بعلاوه دولت و ساکنین ایران برای استعمال و مصرف داخلی (نه برای صدور از ایران بجهت فروش) حق خواهند داشت که از نفت تصفیه نشده و سایر مواد نفتی باندازه احتیاجات داخلی خریداری نمایند دولت برای تعیین نرخ فروش آنها بداخله ایران باید در امتیاز نامه قیمت واقعی مواد نفتی مزبور را بعلاوه نفعی برای کمپانی تشخیص و تصریح بنماید در هر حال قیمتی که بترتیب مذکور در همین ماده برای فروش در ایران تعیین میشود نباید بیشتر از قیمتی باشد که کمپانی صاحب امتیاز مواد نفتی شمال ایران را در بازار دنیا پس از وضع مصارفی که در خارج ایران تاموقع فروش بآن تعلق میگیرد خواهد فروخت .

تبصره ۱ - مقصود از جمله (استعمال و مصرف خصوصی) مقدار نفت تصفیه شده است که اشخاص باشركه و کمپانی و شرکتهای و تأسیسات دیگر در ایران مصرف مینمایند و بطور کلی مقصود این است که حاجت سکنه ایران از محصولات مزبوره در صورتی که موجود شود بر آورده گردد و مشروط بر اینکه برای مصرف محلی باشد نه برای صدور جهت فروش در خارج از ایران بوسیله دولت یا اشخاص متفرقه .

تبصره ۲ - کلمه چلیک واحد کیل و عبارت از چهل و دو کالن امریکائی است بحرارت شصت درجه فارنهایت .

ماده ۱۶ - سهم دولت از بابت این امتیاز لااقل معادل بیست درصد و از عایدات خالص هر کمپانی و کمپانی هائی خواهد بود که برای اجرای عملیات مختلفه این امتیاز در هر محل و بهر قسم چه در داخله و چه در خارج ایران تشکیل میشوند در امتیاز باید پیش بینی شود که دولت سهم خود را بترتیب ذیل دریافت خواهد داشت : صاحب امتیاز یا کمپانی یا کمپانی هائیکه بموجب ماده (۱۴) تشکیل میشوند در ظرف ششماه اول هر سال مبلغی که کمتر از صدی بیست منافع خالص سال گذشته نخواهد بود از

بابت منافع اجرای این امتیاز بموجب صورت حساب خود بدولت ایران خواهند پرداخت برای اینکه دولت از منافع اضافی که ممکن است از اجرای این امتیاز حاصل شود بهره مند گردد سهم دولت از عایدات خالص بموجب تصاعد ذیل معین خواهد گردید .

خواهد بود از			
هر گاه منافع اضافی مابین (۶۰) و (۷۵) درصد از سرمایه مصروفه باشد	۲۱.۰/۰	«	«
«	۲۲.۰/۰	«	«
«	۲۳.۰/۰	«	«
«	۲۴.۰/۰	«	«
«	۲۶.۰/۰	«	«
«	۲۸.۰/۰	«	«

تبصره ۵ - دولت باید در امتیاز نامه صریحاً تعیین نماید که عایدات خالص و منافع اضافی عبارت از چه و ترتیب تشخیص آن در محاسبه از چه قرار است .

ماده ۱۷ - دولت باید در امتیاز نامه قید نماید که صاحب امتیاز در موقع تشکیل اولین کمپانی که مطابق مدلول ماده ۱۴ این قانون تأسیس میشود مجاناً و بلاعوض يك عده یا صد چندی از سهام کمپانی مذکور را بدولت تسلیم نماید عده سهام یا صد چند مزبور در امتیاز نامه قطعاً تصریح خواهد شد و در هر حال از معادل سی هزار لیره انگلیسی نباید کمتر باشد .

ماده ۱۸ - دولت باید در امتیاز نامه قید نماید که دولت ایران حق خواهد داشت در هیئت مدیره هر يك از کمپانی ها معادل يك خمس از آراء نماینده داشته باشد و این حق مانع نخواهد بود که دولت ایران به تناسب خریداری سهام خود و یا اتباع ایران نیز نماینده و یا حق رأی در هیئت مدیره داشته باشد .

ماده ۱۹ - هر قدر از اراضی غیر مزروع بایر متعلق بدولت را که مهندسین صاحب

امتیاز برای ساختن تأسیسات و لوازم کار و همچنین برای بنای کارخانجات تصفیه و انبار و مخازن لازمه بجهت امتیاز لازم بدانند و برای تأسیسات دولتی طرف احتیاج نباشد از طرف دولت مجاناً بصاحب امتیاز واگذار خواهد شد. راجع به اراضی مزروعه و دائره متعلقه بدولت صاحب امتیاز مقدار لازم اراضی مزبوره را بقیمت محل و نرخ معمول خریداری خواهد نمود باستثنای مقداری که برای تأسیسات دولتی لازم است همچنین دولت بصاحب امتیاز حق میدهد که هر گونه اراضی متعلق باشخاصی را که برای مقاصد فوق الذکر لازم بدانند با رضایت مالکین و با شرایط مرضی الطرفین خریداری یا برای تمام مدت امتیاز اجاره نماید و در صورت اختلاف بین مالکین اراضی و صاحب امتیاز دولت مراقبت خواهد داشت که در فروش یا اجاره اراضی با رعایت خصوصیات محلی اجحاف نشود بعلاوه حقوق هر يك از اتباع ایران که از چاههای کوچک و چشمه های نفت در تاریخ تصویب امتیاز تحصیل نفت نمایند بهمان مقداریکه در آن تاریخ استفاده مینموده اند از طرف صاحب امتیاز رعایت خواهد شد مساجد و قبرستان و زیارتگاهها و سایر اماکن متبرکه و کلیه اراضی حول و حوش آنها تا فاصله ۲۵۰ متری از این حق خارج است مشروط بر اینکه اراضی که بدلائل فوق محفوظ میماند در هیچ مورد از طرف دولت برای حفر چاه بکار نرود اراضی موقوفه نیز با مساعدت دولت و رعایت مصلحت وقف بطور اجاره بصاحب امتیاز واگذار خواهد شد.

ماده ۲۰ - کلیه اراضی که مورد حفر چاه و یا برای تأسیسات صنعتی و اداری لازمه برای استخراج مواد نفتی بکار برده شود و کلیه محصولات نفتی که از مملکت خارج میشود یا برای خروج ذخیره شده از هر گونه عوارض و رسومات و مالیات و گمرک در تمام این مدت امتیاز معاف خواهند بود و همچنین کلیه ملزومات و ادوات و ماشین آلات و اشیائی را که صاحب امتیاز برای اکتشاف و تحصیل و تصفیه نفت یا حمل یا ساختن و بکار انداختن لوله لازم باشد و بایران وارد نماید مشمول این معافیت

از عوارض و رسومات و مالیات و گمرک خواهد بود ولی اسباب شخصی و مواد غذایی متعلق باجزای صاحب امتیاز و کمپانی های متنوعه آن و آنچه در فوق ذکر نشده مشمول این معافیت نیست کلیه اشیائی که بتوسط صاحب امتیاز یا اجزای آن بایران وارد میشود اعم از اشیائی که بموجب این ماده از تأدیه عوارض گمرکی و یسا مالیاتی معاف هستند یا غیر آن باید بترتیب معمول مملکتی وارد شده اظهار نامه آنها بگمرک تسلیم و تفتیش و معاینه گمرکی در مواد آنها بطور صحیح مجرا و معمول گردد.

ماده ۲۱ - حق ساختن و بکار انداختن و نگاهدار (Entretien) لوله های لازمه و شعب آنها برای نقل نفت برای صاحب امتیاز ملحوظ است که بانسختاب مهندسین خود محل ساختن آنها را از جائسی که يك یا چند فقره از محمولات منظوره در ماده (۱) یافت شود معین نموده بوسیله آنها آن مواد را در هر نقطه از نقاط ایران یا تا هر نقطه از سرحدات ایران حمل کند مشروط بر اینکه کشیدن لوله ها مخالف مندرجات امتیاز نفتیکه دولت ایران در تاریخ (۲۸) مارچ (۱۹۰۱) اعطا نموده است نباشد. حقوق ذیل نیز برای صاحب امتیاز حاصل خواهد بود.

ساختن و بکار انداختن و نگاهداری (Entretien) هر گونه چاهها و انبارها و ایستگاهها و دستگاه های تلمبه برای تحصیل و جمع آوری و حمل و نقل گازهای طبیعی و نفت و قیر و موم معدنی و همچنین ساختن بنادر و اسکله ها و ابنیه و خانه ها و کارخانجات تصفیه و راههای عرابه رو و راه آهن مخصوص برای حمل اجزاء و ملزومات و محصولات نفت و تراموای و خطوط تلفن (بشرط استرضای شرکت تلفن ایران) و تلگراف و دستگاههای الکتریک و سیمهای نقاله و تأسیس هر گونه مؤسساتیکه برای اجرای مقررات امتیاز در قطعات چهارگانه لازم است مشروط بر اینکه اولاً بهیچ نوع تأسیساتی جز برای حوائج اقتصادی که مختص اجرای امتیاز باشد مبادرت نشود ثانیاً حق تأسیس راههای آهن و شوسه و تراموای که بصاحب امتیاز داده میشود مزاحم راههای

موجوده نبوده و از راههای دیگری که من بعد تأسیس میشوند جلو گیری ننمایند. ثالثاً طرح و نقشه ابنیه و وضعیت کلی کارخانجات تصفیه و واگنهای راه آهن و خطوط تلگراف و تلفن و لوله های بزرگ و بندرها و نقاط انتهائی آنها و وسائل دیگر و سواد نقشه جات و راپرتهای متخصص معرفه الارض صاحب امتیاز و مهندسین او که مأمور نقشه برداری و اکتشافات راجعه بامتیاز هستند از طرف صاحب امتیاز باید بدولت تقدیم شود. تبصره (۱) - حمل و نقل مواد نفتی در صورتیکه در خارج از راه ها و تأسیسات خصوصی صاحب امتیاز باشد از حق العبور قانونی راه ها معاف نخواهد بود.

(ب) تلگراف و تلفن فوق الذکر باید با خطوط تلگراف و تلفن عمومی اتصال نداشته باشد.

(ج) هر نوع تأسیسات بندری که صاحب امتیاز بنماید تابع مقررات داخلی مملکت ایران خواهد بود.

ماده ۲۲ - صاحب امتیاز بدولت حق خواهد داد که مجاناً در موارد احتیاج عمومی از تلفن و تلگراف و هر قبیل وسایل ارتباط و نقلیه متعلقه به صاحب امتیاز موقتاً استفاده نماید ولی این استفاده موقتی بطوری خواهد بود که اساساً مانع تعقیب کارهای صاحب امتیاز نبوده و بمنافع او لطمه نرساند.

ماده ۲۳ - در موقع انقضای مدت امتیاز کلیه ملزومات و ابنیه و اثاثیه و ماشین آلات و هر گونه دارائی دیگر صاحب امتیاز و اراضی که در تصرف یا مورد استفاده او است بدولت تعلق خواهد گرفت و صاحب امتیاز از آن بابت حق مطالبه عوض نخواهد داشت ولی در صورتیکه صاحب امتیاز عملیات راجعه بامتیاز را در ظرف دوازده سال اول از تاریخ امتیاز ترک نماید (و در آن صورت امتیاز باطل و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود) صاحب امتیاز کلیه حقوق ارضی و اموال غیر منقول خود را بدولت واگذار نموده و

فقط حق خواهد داشت بعضی یا تمامی ملزومات و اثاثیه و ماشین آلات و کلیه اموال منقوله دیگری را که بمملکت ایران برای اجرای عملیات این امتیاز وارد کرده است از حدود مملکت ایران خارج نماید چه آنها را نصب و در ابنیه استعمال کرده یا نکرده باشد صاحب امتیاز حق دارد اشیاء مزبور را با کشتی بخارجه حمل نماید بدون آنکه دولت ممانعت یا هر قبیل مالیات و گمرک از آنها مطالبه کند.

ماده ۲۴ - صاحب امتیاز متعهد است که برای تعلیم مسائل علمی و عملی راجع به نطف باتباع ایران مساعدت نموده و کارهایی را که معلومات و اطلاعات مخصوصه لازم ندارد اختصاصاً باتباع ایران رجوع کند و اتباع ایرانی را که برای عملیات فنی مستعد و لایق بدانند بسایرین ترجیح دهد.

ماده ۲۵ - دولت میتواند تعهد نماید که در موارد فورس ماژور که باعث اختلال اجرای تعهدات صاحب امتیاز میشود مدت بقای فورس ماژور را بمدت معینه امتیاز بیفزاید و هر گاه صاحب امتیاز وقوع موارد فورس ماژور را مشاهده نماید در ظرف سی روز باید وزارت فوائد عامه را در طهران مستحضر سازد و دولت در ظرف مدت مناسبی نظریات خود را راجع بوقوع فورس ماژور بصاحب امتیاز اعلام کند و چنانچه بر طبق مقررات فوق از طرف کمپانی وقوع موارد فورس ماژور به دولت اخطار نشود موارد مزبوره از طرف دولت تصدیق نخواهد شد در صورت حدوث اختلاف مابین صاحب امتیاز و دولت در باب وجود موارد فورس ماژور مراتب مختلف فیها بحکمیتی که در ماده (۲۶) پیش بینی شده است ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۶ - هر گاه اختلافی در موضوع تفسیر این امتیاز یا در موضوع حقوق و مسئولیت های طرفین متعاهدین حادث شود مراتب مختلف فیها بترتیب ذیل بحکمیت ارجاع میشود.

هر يك از طرفین یکنفر حکم تعیین و در صورت امکان حکمین متفقاً حکم ثالثی انتخاب مینمایند و هر گاه در موضوع تعیین حکم ثالث موافقت حاصل نشود طرفین از رئیس دیوان ثابت قضاوت بین المللی یا از محاکم شبیه بان که مرضی الطرفین باشد تقاضای حکم ثالث را خواهند نمود و پس از آن محکمه حکمیت در محلی که دولت ایران تعیین میکند شروع بکار میکنند تصمیم اکثریت سه نفر حکم ها معتبر و قطعی بوده و مخارج محاکمه و حقوق حکمها بموجب تصمیم حکم ها مأخوذ خواهد شد.

ماده ۴۷ - دولت یکنفر کمیسر معین مینماید که در امور راجعه بامتیاز نماینده دولت خواهد بود و صاحب امتیاز یا نمایندگان او همیشه باو دست رسی خواهند داشت کمیسر مزبور کلیه اطلاعات مربوطه بامتیاز را که دارا باشد هر وقت صاحب امتیاز بخواهد باو خواهد داد و او را راهنمایی خواهد کرد کمیسر مزبور از نماینده که صاحب امتیاز معین میکند کلیه اطلاعات مربوطه بمنافع دولت و اطلاعات راجعه به پیشرفت کار و غیره را مطالبه خواهد کرد که هر زمان دولت بخواهد بدولت اطلاع دهد صاحب امتیاز سالیانه مبلغ پنج هزار دلار طلای رایج امریکا از بابت حقوق کمیسر بدولت خواهد پرداخت.

ماده ۴۸ - امتیازی که بموجب این قانون داده میشود در موارد ذیل ملغی اعلام خواهد شد:

- ۱ - در صورتیکه تخلف صاحب امتیاز از مدلول ماده (۱۴) این قانون محرز گردد.
- ۲ - در صورتیکه صاحب امتیاز از اجرای تعهداتی که در این قانون مقرر است تخلف ورزد.
- ۳ - در صورتیکه متصدیان این امتیاز عملیاتی بر علیه استقلال و تمامیت ایران

نموده و یا در امور مذهبی و سیاسی ایران مداخله نمایند.

در موارد فقره دوم و سوم موضوع تخلف از طرف دولت کتباً بصاحب امتیاز اعلام و چهار ماه باو فرجه داده میشود که در صدد اصلاح بر آید و چنانچه صاحب امتیاز از اصلاح تخلف نمود مراتب بحکمیت مذکور در ماده (۲۶) مرجوع و پس از صدور حکم الغاء امتیاز اعلام خواهد شد در اینصورت حقوق و اموال صاحب امتیاز مثل بعد از انقضای مدت امتیاز مجازاً بدولت تعلق خواهد گرفت.

ماده ۲۹ - مجلس شورای ملی ایران اعلام میدارد که هیچگونه امتیازاتی که بتصویب مجلس شورای ملی ایران رسیده باشد نسبت بمعدنیاتی که در قطعات چهارگانه بصاحب امتیاز اعطا میگردد داده نشده و بنابراین هیچگونه دعاوی که قانوناً معتبر باشد نسبت بمعدنیات مذکوره وجود ندارد و نیز مجلس شورای ملی اعلام میدارد که این امتیاز یگانه امتیاز مانع للتغیر است که برای اعمال و اجرای نیات فوق الذکر در قطعات چهارگانه مزبوره اعطا میشود.

ماده ۳۰ - هر قانونی که مخالف مدلول این قانون باشد از تاریخ تصویب این امتیاز ملغی اعلام میشود.

ماده ۳۱ - باستثنای مقررات ماده (۱۴) دولت مجاز است تغییر کلمات و عبارات امتیاز نامه را که مستلزم روشن شدن مضمون و تأثیر قانونی امتیاز باشد و همچنین اضافه کردن موادی را که توضیح آن مستلزم حفظ منافع ایران است و همچنین تصریح اصلاحات فنی را که در ضمن تحریر امتیاز نامه استعمال میشود و از نقطه نظر جلوگیری از اختلاف آتی مفید است قبول نماید.

ماده ۳۲ - امتیاز نامه نطق شمال نخستین بزبان فارسی و فرانسه تحریر خواهد شد و در موقع ظهور اختلاف نسخه فرانسه معتبر خواهد بود.

قانون

شرایط اساسی امتیاز معادن نفت یکی از دو

ولایت گیلان یا مازندران بکمپانی معتبری

از اتباع داخله

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که امتیاز مانع للغير اکتشاف و استخراج نفت و موم و قیر معدنی و گاز طبیعی یکی از دو ولایت مذکور ذیل را (گیلان یا مازندران که تنکابن هم ضمیمه آن است) بکمپانی معتبری از اتباع ایران اعطا نماید.

ماده دوم - شرایط این امتیاز برای دولت از شرایطی که در قانون امتیاز نفت مورخه ۲۳ برج جوزا ۱۳۰۲ مصوبه مجلس شورای ملی مقرر شده نباید کمتر مساعد باشد.

ماده سوم - امتیاز مذکور باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد.

تألیف و تصحیح: ... (۱) وزارت معادن و ...
 ماده ۱۶ - ...
 ماده ۱۷ - ...
 ماده ۱۸ - ...
 ماده ۱۹ - ...
 ماده ۲۰ - ...
 ماده ۲۱ - ...
 ماده ۲۲ - ...
 ماده ۲۳ - ...
 ماده ۲۴ - ...
 ماده ۲۵ - ...
 ماده ۲۶ - ...
 ماده ۲۷ - ...
 ماده ۲۸ - ...
 ماده ۲۹ - ...
 ماده ۳۰ - ...
 ماده ۳۱ - ...
 ماده ۳۲ - ...
 ماده ۳۳ - ...
 ماده ۳۴ - ...
 ماده ۳۵ - ...
 ماده ۳۶ - ...
 ماده ۳۷ - ...
 ماده ۳۸ - ...
 ماده ۳۹ - ...
 ماده ۴۰ - ...
 ماده ۴۱ - ...
 ماده ۴۲ - ...
 ماده ۴۳ - ...
 ماده ۴۴ - ...
 ماده ۴۵ - ...
 ماده ۴۶ - ...
 ماده ۴۷ - ...
 ماده ۴۸ - ...
 ماده ۴۹ - ...
 ماده ۵۰ - ...
 ماده ۵۱ - ...
 ماده ۵۲ - ...
 ماده ۵۳ - ...
 ماده ۵۴ - ...
 ماده ۵۵ - ...
 ماده ۵۶ - ...
 ماده ۵۷ - ...
 ماده ۵۸ - ...
 ماده ۵۹ - ...
 ماده ۶۰ - ...
 ماده ۶۱ - ...
 ماده ۶۲ - ...
 ماده ۶۳ - ...
 ماده ۶۴ - ...
 ماده ۶۵ - ...
 ماده ۶۶ - ...
 ماده ۶۷ - ...
 ماده ۶۸ - ...
 ماده ۶۹ - ...
 ماده ۷۰ - ...
 ماده ۷۱ - ...
 ماده ۷۲ - ...
 ماده ۷۳ - ...
 ماده ۷۴ - ...
 ماده ۷۵ - ...
 ماده ۷۶ - ...
 ماده ۷۷ - ...
 ماده ۷۸ - ...
 ماده ۷۹ - ...
 ماده ۸۰ - ...
 ماده ۸۱ - ...
 ماده ۸۲ - ...
 ماده ۸۳ - ...
 ماده ۸۴ - ...
 ماده ۸۵ - ...
 ماده ۸۶ - ...
 ماده ۸۷ - ...
 ماده ۸۸ - ...
 ماده ۸۹ - ...
 ماده ۹۰ - ...
 ماده ۹۱ - ...
 ماده ۹۲ - ...
 ماده ۹۳ - ...
 ماده ۹۴ - ...
 ماده ۹۵ - ...
 ماده ۹۶ - ...
 ماده ۹۷ - ...
 ماده ۹۸ - ...
 ماده ۹۹ - ...
 ماده ۱۰۰ - ...

ردیف	صفحه	موضوع
۱	۱۸۱	ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که امتیاز مانع للغير اکتشاف و استخراج نفت و موم و قیر معدنی و گاز طبیعی یکی از دو ولایت مذکور ذیل را (گیلان یا مازندران که تنکابن هم ضمیمه آن است) بکمپانی معتبری از اتباع ایران اعطا نماید.
۲	۱۸۱	ماده دوم - شرایط این امتیاز برای دولت از شرایطی که در قانون امتیاز نفت مورخه ۲۳ برج جوزا ۱۳۰۲ مصوبه مجلس شورای ملی مقرر شده نباید کمتر مساعد باشد.
۳	۱۸۱	ماده سوم - امتیاز مذکور باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد.
۴	۱۸۱	ماده چهارم - ...
۵	۱۸۱	ماده پنجم - ...
۶	۱۸۱	ماده ششم - ...
۷	۱۸۱	ماده هفتم - ...
۸	۱۸۱	ماده هشتم - ...
۹	۱۸۱	ماده نهم - ...
۱۰	۱۸۱	ماده دهم - ...
۱۱	۱۸۱	ماده یازدهم - ...
۱۲	۱۸۱	ماده بیستم - ...
۱۳	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۱۴	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۱۵	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۱۶	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۱۷	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۱۸	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۱۹	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۲۰	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۲۱	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۲۲	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۲۳	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۲۴	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۲۵	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۲۶	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۲۷	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۲۸	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۲۹	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۳۰	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۳۱	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۳۲	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۳۳	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۳۴	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۳۵	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۳۶	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۳۷	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۳۸	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۳۹	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۴۰	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۴۱	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۴۲	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۴۳	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۴۴	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۴۵	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۴۶	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۴۷	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۴۸	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۴۹	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۵۰	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۵۱	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۵۲	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۵۳	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۵۴	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۵۵	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۵۶	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۵۷	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۵۸	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۵۹	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۶۰	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۶۱	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۶۲	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۶۳	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۶۴	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۶۵	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۶۶	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۶۷	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۶۸	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۶۹	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۷۰	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۷۱	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۷۲	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۷۳	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۷۴	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۷۵	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۷۶	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۷۷	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۷۸	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۷۹	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۸۰	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۸۱	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۸۲	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۸۳	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۸۴	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۸۵	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۸۶	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۸۷	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۸۸	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...
۸۹	۱۸۱	ماده سی و پنجم - ...
۹۰	۱۸۱	ماده سی و ششم - ...
۹۱	۱۸۱	ماده سی و هفتم - ...
۹۲	۱۸۱	ماده سی و هشتم - ...
۹۳	۱۸۱	ماده سی و نهم - ...
۹۴	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۹۵	۱۸۱	ماده سی و یازدهم - ...
۹۶	۱۸۱	ماده سی و دهم - ...
۹۷	۱۸۱	ماده سی و یکم - ...
۹۸	۱۸۱	ماده سی و دوم - ...
۹۹	۱۸۱	ماده سی و سوم - ...
۱۰۰	۱۸۱	ماده سی و چهارم - ...

دوره چهارم قانون گزاری

فهرست

قسمت سوم - قراردادها

بالسویه و از صحت کلی مایل هستند و باید در صورت نیاز این نوع دولت برقرار داشته و آنرا توسط خودتایید نمود که البته باید به جهت شرایط این معادن معین و مورد تأیید محکم نماید لهذا در کنار مختار خود را برای حصول این مقصود از قرار ذیل معین نمودند:

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	قانون راجع بتصویب عهدنامه مودت و دوستی بین دولت علیه ایران و دولت جمهوری چین	۱۸۱	۱۸۳
۲	قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت منعقدہ بین دولتین ایران و افغانستان	۱۸۴	۱۸۸
۳	قانون اجازه مبادله عهدنامه دوستی منعقدہ بین دولتین ایران و جمهوری شوروی روسیه	۱۸۸	۱۹۸
۴	قانون تصویب عضویت مملکت ایران در جامعه ملل	۱۹۸	
۵	قانون اجازه مبادله عهدنامه حکمیت بین دولت علیه ایران و جمهوری اتازونی	۱۹۹	۲۰۱
۶	قانون تصویب اصلاحات اصلیه قرارداد پستی بین المللی مادرید	۲۰۱	۲۱۱
۷	قانون اجازه انعقاد قرارداد تجارتنی موقتی بین ایران و مصر	۲۱۲	

قسمت سوم

قرار دادها

قانون

راجع بتصویب عهدنامه مودت و دوستی بین دولت علیه ایران

و دولت جمهوری چین

مصوب ۱۶ عقرب ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهدنامه دوستی منعقدہ بین دولت علیه و

دولت جمهوری چین را که شامل هفت فصل و ضمیمه باین لایحه است تصویب مینماید

عین عهدنامه مصوبه

چون اعلیحضرت اقدس شاهنشاه ایران و جناب رئیس جمهوری چین هر دو

بالسویه و از صمیم قلب مایل هستند روابط دوستی و مودت فیما بین دو دولت برقرار

داشته و آنرا بوسیله عهدنامه مودت که بالمقابلہ بجهت اتباع طرفین معاهدتین مفید و

سودمند باشد محکم نمایند لهذا و کلاء مختار خود را برای حصول باین مقصود از قرار

ذیل معین نمودند

اعلیحضرت اقدس شاهنشاه ایران جناب میرزا اسحق خان مفخم الدوله ایلچی مخصوص و وزیر مختار خودشان در دربار ایتالی را و جناب رئیس جمهوری چین جناب (وان کوان کی) ایلچی مخصوص و وزیر مختار خودشان در دربار ایتالی را - بعد از آنکه و کلای مزبور در رم اجلاس نموده و اختیار نامه های خود را مبادله کرده و آنرا موافق قاعده و مرتب بترتیبات شایسته یافته در مفاد فصول ذیل متفق الرأی شدند

فصل اول - از امروز به بعد دوستی صادقانه و مناسبات حسنه فیما بین ایران و چین و اتباع دولتین مزبور تین برقرار خواهد بود.

فصل دوم - سفرای کبار و وزرای مختار و شارژدافرها که هر یک از دولتین معظمتین معاهدتین بخواهند بدربار یکدیگر مأمور نمایند خود و تمام اجزاء سفارتی آنها در ممالک طرفین مثل سفراء و مأمورین سیاسی دول متحابه کامله الوداد پذیرفته شده همان رفتار و کاملاً همان احترامات و امتیازات را غیر از رسیدگی بمرافعات تبعه دولت خود دارا خواهند بود.

فصل سوم - اتباع دولتین معظمتین معاهدتین خواه در موقع مسافرت و خواه در موقع اقامت مورد احترام واقع شده و کاملاً در حفظ و حمایت مأمورین دولت متوقف فیها و مأمورین دولت متبوعه خودشان خواهند بود.

فصل چهارم - اتباع دولتین معظمتین معاهدتین مقیم یا مسافر در ممالک همدیگر تابع قوانین محلی بوده مراقبه و مناقشه و جنایت آنها در محاکم محلی ایران و چین رسیدگی و فیصله خواهد گرفت.

فصل پنجم - دولتین معظمتین معاهدتین حق خواهند داشت قونسول ژنرال و قونسول و ویس قونسول یا وکیل قونسول برای اقامت در شهرهای عمده و در بنادر مملکت یکدیگر که این قبیل مأمورین مجاز باقامت در آنجا هستند مأمور نمایند و مأمورین

مزبور بااستثنای حق رسیدگی بامور مرافعه و مشاجره و جنحه و جنایت تبعه از تمام حقوق و امتیازات که بمأمورین قونسولگری دول کامله الوداد داده شده بهره مند خواهند بود.

مأمورین مزبور باید قبل از شروع بانجام وظایف مأموریتی خودشان مطابق معمول تصدیقنامه مأموریت را (اکز کواتور) از دولتی که در مملکت او اقامت خواهند داشت تحصیل نمایند.

دولتین متعاهدتین اگر مایل شدند يك نفر از تجار را بسمت جنرال قونسول یا قونسول یا ویس قونسول یا وکیل قونسولی معین نمایند مأموریت آن افتخاری خواهد بود.

فصل ششم - این عهدنامه در چهار نسخه در هر يك از السنه فارسی چینی و فرانسه نوشته خواهد شد اگر اختلافی در تعبیر عبارت فارسی یا چینی روی دهد مطابق نسخه فرانسه که برای طرفین واجب الاجری است قطع خواهد شد.

فصل هفتم - این عهدنامه موافق قوانین مملکت ایران و چین بتصدیق اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهوری چین رسیده هر چه زودتر مبادله خواهد شد. لهذا و کلای مختار این عهد نامه را امضاء نموده و بمهر خود ممهور داشتند در

شهر رم بتاریخ روز سه شنبه ۱۴ شهر رمضان یکهزار و سیصد و سی و هشت هجری و غره ژون یکهزار و نهصد و بیست میلادی سال نهم جمهوری چین.

امضاء: میرزا اسحق خان مفخم الدوله (محل مهر) امضای فرانسه

امضاء: وان کوان کی (محل مهر) بخط چینی امضای فرانسه

قانون

اجازه مبادله عهدنامه مودت منعقدہ بین دولتین ایران و افغانستان

مصوب ۱۴ قوس ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که عهد نامه مورخه ۱۵ شوال المکرم سنه ۱۳۳۹ منعقدہ بین دولتین ایران و افغانستان را که مشتمل بر دوازده فصل و دو فصل الحاقیه و ضمیمه باین قانون است مبادله نماید.

متن عهدنامه

چون جهة جامعه اسلامیه و روابط نژادی و علایق حسن مجاورت و همسایگی دولتین ایران و افغانستان اقتضا داشت که مرادات حسنه و روابط دوستانه بین الدولتین بوسیله انعقاد يك عهد نامه مستحکم گردد.

لهذا برای اجرای این مقصود مقدس اعلیحضرت شاهنشاه ایران جناب حاج میرزا حسن خان محترم السلطنه وزیر امور خارجه و اعلیحضرت امیر افغانستان جناب سردار عبدالعزیز خان وزیر مختار و ایلچی معتمد خود را و کلای مختار خود تعیین فرموده و مشارالیهما پس از مبادله اختیار نامهای رسمی خود فصول ذیل را منعقد نمودند.

فصل اول - از امروز به بعد دوستی صادقانه و مناسبات حسنه فیما بین ایران و افغانستان و اتباع دولتین مزبورین برقرار خواهد بود.

فصل دوم - سفرای کبار و وزرای مختار و شارژدافر های هر يك از دولتین معظمتین متعاهدتین در دربار یکدیگر از کلیه حقوق و امتیازاتی که بموجب عادت و رسوم بین المللی معمول و مقرر شده است بهره مند خواهد بود.

فصل سوم - اتباع دولتین معظمتین متعاهدتین خواه در موقع مسافرت و خواه

در موقع اقامت مورد احترام واقع شده و کاملاً در حمایت مأمورین دولت متبوعه خودشان خواهند بود.

فصل چهارم - اتباع دولتین متعاهدتین مقیم یا مسافر در ممالک همدیگر تابع قوانین محلی بوده مرافعه و مناقشه و جنحه و جنایت آنها در محاکم عدلیه محلی ایران و افغانستان رسیدگی و تسویه خواهد گردید مأمورین سیاسی یا قونسولگری طرفین معظمین بهیچوجه حق دخالت در مسائل قضائی اعم از حقوقی و جزائی اتباع خود در خاک یکدیگر نداشته و مرجع کلیه دعاوی اتباع دولتین محاکم داخلی دولت متوقف فیها خواهد بود.

فصل پنجم - دولتین معظمتین متعاهدتین حق خواهند داشت قنسول ژنرال و قنسول و ویس قنسول یا وکیل قونسولگری برای اقامت در شهر های عمده و مراکز تجارتی مملکت یکدیگر مأمور نمایند ولی مأمورین مزبور وقتی شروع بانجام وظایف مأموریت خودشان خواهند نمود که مطابق معمول دولت متوقف فیها تصدیقنامه مأموریت آنها صادر شده باشد.

فصل ششم - اتباع دولتین در ممالک یکدیگر از کلیه خدمات نظامی و سایر وظایفی که مخصوص به اتباع داخله هر دولت است معاف و مستثنی خواهند بود.

فصل هفتم - در صورت تقصیر و فرار یکی از اتباع دولتین متعاهدتین به مملکت دیگری مأمورین دولتین معظمتین حق خواهند داشت که بوسیله بحاری سیاسی اعاده او را به مملکت خود تقاضا نمایند و از طرف حکومت محلیه از این مساعدت خود داری نخواهد شد ولیکن مقصرین سیاسی از این ترتیب مستثنی خواهند بود.

فصل هشتم - برای استحكام مناسبات و دادیه و روابط تجارتی طرفین متعاهدتین عهود و قراردادهای لازمه راجع بمناسبات تجارتی و رسومات گمرکی و مبادلات پستی

و تلگرافی با سرعت اوقات ترتیب داده و پس از امضاء و تصدیق بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

فصل نهم - وقوع جنگ بین یکی از دولتین متعاهدین با دولت ثالثی موجب حدوث خلل در روابط دوستی و مودت بین طرفین نبوده و طرف دیگر ملتزم خواهد بود که از تسهیل موجبات و موفقیت دولت دشمن بر طبق قوانین بیطرفی احتراز کند.

فصل دهم - برای اینکه دوستی و اعتماد صادقانه موجود بین مملکت شاهنشاهی ایران و مملکت پادشاهی افغانستان کاملاً مشهود گردد دولتین متعاهدین مصمم شده اند که کلیه اشکالات مهمه و اختلافات حاصله بین خود را که بطرز مطلوبی از راه مذاکرات سیاسی خاتمه پذیر نگردد مطابق مقررات و عادات بین المللی مسئله را بحکمیت رجوع نمایند و نیز طرفین متعهد میشوند که از روی صمیمیت کامل احکام صادره را بموقع اجرا گذارند.

فصل یازدهم - این عهدنامه به نسختهای بزبان فارسی نوشته میشود.

فصل دوازدهم - نمایندگان طرفین متعاهدین متعهد میشوند که در مدت سه ماه از تاریخ امضاء یا در صورت امکان زودتر اسناد لازمه دائر بتصدیق عهد نامه را در طهران یا کابل مبادله نمایند.

بناء علیهذا نمایندگان طرفین متعاهدین این عهد نامه را امضاء و مهر نمودند

طهران بتاریخ ۱۵ شهر شوال المکرم ۱۳۳۹ مطابق اول سرطان ۱۳۰۰

امضاء: وزیر امور خارجه دولت علیه ایران (حسن محشم السلطنه)

امضاء: عبدالعزیز سفیر دولت علیه افغانستان

فصول الحاقیه

فصل اول - مقصود از عبارت فصل سوم این عهدنامه (اتباع دولتین معظمین متعاهدین خواه در موقع مسافرت و خواه در موقع اقامت مورد احترام واقع شده

کاملاً در حمایت مأمورین دولت متبوعه خودشان خواهند بود) این است که مأمورین دولت متبوعه میتوانند در حدود قوانین جاریه مملکت متوقف فیها بامر اجماع بمأمورین مملکت مزبور تسهیلاتی برای اتباع خودشان فراهم نمایند.

فصل دوم - طوائف و ایلاتی که سابقاً از افغانستان بایران آمده اند اعم از بربری و غیره کما فی السابق تبعه ایران میباشند. بر بریهائی که قصد مسافرت بخاک افغانستان را داشته باشند بدون آنکه تذکره های خود را بامضای مأمورین افغانستان مقیمین ایران برسانند حق ورود بخاک افغانستان را نخواهند داشت طوائف سرحدنشین که در خاک دولتین بیلاق و قشلاق می نمایند در مدت توقف در خاک ایران با آنها معامله تبعه ایران و در مدت توقف در افغانستان معامله تبعه افغانستان خواهد شد.

افرادی که از افغانستان قبل از تأسیس سفارت دولت افغانستان در طهران بایران آمده و سکنی اختیار کرده اند کما فی السابق تبعه ایران میباشند تجاری که فقط برای معاملات تجاری از افغانستان بایران مسافرت نموده و در ایران اقامت دائمی اختیار نکرده اند و نیز بموجب اسناد محقق است که در دوائر رسمی ایران با آنها معامله تبعه ایران نشده است تبعه افغانستان شناخته خواهند شد.

*** فصل سوم -** همچنین طوائف و ایلاتی که سابقاً از ایران بافغانستان رفته اند کما فی السابق تبعه دولت متوقف فیها میباشند و بدون اینکه تذکره خود را بامضای مأمورین ایران برسانند حق ورود بخاک ایران را نخواهند داشت چنانکه همین ترتیب نظیراً موافق فصل دوم الحاقی نسبت بکلیه طوائف و ایلاتی که سابقاً از افغانستان بایران آمده اند مجری خواهد شد افرادی که از ایران قبل از تأسیس سفارت ایران در کابل بافغانستان رفته سکنی اختیار کرده اند کما فی السابق تبعه افغانستان شناخته

* این فصل در تاریخ ۱۵ جدی ۱۳۰۱ شمسی بمهد نامه فوق ضمیمه و تصویب شده است

میشوند تجاری که فقط برای معاملات تجارتي از ایران با افغانستان مسافرت نموده اند و در افغانستان اقامت دائمی اختیار نکرده اند و نیز بموجب اسناد محقق است که در دواير رسمی افغانستان با آنها معامله تبعه افغانستان نشده است تبعه ایران شناخته خواهند شد.

قانون

اجازه مبادله عهدنامه دوستی منعقدہ بین دولتین ایران و جمهوری

شوروی روسیه

مصوب ۲۳ قوس ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی با استناد مراسله نمره ۱۶۰۰ مورخ ۲۰ قوس ۱۳۰۰ شمسی که از طرف نماینده مختار دولت شوروی روسیه بوزیر امور خارجه ایران نوشته شده است بدولت اجازه میدهد که عهدنامه دوستی منعقدہ بین نمایندگان دولت علیه ایران و دولت جمهوری شوروی روسیه را که شامل بر ۲۶ فصل و ضمیمه باین ماده میباشد مبادله نماید.

متن عهدنامه

چون دولت ایران از یکطرف و دولت جمهوری اتحادی اشتراکی شوروی روسیه از طرف دیگر نهایت درجه مایل بودند که روابط محکم و حسنه همجواری و برادری در آتیه مابین ملتین ایران و روس برقرار باشد لهذا مصمم شدند که داخل مذاکره در این باب شده و برای این مقصود اشخاص ذیل را وکلای مختار خود نمودند.

از طرف دولت ایران علیقلی خان مشاورالممالک . از طرف دولت جمهوری اتحادی اشتراکی شوروی روسیه گسه ارکی و اسیلیویچ چیچرین و لومینخا ئیلویچ کارا خان .
وکلای مختار مزبور پس از ارائه اعتبار نامه های خود که موافق قاعده و ترتیبات مقتضیه بوده در آنچه ذیلا ذکر میشود توافق نظر حاصل نمودند.

فصل اول

دولت شوروی روسیه مطابق بیانیسه های خود راجع بمبانی سیاست روسیه نسبت بملت ایران مندرجه در مراسلات ۱۴ یا نوار ۱۹۱۸ و ۲۶ ایون ۱۹۱۹ یکمرتبه دیگر رسماً اعلان مینماید که از سیاست جابرانه که دولت های مستعمراتی روسیه که باراده کارگران و دهاقین این مملکت سرنگون شدند نسبت بایران تعقیب مینمودند قطعاً صرف نظر مینماید.

نظر بانچه گفته شد و با اشتیاق باین که ملت ایران مستقل و سعادتمند شده و بتواند آزادانه در دارائی خود تصرفات لازمه را بنماید دولت شوروی روسیه تمام معاهدات و مقاولات و قرار داد هارا که دولت تزاری روسیه با ایران منعقد نموده و حقوق ملت ایران را تضییع مینمود ملغی و ازدرجه اعتبار ساقط شده اعلان مینماید

فصل دوم

دولت شوروی روسیه از سیاست دولت های روسیه تزاری که بدون رضایت ملل آسیا و به بهانه تأمین استقلال ملل مزبوره با سایر ممالک اروپا در باب مشرق معاهداتی منعقد مینمودند که بالنتیجه منجر باستملاک آن میگرددید اظهارتنفر مینماید . این سیاست جنایت کارانه را که نه تنها استقلال ممالک آسیا را منهدم مینمود بلکه ملل زنده مشرق را طعمه حرص غارتگران اروپائی و تعدیات مرتب آنها قرار میداد دولت شوروی روسیه بدون هیچ شرطی نفی مینماید .

نظر بآنچه گفته شد و مطابق اصول مذکوره در فصل اول و چهارم این معاهده دولت شوروی روسیه استنکاف خود را از مشارکت در هر نوع اقدامی که منجر بتضعیف و محفوظ نماندن سیادت ایران بشود اعلان نموده و کلیه معاهدات و قرار داد هائی را که دولت سابق روسیه با ممالک ثالثی بضرر ایران و راجع بان منعقد نموده است ملغی و از درجه اعتبار ساقط میداند.

فصل سوم

دولتین معظمتین متعاهدتین رضایت میدهند که سرحد مابین ایران و روسیه را مطابق تعیین کمیسیون سرحدی ۱۸۸۱ تصدیق و رعایت نمایند ضمناً بواسطه عدم میلی که دولت شوروی روسیه از استفاده از ثمره سیاست غاصبانه دولت ترازوی سابق روسیه دارد از انتفاع از جزائر عاشوراده و جزائر دیگری که در سواحل ولایات استرآباد ایران واقع میباشند صرف نظر کرده و همچنین قریه فیروزه را با اراضی مجاوره آن که مطابق قرارداد ۲۸ مای ۱۸۹۳ از طرف ایران بروسیه انتقال داده شده است بایران مسترد میدارد دولت ایران از طرف خود رضایت میدهد که شهر سرخس معروف بسرخس روس یا سرخس کهنه با اراضی مجاور آن که منتهی به رودخانه سرخس میشود در تصرف روسیه باقی بماند

طرفین معظمتین متعاهدتین با حقوق مساوی از رودخانه اترک و سایر رودخانهها و آبهای سرحدی بهره مند خواهند شد و ضمناً برای تنظیم قطعی مسئله انتفاع از آبهای سرحدی و برای حل کلیه مسائل متنازع قیهای سرحدی و اراضی یک کمیسیون مرکب از نمایندگان ایران و روسیه معین خواهد شد
فصل چهارم
باتصدیق این که هر یک از ملل حق دار دمقدرات سیاسی خود را بلا مانع و آزادانه

حل نماید هر یک از طرفین معظمتین متعاهدتین از مداخله در امود داخلی طرف مقابل صرف نظر کرده و جداً خود داری خواهد نمود

فصل پنجم

طرفین معظمتین متعاهدتین تقبل مینمایند که:

- ۱- از ترکیب و یا توقف تشکیلات و یا دستجات (گروپها) بهر اسم که نامیده شوند و یا اشخاص منفرد که مقصود تشکیلات و اشخاص مزبوره مبارزه با ایران و روسیه و همچنین با ممالک متحده با روسیه باشد در خاک خود ممانعت نمایند و همچنین از گرفتن افراد قشونی و یا تجهیزات نقرات برای صفوف قشون و یا قواء مسلحه تشکیلات مزبوره در خاک خود ممانعت نمایند
- ۲- بکلیه ممالک و یا تشکیلات قطع نظر از اسم آن تشکیلات که مقصودشان مبارزه با متعاهد معظم باشد نباید اجازه داده شود که بخاک هر یک از طرفین معظمتین متعاهدتین تمام آنچه را که ممکن است برضد متعاهد دیگر استعمال شود وارد نموده و یا عبور دهند
- ۳- بانام و سایلی که بان دسترس باشد از توقف قشون و یا قواء مسلحه مملکت ثالث دیگری در صورتیکه احتمال برود توقف قواء مزبوره باعث تهدید سرحدات و یا منافع و یا امنیت متعاهد معظم دیگر می شود باید در خاک خود و متحدین خود ممانعت نمایند.

فصل ششم

طرفین معظمتین متعاهدتین موافقت حاصل کردند که هر گاه ممالک ثالثی بخواهند بوسیله دخالت مسلحه سیاست غاصبانه را در خاک ایران مجری دارند یا خاک ایران را مرکز حملات نظامی برضد روسیه قرار دهند و اگر ضمناً خطری سرحدات دولت جمهوری اتحادی شوروی روسیه و یا متحدین آنرا تهدید نماید و اگر حکومت ایران پس از اخطار دولت شوروی روسیه خودش نتواند این خطر را رفع نماید دولت شوروی حق

خواهد داشت قشون خود را بجاك ايران وارد نمايد تا اينكه براي دفاع از خود اقدامات لازمه نظامی را بعمل آورد دولت شوروی روسیه متعهد است که پس از رفع خطر بلاد رنگ قشون خود را از حدود ایران خارج نماید.

فصل هفتم

نظر باینکه ملاحظات مذکوره در فصل ۶ میتوانند همچنین در باب امدیت در بحر خزر مورد پیدا نمایند لهذا طرفین معظمتین متعاهدین موافق هستند که اگر در جزء افراد بحریه ایران اتباع دولت ثالثی باشند که از بودن خود در بحریه ایران برای تعقیب مقاصد خصمانه نسبت به روسیه استفاده نمایند دولت شوروی روسیه حق خواهد داشت که انفصال عناصر مضره مزبوره را از دولت ایران بخواهد.

فصل هشتم

دولت شوروی روسیه انصراف قطعی خود را از سیاست اقتصادی که حکومت تزاری روسیه در شرق تعقیب مینمود و بدولت ایران نه از نقطه نظر توسعه اقتصادی و ترقی ملت ایران بلکه برای اسارت سیاسی ایران پول میداد اعلان می نماید.

بنابر این دولت شوروی روسیه از هر نوع حقوق خود نسبت بقروضی که دولت تزاری بایران داده است صرف نظر کرده و این گونه استقراض ها را نسخ شده و غیر قابل تأدیه می شمارد همچنین دولت شوروی روسیه از تمام تقاضاهای راجع بانقفاع از عواید مملکتی ایران که وثیقه استقراضهای مذکوره بودند صرف نظر مینماید.

فصل نهم

دولت شوروی روسیه نظر باعلان نفی سیاست مستعمراتی سرمایه داری که باعث بدبختیها و خون ریزیهای بیشمار بوده و میباشد از انتفاع از کارهای اقتصادی روسیه تزاری که قصد از آنها اسارت اقتصادی ایران بود صرف نظر می نماید.

بنابر این دولت شوروی روسیه تمام نقدینه و اشیاء قیمتی و کلیه مطالبات و بدهی بانک استقراضی ایران را و همچنین کلیه دارائی منقول و غیره منقول بانک مزبور را در خاک ایران بملکیت کامل ملت ایران واگذار مینماید.

توضیح آنکه در شهر هائی که مقرر است قونسولگری های روسیه تأسیس شوند و در آنجاها خانهای متعلقه ببانک استقراضی ایران وجود داشته و مطابق همین فصل ۹ منتقل بدولت ایران میشود دولت ایران رضایت میدهد که یکی از آن خانه ها را مجازاً برای استفاده مطابق انتخاب دولت شوروی روسیه برای محل قونسولگری روسیه واگذار نماید.

فصل دهم

دولت شوروی روسیه کوشش سیاست مستعمراتی دنیا را که در ساختن راه ها و کشیدن خطوط تلگرافی در ممالک غیر برای تأمین نفوذ نظامی خود بر توسعه تمدن ملل ترجیح میدهد نفی کرده و مایل است که وسایل مرادفات و مخابرات که برای استقلال و تکمیل تمدن هر ملتی لزوم حیاتی دارد باختیار خود ملت ایران واگذارده شود و ضمناً هم بقدر امکان خسارات وارده بایران بواسطه قشون دولت تزاری جبران شود لهذا دولت شوروی روسیه مؤسسات روسی ذیل را بلا عوض بملکیت قطعی ملت ایران واگذار مینماید:

الف - راه های شوسه از انزلی بطهران و از قزوین بهمدان با تمام اراضی وابنيه و اثائیه متعلق براه های مذکوره.

ب - خطوط راه آهن از جلقا به تبریز و از صوفیان بدریاچه ارومیه با تمام ابنیه و وسائل نقلیه و متعلقات دیگر.

ت - اسکله ها و انبار های مال التجاره و کشتی های بخاری و کرجیها و کلیه وسایل نقلیه در دریاچه ارومی با تمام متعلقات آنها.

ث - تمام خطوط تلگرافی و تلفونی با تمام متعلقات و ابنیه و اثاثیه که در حدود ایران بتوسط دولت سابق تزاری ساخته شده است.

ج - بندر انزلی (پر) با انبارهای مال التجاره و کارخانه چراق برق و سایر ابنیه.

فصل یازدهم

نظر باینکه مطابق اصول بیان شده در فصل اول این عهدنامه - عهدنامه منعقد در ۱۰ فورال ۱۸۲۸ مابین ایران و روسیه در ترکمان چائی نیز که فصل ۸ آن حق داشتن بحریه را در بحر خزر از ایران سلب نموده بود از درجه اعتبار ساقط است لهذا طرفین معظمین متعاهدین رضایت میدهند که از زمان امضاء این معاهده هر دو بالسویه حق کشتی رانی آزاد را در زیر بیرق های خود در بحر خزر داشته باشند.

فصل دوازدهم

دولت شوروی روسیه پس از آنکه رسماً از استفاده از فواید اقتصادی که مبتنی بر تفوق نظامی بوده صرف نظر نمود اعلان مینماید که علاوه بر آنچه در فصول نه و ده ذکر شد سایر امتیازات نیز که دولت سابق تزاری عنفاً برای خود و اتباع خود از دولت ایران گرفته بود از درجه اعتبار ساقط میباشند.

دولت شوروی روسیه از زمان امضاء این عهدنامه تمام امتیازات مذکوره را اعم از آنکه به موقع اجرا گذارده شده باشند و یا گذارده نشده باشند و تمام اراضی را که بواسطه آن امتیازات تحصیل شده اند بدولت ایران که نماینده ملت ایران است واگذار مینماید.

از اراضی و مایملکی که در ایران متعلق بدولت تزاری سابق بوده محوطه سفارت روس در طهران و در زرگنده با تمام ابنیه و اثاثیه موجوده در آنها و همچنین محوطه ها و ابنیه و اثاثیه جنرال قونسولگری ها و قونسولگری ها و ویس قونسولگری های سابق روسیه در ایران در تصرف روسیه باقی میماند.

توضیح آنکه: دولت شوروی روسیه از حق اداره کردن قریه زرگنده که متعلق بدولت سابق تزاری بود صرف نظر مینماید.

فصل سیزدهم

دولت ایران از طرف خود وعده میدهد که امتیازات و مایملکی را که مطابق این عهدنامه بایران مسترد شده است بتصرف و اختیار و یا استفاده هیچ دولت ثالث و اتباع دولت ثالثی واگذار نموده و تمام حقوق مذکوره را برای رفاء ملت ایران محفوظ بدارد.

فصل چهاردهم

با تصدیق اهمیت شیلات سواحل بحر خزر برای اعاشه روسیه دولت ایران پس از انقضای اعتبار قانونی تقبلات فعلی خود نسبت به شیلات مزبوره حاضر است که با اداره ارزاق جمهوری اتحادی اشتراکی شوروی روسیه قرار دادی در باب صید ماهی با شرایط خاصی که تا آن زمان معین خواهد شد منعقد نماید.

همچنین دولت ایران حاضر است که با دولت شوروی روسیه داخل مطالعه وسائلی که حالیه نیز تا رسیدن موقع شرایط مذکوره در فوق امکان رساندن مواد شیلات مزبوره را بروسیه در نظر ادارات ارزاق جمهوری اشتراکی روسیه تأمین بنماید بشود.

فصل پانزدهم

دولت شوروی روسیه نظر باصول اعلام شده خود در باب آزادی عقاید مذهبی مایل است به تبلیغات مذهبی که مقصود باطنی از آن اعمال نفوذ سیاسی در توده مردم و کمک بدسایس سبعانه تزاری بوده در ممالک اسلامی خاتمه دهد.

بنابر این دولت شوروی روسیه انحلال تمام هیئت های روحانی را که در ایران دولت سابق تزاری تأسیس کرده بود اعلان مینماید و اقدام خواهد نمود که بعد ها

از روسیه بایران اینگونه هیئت ها اعزام نشوند .

دولت شوروی روسیه اراضی و ابنیه و دارائی هیئت ارتودکس را در ارومیه و همچنین تمام دارائی سایر مؤسسات سنخ هیئت مزبور را بلا عوض به ملکیت دائمی ملت ایران که دولت ایران نماینده آن است واگذار مینمایند .

دولت ایران اراضی و ابنیه و دارائی مزبور را بمصرف ساختن مدارس و سایر مؤسسات معارفی خواهد رساند .

فصل شانزدهم

نظر بمندرجات مراسله دولت شوروی بتاريخ ۲۵ ایون ۱۹۱۹ راجع بابطال قضاوت قونسول ها - اتباع روسیه ساکن ایران و همچنین اتباع ایران ساکن روسیه از تاریخ امضاء این معاهده دارای حقوق مساوی باسکنه محلی بوده و محکوم قوانین ملکیت متوقف فیها خواهند بود و بتمام کارهای قضائی آنها در محاکم محلی رسیدگی خواهد شد .

فصل هفدهم

اتباع ایران در روسیه و همچنین اتباع روسیه در ایران از خدمت نظامی و تأدیه هر نوع مالیات نظامی یا عوارض نظامی معاف هستند .

فصل هیجدهم

اتباع ایران در روسیه و اتباع روسیه در ایران در آزادی مسافرت در داخله ملکیت دارای حقوقی میباشد که باتباع دول کامله الوداد بغیر از دول متحده باروسیه واگذار میشود .

فصل نوزدهم

طرفین معظمتین متعاهدتین در مدت قلیلی پس از امضاء این عهد نامه اقدام در تجدید روابط تجارتي خواهند نمود .

وسائل تنظیم واردات و صادرات مال التجاره و تأدیه قیمت آن و همچنین طرز

دریافت و میزان حق گمرکی که از طرف ایران بر مال التجاره روس تعلق میگیرد مطابق قرار داد خاص تجارتي که بوسیله کمیسیون خاص از نمایندگان طرفین تشکیل خواهد شد معین خواهد گردید .

فصل بیستم

طرفین معظمتین متعاهدتین متقابلاً بهمدیگر حق ترانزیت میدهند که از طریق ایران و یا طریق روسیه بممالک ثالثی مال التجاره حمل نمایند ضمناً برمال التجاره حمل شده عوارض بیش از آنچه از مال التجاره دول کامله الوداد غیر از ممالک متحده با جمهوری اتحاد شوروی روسیه اخذ میشود نباید تعلق بگیرد .

فصل بیست و یکم

طرفین معظمتین متعاهدتین در اقل مدت پس از امضاء این عهد نامه اقدام در استقرار روابط تلگرافی و پستی مابین ایران و روسیه خواهند نمود شرایط روابط مذکوره در قرار داد خاص پستی و تلگرافی معین خواهد شد .

فصل بیست و دوم

برای تثبیت روابط ودادیه هم جواری و تهیه موجبات درك حسن نیت همدیگر که پس از امضاء این عهد نامه فیما بین برقرار میشود هر يك از طرفین معظمتین متعاهدتین در پایتخت طرف مقابل نماینده مختار خواهند داشت که چه در ایران و چه در روسیه دارای حق مصونیت خارج از ملکیت (اکستری توریالیمه) و سایر امتیازات مطابق قوانین بین المللی و عادات و همچنین قواعد و مقررات جاریه در مملکتین نسبت بنمایندگان سیاسی خواهند بود .

فصل بیست و سوم

طرفین معظمتین متعاهدتین به نیت توسعه روابط مملکتین متقابلاً در نقاطی که برضایت طرفین معین خواهد شد تأسیس قونسولگری ها خواهند نمود حقوق و

صلاحیت قونسولها در قرار داد مخصوصی که بلا تأخیر پس از امضاء این عهدنامه منعقد خواهد شد و همچنین مطابق قواعد و مقررات جاریه در هر دو مملکت نسبت بمؤسسه قونسولها معین خواهد شد.

فصل بیست و چهارم

این عهدنامه باید در ظرف سه ماه تصدیق شود مبادله تصدیق نامهها در شهر طهران حتی الامکان در مدت قلیلی بعمل خواهد آمد.

فصل بیست و پنجم

این عهدنامه بزبان فارسی و روسی در دو نسخه اصلی نوشته شده و در موقع تفسیر آن هر دو نسخه معتبر میباشند.

فصل بیست و ششم

این عهدنامه فوراً پس از امضاء دارای اعتبار خواهد شد. برای تصدیق آنچه گفته شد امضاء کنندگان ذیل این عهدنامه را امضاء کرده و بامهار خود مهور نمودند.

در شهر مسکو در ۲۶ فورال ۱۹۲۱ تحریر شد امضاء: که ارگی چیچرین ل. کاراخان - مشاور الممالک.

قانون

تصویب عضویت مملکت ایران در جامعه ملل

مصوب ۹ جدی ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی عضویت مملکت ایران را در جامعه ملل تصویب مینماید.

قانون

اجازه مبادله عهدنامه حکمیت بین دولت علیه ایران و جمهوری اتازونی

مصوب ۲ حوت ۱۳۰۰ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد عهدنامه حکمیت منعقدہ بین دولت علیه ایران و دولت جمهوری اتازونی مورخه هشتم ربیع الاول ۱۳۳۳ که مشتمل بر چهار ماده و منضم باین لایحه است مبادله نماید.

متن عهدنامه

چون اعلیحضرت همایونی پادشاه ایران و رئیس جمهوری آمریکا به تشیید روابط و دادیه که اسباب اتحاد ایشان گردیده است مایل میباشند و نیز برای پیشرفت کار صلح اهتمامی دارند مصمم گردیده اند که برای این مقصود معاهده منعقد دارند و برای اینکار نمایندگان خود را از این قرار معین داشته اند از طرف اعلیحضرت همایونی پادشاه ایران جناب میرزا حسن خان وثوق الدوله وزیر امور خارجه اندولت و از طرف رئیس جمهوری اتازونی مستر چارلس ولز رسل وزیر مختار و ایلچی مخصوص آن دولت در دربار ایران - مشار الیهما بعد از اینکه وکالت نامه های خود را مبادله کرده و شرایط صحت را در آن یافتند فصول ذیل را مقرر داشتند:

ماده اول - طرفین متعاهدتین معظم تقبل می نمایند که کلیه اختلافات حاصله بین خود را از هر قبیل که باشد در صورتیکه وسایل دیپلوماتیکی به حل آنها موفق نگردد برای تحقیق و تهیه راپورت بکمیسیون بین المللی که بطریق مذکور در ماده بعد باید تشکیل شود رجوع نمایند و نیز متعهد میشوند در مدتی که کمیسیون مشغول تحقیق و تهیه راپورت است اعلان جنگ ننموده آغاز خصامت نکنند.

ماده دوم - کمیسیون بین المللی باید مرکب از پنج عضو باشد که بطریق ذیل انتخاب خواهند گردید هر یک از دولتین یک عضو از مملکت خود معین نموده و یک عضو نیز از مملکت ثالثی تعیین خواهد کرد عضو پنجم بموافقت مشترک سه دولتین انتخاب خواهد شد مخارج کمیسیون را دولتین لدی الاقتضاء بطور متساوی خواهند پرداخت کمیسیون بین الملل باید در ظرف چهار ماه پس از مبادله تصدیق نامه های این معاهده تشکیل شود و هر گاه بجهتی یکی از اعضاء کمیسیون از میان برود تکمیل اعضاء بطریق انتخاب اصلی بعمل خواهد آمد.

ماده سوم - در صورتی که طرفین متعاهدتین معظم نتوانند بطریق دیپلماتیکی حل اختلاف نمایند باید بلا تأخیر اختلاف مزبوره را برای تحقیق و تهیه راپورت بکمیسیون بین الملل رجوع نمایند کمیسیون بین الملل نیز میتواند متبادراً اقدام نماید و در این صورت باید به دولتین اطلاع داده و معاضدت آنها را در این تحقیقات درخواست کند.

راپورت کمیسیون بین الملل در ظرف یک سال پس از تاریخی که کمیسیون شروع تحقیقات خود را اعلام نموده است باید تهیه و تدارک شود مگر اینکه طرفین متعاهدتین معظم بالاتفاق مدت مزبوره را توسعه دهند.

راپورت مزبوره باید در سه نسخه تهیه شود یک نسخه از آن باید بهر یک از دولتین تقدیم گردیده و نسخه سیم را خود کمیسیون برای دفتر خویش حفظ خواهد نمود.

طرفین متعاهدتین بخویشتن حق میدهند که پس از تقدیم راپورت کمیسیون در مسئله مختلف فیها هر یک موافق نظریات شخصی خود رفتار نمایند.

ماده چهارم - این معاهده باید از طرف اعلیحضرت همایونی پادشاه ایران

باتصویب مجلس ملی و از طرف رئیس جمهوری اتازونی با موافقت و تصویب سناء آن مملکت تصدیق و امضاء شده تصدیقنامه های راجعه بآن هر چه زودتر مبادله گردد این معاهده بلافاصله پس از مبادله تصدیق نامه ها اعتبار پیدا نموده تامدت پنج سال باعتبار خود باقی خواهد بود و بعد از انقضاء مدت پنج سال هر گاه یکی از طرفین متعاهدتین بطرف دیگر اعلام نماید که میخواهد باین معاهده خاتمه دهد از تاریخ این اعلام تامدت دوازده ماه دیگر باز معاهده باعتبار خود باقی خواهد بود تصدیقاً لما قبل نمایندگان این معاهده را امضاء نموده و بمهر خود ممهور ساختند.

در طهران در هشتم ماه ربیع الاول ۱۳۳۲ هجری مطابق باچهارم فوریه ۱۹۱۴

مسیحی در دو نسخه نوشته شد

امضاء و ثوق الدوله

مهر و ثوق الدوله

امضاء شارل ولزرسل

مهر شارل ولزرسل

قانون

تصویب اصلاحات اصلیه قرار داد پستی بین المللی مادرید

مصوب ۳ سرطان ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی اصلاحات اصلیه را که دولت ایران در آن

ذینفع و در کنگره مادرید یک هزار و نهصد و بیست (۱۹۲۰) مسیحی مطابق یک هزار و

دویست و نود و نه (۱۲۹۹) شمسی بمعاهدات و قرار دادهای رم (۱۹۰۶) با حضور

نمایندگان دولت علیه به عمل آمده تصویب می نماید.

متن

اصلاحات اصلیه که ایران در آن ذینفع و در کنگره مادرید ۱۹۲۰ بمعاهدات و

قرار دادهای رم ۱۹۰۶ داده شده است

م

معاهده اصلی

ماده ۴ - جمله « ۱ »

آزادی عبور پست در تمام خاک ممالک متحده پستی ضمانت شده است

ماده ۵ و ۶ - نرخها

پاکت - ۲۵ سانتیم برای ۲۰ گرم اول و ۱۵ سانتیم برای هر ۲۰ گرم اضافی

کارت پستال - ۱۰ سانتیم

مطبوعات - ۵ سانتیم برای هر ۵۰ گرم

نرخ سفارشی - ۲۵ سانتیم

نرخ قبض رسید - ۲۵ سانتیم

مادرید

معاهده اصلی

ماده ۴ - جمله « ۱ »

کنگره مادرید باین ماده اضافه نموده که ادارات محق اند روابط پستی خود را با هر مملکتی که مراعات این جمله را ننماید مقطوع دارند.

ماده ۶ و ۷ - نرخها

پاکت - ۵۰ سانتیم برای ۲۰ گرم اول و ۲۵ سانتیم برای هر ۲۰ گرم اضافی

کارت پستال - ۳۰ سانتیم

مطبوعات - ۱۰ سانتیم برای هر ۵۰ گرم

نرخ سفارشی - ۵۰ سانتیم

نرخ قبض رسید - ۵۰ سانتیم

وزن پاکت نباید از دو کیلو گرم تجاوز نماید اکثر وزن مستورجات تجارتي بدون قیمت ممکن است به ۵۰۰ گرم برسد

م

ماده ۱۰

نرخها در هر مملکت از مقایسه با پول رایج آنجا تعیین میگردد

برای ایران، نرخهای ذیل بدست میآید

۲۵ سانتیم معادل است با ۱۲ شاهی

۱۰ » » با ۵ شاهی

۵ » » با ۳ شاهی

ماده ۱۱ - کوپن رپنس

فیمابین ممالک اتحاد پستی مبادله کوپن رپنس اختیاری است

ماده ۱۶ - ممنوعات

حمل اشیاء ذیل با پست ممنوع است

مادرید

ماده ۱۲

نرخها در هر مملکت از مقایسه پول رایج آنجا با قیمت فرانک طلا که حوالیه مظنه آن از روی دلار طلا محسوب میشود تعیین می گردد بنا بر این بایران اجازه میدهد اکثر حد نرخهای خود را بطریق ذیل استعمال نماید یعنی چون نرخ دلار طلا امروز ۱۴ قران است لذا

۵۰ سانتیم معادل میشود با ۲۷ شاهی

۲۵ سانتیم معادل میشود با ۱۴ شاهی

۳۰ » » با ۱۶ شاهی

۱۰ » » با ۵ شاهی

ماده ۱۳ - کوپن رپنس

مبادله کوپن رپنس اجباری است

ماده ۱۸ - ممنوعات

کنگره مادرید ممنوعات ذیل را بصورت مقابل اضافه نموده است

رم

اولا - مستورجات تجارتي و اشيائي كه
برای مستخدمين پست يا مرسولات خطرناك
باشند

ثانياً - مواد ملتهبه و غيره

ثالثاً - قطعات پول

رابعاً - اشيائي كه حقوق گمركي بآنها تعلق
ميگيرد

خامساً - مواد طلا و نقره - سنگ های قیمتی
جواهرات و غيره

سادساً - اشيائي كه جريان آنها در مملكت
مقصد ممنوع است

مادريد

اولا - مستورجاتي كه يك فرستنده براي يك
گيرنده بفرستد و از تعداد آن معلوم گردد كه
مقصود اجتناب از تاديه حقوق گمركي مملكت
مقصد بوده

ثانياً - ترياك و مرفين - كوكائين و ساير
مواد مخدره

بعلاوه در كنگره مادرید تصميم گرفته شده
است كه ادارات متعاهدین برای ممانعت یا
در صورت لزوم سياست ادخال ترياك و مرفين
و كوكائين و مواد مخدره در مرسولات كيسه های
پستی اقدامات لازمه را مرعی داشته یا اینکه
بقانون گزاري مملكت خودشان پيشنهادات
بدهند تصميم فوق را كنگره بين المللی بااميد
جلو گيري از استعمال اين مواد مضره اتخاذ
کرده است مع هذا در صورتيكه از نقطه نظر
احتياجات طبي و دوا فروشي حمل آنها لزوم
پيدا نمايد ممكن است بوسيله امانات پستی و
جعبه های بیمه شده مبادله شوند

رم

ماده ۲۳ - رفع ترافع بوسيله اشخاص ثالث
بموجب این ماده اختلافات بين اعضاي اتحاد
پستی بوسيله قضاوت يک نفر ثالث بايد خاتمه يابد
ولي توسل باین عمل اجباری نیست

مادرید

مبادله مواد طلا و نقره هم ممکن است توسط
وسایل مذکور به عمل آید
(بقرار داد اصلی راجع بمبادله پاکت و جعبه
های بیمه شده مراجعه شود)

ماده ۲۵ - رفع ترافع بوسيله اشخاص ثالث
قرارداد مادرید توسل باشخاص ثالث را اجباری
نموده و در صورتیکه یکی از ادارات اتحاد پستی
در مدت يك سال به پيشنهاده راجع به تعيين
ثالث عقبه ندهند دفتر بين المللی می تواند از
اداره خاطی تعیین آنرا تقاضا نماید یا این که
خودش يک نفر را انتخاب کند

ماده ۳۰ - مدت قرار داد و اجرای آن
قرارداد مادرید از تاريخ اول ماه ژانويه ۱۹۲۲
برای مدت غير معينی باجرا گذارده می شود
مع هذا هر يك از ممالك متحده مجازند تعرفه
نرخها را قبل از تاريخ مذکور بحری دارند
مشروط بر اینکه دفتر بين المللی را اقسلاً
يک ماه قبل و در صورت لزوم تلگرافاً
مسبق سازند.

رم

نظامنامه اجراء

ماده ۳۷ - تفریغ محاسبه مخارجات ترانزیت

مخارجات ترانزیت (حق العبور) از طرف مملکت مدیون بمملکت داین توسط بروات فرانك واقعی تأدیه میگردد.

ماده ۴۴ - دائره اتحاد پستی

جزء دوائر اتحاد پستی بین الملل شناخته شده اند

.....
.....
.....

تاسعا - مؤسسات پستی هند در خلیج فارس بعنوان توابع اداره پست هند انگلیس

.....
.....
.....

مادرید

نظامنامه اجراء

ماده ۳۶ - تفریغ محاسبه مخارجات ترانزیت

مخارجات ترانزیت (حق العبور) از طرف مملکت مدیون بمملکت دائن توسط مسكوك طلا یا برواتی که بیول مملکت دائن و بنرخ فرانك طلا باشد تأدیه میگردد.

ماده ۴۳ - دائره اتحاد پستی

جزء دوائر اتحاد پستی بین الملل شناخته شده اند

اولا - تمام دفاتر پستی که توسط ممالك اتحاد پستی در ممالك خارج از اتحاد تأسیس شدند

.....
.....

شرط فوق وتاسعا ماده ۴۴ مقابل - ایران را مجاز مینمایند که حذف دفاتر هند انگلیس واقعه در خلیج فارس را برای اینکه در اتحاد بین المللی شرکت ندارند و برای اینکه ناقض امتیاز انحصاری پست ایرانند مطالبه کنند

رم

معاهده راجع بمبادله امانات

مادرید

ماده ۱

اکثر وزن هر کلی ۵ کیلو گرم است

.....
.....
.....

ماده ۳

اداره مملکت مبده بهر يك از ممالك واسطه برای هر کلی ۵۰ سانتیم حق العبور ارضی مدیون است

.....
.....
.....

ماده ۱

اکثر وزن هر کلی ده کیلو گرم است کلی ها از حیث وزن دارای سه مرتبه اند: مرتبه اول تا يك کیلو گرم. مرتبه دوم از يك تا ۵ کیلو گرم. مرتبه سوم از ۵ تا ۱۰ کیلو گرم

ماده ۳

اداره مملکت مبده بهر يك از ممالك واسطه حق العبور ارضی ذیل را مدیون است: ۳۰ سانتیم برای هر کلی تا يك کیلو گرم - ۵۰ سانتیم برای هر کلی تا ۵ کیلو گرم و ۹۰ سانتیم برای هر کلی تا ۱۰ کیلو گرم - حقوق فوق باید بفرانك طلا ادا شود و باین ملاحظه بایران اجازه میدهد تعرفه امانات خارجه را کمی تنزل دهد

مادرید

مادرید

ماده ۵

هر يك از ممالك مقصد مختارند برای هر كلی بیمه شده ۵۰ سانتیم باسم نرخ ارسال بنفع خودشان دریافت دارند

ماده ۷ - نرخ حملی

قرار داد مادرید نرخ مذکور را تا میزان ۵۰ سانتیم اجازه میدهد

ماده ۱۵ - ممنوعات

همانطوری که در قرار داد اصلی مذکور است حمل امانات تریاک و مرفین و سایر مواد مخدره ممنوع است مگر آنکه برای احتیاجات طبی باشد

ماده ۲۵ - مدت قرار داد

و اجرای آن

این قرار داد دارای مدت اعتباری است که برای قرار داد اصلی تعیین گردیده و از اول

مادرید

مادرید

ماه ژانویه ۱۹۲۲ بموقع عمل گذارده می شود معهذا هر مملکتی مجاز است تعرفه جدید نرخها را از اول آوریل ۱۹۲۱ یا اول ژوئیه ۱۹۲۱ یا اینکه اول اکتبر ۱۹۲۱ با اجرا گذارند بشرطی که دفتر اتحاد بین المللی را دو ماه قبل از اجرا مطلع سازند

ماده ۱ - نظامنامه اجرا

جمله جدید - هر مملکتی مجبور است اماناتی را که از مملکت دیگر برای عبور از خاک او باو تسلیم می شود توسط طرق و وسائلی که برای امانات خودش بکار میبرد روانه نماید

قطعنامه اخیر

قرار داد مقابل حالیه بدون تغییر باقی می ماند

قطعنامه اخیر

دولت ایران مختار است حمل امانات پستی را بطور ترانزیت از خاک ایران عهده دار نگردد این اختیار بطور موقتی اعطاء شده است

مادرید

مادرید

قرار داد راجع به پاکات و جعبه های با قیمت اظهار شده

در کنگره بین المللی رم ۱۹۰۶ دولت ایران نظر باینکه عملیات پستی او هنوز تکمیل نشده و نمی توانست صحت انتظام مبادله پاکات و جعبه های بیمه شده را تأمین نماید از شرکت در قرار داد مذکور اجتناب نموده است

در کنگره مادرید نمایندگی ایران بواسطه ترقیاتی که از تاریخ ۱۹۰۶ پیعده حاصل شده بموقع دانسته است که دولت ایران را در این قرار داد که فقرات عمده آن بشرح ذیل است شرکت دهد:

ماده ۱

ممکن است از مملکتی بملکت دیگر پاکاتی که حاوی اوراق قیمتی و جعبه هائیکه محتوی جواهرات و اشیاء گرانبها باشند بر طبق قیمت اظهار شده بیمه و ارسال گردند

اکثر وزن هر جعبه یک کیلو گرم است

ماده ۵ - نرخها

اولاً - پاکات - حقوق و شرایطی که بیک پاکت سفارشی تعلق میگیرد - جعبه ها - ۲۰ سانتیم برای ۵۰ گرم با رعایت آنکه اقل میزان کرایه یک قران است بعلاوه نرخ سفارشی

رم

مادرید

ثانیاً - نرخ بیمه - برای هر ۳۰۰ فرانک بدفعاتی ۵ سانتیم تعلق میگیرد که وسایل مختلفه شرکت در حمل آن نموده اند ممکن است نرخ مذکور بشکل دیگر تقاضا گردد ولی مشروط بر اینکه از ۵۰ سانتیم برای هر ۳۰۰ فرانک تجاوز نکند اخذ ۵۰ سانتیم باسم نرخ جمالی از هر جعبه با قیمت اظهار شده مجاز است

ماده ۹ - ممنوعات

حمل تریاک و مرفین و کوکائین و غیره که برای احتیاجات طبی توسط جعبه های بیمه شده بعمل میآید ممنوع نیست

ماده ۱۴ - حذف موقتی سرویس

هر اداره در مواقع فوق العاده که لزوم آنرا تثبیت نماید میتواند موقه سرویس بیمه را معوق دارد

ماده ۱۸ - مدت قرار داد

مدت اعتبار قرار داد فوق مثل مدت معاهده اصلی است

قانون
 ماده ۲۶

اجازه انعقاد قرارداد تجارتي موقتي بين ايران و مصر

مصوب ۲۶ دلو ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که بوسیله مبادله مراسله بين سفارت ايران و وزارت امور خارجه مصر با دولت مصر قرارداد موقتي تجارتي که مبتنی بر اجرای حقوق دول کامله الوداد بطور معامله متقابله نسبت به صادرات هر يك از طرفین باشد با شرط امکان الغای آن از طرفین که ششماه قبل از فسخ اعلام گردد منعقد نماید.

ماده ۱
 ممکن است از مملکتی سلطنت دیگر باکالی که
 در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 تمام مملکت مصر و در این مملکت و در این مملکت
 تصدیق و منعقد نماید
 ماده ۲
 اگر وزن هر حبه یک کیلو گرم است
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 ماده ۳
 اگر وزن هر حبه یک کیلو گرم است
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 ماده ۴
 اگر وزن هر حبه یک کیلو گرم است
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت
 که در این مملکت و در این مملکت و در این مملکت

شماره	صفحه		عنوان	شماره
	لا	با		
۱۳	۶۱۳	۶۱۳	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۳
۱۴	۸۱۳	۷۱۶	قانون تجدد کثرت اجراء امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۴
۱۵	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۵
۱۶	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۶
۱۷	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۷
۱۸	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۸
۱۹	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۱۹
۲۰	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۰
۲۱	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۱
۲۲	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۲
۲۳	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۳
۲۴	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۴
۲۵	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۵
۲۶	۸۱۳	۷۱۶	قانون استخدام مسوولان امور مالی و اقتصادی در وزارت معادن و اقتصاد	۲۶

دوره چهارم قانون گزاری

فهرست

قسمت چهارم - کثرت آنها

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلیسپور رئیس کل مالیه ایران	۲۱۳	۲۱۷
۲	قانون تجدید کنترات ۱۲ نفر مستخدمین بلژیکی اداره کل گمرکات	۲۱۷	۲۱۸
۳	قانون استخدام هشت نفر متخصص مالیه تبعه دول متحده امریکا	۲۱۸	۲۲۰
۴	قانون اضافه اعتبار برای مخارج مسافرت مستشاران امریکائی	۲۲۰	۲۲۰
۵	قانون استخدام مستر هال امریکائی بجای مستر مور	۲۲۰	۲۲۰
۶	قانون استخدام دکتر ریان برای اصلاح امور بلدیة طهران	۲۲۰	۲۲۱
۷	قانون برقراری يك هزار دولار اضافی بر حقوق مصوبه مهندس بلدی	۲۲۱	۲۲۱
۸	قانون استخدام مستر جونس امریکائی بجای مستر گارد	۲۲۱	۲۲۱
۹	قانون کنترات دکتر ویلهلم	۲۲۲	۲۲۲
۱۰	قانون کنترات سه نفر معلمین حقوق	۲۲۲	۲۲۳
۱۱	قانون کنترات مسیو ادژیر معلم فیزیک و شیمی	۲۲۳	۲۲۴
۱۲	قانون استخدام مسیو لاپوژ بعوض مسیو ریو	۲۲۴	۲۲۴

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
۱۳	قانون استخدام دکتر ژوزف منار فرانسوی برای ریاست مؤسسه پاستور	۲۲۴	۲۲۴
۱۴	قانون تجدید کنترات مسیو پرینی بسمت مستشاری وزارت عدلیه	۲۲۵	۲۲۵
۱۵	قانون استخدام مسیو لامبر مولیتر بسمت ریاست کل گمرکات	۲۲۵	۲۲۶
۱۶	قانون استخدام مستر گلامان امریکائی جهت اداره کردن بانک ملی	۲۲۶	۲۲۷
۱۷	قانون استخدام مسیو ترسنسکی لهستانی بسمت مهندس متخصص راه آهن آذربایجان	۲۲۷	۲۲۷
۱۸	قانون استخدام مسیو امیل پیر و مسیو شویو بلژیکی برای خدمات اداره پست	۲۲۷	۲۲۸
۱۹	قانون کنترات مسیو وستداهل برای ریاست تشکیلات نظمیة	۲۲۸	۲۲۸

ردیف	شماره	عنوان	
		شماره	صفحه
۱	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۲	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۳	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۴	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۵	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۶	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۷	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۸	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۹	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۱۰	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۱۱	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲
۱۲	۲۲۲	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو	۲۲۲

قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو
 در این قانون که در تاریخ ۱۳۰۱ شمسی تصویب شد، در مورد استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو در وزارت امور خارجه و در سایر ادارات دولتی که در اختیار او قرار میگیرد، مقرراتی تعیین شده است.

قسمت چهارم

کنتراستها

در این قسمت که در تاریخ ۱۳۰۱ شمسی تصویب شد، در مورد کنتراستها و شرایط آنها در معاملات دولتی مقرراتی تعیین شده است. همچنین در مورد ضمانتنامهها و شرایط آنها نیز مقرراتی تعیین شده است.

قانون

استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو

رئیس کل Administrateur général مالیه ایران

مصوب ۴ اسد ۱۳۰۱ شمسی

ماده ۱ - مجلس شورای ملی بدولت اختیار میدهد که دکتر میلسپو تبعه امریکا را بسمت ریاست کل مالیه ایران برای مدت پنج سال مطابق مر ذیل استخدام نماید.

ماده ۲ - ابتداء استخدام از روز حرکت دکتر میلسپور از واشنگتن محسوب میشود و پس از انقضای سه سال دولت ایران یا دکتر میلسپو مختار خواهند بود که دو سال باقی را قبول یا فسخ نمایند.

ماده ۳ - رئیس کل مالیه از بابت حقوق خدمت پانزده هزار دلار سالیانه از دولت علیه دریافت خواهد کرد بعلاوه برای سال اول خانه و اثاثیه که کفایت مشار الیه را بنماید از طرف دولت برای او تهیه خواهد شد و از سال دوم ببعد دولت مخیر خواهد بود که برای مشار الیه تهیه خانه نموده و یا مبلغ سه هزار دلار بر حقوق مشار الیه بیفزاید.

ماده ۴ - رئیس کل مالیه مسئول وزیر مالیه است و تعهد می کند در ایفاء وظایف خود تمام تعلیمات قانونی مشار الیه را اطاعت کند در موقع ظهور اختلاف بین وزیر مالیه و رئیس کل مالیه راجع به مسائلی که در حدود صلاحیت مشار الیه است رئیس کل مالیه حق دارد نظریات خود را شفاهاً و کتباً به هیئت دولت اظهار نماید.

ماده ۵ - در صورتیکه در مدت ۱۸ ماه بجهتی از جهات در حدود وظایف رئیس کل مالیه مساعدت و حمایت نشود مشار الیه میتواند بعد از انقضاء مدت مزبور بکنترات خود خاتمه بدهد مشروط بر اینکه دلائل کافی خود را در اثبات اینکه دیگر بعد از این خدمت شخصی او بواسطه عدم تقویت و مساعدت دولت موجب سعادت مالیه ایران نخواهد بود کتباً بوزیر مالیه و کابینه وزراء اظهار دارد و هیئت وزراء مراتب را بمجلس شورای ملی اطلاع خواهد داد و حقوق شش ماه مساعدت با مخارج معاودت بمشار الیه داده خواهد شد.

ماده ۶ - رئیس کل مالیه تحت تعلیمات قانونی و نظارت وزیر مالیه و

این ماده بموجب قانون ۲۴ اسد ۱۳۰۱ شمسی مطابق شرح فوق اصلاح شده است

ماده ششم اولیه که نسخ شده است بقرار ذیل میباشد:

ماده ۶ - رئیس کل مالیه تحت تعلیمات قانونی و نظارت وزیر مالیه و با مراعات اصول مسئولیت وزراء کلیه امور مالیه ایران را عهده خواهد داشت مشار الیه تحت هدایت قانونی و تصویب وزیر مالیه اختیار تام خواهد داشت که بودجه را تهیه کرده تشکیلات وزارت مالیه و تمام شعب آن و ادارات دیگر دولتی را که مستقیماً با جمع و محاسبه و پرداخت وجوه عمومی مربوط است اصلاح نماید دولت ایران قبول میکند مطابق نظریات مشار الیه دائر بترقی و تنزل و انتقال و عزل مستخدمین وزارت مالیه و تمام شعب تابعه آن و همچنین مستخدمین ادارات دیگر دولتی که مستقیماً با جمع و محاسبه و پرداخت وجوه عمومی مربوط است رفتار نماید دولت ایران قبل از آنکه راجع بکلیه مسائل مالی ایران اقدام و تصمیمی بکند با رئیس کل مالیه مشورت خواهد کرد و در هر مجلس یا کمیسیون که مربوط باداره مالیه یا مسائل مالی منعقد شود مشار الیه بعد از وزیر مالیه مقدم خواهد بود و در کمیسیون یا مجلس بین المللی که راجع بامور مالیه تشکیل گردد بعد از وزیر مالیه مقام نمایندگی ایران را خواهد داشت. در باب امتیازات تجارتنی و صنعتی رئیس کل مالیه طرف شور بوده میتواند عقاید خود را کتباً یا شفاهاً بدولت اظهار نماید.

با مراعات اصول مسئولیت وزراء کلیه امور مالیه ایران را عهده خواهد داشت مشار الیه تحت هدایت قانونی و تصویب وزیر مالیه اختیار تام خواهد داشت که بودجه را تهیه کرده تشکیلات وزارت مالیه و تمام شعب آن و ادارات دیگر دولتی را که مستقیماً با جمع و محاسبه و پرداخت وجوه عمومی مربوط است اصلاح نماید دولت ایران قبول میکند مطابق نظریات مشار الیه دایره به ترقی و تنزل و انتقال و عزل مستخدمین وزارت مالیه و تمام شعب تابعه آن و همچنین مستخدمین ادارات دیگر دولتی که مستقیماً با جمع و محاسبه و پرداخت وجوه عمومی مربوط است رفتار نماید. دولت ایران قبل از آنکه راجع بکلیه مسائل مالی ایران اقدام و تصمیمی بکند با رئیس کل مالیه مشورت خواهد کرد و در هر مجلس یا کمیسیون که مربوط به اداره مالیه یا مسائل مالی منعقد شود مشار الیه بعد از وزیر مالیه مقدم خواهد بود و در کمیسیون یا مجلس بین المللی که راجع بامور مالیه تشکیل گردد بعد از وزیر مالیه مقام نمایندگی ایران را خواهد داشت. در باب امتیازات تجارتنی و صنعتی رئیس کل مالیه طرف شور بوده میتواند عقاید خود را کتباً یا شفاهاً بدولت اظهار نماید.

ماده ۷ - رئیس کل مالیه برای ایجاد منابع عایدات تازه رافزودن حسن جریان ادارات یا شعب مختلفه از قبیل نظارت محاسبات و استعمال وجوه عمومی و صرفه جوئی در مخارج عمومی و بطور کلی بجهت مساعدت بسعادت مالی و اقتصادی ایران لواحق قانونی برای تصویب بدولت ایران پیشنهاد خواهد کرد و بقدری که ممکن است در تزیید و توسیع و جلب و بکار انداختن سرمایه خارجی برای رفع بحران اقتصادی ایران از هر بابت منتهای کوشش را خواهد کرد.

ماده ۸ - دولت ایران بدون تصویب کتبی وزیر مالیه و رئیس کل مالیه مطلقاً تعهد مالی نخواهد کرد و همچنین دولت تعهد میکند که هیچ مخارج دولتی یا انتقال

وجوه عمومی نخواهد شد مگر بامضای وزیر مالیه و تصدیق رئیس کل مالیه
ماده ۹- رئیس کل مالیه یا معاونینی که او معین نماید بتمام اسناد و دفاتر و احکام
 و فرامین و تمام کتب و دفاتر محاسبات راجع بداره مالیه ایران و بهر يك از شعب
 آن و راجع بجمع عایدات و محافظت و تأدیه وجوه عمومی همه وقت دسترسی نامحدود
 خواهد داشت.

ماده ۱۰- رئیس کل مالیه هر سه ماه راپرت عملیات خود را در باب امور مالیه
 بدولت ایران تقدیم خواهد کرد مکاتبات رسمی و دفاتر حساب باید فارسی باشد
ماده ۱۱- تمام مستخدمین خارجه برای مالیه من بعد با تصویب رئیس کل
 مالیه اجیر و مسئول او خواهند بود.

ماده ۱۲- رئیس کل مالیه تعهد میکند از مداخله در امور مذهبی و سیاسی و
 تصدی کسب شخصی و مکاتبه با مأمورین خارجه اجتناب نماید رئیس کل مالیه تعهد میکند در
 ضمن ایفاء وظایف خود در هر موقعی قانون ایران و اقتدارات قانونی *Constitutionnel*
 وزراء را کاملاً مراعات و احترام نماید

ماده ۱۳- رئیس کل مالیه متعهد است ایرانیان را بتجربیات عملی در شعب
 مختلفه مالیه واداشته تربیت نماید و هر کدام تجربیات و عملیات لازمه را تکمیل
 کرده شایستگی حاصل نمودند بر خارجه برتری و رجحان دهد تا بتدریج مشاغل مهمه
 در ادارات بایرانیان سپرده شود مگر اینکه رجحان آنها صریحاً با صرفه جوئی و حسن
 اداره مالیه منافی باشد

ماده ۱۴- بر رئیس کل مالیه حق داده میشود که در آمریکا برای سه سال یا
 کمتر يك نفر عالم احصائیه و يك نفر منشی آمریکائی که زبان فرانسه بداند و یک نفر
 محرر اجیر کند و این سه نفر منحصرأ برای او خواهند بود و حقوق و مخارج آنها را
 دولت ایران خواهد داد بعلاوه عده کافی مستخدمین ایرانی که قابل و کاملاً معتمد

باشند برای حوائج ادارات مخصوص رئیس کل مالیه از طرف دولت معین خواهد
 شد و تحت اطاعت مشارالیه خواهند بود رئیس کل مالیه میتواند در مواقعی که مسائل
 مالی مطرح است در هیئت وزراء حضور بهم رساند.

ماده ۱۵- حقوق و حدود و اختیارات رئیس کل مالیه از قرار است که در
 چهارده ماده فوق مذکور شده است شرایط فرعیسه کتترات رئیس کل مالیه بنظر
 دولت واگذار میشود مشروط بر اینکه شرایط فرعیه خارج از حقوق و حدود و
 اختیارات فوق نبوده با رسوم و عادات و قوانین مملکتی منافاتی نداشته و امتیازاتی که
 از حیث رتبه منظور میشود بیش از آنچه در فوق ذکر شد نباشد.

ماده ۱۶- اختیاراتیکه بر طبق مواد فوق بدکتر میلسپو داده شده است بدون
 تصویب مجلس شورای ملی بدیگری واگذار نخواهد شد.

ماده ۱۷- مواد شش و هشت و یازده پس از ورود رئیس کل مالیه بطهران
 بموقع اجرا گذارده خواهد شد مگر اینکه دولت لازم بداند در مسائلی که مشمول
 مواد مزبوره است قبلاً بمشارالیه مراجعه نماید.

قانون

تجدید کتترات ۱۲ نفر مستخدمین بلژیکی اداره کل گمرکات

مصوب ۴ سنبله ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده- وزارت مالیه مجاز است کتترات دوازده نفر مستخدمین بلژیکی
 اداره گمرکات مفصله الاسامی ذیل را برای مدت سه سال از تاریخ تصویب این ماده
 و در ازاء مبالغ حقوق مشروحه در مقابل اسامی آنها تجدید نماید:

اسامی	سال اول (فرانك)	سال دوم (فرانك)	سال سوم (فرانك)
فورمان	۱۴۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۶۰۰۰
کرو	۱۶۰۰۰	۱۷۰۰۰	۱۸۰۰۰
گیوم	۱۶۰۰۰	۱۷۰۰۰	۱۸۰۰۰
دکر کر	۲۴۰۰۰	۲۴۰۰۰	۲۴۰۰۰
دلکرد	۲۰۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۲۰۰۰
دلکروا	۲۷۰۰۰	۲۷۰۰۰	۲۷۰۰۰
واندنا بل	۲۱۰۰۰	۲۲۰۰۰	۲۳۰۰۰
پاکه	۱۴۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۶۰۰۰
گردونیه	۲۰۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۲۰۰۰
مورو	۲۲۰۰۰	۲۳۰۰۰	۲۴۰۰۰
گورتھو	۲۳۰۰۰	۲۴۰۰۰	۲۵۰۰۰
استاس	۲۲۰۰۰	۲۳۰۰۰	۲۴۰۰۰

قانون

استخدام هشت نفر متخصص مالیه تبعه دول متحده امریکا

مصوب ۲۰ سنبله ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اختیار میدهد هشت نفر متخصص مالیه تبعه دول متحده امریکا را که اسامی و حقوق آنها ذیلا شرح داده می شود استخدام نماید:

- (۱) مستر ارلی M. Early ده هزار (۱۰/۰۰۰) دلار
- (۲) مستر مکاسکی M. Mecaskey ده هزار (۱۰/۰۰۰) دلار
- (۳) مستر گور M. Goer ده هزار (۱۰/۰۰۰) دلار
- (۴) مستر بگار M. Bogart ده هزار (۱۰/۰۰۰) دلار
- (۵) مستر میچل M. Mitchell هفت هزار و پانصد (۷۵۰۰) دلار
- (۶) مستر مور M. Moore هفت هزار و پانصد (۷۵۰۰) دلار
- (۷) مستر مک کرم M. McCormack هفت هزار و پانصد (۷۵۰۰) دلار
- (۸) مستر گارد M. Gard هفت هزار و پانصد (۷۵۰۰) دلار

ماده دوم - دولت باید خانه و اثاثیه برای تمامی مدت کنترات متخصصین مزبور تهیه نماید.

ماده سوم - مستخدمین فوق الذکر بر طبق ماده یازده (۱۱) قانون استخدام رئیس کل مالیه ایران مورخه ۴ اسد ۱۳۰۱ مسئول رئیس کل مالیه خواهند بود.

ماده چهارم - سایر شرایط کنترات استخدام متخصصین مزبور از قبیل مدت و غیره باستثنای اختیارات و ماده پنج قانون چهارم اسد ۱۳۰۱ که مخصوص رئیس کل مالیه است مطابق شرایط کنترات دکتر میلیسپو است که در آن قانون تصریح شده است فقط مدت استخدام مستر بگار که در امور بانک و اصلاح سکه تخصص دارد یکسال خواهد بود.

ماده پنجم - برای خارج مسافرت رئیس کل مالیه و هشت نفر متخصصین فوق الذکر و سه نفر اعضاء مخصوص رئیس کل مالیه که بر طبق ماده چهارده قانون

در تاریخ ۲۴ میزان ۱۳۰۱ مبلغ ده هزار دلار بابت بقیه مخارج مسافرت مستشاران امریکائی بدولت اعتبار داده شده است

مورخه ۴ اسد ۱۳۰۱ در معیت رئیس کل مالیه میباشند مبلغ سی هزار (۳۰.۰۰۰) دلار بعنوان اعتبار تصویب میشود که بعد از ورود آنها بطهران موافق اسناد خرج حساب آن پرداخته شود.

قانون

اضافه اعتبار برای مخارج مسافرت مستشاران امریکائی

مصوب ۲۴ میزان ۱۳۰۱

ماده واحده - مبلغ ده هزار دلار (۱۰/۰۰۰) از بابت بقیه مخارج مسافرت مستشاران امریکائی بدولت اعتبار داده میشود که بعد از ورود بایران حساب اعتبار مزبور را بپردازند.

قانون

استخدام مستر هال امریکائی بجای مستر مور

مصوب ۲۴ میزان ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید بجای مستر مور Mr. Moore که در ماده اول قانون مورخه ۲۰ سنبله ۱۳۰۱ قیید شده است مستر هال Mr. Hall امریکائی مطابق مقررات قانون مزبور و با همان حقوق استخدام شود

قانون

استخدام دکتر ریان Dr. Ryan برای اصلاح امور بلدیة طهران

مصوب ۲۴ میزان ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - بدولت اختیار داده میشود دکتر ریان Dr. Ryan تبعه دولت

اتازونی را برای مدت پنج سال با حقوق سالیانه ده هزار ۱۰۰۰۰ دلار برای اصلاح امور بلدیة طهران استخدام نماید. خانه و اثاثیه متخصص مزبور را دولت تهیه خواهد نمود.

ماده دوم - بدولت اختیار داده میشود يك نفر مهندس بلدی که دکتر ریان از اتباع دول متحده امریکا انتخاب مینماید با چهار هزار دلار حقوق سالیانه و یک نفر عضو که دکتر مشار الیه برای کمک خود معین میکند با سه هزار ۳۰۰۰ دلار حقوق سالیانه از ممالک متحده امریکا برای مدت سه سال استخدام نماید.

قانون

برقراری يك هزار دلار اضافی بر حقوق مصوبه مهندس بلدی

مصوب ۱۵ دلو ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اختیار میدهد مبلغ یک هزار دلار بر میزان حقوق یک نفر مهندس بلدی که در ضمن ماده دوم قانون مورخه ۲۴ میزان سنه ۱۳۰۱ شمسی چهار هزار دلار منظور شده اضافه نماید

قانون

استخدام مستر جونس امریکائی بجای مستر گارد

مصوب ۷ قوس ۱۳۰۱ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید بجای مستر گارد Mr. Gard

که در قسمت هشتم از ماده اول قانون مورخه ۲۰ سنبله ۱۳۰۱ مذکور است مستر جونس Mr. Jones تبعه امریکا با همان حقوق و شرایط مقرر در قانون فوق الذکر استخدام شود.

قانون

کنترات دکترو و پلهلم

مصوب ۴ جدی ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است دکترو و پلهلم را برای مدت سه سال از تاریخ ۲۴ آوریل ۱۹۲۳ برای معلمی جراحی مدرسه طبی طهران و تصدی اعمال یدی مریضخانه وزیری کنترات نماید.

ماده دوم - حقوق دکترو و پلهلم از قرار سالی چهار هزار و پانصد تومان تعیین خواهد شد.

ماده سوم - برای خرج مراجعت دکترو و پلهلم پس از انقضای کنترات دو هزار فرانک به نرخ روز تأدیه خواهد شد و چنانچه در موقع مراجعت بواسطه اغتشاشات مجبور به عبور از نقاطی شود که اضافه بر مبلغ مقرر احتیاج بخرج مسافرت داشته باشد بتصدیق قونسولهای محلی دولت علیه ایران منظور خواهد شد ولی در هر حال این اضافه از هزار فرانک تجاوز نخواهد کرد.

ماده چهارم - هر گاه دولت بخواهد دکترو و پلهلم را از خدمت مستعفی دارد باید بعلاوه بخرج معاودت حقوق ششماه مشارالیه را بپردازد چنانچه خود دکترو و پلهلم بخواهد از خدمت دولت کناره جوئی نماید بهیچوجه حق بخرج مقرر معاودت و حقوق نخواهد داشت و چنانچه مبتلا بمرضی شود که اطباء معاودت او را برای معالجه ضروری بدانند در این صورت فقط خرج مسافرت باو داده خواهد شد.

قانون

کنترات سه نفر معلمین حقوق

مصوب ۶ جدی ۱۳۰۱ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است که مسیوهس و مسیو فراشن و مسیور ریوو

فرانسوی را برای معلمی حقوق بمدت سه سال از تاریخ انعقاد کنترات برای هر نفری سالیانه بمبلغ چهار هزار تومان کنترات نماید.

ماده دوم - بخرج مسافرت از فرانسه تا طهران و در موقع مراجعت از طهران تا پاریس برای هر نفری از معلمین حداقل دو هزار فرانک و حد اکثر سه هزار فرانک تصویب و پرداخت میشود.

قانون

کنترات مسیو ادژیر معلم فیزیک و شیمی

مصوب ۲۸ حمل ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است مسیو ادژیر فرانسوی را برای مدت سه سال از تاریخ ۲۱ قوس ۱۳۰۱ (۲۳ دسامبر ۱۹۲۲) برای معلمی علوم فیزیک و شیمی کنترات نماید.

ماده دوم - حقوق مسیو ادژیر فرانسوی از قرار سالی پنج هزار تومان خواهد بود که در مقابل آن هفته پانزده ساعت تدریس نماید.

ماده سوم - بخرج مراجعت مسیو ادژیر پس از انقضای کنترات دو هزار فرانک به نرخ روز تأدیه خواهد شد و چنانچه در موقع مراجعت بواسطه اغتشاشات مجبور بعبور از نقاطی شود که اضافه بر مبلغ مقرر احتیاج بخرج مسافرت داشته باشد بتصدیق مأمورین و قونسولهای محلی دولت علیه ایران منظور خواهد شد ولی در هر حال این اضافه از هزار فرانک تجاوز نخواهد کرد.

ماده چهارم - هر گاه دولت بخواهد مسیو ادژیر را از خدمت مستعفی دارد باید علاوه بر بخرج مراجعت حقوق ششماه مشارالیه را بپردازد چنانچه مسیو ادژیر مبتلا بمرضی شود که اطباء عودت او را برای معالجه ضروری بدانند در این صورت

فقط خرج مسافرت باو داده خواهد شد.

قانون

استخدام مسيو لاپوژ بعوض مسيو ريوو

مصوب ۲۷ برج جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده واحده - دولت مجاز است كه بعوض مسيو ريوو معلم حقوق مسيو لاپوژ را باين سمت و با همان شرايطی كه از طرف مجلس شورای ملی برای مسيو ريوو تصویب شده است استخدام نماید.

قانون

استخدام دكتر ژوزف منار فرانسوی برای ریاست مؤسسه پاستور

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی اجازه میدهد كه دولت دكتر ژوزف منار فرانسوی عضو انستیتو پاستور پاریس را برای مدت هفت سال از اول حمل ۱۳۰۲ برای ریاست مؤسسه پاستور دولت علیه ایران استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق دكتر منار سالیانه پنجهزار تومان است و در دوازده قسط پرداخته خواهد شد.

ماده سوم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کنترات مستخدمین

خارجه مصوبه ۲۳ برج عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کنترات دكتر منار را امضا نماید.

قانون

تجدید کنترات مسيو پرنی بسمت مستشاری وزارت عدلیه

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - دولت علیه ایران مجاز است مسيو پرنی را بسمت مستشاری وزارت عدلیه استخدام و کنترات مشار الیه را برای مدت سه سال از اول حمل ۱۳۰۲ تجدید نماید.

ماده دوم - وظایف و حدود اختیارات مسيو پرنی در وزارت عدلیه بر طبق ضمیمه کنترات مورخه ۲۳ ژانویه ۱۹۱۷ است.

ماده سوم - حقوق مسيو پرنی سالیانه هفت هزار و دویست تومان خواهد بود و این حقوق شامل مدد معاش ریاست مدرسه حقوق و معلمی در آن مدرسه است.

ماده چهارم - در موقع انقضای این کنترات مسيو پرنی دوهزار و پانصد فرانك بنرخ روز برای مخارج مراجعت دریافت خواهد داشت.

ماده پنجم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ برج عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط استخدام مسيو پرنی را تعیین و کنترات را امضا نماید.

قانون

استخدام مسيو لامبر مولیتر به سمت ریاست كل گمركات

مصوبه ۲۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است مسيو لامبر مولیتر تبعه بلژيك كه در تاریخ ۱۴ میزان پیچی ٹیل ۱۲۹۹ بریاست كل گمركات منصوب بوده است از تاریخ اول

حمل ۱۳۰۲ شمسی برای مدت سه سال و بهمان سمت سابق استخدام نماید.

ماده دوم - مواجب مسیو لامبر مولیتر سالیانه ده هزار تومان خواهد بود.

ماده سوم - در انقضای مدت این کنترات یا فسخ از طرف دولت برای مخارج مراجعت مسیو لامبر مولیتر مبلغ یک هزار تومان تأدیه خواهد شد.

ماده چهارم - مسیو مولیتر در هر سال محق یک ماه مرخصی با اخذ حقوق خواهد بود.

ماده پنجم - در موارد مسافرت بجهت انجام مأموریت مخارج مسافرت مسیو لامبر مولیتر تأدیه خواهد شد.

ماده ششم - برای مدت خدمت مسیو مولیتر از تاریخ نصب مشارالیه بریاست کل کمراکات تا تاریخ اول حمل ۱۳۰۲ همان شرائط مقررہ بموجب کنترات سابق راجع به مقام مزبور مرعی خواهد شد.

ماده هفتم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ برج عقرب ۱۳۰۱ سایر شرائط را تعیین و کنترات مسیو لامبر مولیتر را امضاء نماید.

قانون

استخدام مستر گلامان امریکائی جهت اداره کردن بانک ایران

مصوبه ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مستر گلامان

امریکائی را برای مدت سه سال بجهت اداره کردن بانک ایران با حقوق سالیانه ده هزار دلار استخدام نماید.

ماده دوم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرائط را تعیین و کنترات مستر گلامان را امضاء نماید.

قانون

استخدام مسیو ترسنسکی لهستانی بسمت مهندسی متخصص

راه آهن آذربایجان

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده ۱ - دولت علیه ایران مجاز است مسیو ترسنسکی لهستانی را برای استخدام وزارت فوائد عامه بسمت مهندسی متخصص راه آهن آذربایجان کنترات نماید.

ماده ۳ - دولت علیه ایران قبول می کند که سالیانه مبلغ چهار هزار و هشتصد تومان در مقابل خدمات مشارالیه در دوازده قسط متساوی در آخر هر برج شمسی بمشارالیه بپردازد.

ماده ۴ - مدت استخدام مسیو ترسنسکی از تاریخ اول حمل تنگوزئیل ۱۳۰۲ برای مدت یکسال خواهد بود.

ماده ۴ - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرائط را تعیین و کنترات مسیو ترسنسکی لهستانی را امضاء نماید.

قانون

استخدام مسیو امیل پیر و مسیو شویو بلژیکی برای

خدمات اداره پست

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمسی

ماده ۱ - دولت علیه ایران مجاز است مسیو امیل پیر و مسیو شویو تبعه

بلیژیک را برای خدمات اداره پست استخدام نماید .
ماده ۳ - مدت استخدام مشار الیهما دو سال و ابتدای آن از اول عقرب ۱۳۰۲ خواهد بود .

ماده ۴ - حقوق سالیانه مسیو پیر و مسیو شویو هر کدام ۲۴۰۰ تومان خواهد بود .

ماده ۴ - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ برج عقرب ۱۳۰۱ سائر شرایط را تعیین و کترات مسیو پیر و مسیو شویو را امضاء نمایند .

قانون

کترات مسیو وستداهل برای ریاست تشکیلات نظمیه

مصوبه ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ شمس

ماده اول - دولت علیه ایران مجاز است مسیو وستداهل سوئدی را برای ریاست تشکیلات نظمیه از اول حمل ۱۳۰۲ تا اول حمل ۱۳۰۳ با حقوق سالیانه هشت هزار تومان کترات نماید .

ماده دوم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کترات مسیو وستداهل را امضاء نماید .

قانون کترات مسیو وستداهل

ردیف	عنوان ماده	تاریخ تصویب
۱	ماده ۱	۲۲۲
۲	ماده ۲	۲۲۲
۳	ماده ۳	۲۲۲
۴	ماده ۴	۲۲۲
۵	ماده ۵	۲۲۲
۶	ماده ۶	۲۲۲
۷	ماده ۷	۲۲۲
۸	ماده ۸	۲۲۲
۹	ماده ۹	۲۲۲
۱۰	ماده ۱۰	۲۲۲
۱۱	ماده ۱۱	۲۲۲
۱۲	ماده ۱۲	۲۲۲
۱۳	ماده ۱۳	۲۲۲
۱۴	ماده ۱۴	۲۲۲
۱۵	ماده ۱۵	۲۲۲
۱۶	ماده ۱۶	۲۲۲
۱۷	ماده ۱۷	۲۲۲
۱۸	ماده ۱۸	۲۲۲
۱۹	ماده ۱۹	۲۲۲
۲۰	ماده ۲۰	۲۲۲
۲۱	ماده ۲۱	۲۲۲
۲۲	ماده ۲۲	۲۲۲
۲۳	ماده ۲۳	۲۲۲
۲۴	ماده ۲۴	۲۲۲
۲۵	ماده ۲۵	۲۲۲
۲۶	ماده ۲۶	۲۲۲
۲۷	ماده ۲۷	۲۲۲
۲۸	ماده ۲۸	۲۲۲
۲۹	ماده ۲۹	۲۲۲
۳۰	ماده ۳۰	۲۲۲

دوره چهارم قانون گزاری

فهرست

قسمت پنجم تصویبات مالی

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
	الف - بودجه ها		
۱	قانون تفریح بودجه یکساله مجلس توشقان ثیل ۱۲۹۴	۲۲۹	
۲	قانون تفریح بودجه مجلس پنج ساله فترت	۲۲۹	۲۳۰
۳	قانون بودجه (نه ماهه تخاقوی ثیل ۱۳۰۰) مجلس شورای ملی	۲۳۰	۲۳۱
۴	قانون بودجه جمع مجلس	۲۳۲	
۵	قانون اعتبارات مخارج مملکتی	۲۳۲	۲۳۷
۶	قانون اضافه اعتبار بودجه ولایت عهد	۲۳۷	
۷	بودجه ریاست وزراء و کابینه برای سنه ایت ثیل ۱۳۰۱	۲۳۸	۲۴۱
۸	بودجه کابینه سلطنتی برای سنه ایت ثیل ۱۳۰۱	۲۴۱	۲۴۲
۹	قانون بودجه یکساله ایت ثیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی	۲۴۳	۲۴۴
۱۰	قانون ششصد تومان اعتبار برای ازدیاد سه الی چهار نفر تند نویس	۲۴۴	
۱۱	قانون یکهزار و دو صد تومان اعتبار اضافی برای مطبوعات مجلس	۲۴۵	
۱۲	قانون بودجه سال ایت ثیل ۱۳۰۱ وزارت فوائد عامه	۲۴۵	۲۴۶
۱۳	قانون بودجه سال ایت ثیل ۱۳۰۱ تشکیلات قضائی و اداری		

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
	ب - اعتبارات		
	وزارت عدلیه	۲۴۷	۲۵۱
۱۴	قانون بودجه ایت ثیل ۱۳۰۱ وزارت معارف و صحیه و اوقاف و صنایع مستظرفه	۲۵۱	۲۵۴
۱۵	قانون بودجه سال ایت ثیل ۱۳۰۱ وزارت امور خارجه	۲۵۴	۲۵۶
۱۶	قانون تفریح بودجه سنه ایت ثیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی	۲۵۶	۲۵۷
۱۷	قانون بودجه اعتباری سنه تنگوز ثیل ۱۳۰۲ وزارت جنگ	۲۵۷	۲۵۸
۱۸	قانون اعتبارات مخارج مملکتی سنه تنگوز ثیل ۱۳۰۲	۲۵۸	۲۶۱
۱۹	قانون راجع بمقرری جنسی دربار سلطنت عظمی	۲۶۱	
۲۰	قانون بودجه یکساله تنگوز ثیل ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی	۲۶۱	۲۶۲
۲۱	قانون بیست و سه هزار تومان اعتبار مطبوعه مجلس شورای ملی	۲۶۳	
۲۲	قانون تعیین تکلیف بودجه های جزء وزارت خانه ها نسبت به سنه تنگوز ثیل ۱۳۰۲	۲۶۳	
۲۳	قانون راجع باعتبار پانزده هزار تومان برای تعمیر سد جاجرود	۲۶۴	
۲۴	قانون راجع بتصویب پانزده هزار تومان قرض بمهاجرین کیلانی	۲۶۴	۲۶۵
۲۵	قانون تسلیم قراولخانه گذر لوطی صالح به مسجد جنب آن	۲۶۵	

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۲۶	قانون راجع به تصویب یکهزار و پانصد تومان اعتبار برای مصارف انتخابات		
۲۷	قانون اجازه پرداخت مخارج یکساله جامعه ملل از بابت سهمیه دولت علیه ایران	۲۵۶	
۲۸	قانون تصویب مبلغ دو هزار و یکصد و چهل تومان اعتبار برای احداث بنای جدید محل مخزن و شعب کمرک بندر قشم	۲۶۶	
۲۹	قانون اعتبار برای مخارج اعزام و تحصیل شصت نفر محصل نظامی بیپاریس	۲۶۶	
۳۰	قانون یکهزار و پانصد تومان اعتبار برای تهیه اثاثیه محاکم قضائی رشت	۲۶۷	
۳۱	قانون تخفیف مالیاتی قریه ندوشن یزد	۲۶۷	۲۶۸
۳۲	قانون اعتبار برای پرداخت غرامات امانات مسروقه پستی	۲۶۸	
۳۳	قانون اعتبار برای سیم کشی از قم به آوه و ساوه و نوبران و از تربت به ترشیز و دائر شدن تلگراف خانه های آنها	۲۶۸	
۳۴	قانون پنجاه هزار روپیه اضافه اعتبار برای خرید عمارت ژنرال قونسولگری دولت علیه در بغداد	۲۶۹	

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۳۵	قانون اجازه پرداخت دو هزار چهار صد تومان قرضه بعادل خان زیاد خان اف	۲۶۹	
۳۶	قانون اضافه اعتبار برای مدرسه صنعتی ایران و آلمان	۲۷۰	
۳۷	قانون اعتبار هیئت اعزامیه سواحل بحر خزر برای نقشه کشی و تعیین عواید جنگلی	۲۷۰	
۳۸	قانون هشتصد تومان اعتبار مخارج بنای سه برج اقامتگاه مستحقظین خط در بند تا حوض خان کرمان	۲۷۱	
۳۹	قانون انتقال یکدستگاه چراغ برق سلطنت آباد به قم و تخصیص آن برای روشنائی صحن مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها	۲۷۱	
۴۰	قانون اعتبار برای سیم کشی خط تلگراف از کرند الی قره تو و دایر کردن تلگرافخانه در دو نقطه مزبور	۲۷۲	
۴۱	قانون اعتبار برای امتداد سیم از گناباد به تون - قرضه دروجه وزارت فواید عامه برای نمایشگاه امتعه وطنی - و مرمت و ایجاد بروج نظامی بروجرد	۲۷۲	
۴۲	قانون اعتبار دو بیست تومان ماهیانه در وجه آقای آقا میرزا		

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
	شهاب الدین	۲۷۳	
۴۳	قانون پنجاه هزار تومان اعتبار برای جلوگیری از آفت ملخ	۲۷۳	
۴۴	قانون اجازه پرداخت قیمت طبع ۸۹ شماره روزنامه رسمی	۲۷۳	۲۷۴
۴۵	قانون اعتبار برای مصارف روشنائی بقاع متبرکه و غیره واقع در عراق عرب	۲۷۴	۲۷۷
۴۶	قانون اضافه اعتبار بودجه دربار سلطنتی	۲۷۸	
۴۷	قانون یکصد هزار تومان اعتبار مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه	۲۷۸	
۴۸	قانون پنجاه هزار تومان اعتبار اضافی مخارج انتخابات دوره پنجم تقنینیه	۲۷۸	
۴۹	قانون چهل و هشت هزار تومان اعتبار مخارج فوق العاده مستخدمین امریکائی	۲۷۹	
۵۰	قانون پانصد و پنجاه هزار تومان اعتبار جهت مخارج جاری ضروری وزارت مالیه	۲۷۹	
۵۱	قانون اجازه الحاق آب کوه رنگ به زاینده رود	۲۸۰	
۵۲	قانون یکصد هزار تومان اعتبار مقدماتی جهت اعاشه و اعمار		

شماره ترتیب	عنوان	صفحه	
		از	تا
	صفحات غارت شده آذربایجان	۲۸۰	۲۸۱
۵۳	قانون پنجاه تومان اعتبار کمک خرج مجله معارف	۲۸۱	
۵۴	قانون اجازه پرداخت مخارج احضار سوار بختیاری مأمورین خراسان	۲۸۱	
۵۵	قانون اعتبار برای مصارف روشنائی اماکن مقدسه و غیره	۲۸۲	
۵۶	تصمیم قانونی راجع بمصارف روشنائی و عوض بهره و حق الارض سنه تنگوز ثیل ۱۳۰۲	۲۸۲	۲۸۳
۵۷	قانون راجع باضافه اعتبار بودجه ایت ثیل وزارت معارف بابت حقوق معلمین ژیمناستیک و قیمت ذغال سنگ مدارس متوسطه	۲۸۳	
۵۸	قانون اعتبار پرداخت وجه کنترات معلمین اروپائی و اعتبار مدرسه آلمانی و خرج سفر مأمورین معارف و اوقاف	۲۸۳	۲۸۴
۵۹	قانون اضافه اعتبار بودجه ایت ثیل وزارت معارف بابت کسر بودجه مدارس حومه طهران	۲۸۴	
۶۰	قانون اضافه بودجه سال ایت ثیل نظمیہ رشت و انزلی	۲۸۴	۲۸۵
۶۱	قانون مصرف جیره و علیق هذه السنه ایت ثیل نظمیہ مرکز		

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
	وولایات	۲۸۵	
۶۲	قانون اجازه پرداخت حقوق مدت خدمت مستخدمین از		
	اتباع خارجه وزارت فوائد عامه	۲۸۵	
۶۳	قانون پنجاه هزار تومان اعتبار برای اعانه مصیبت زدگان		
	تربت	۲۸۶	
	ج - اجازه استقراض		
۶۴	قانون استقراض يك ميليون دولار مساعده	۲۸۷	
	د - شهریه و مستمریات		
۶۵	قانون تصویب بیست تومان مستمری برای ورثه بنان السلطان مرحوم	۲۸۸	
۶۶	قانون تصویب نود تومان مستمری برای ورثه مرحوم		
	میر موسی خان	۲۸۸	۲۸۹
۶۷	قانون برقراری یکصد تومان شهریه در حق چهار نفر ورثه		
	مرحوم حاجی شیخ محمد جواد خراسانی	۲۸۹	
۶۸	قانون برقراری شصت و یک تومان و نه قران و پانزده شاهی		
	شهریه در باره چهار نفر ورثه مرحوم عماد الدوله	۲۸۹	۲۹۰
۶۹	قانون برقراری پنجاه تومان شهریه در حق عیال و دو نفر		

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
	صبا یای مرحوم وقار الدوله	۲۹۰	
۷۰	قانون برقراری بیست و پنج فقره شهریه	۲۹۰	۲۹۲
۷۱	تصمیم قانونی راجع به نه فقره شهریه	۲۹۲	۲۹۳
۷۲	قانون برقراری شصت تومان شهریه بعنوان تقاعد در حق		
	امام الحکماء	۲۹۳	
۷۳	قانون برقراری ۳۴۱ تومان حقوق تقاعدی در باره ۹ نفر		
	صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ	۲۹۴	
۷۴	قانون برقراری سیصد و نود تومان حقوق تقاعدی در باره		
	شانزده نفر صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ	۲۹۵	۲۹۶
۷۵	قانون مستمری عیال و پسر مرحوم مشیر رسائل	۲۹۶	
۷۶	قانون برقراری شهریه در حق آقا میرزا مهدی اشتهاردی	۲۹۶	
۷۷	قانون برقراری حقوق تقاعد در باره عباسقلی خان		
	منتظم الملك	۲۹۷	
۷۸	قانون برقراری شهریه در حق اولاد بهادر السلطنه و یک نفر		
	پسر مرحوم میرزا حسینخان مستخدم مجلس	۲۹۷	
۷۹	قانون برقراری یکصد و شصت تومان شهریه	۲۹۷	۲۹۸

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۸۰	قانون برقراری اضافه شهریه در حق بازماندگان آقا سید		
	حسین اردبیلی و مرحوم مستشار الدوله	۲۹۸	۲۹۹
۸۱	قانون بودجه راجع بحقوق تقاعد و انتظار خدمت مستخدمین و وراث مستخدمین وزارت خارجه	۲۹۹	۳۰۲
۸۲	قانون ضبط حقوق دیوانی و برقراری خرج تحصیل در باره میرزا سید مرتضی خان کاظمی	۳۰۲	۳۰۳
۸۳	قانون اجازه پرداخت مستمریات چهار نفر شاهزادگان عظام	۳۰۳	
۸۴	قانون راجع به چهل تومان شهریه ورثه مرحوم مشار دیوان	۳۰۳	۳۰۴
۸۵	قانون برقراری سی تومان خرج تحصیل در پناه پسران آقا سید محمد تقی	۳۰۴	
۸۶	قانون برقراری مستمری دیوانی سالار محترم ازقرار تومانی يك تومان	۳۰۴	
۸۷	قانون اجازه پرداخت مستمری یمن الدوله	۳۰۵	
۸۸	قانون راجع به بیست و هفت فقره حقوق تقاعد و حقوق وراث مستخدمین متوفی	۳۰۵	۳۰۶
۸۹	قانون اجازه پرداخت حقوق تقاعد و مستمری شخصی		

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
	صاحب منصبان قدیمی وزارت جنگ و وظیفه وراث متوفیان آنها	۳۰۷	۳۱۱
۹۰	قانون اجازه پرداخت مستمری غلام رضا خان میر پنجه ازقرار تومانی تومان	۳۱۱	
۹۱	قانون برقراری چهل و يك تومان مستمری در حق سید مچول	۳۱۲	
۹۲	قانون برقراری شصت و پنج تومان شهریه	۳۱۲	
۹۳	قانون برقراری پانزده تومان شهریه در حق ورثه مرحوم میرزا سید علی	۳۱۳	
۹۴	قانون اجازه پرداخت ماهی یک هزار تومان در حق هر يك از شاهزادگان عظام (عضد السلطان و نصرت السلطنه)	۳۱۳	
۹۵	قانون راجع بمستمری آقا سید حسن کشفی و ورثه مرحوم منوچهر میرزا	۳۱۳	۳۱۴
۹۶	قانون راجع بمستمری آقا سید محمد باقر صدر الاسلام	۳۱۴	
۹۷	قانون برقراری پانصد و پنجاه تومان شهریه در باره سیزده نفر		
	اعضاء وزارت خارجه که مشمول قانون استخدام نیستند	۳۱۴	۳۱۵
۹۸	قانون اجازه پرداخت یکصد و پنجاه تومان از عایدات كلك رانی شط کارون در وجه مادات کلانتری		
		۳۱۶	

شماره ترتیبی	عنوان	صفحه	
		از	تا
۹۹	قانون اجازه پرداخت پانصد تومان شهریه ورثه مرحوم آیت الله بهبهانی بدون کسر	۳۱۶	
۱۰۰	قانون برقراری یکصد و پنجاه تومان شهریه در باره ورثه مرحوم حاج میرزا علی محمد دولت آبادی	۳۱۷	
۱۰۱	قانون راجع بسی و شش قلم مستمری اتباع خارجه	۳۱۷	۳۱۸
۱۰۲	قانون اجازه پرداخت سیصد خروار شلتوک حق الارض ورثه آقا سلیم سنک از قرار خرواری (بوقربله بیست من است) دو تومان	۳۱۸	
۱۰۳	قانون برقراری ماهی پانزده تومان در باره بازماندگان مرحوم میرزا محمد حسین	۳۱۸	۳۱۹
۱۰۴	قانون برقراری ماهی هشتاد تومان خرج تحصیل در باره دو نفر اولاد میرزا محمد صادق طباطبائی	۳۱۹	
۱۰۵	قانون راجع بمستمریات و حقوق اعضاء و اجزاء ادارات پست و تلگراف	۳۱۹	۳۲۰
۱۰۶	قانون برقراری ماهی هشتاد تومان بعنوان خرج تحصیل در باره میرزا محمد خان قوام حضور	۳۲۰	

قسمت پنجم

تصویبات مالی

الف - بودجه ها

قانون

تفریغ بودجه يك ساله توشقان ٹیل ۱۲۹۴

مصوب ۱۸ دلو ۱۳۰۰

ماده واحده - مخارج مجلس شورای ملی از بابت ۱۲ ماهه سنه توشقان ٹیل ۱۲۹۴

موافق ماده (۱) ضمیمه (۱) و برطبق بودجه مصوبه مورخه ۹ سنبله سنه مزبوره مبلغ

هشتاد و نه هزار و هفت صد و شانزده تومان و سه قران و نهصد دینار که از وزارت

مالیه دریافت شده تصویب و تفریغ میشود.

قانون

تفریغ بودجه پنج ساله اوقات فترت

مصوب ۱۸ دلو ۱۳۰۰

ماده واحده - مخارج پنج ساله مجلس شورای ملی در اوقات فترت از تاریخ اول

حمل لوی ٹیل ۱۲۹۵ الی آخر حوت پیچی ٹیل ۱۲۹۹ موافق مواد (۲) الی (۶)

ضمیمه (۱) و برطبق احکامهای دولت های وقت مبلغ هشتاد و شش هزار و سیصد و

قانون

بودجه جمع مجلس

مصوب ۹ قوس ۱۳۰۰

ماده واحده - مجلس شورای ملی بداره مباشرت اجازه میدهد که عایدات مطبعه مجلس و باغ بهارستان را دریافت داشته جزو جمع محاسبات مجلس محسوب دارد.

قانون

اعتبارات مخارج مملکتی

مصوب ۳ حوت ۱۳۰۰

ماده اول - به تشکیلات مملکتی و وزارتخانهها مطابق ضمیمه ذیل اعتبار داده می شود که در حدود آن اعتبارات بودجه مشروح سنه ایت ئیل خود را تهیه کرده برای تصویب مجلس شورای ملی توسط وزارت مالیه ارسال دارند.

ماده دوم - وزارت مالیه مکلف است که باسرع اوقات بودجه مشروح عایدات مملکتی را تهیه نموده بمجلس شورای ملی تقدیم دارد.

ماده سوم - وزارت مالیه مأمور است که از اول حمل سنه ایت ئیل شمسی مصارف مملکتی را در حدود اعتبارات منظوره در ضمیمه این قانون تأدیه نماید. هر یک از وزارتخانهها که بودجه مشروح خود را تا پانزدهم حوت هذمه السنه تخاقوی ئیل بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده باشد حق دریافت هیچ نوع وجهی را از اول حمل ایت ئیل نخواهد داشت.

ماده چهارم - کلیه وزارتخانهها مکلف هستند که یک قسمت از مبلغی را که در موارد ضمیمه این قانون تصویب میشود بعنوان اعتبار خصوصی در بودجه خود منظور

دارند میزان اعتبار خصوصی حتی الامکان همان خواهد بود که در بودجه های سال پیدچی ئیل منظور شده و هر گاه در بودجه های جدید اعتبار خصوصی کمتر از سال پیدچی ئیل منظور شود آن کسر و نقصان در صورت باید متناسب با مبلغی باشد که از بودجه های سال قبل در هذمه السنه کسر شده است.

ماده پنجم - کلیه اعتبارات خصوصی که در بودجهای وزارتخانهها منظور میشود و همچنین مبلغی که برای مخارج پیش بینی نشده مملکتی در بودجه وزارت مالیه منظور شده است نباید بمصرف حقوق اداری و وظیفه و شهریه و اضافه حقوق و امثال آن برسد.

ماده ششم - نهصد و پنجاه هزار تومان محل برای مخارج پیش بینی نشده مملکتی منظور میشود وزارت مالیه میتواند در هر برج تا میزان چهل هزار تومان از این مبلغ را مطابق تصویبنامهای هیئت وزراء تأدیه نموده و صورت این مصارف را در آخر هر برج بمجلس شورای ملی تقدیم دارد (و اگر صورت مزبوره در آخر هر برج بمجلس شورای ملی داده نشود دولت تا موقعیکه این صورت بمجلس نرسیده دیگر حق صدور هیچ گونه تصویب نامه خرجی از محل مزبور نخواهد داشت) و هر گاه خرجی از این محل علاوه بر مبلغ چهل هزار تومان لازم شود در هر مورد تحصیل اجازه مجلس شورای ملی لازم خواهد بود.

ماده هفتم - تعیین تکلیف شهریه و مستمریها که مجموع آنها مطابق صورت ارسالی وزارت مالیه یک میلیون و دویست و دوازده هزار و سیصد و چهار تومان نقد (۱۲۱۲۳۰۴) و هشتصد و بیست و پنج خروار و هشتاد و هفت من گندم

و نهصدوسی و چهار خروار و بیست و شش من جو و یکصد و نود خروار و بیست و چهار من شلتوک است در انتظار رسیدن صورت جزء آن منوط بتصویب خاص است که پیشنهاد آن پس از مذاقه از طرف کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد

ماده هشتم - مبلغ پنجاه هزار تومان برای مخارج فوق العاده مملکتی تا اول حمل ایت نیل بدولت اعتبار داده میشود که در موقع لزوم بموجب تصویب نامه های صادره از هیئت وزراء وزارت مالیه تأدیه و صورت آنرا در آخر برج بمجلس شورای ملی تقدیم دارد

اعتبارات مخارج مملکتی
مبلغ پنجاه هزار تومان
مجلس شورای ملی
اعتبار داده میشود
در موقع لزوم
بموجب تصویب نامه های صادره
از هیئت وزراء
وزارت مالیه
تأدیه و صورت آنرا
در آخر برج
بمجلس شورای ملی
تقدیم دارد

نمبره ترتیبی	عنوان	مبلغ و مقدار مواد			مبلغ و مقدار فقرات			ملاحظات
		نقد	گندم	جو	نقد	گندم	جو	
۱	دربار سلطنتی و ولایتعهد	۴۸۰۰۰۰	۱۱۶۰/۲۰	۱۱۶۰/۲۰				
۱	دربار سلطنتی		۱۱۶۰/۲۰	۱۱۶۰/۲۰	۳۶۰۰۰۰			
۲	ولایت عهد				۱۲۰۰۰۰			
۲	مجلس شورای ملی	۳۰۰۵۲۰						
۳	اعلیحضرت محمدعلی شاه	۷۵۰۰۰						
۴	ریاست وزراء و کابینه	۶۰۰۰۰						
۵	وزارت مالیه و گمرکات	۲۳۰۰۰۰۰						
۱	وزارت مالیه				۱۶۰۰۰۰۰			
۲	اداره گمرکات				۷۰۰۰۰۰			
۶	وزارت داخله	۲۳۵۰۰۰۰						
۷	وزارت پست و تلگراف	۱۳۸۰۰۰۰						
۸	وزارت عدلیه: مرکز و ولایات	۴۰۰۰۰۰						
۹	وزارت فواید عامه	۶۰۰۰۰						
۱۰	وزارت خارجه با جامعه ملل	۶۴۰۰۰۰						
۱	وزارت خارجه مطابق پیچی نیل				۵۹۶۰۰۰			

نمبره ترتیبی	عنوان	مبلغ و مقدار مواد			مبلغ و مقدار فقرات			ملاحظات
		نقد	گندم	جو	نقد	گندم	جو	
۲	جامعه ملل							
۱۱ -	وزارت معارف و اوقاف و صحیه				۶۰۴۲۶۳			
۱ -	وزارت خانه							
۲	صحیه				۵۵۰۰۰			
۳	مدارس حومه و طهران (ابتدائی و متوسطه و غیره)				۸۳۲۰۰			
۴	اعانه مدارس خارجه طهران				۲۴۳۸۲۳			
۵	اعانه محصلین داخله				۴۶۶۰			
۶	اعانه مدارس ملی				۲۷۰۰			
۷	اعتبارات				۸۱۶۰			
۸	معلمین اروپائی مطابق کنترات				۱۲۲۸۰			
۹	صنایع مستظرفه				۲۲۰۰۰			
۱۰	مدرسه آلمانی				۱۲۰۰۰			
	ایالات و ولایات				۱۲۰۰۰			
۱۱	از بابت دوائر معارف و بعضی مدارس				۱۸۴۴۰			

نمبره ترتیبی	عنوان	مبلغ و مقدار مواد			مبلغ و مقدار فقرات			ملاحظات
		نقد	گندم	جو	نقد	گندم	جو	
۱۲ -	مدارس							
۱۳ -	وزارت جنگ				۱۳۰۰۰۰			
	اقساط قروض یازده هزار							
	و پنجاه و چهار لیره				۹۰۰۰۰۰۰			
۱۴ -	برای حمل غله و ممیزی				۶۳۰۰۷۲			
	و مخارج انتفاعی ضرابخانه				۲۵۰۰۰۰			
۱۵ -	برای مخارج عمومی							
	پیش بینی نشده مملکتی				۹۵۰۰۰۰			
	جمع کل				۱۹۴۷۹۸۵۵			

قانون

اضافه اعتبار بودجه ولایت عهد

مصوب ۲۹ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید بودجه ولایت عهد در سنه

ایت ثیل از مآخذ چهارده هزار تومان که جمع کل آن یکصد و شصت و هشت هزار

تومان میشود تأدیبه و پرداخت نماید.

بودجه ریاست وزراء و کابینه برای سنه ایت ئیل ۱۳۰۱

مصوب ۲۱ جل ۱۳۰۱

ماده اول - ریاست وزراء و معاون ۲۲۵۰۰ بیست و دو هزار و پانصد تومان
 ماده دوم - اداره کابینه ۱۶۴۴۰ شانزده هزار و چهارصد و چهل
 ماده سوم - اجزاء جزو ۳۹۱۲ سه هزار و نهصد و دوازده
 ماده چهارم - مصارف ماهیانه اعتبار ۷۸۶۰ هفت هزار و هشتصد و شصت
 ماده پنجم - اعتبار مخارج متفرقه ۳۴۶۰ سه هزار و چهارصد و شصت
 جمع کل مواد ۵۴۱۷۲ پنجاه و چهار هزار و یکصد و هفتاد و دو

ردیف	شرح	حقوق ماهیانه	جمع کل سالیانه	ملاحظات
۱	ریاست وزراء	۱۵۰۰	۱۸۰۰۰	
۱	معاون رئیس الوزراء	۳۷۵	۴۵۰۰	
اداره کابینه				
۲	ریاست کابینه	۲۵۰	۳۰۰۰	
۱	منشی اول (رئیس اداره)	۱۱۰	۱۳۲۰	
۱	مترجم فرانسه	۱۰۰	۱۳۲۰	
۱	منشی	۱۰۰	۱۳۲۰	
۲	منشی	۲۰۰	۲۴۰۰	
۱	متصدی امتیازات	۱۰۰	۱۲۰۰	
۱	منشی فرمان نگار	۸۵	۱۰۲۰	
۱	متصدی آرشیو	۹۰	۱۰۸۰	
۱	متصدی رمز	۸۰	۹۶۰	
۱	اندیکاتور نویس	۶۰	۷۲۰	
۱	منشی دوم آرشیویست	۶۰	۷۲۰	
۱	متصدی ارسال و مراسلات	۶۵	۷۸۰	

جمع کل مواد ۱۸۴۲۰

ردیف	شرح	ماه	حقون ماهیانه	جمع کل سالیانه	ملاحظات
۱	مشی دوم	۱	۵۰	۶۰۰	
	اجزاء و جزو				
۳	ناظر	۱	۲۸	۳۳۶	
	پیشخدمت باشی	۱	۲۷	۳۲۴	
	پیشخدمت	۴	۱۰۰	۱۲۰۰	
	تلفونچی	۱	۲۵	۳۰۰	
	سرایدار	۲	۳۸	۴۵۶	
	شاگرد سرایدار	۱	۸	۹۶	
	فراش خلوت	۱	۱۸	۲۱۶	
	باشماقچی	۱	۱۸	۲۱۶	
	قایوچی و فراش	۸	۶۴	۷۶۸	
	اعتبارات				
	مصارف ماهیانه				
۴	اعتبار برای مخارج			۵۵۲۰	
	نهار هیئت		۴۶۰		
	مصارف تحریر		۷۵۰	۹۰۰	

ردیف	شرح	ماه	حقون ماهیانه	جمع کل سالیانه	ملاحظات
	مصارف آبدارخانه		۹۰	۱۰۸۰	
	مصارف روشنائی		۳۰	۳۶۰	
	مخارج متفرقه				
۵	سوخت زمستانی			۶۰۰	
	ملبوس اجزاء			۳۶۰	
	مخارج بیلاقی کابینه				
	و حمل و نقل و غیره			۱۰۰۰	
	صدسه اعتبار			۹۸۰	
	تلگرافچی حضوری			۴۲۰	
	جمع کل مواد			۵۴۱۷۲	

بودجه کابینه سلطنتی برای سنه ایت ثیل ۱۳۰۱

مصوب ۳ نور ۱۳۰۱

ماده اول - اعضا کابینه سلطنتی ۱۱۶۴۰ یازده هزار و شصت و چهار تومان

ماده دوم - اعضا مستخدمین جزء ۷۲۰ هفتصد و بیست تومان

ماده سوم - مخارج اعتباری از بابت مصارف تحریرات و آبدارخانه و مخارج نهار

و سوخت زمستان و مخارج بیلاق ۲۳۴۰ دو هزار و سیصد و چهل تومان

جمع کل مواد ۱۴۷۰۰ چهارده هزار و هفتصد و هفتاد تومان

ماده	شرح	ماه	حقوق ماهیانه	جمع کل سالیانه	ملاحظات
۱	رئیس کابینه	۱	۴۰۰	۴۸۰۰	
	معاون و منشی حضور	۱	۱۷۰	۲۰۴۰	
	مترجم انگلیسی و فرانسه	۱	۶۰	۷۲۰	
	مترجم روسی	۱	۵۰	۶۰۰	
	منشی حامل عرایض بحضور	۱	۶۰	۷۲۰	
	منشی مخصوص مدیر رزم	۱	۱۰۰	۱۲۰۰	
	اندیکاتور نویس و ضباط	۱	۴۰	۴۸۰	
	فرمان نویس	۱	۳۰	۳۶۰	
	ثبات	۱	۳۰	۳۶۰	
	متصدی ارسال مراسلات	۱	۳۰	۳۶۰	
۲	اعضاء جزء				
	پیشخدمت	۲	۴۵	۵۴۰	
	سرایدار	۱	۱۵	۱۸۰	
۳	مخارج				
	مخارج تحریرات	۱	۵۰	۶۰۰	
	مخارج آبدارخانه	۱	۲۵	۳۰۰	
	مخارج نهار سوخت	۱	۲۷	۳۲۴	
	زمستان و مخارج بیلاق	۱	۱۴۴	۱۴۴۰	
	جمع کل مواد			۱۴۷۰۰	

قانون

بودجه یکساله ایت ئیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی

مصوب ۳ سرطان ۱۳۰۱

ماده اول - برای مخارج ۱۲ ماهه سنه ایت ئیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی مبلغ سیصد و یک هزار و سی و چهار تومان (۳۰۱۰۳۴) موافق فقرات ۱ الی ۴ ضمیمه اعتبار بداره مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود:

ماده دوم - برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ نه هزار و هشتصد و پنجاه (۹۸۵۰) تومان موافق ماده ۲ ضمیمه ۱ تشخیص و اعتبار بداره مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود.

ماده سوم - برای حقوق و مخارج و لوازم مطبوعه مجلس مبلغ سیزده هزار و چهار صد و هشتاد و هشت (۱۳۴۸۸) تومان موافق ماده ۳ ضمیمه ۱ اعتبار بداره مباشرت داده میشود.

ماده چهارم - مجلس شورای ملی بداره مباشرت اجازه میدهد که عایدات مجلس و باغ بهارستان را دریافت داشته جزو جمع محاسبات مجلس منظور دارد.

ردیف	شرح	مبلغ جزء تومان	مبلغ کل تومان
۱	مقرری نمایندگان مجلس شورای ملی ۱۲ ماهه یکصد نفر	۲۴۱۲۰۰	
۲	حقوق ۳۳ نفر اعضاء اداره تقنینیه و اعتبار سالانه	۲۱۳۳۰	
۳	اعضاء و اجزاء اداره مباشرت ۶۵ نفر	۲۳۸۲۰	
۴	مصارف ماهانه و سالانه دو فقره	۱۴۶۸۴	۳۰۱۰۳۴
۲	مصارف فوق العاده اعتباری ۵ فقره	۹۸۵۰	
۳	حقوق کارکنان و مخارج مطبعه	۱۳۴۸۸	
	جمع کل		۳۲۴۳۷۲

قانون

ششصد تومان اعتبار برای ازدیاد سه الی چهار نفر تند نویس

مصوب ۲۸ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی علاوه بر میزان بودجه هذه السنه ایت ئیل مصوبه سوم سرطان ۱۳۰۱ در جزء ماده اول برای ازدیاد سه الی چهار نفر تند نویس از اول برج جدی ایت ئیل ۱۳۰۱ الی آخر حوت ۱۳۰۱ مبلغ ششصد تومان بداره مباشرت مجلس اعتبار میدهد .

قانون

یک هزار و دویست تومان اعتبار اضافی برای مطبوعات مجلس

مصوب ۲۸ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی علاوه بر میزان بودجه هذه السنه ایت ئیل ۱۳۰۱ مصوبه سوم سرطان در جزء ماده اول برای اضافه مخارج مطبوعات مجلس مبلغ یک هزار و دویست تومان بداره مباشرت مجلس اعتبار میدهد .

قانون

بودجه سال ایت ئیل ۱۳۰۱ وزارت فوائد عامه

مصوب اول میزان ۱۳۰۱

ماده (۱) مجلس شورای ملی بودجه وزارت فوائد عامه را مطابق صورت ضمیمه که مشتمل بر چهار فصل و ده ماده و بالغ بر پنجاه و سه هزار و ششصد و چهل (۵۳۶۴۰) تومان بودجه اداری و سه هزار (۳۰۰۰) تومان حقوق تقاعدی اعضاء وزارتخانه مزبور است تصویب مینماید .

ماده (۲) حقوق تقاعد و شهریه معینه در این بودجه تا موقع تصویب قانون استخدام از مجلس شورای ملی پرداخت و پس از آن دارندگان این حقوق مشمول مواد آن قانون خواهند بود حقوق دیگری بهر صیغه که باشد (مستمری و شهریه و غیره) به صاحبان این حقوق تأدیه نخواهد شد .

ضمیمه قانون بودجه سال ایت نیل ۱۳۰۱ وزارت فواید عامه

رقم	شرح ماده	حقوق سالیانه تومان
	فصل اول	
۱	حوزه وزارتی	۱۳۳۸۰
۲	اداره کابینه و پرسنل	۶۷۸۰
۳	اداره محاسبات	۴۶۲۰
۴	اداره کل فواید عامه و شعب آن	۱۰۲۶۰
۵	اداره تجارت و فلاحت و جنگلها	۶۶۶۰
۶	مستخدمین	۴۲۷۲
۷	مدرسه رنگ رزی	۳۶۰۰
	فصل دوم	
۸	مصارف (مخارج جاری سالیانه)	۲۵۶۸
	فصل سوم	
۹	اعتبار	۱۵۰۰
	فصل چهارم	
۱۰	حقوق متقاعدین	۳۰۰۰
	جمع کل	۵۶۶۴۰

قانون

بودجه سال ایت نیل ۱۳۰۱ تشکیلات قضائی و اداری وزارت عدلیه

مصوب اول دلو ۱۳۰۱

ماده اول - مبلغ سیصد هزار تومان برای مخارج نه ماهه از اول حمل الی آخر قوس سنه ۱۳۰۱ وزارت عدلیه اعتبار داده میشود.

ماده دوم - بودجه سه ماهه آخر هذه السنه ایت نیل ۱۳۰۱ وزارت عدلیه مطابق صورت ضمیمه که مشتمل بر سه فصل و بیست و سه ماده است و بالغ بر یکصد و نود و یک هزار و دویست و سیزده تومان و پنجقران میشود تصویب میگردد مشروط بر اینکه هر قسمتی از تشکیلات عدلیه که مخارج آن مطابق این ماده تصویب شده از تاریخ تشکیل (در ظرف این سه ماه) پرداخته گردد.

ماده سوم - حقوق تقاعد و شهریه معینه در این بودجه تا اول حمل ۱۳۰۲ که موقع اجرای قانون استخدام است پرداخت میشود و پس از آن دارندگان این حقوق مشمول مواد آن قانون خواهند بود حقوق دیگر بهر صیغه که باشد (مستمری شهریه و غیره) بصاحبان این حقوق تأدیبه نخواهد شد.

ماده	شرح ماده	مبلغ سه ماهه		ملاحظات
		تومان	ریال	
فصل اول - تشکیلات مرکزی				
۱	دایره وزارتی			
۲	اداره کابینه و پرسنل	۳۱۵۰		
۳	اداره امور قضائی	۳۲۵۵		اعتبار کابینه مستشاری منها شده است
۴	اداره اجراء	۲۰۲۵		
		۲۸۵۰		
تشکیلات قضائی				
۵	دیوان عالی تمیز	۶۲۲۵		
۶	محکمه استیناف	۵۳۵۵		حقوق یک رئیس شعبه و سه عضو مشاوره و یک تقریر نویس و یک وکیل عمومی کسر شده است
۷	محکمه جنائی اختصاصی	۶۹۰		
۸	محکمه ابتدائی	۵۰۲۵		
۹	پارکه بدایت و دوائر استنطاق	۴۵۱۵		
۱۰	محکمه تجارت	۹۱۵		
۱۱	محاضر شرع	۳۰۹۰		
۱۲	صلحیه های شهر	۳۷۵۰		

ماده	شرح ماده	مبلغ سه ماهه		ملاحظات
		تومان	ریال	
۱۳	صلحیه های نواحی	۱۸۰۰		
۱۴	صلحیه بلوکات خوار - ورامین - شهریار			
		۲۰۴۳		
۱۵	ساوجبلاغ - دماوند	۳۲۴۹		پنجاه و چهار تومان جهت اضافه حقوق شش نفر
۱۶	مستخدمین جزء	۶۹۵۰		سرایدار منظور شده است
۱۷	اعتبارات سالیانه	۱۸۳۰		یکصد و هشتاد تومان حقوق تقاعد امام الحکماء کسر شده است
۱۸	حقوق تقاعدی	۱۷۰۱	۵	
	اعتبار صدی سه برای مخارج پیش بینی نشده	۵۸۴۱۸	۵	جمع بودجه مرکز
فصل دوم - تشکیلات قضائی ایالات				
۱۹	مرکز استیناف آذربایجان - فارس - خراسان			
	کرمان	۲۷۵۴۰		
۲۰	حوزه های بدایتی ایالات - پنج حوزه بدایتی برای سبزوار و نیشابور و قوچان و سیستان و قائنات - اردبیل و آستارا - بوشهر و بنادر	۱۵۱۵۰		نهمصد تومان حقوق پنج نفر معاون مدعی العموم کسر شده است
۲۱	هیجده محکمه صلحیه برای مراغه - سراب - خوی - ارومیه - مرند - تربت - طبس -			

شرح ماده	مبلغ سه ماهه		ملاحظات
	تومان	ریال	
سبزوار - ترشیز - دزداب - آباده - بهبهان بندر عباس - سیرجان - رفسنجان - بم ساوجبلاغ	۱۳۵۰۰	۱۰۰۰	تومان اعتبار جهت دوصلحیه بم وساجبلاغ اضافه شده است
جمع فصل دوم	۵۶۱۹۰		
فصل سوم - ولایات			
حوزه های بدایتی : هیجده محکمه بدایت برای رشت . ساری و بار فروش . استرآباد زنجان . قزوین . شاهرود . سمنان و دامغان . قم و ساوه . کاشان و نطنز . اصفهان یزد . همدان . بروجرد . ملایر و تویسرکان کرمانشاهان . کردستان . عراق . عربستان چهار شعبه ثانیه بدایت برای : اصفهان همدان . عراق . رشت يك محکمه تجارت برای رشت و بیست محکمه صلحیه برای : اصفهان (۲) همدان (۱) رشت (۲) ساری (۱) بار فروش (۱) استرآباد (۱) شاهرود (۱) قزوین (۱) زنجان (۱) کرمانشاهان (۱)			

شرح ماده	مبلغ سه ماهه		ملاحظات
	تومان	ریال	
کردستان (۱) قم (۱) کاشان (۱) عراق (۱) ملایر (۱) یزد (۱) شوشتر (۱) بروجرد (۱) حوزه های صلحیه هیجده محکمه صلحیه برای : انزلی . لاهیجان . لنگرود . آمل . نور . تنکابن . گروس . گلپایگان . کمره و خونسار . نهاوند . نائین . قمشه . دزفول ناصری . سمنان . دامغان . ساوه . نطنز جمع فصل سوم جمع بودجه ایات و ولایات جمع بودجه مرکز جمع کل بودجه وزارت عدلیه	۶۳۱۰۵	۱۳۵۰۰	هفتصد و پنجاه تومان اعتبار جهت مخارج صلحیه نطنز اضافه شده است
	۷۶۶۰۵		
	۱۳۲۷۹۵		
	۵۸۴۱۸	۵	
	۱۹۱۲۱۳	۵	

قانون

بودجه ایت ثیل ۱۳۰۱ وزارت معارف و صحیه و اوقاف و صنایع مستظرفه مصوب ۲۳ حوت ۱۳۰۱

ماده واحد - مجلس شورای ملی بودجه هذه السنه ایت ثیل ۱۳۰۱ معارف را مطابق صورت ضمیمه که مشتمل برشش فصل و بیست و نه ماده و بالغ برششصد و پنجاه و دو هزار و پانصد و سی و هشت تومان و یکقران و دو یست دینار است تصویب می نماید .

ردیف	شرح	مقرری و فوق العاده سالیانه		ملاحظات
		تومان	ریال	
فصل اول				
۱	وزیر معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه	۹۰۰۰		
۲	مدیر کل	۳۰۰۰		
۳	کابینه	۱۰۶۸۰		
۴	اداره تفتیش	۱۴۴۳۹۶		
۵	اداره محاسبات معارف و اوقاف	۴۵۰۰		
۶	اداره معارف و تعلیمات عمومی	۱۳۵۰۰		
۷	اداره اوقاف	۵۲۲۰		
۸	دایره تحقیق	۳۵۴۰		
۹	دارالانشاء شورای عالی معارف	۳۱۲۰		از روز تشکیل محسوب و پرداخت خواهد شد
۱۰	مستخدمین جزء	۵۵۹۲		
فصل دوم - مدارس دولتی				
۱۱	مدارس ۶ کلاسه ذکور مجانی بیست باب	۸۰۴۰۰		
۱۲	مدارس ۵ کلاسه ذکور مجانی ده باب	۳۴۸۰۰		پنج ماه و نیم اول سال مطابق بودجه سنه ماضیه تخافوی - ثیل و ششماه و نیم آخر سال مطابق همین بودجه پرداخته میشود
۱۳	مدارس ۶ کلاسه اناث نه باب	۲۷۰۰۰		
۱۴	مدارس متوسطه طهران و دارالمعلمین	۷۰۲۰۸۴		

ردیف	شرح	مقرری و فوق العاده سالیانه		ملاحظات
		تومان	ریال	
۱۵	مدرسه دارالمعلمات	۶۳۰۰		
۱۶	مدارس حومه طهران	۷۲۰۰		
۱۷	اعانه مدارس ملی	۱۴۱۶۰		اضافه اعانه مدارس ملی با تصویب و نظارت شورای عالی معارف تقسیم خواهد شد
۱۸	مدرسه دارالفنون	۲۵۵۳۶		
۱۹	مدرسه طب	۱۶۸۰۰		
۲۰	مدرسه موزیک	۵۱۷۵۱	۲۰	
۲۱	اعانه مدارس داخله و خارجه	۵۸۶۰		
۲۲	محصلین داخله	۳۴۲۰		۷۲۰ تومان سالیانه اضافه بر مبلغ سابق از طرف وزارت معارف پیشنهاد و فی المجلس تصویب شد
۲۳	محصلین خارجه	۴۷۱۹		
فصل سوم				
۲۴	حقوق متقاعدین	۳۴۹۸		مبلغ ۲۴۰ تومان سالیانه بر ۳۶۰ تومان حقوق تقاعد آقا شیخ صادق مفلوج اضافه شده است
فصل چهارم				
۲۵	اعتبارات و امصارف	۱۲۹۰۰		
فصل پنجم				
۲۶	صحیه	۸۳۲۰۰		
۲۷	مدرسه صنایع مستظرفه	۱۴۴۰۰		

ردیف	شرح	مقرری و فوق العاده سالانه	
		تومان	ریال
۲۸	فصل ششم - ایالات و ولایات بودجه مدارس ابتدائی ایالات و ولایات مصوبه مجلس شورای ملی	۱۳۰۰۰۰	
	بودجه سابق مدارس ایالات و ولایات و اداره معارف بعضی نقاط	۱۸۴۴۰	
۲۹	اضافه جایزه کتب محصلین	۲۰۰	
	اضافه حقوق مفتش سیار	۹۶۰	
	اعتبار مخارج مقدماتی شعبه حفظ الصحه		
	حیوان و نبات انستیتو پاستور	۲۰۵۰	
	مخارج جاری شعبه مذکور در ابتدای تأسیس	۱۲۷۲۰	
		۱۵۹۳۰	
	جمع کل بودجه	۶۵۲۵۳۸	۲۰

قانون

بودجه سال ایت ٹیل ۱۳۰۱ وزارت امور خارجه

مصوب ۲۶ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - مجلس شورای ملی مبلغ ششصد و چهل هزار تومان بوزارت

امور خارجه برای مخارج سنه ایت ٹیل مطابق بودجه اعتباری مصوبه ۲ جدی ۱۳۰۰ از اول حمل سنه ایت ٹیل تا آخر حوت بشرح ذیل اعتبار میدهد.

وزارت امور خارجه ۶۰۹۰۰۰ تومان
جامعه ملل ۳۱۰۰۰ »

تومان ۶۴۰۰۰۰

ماده دوم - مجلس شورای ملی یکصد و هفده هزار و هفتصد و پنجاه تومان بشرح ذیل بوزارت امور خارجه اعتبار میدهد.

اعتبار کمیسیون تحدید حدود خراسان تا آخر حوت ۶۰۷۵۰ تومان
اعتبار هیئت اعزامیه قفقاز و آنقره ۳۰۰۰۰ »
اعتبار نمایندگان ایران در جامعه ملل ۶۰۰۰ »
اعتبار هیئت تجارتي اعزامی به مسکو ۲۱۰۰۰ »

تومان ۱۱۷۷۵۰

ماده سوم - وزارت مالیه مکلف است کلیه مبالغی که بعنوان مختلفه مستقیماً یا غیر مستقیم در مرکز یا ولایات بوزارت امور خارجه یا مأمورین آن وزارتخانه پرداخت شده است از بابت اعتبار در ماده اول و دوم فوق محسوب و منظور نماید.
ماده چهارم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سه هزار و دوست و هشتاد و هشت تومان از بابت حقوق پنج نفر ذیل از سنه ماضیه ایت ٹیل از عایدات همان سنه بوزارت جلیله امور خارجه پرداخت نماید.

مؤید الدوله ۵۰ تومان
معاوض السلطان ۵۰ »
میرزا اسحق خان ۱۴ »

میرزا حسن خان اختر ۵۰ تومان
مفتاح الدوله ۱۰۰

۲۷۴ تومان

قانون

تفریح بودجه سنه ایت ٹیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی

مصوب ۲۴ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از بابت دوازده ماهه سنه ایت ٹیل ۱۳۰۱ موافق مواد (۱) الی (۳) ضمیمه (۱) و بر طبق بودجه مصوبه مبلغ سیصد و چهار هزار و چهار صد و نود و هفت تومان و هفتصد دینار تصویب و تفریح میشود.
ماده دوم - عایدات باغ و مطبعه مجلس شورای ملی از بابت سنه ایت ٹیل ۱۳۰۱ موافق ماده (۴) ضمیمه (۱) بمبلغ سیزده هزار و سیصد و پنجاه و چهار تومان و هفت هزار و سه عباسی تصویب میشود.

مبلغ کل	مبلغ جزء		شرح	مقررات
	دینار	قران		
			ماده اول	
	۶۰	۲۲۹۹۸۶۶	مقرری آقایان نمایندگان محترم	۱
	۹۵	۲۱۱۹۸۰	حقوق اعضاء و اجزاء اداره تقنینیه	۲
	۶۵	۲۳۶۲۹۸	حقوق اعضاء و اجزاء اداره مباشرت	۳
۲۸۷۹۰۶۳	۸۰	۱۳۰۹۱۶	مصارف ماهانه و سالیانه	۴
			ماده دوم	
			مصارف فوق العاده	
۹۶۴۸۲	۹۰			
			ماده سوم	
			حقوق کارکنان مطبعه	۱
		۶۳۸۳۰		
			مصارف متفرقه و اثاثیه مطبعه	۲
۶۹۴۲۴	۸۰	۵۵۹۴		
۳۰۴۴۹۷۰	۷۰		جمع کل مصارف یکساله	
			ماده چهارم	
			عایدات باغ بهارستان	
	۵۰	۹۸۷۷		
			عایدات مطبعه مجلس	
۱۳۳۵۴۷	۶۰	۱۲۳۶۷۰		

قانون

بودجه اعتباری سنه تنگوزئیل ۱۳۰۲ وزارت جنگ

مصوب ۴ ثور ۱۳۰۲

ماده واحد - مبلغ نه میلیون و چهار صد هزار (۹۴۰۰۰۰۰) تومان برای

مخارج هذه السنه تنكوزئيل وزارت جنگ تصويب ميشود وزارت ماليه مجاز است كه در شش ماه اول هر ماهي هشتصد و شانزده هزار و ششصد و شصت و شش (۸۱۶۶۶۶) تومان بوزارت جنگ پرداخته و در شش ماه ثاني هر ماهي هفتصد و پنجاه هزار (۷۵۰۰۰۰) تومان بوزارتخانه مزبور پپردازد.

قانون

اعتبارات مخارج مملکتی سنه ماليه تنكوزئيل ۱۳۰۲

مصوب ۱۶ ثور ۱۳۰۲

ماده اول - مجلس شورای ملی اعتبارات ذیل را كه عبارت از بیست و دو میلیون و پانصد و نود و دو هزار و چهارصد و چهل و چهار تومان است برای مخارج مملکتی سنه ماليه تنكوزئيل ۱۳۰۲ تصويب مينمايد.

ملاحظات	مبلغ تومان	شرح	ردیف
	۶۵۴۰۰۰	وزارت دربار اعظم و ولایت عهد	۱
	۱۴۷۰۰	كابينه سلطنتی	۲
	۷۵۰۰۰	اعلیحضرت محمد علی میرزا	۳
	۵۴۱۷۲	ریاست وزراء و مخارج هیئت وزراء و كابينه	۴
	۳۱۱۰۰۰۰	وزارت ماليه	۵
	۲۲۰۰۰۰۰	وزارت داخله و نظمیة ها و امنیه و گارد شهری	۶
	۱۵۰۰۰۰۰	وزارت پست و تلگراف و اداره حمل و نقل	۷
	۷۰۰۰۰۰	وزارت عدلیه	۸
	۷۵۰۰۰۰	وزارت فوائد عامه و بودجه طرق و شوارع	۹
	۸۵۰۰۰۰	وزارت امور خارجه	۱۰
	۸۰۰۰۰۰	وزارت معارف و صحیه	۱۱
بعنوان ماده واحده	۹۴۰۰۰۰۰	وزارت جنگ	۱۲
در جلسه ۴ ثور ۱۳۰۲	۶۳۰۰۷۲	دیون دولت	۱۳
مستقلاً تصویب شده است	۱۰۰۰۰۰۰	اعانه ارومیه و خوی و سلماس. انزاب سلدوز ساوجبلاغ مطابق شرایط یکصد هزار تومان اعتباری که درایت ئیل تصویب شده	۱۴
	۳۰۰۰۰۰	مخارج غیر مترقبه مملکتی	۱۵
	۲۳۵۰۰۰	مخارج معوقه	۱۶
	۱۰۲۴۰۰۰	وظایف و شهریه	۱۷
	۲۵۰۰۰	تبلیغات اقتصادی	۱۸
	۱۷۰۰۰۰	مستشاران امریکائی	۱۹
	۲۲۵۹۲۴۴۴		

ماده دوم - میزان ماهیانه حقوق مستخدمین هر يك از وزارتخانهها باستثنای وزارت مالیه از يك دوازدهم اعتبار نخصه برای حقوق نباید تجاوز کند .

ماده سوم - پرداخت يك دوازدهم ماهیانه از اعتبارات مصوبه در فقرات ۶ - ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۷ - ماده اول موکول به تقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس است . طرز پرداخت قسمت دوازدهم از ماده اول مطابق ماده واحده است که راجع ببودجه وزارت جنگ و ترتیب پرداخت آن بالاستقلال تصویب و خارج از این لایحه است .

بودجه تفصیلی که در این ماده قید شده است باید متضمن کلیه مخارج و حقوق هذه السنه هر وزارتخانه و مطابق با قانون استخدام باشد .

تبصره - وزارت مالیه مختار است که مستمریات را بطور ماهیانه یا سالیانه بپردازد .

ماده چهارم - میزان مصرف اعتبار مملکتی که در بودجه منظور شده است نباید از يك دوازدهم آن در هر برج تجاوز کند و پرداخت میزان ماهیانه مذکور باید با تصویب کتبی هیئت وزراء بعمل آید و وزارت مالیه مکلف است که صورت جزو آن را تا ده روز از آخر هر برج بمجلس تقدیم نماید و این وجه نباید بهیچوجه بمصرف حقوق اداری و وظیفه و شهریه و اضافه حقوق و امثال آن برسد .

ماده پنجم - هر يك از وزارتخانهها باید در بودجه پیشنهادی صدی دو از اعتبار نخصه خود را برای مخارج غیر مترقبه تخصیص دهد .

ماده ششم - اعتبار مصوبه در ماده اولی شامل کلیه مخارج دولتی اعم از نقد و جنس میباشد .

ماده هفتم - پرداخت وجوه برای خدمات انجام شده یا تسلیم اموال بعمل خواهد آمد .

ماده هشتم - هیچیک از وزارتخانهها مجاز نخواهد بود که از عایدات خود مستقیماً صرف مخارج خود نماید .

ماده نهم - اعتباراتیکه برای حقوق یا مخارج بالاخص تصویب می شود بمصرف یکدیگر نخواهد رسید .

قانون

راجع بمقرری جنسی دربار سلطنت عظمی

مصوب ۲۹ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد معادل شصت و هفت خروار و پنجاه من گندم و یکهزار و ششصد و سی و نه خروار جو و سه هزار و پانصد و شصت و یک خروار و هفتاد و پنجمن گاه و یکهزار و شش خروار و بیست من قصیل و دویست و چهل دو خروار بیست و پنج من یونجه از بابت مقرری جنس دربار سلطنت عظمی که در موقع تصویب قانون اعتبار بودجه مملکت از ماده افتاده از محل اعتباری که در طی فقره ۱۵ از ماده اول قانون مزبور برای دولت تصویب شده پرداخته و بعد در صورت تفاضل به نسبت عایدات مملکتی از آن محل احتساب نماید .

قانون

بودجه یکساله تنکوزئیل ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی

مصوب ۱۶ ثور ۱۳۰۲

ماده اول - برای مخارج دوازده ماهه سنه تنکوزئیل ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی (باستثناء مقرری نمایندگان که یازده ماهه است) مبلغ دویست و هشتاد و یک هزار و سیصد و هشتاد و دو تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه (۱) اعتبار بمباشرتن مجلس شورای ملی داده میشود .

ردیف	فقرات	شرح	مبلغ جزء قران	مبلغ کل قران
۱	۱	مقرری نمایندگان محترم مجلس شورای ملی یازده ماهه (یکماهه مدت اعتبار نامه منظور نشده است) ۹۰ نفر	۲۰۰۲۰۰۰	
۲	۲	حقوق ۳۹ نفر اعضاء و اجزای اداره تقنینیه و اعتبار سالیانه	۲۷۶۴۲۰	
۳	۳	حقوق ۸۰ نفر اعضاء و اجزاء اداره مباشرت	۳۲۴۸۴۰	
۴	۴	مصارف ماهانه و سالانه ده فقره	۲۱۰۵۶۰	۲۸۱۳۸۲۰
۲	۲	مصارف فوق العاده اعتباری ۷ فقره	۳۱۸۵۰۰	۳۱۸۵۰۰
۳	۱	حقوق کارکنان مطبعه ۸۴ نفر	۱۸۲۱۶۰	
۲	۲	مصارف و اثاثیه و اعتبار سالیانه مطبعه مجلس	۱۳۶۰۰۰	۳۱۸۱۶۰
				۳۴۵۰۴۸۰

ماده دوم - برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ سی و یک هزار و هشتصد و پنجاه تومان موافق ماده (۲) ضمیمه (۱) تشخیص و اعتبار بمباشرین مجلس داده میشود.

ماده سوم - برای حقوق و مخارج دوازده ماهه و اثاثیه مطبعه مجلس مبلغ سی و یک هزار و هشتصد و شانزده تومان موافق فقرات (۱) و (۲) ضمیمه (۱) اعتبار بمباشرین مجلس داده میشود.

ماده چهارم - مجلس شورای ملی بمباشرین مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان را جزو جمع محاسبات مجلس محسوب دارند.

قانون

بیست و سه هزار تومان اضافه اعتبار مطبعه مجلس شورای ملی

مصوب ۲۴ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحد - علاوه بر بودجه مصوبه سنه تنکوزئیل مجلس شورای ملی برای تهیه نواقص اثاثیه و ماشین آلات و لوازم مطبعه مجلس شورای ملی مبلغ بیست و سه هزار تومان بداره مباشرت مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود.

قانون

تعیین تکلیف بودجه های جزء وزارتخانهها نسبت بسنه

تنکوزئیل ۱۳۰۲

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - نظر بوصول بودجه های جزء وزارت خانه های مختلفه که بموجب ماده سوم قانون بودجه هذه السنه ۱۳۰۲ تصریح شده است وزارت مالیه مجاز است که اعتبارات مصوبه را تا آخر هذه السنه موافق قانون مزبور پرداخت نماید.

ماده دوم - علاوه بر مبلغ يك مليون و پانصد هزار تومان که مطابق قانون بودجه هذه السنه بوزارت پست و تلگراف اعتبار داده شده است مبلغ یکصد و بیست هزار تومان دیگر بوزارت خانه مزبوره اعتبار داده میشود و محل آن از اعتباری خواهد بود که برای مخارج پیش بینی نشده دولت بموجب ماده ۱۵ قانون بودجه هذه السنه تصویب شده است.

ماده سوم - حقوق تقاعد و انتظار خدمت مستخدمین دولتی که مشمول قانون استخدام کشوری هستند و در بودجه های جزء حقوقی برای آنها منظور شده باید مأخذ و میزان آن مطابق مقررات مواد قانون مزبور باشد و وزارت مالیه مأمور رسیدگی باین اقلام و مطابقه آن ها با قانون است.

حکومت در رشت با قساط سته متساویه در ظرف شش ماه است ت - تقسیم این وجه بین آقایان مهاجرین گیلان با اطلاع يك هیئتی خواهد بود که خود مهاجرین از بین خود انتخاب خواهند نمود

قانون

تسایم قراولخانه گذر لوطی صالح به مسجد جنب آن

مصوب ۱۸ عقرب ۱۳۰۰

ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که اراضی قراولخانه نغروب واقع در گذر لوطی صالح برای توسعه مسجد جنب آن بمسجد مزبور واگذار شود
ماده دوم - بلدیة طهران مراقبت خواهد نمود که اراضی قراولخانه مزبور و مصالح آن برای توسعه مسجد و تعمیر آن تخصیص داده شود

قانون

راجع بتصویب يك هزار و پانصد تومان اعتبار

برای مصارف انتخابات

مصوب ۸ دلو ۱۳۰۰

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ يك هزار و پانصد تومان اعتبار برای مصارف انتخابات تصویب مینماید که وزارت مالیه بدرخواست وزارت داخله بپردازد

ب - اعتبارات

قانون

راجع باعتبار پانزده هزار تومان برای تعمیر سد جاجرود

مصوب ۲۳ میزان ۱۳۰۰

ماده واحده - مبلغ پانزده هزار تومان برای تعمیر سد جاجرود بوزارت مالیه اعتبار داده میشود که در هذه السنه تعمیر سد مزبور بعمل آمده و اگر بواسطه سردی هوا تعمیرات مزبوره در هذه السنه انجام داده نشود در سنه آتیه در اولین موقع فرصت سد مذکور ساخته شود.

قانون

راجع بتصویب پانزده هزار تومان قرض بمهاجرین گیلانی

مصوب ۲۵ میزان ۱۳۰۰

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که برای معاودت به اوطان خود از طرف دولت مبلغ پانزده هزار تومان قرض به آقایان مهاجرین گیلانی با مراعات تصویب نامه نمره ۸۹۵۷ مورخه ۲۸ عقرب پیچی نیل و شرایط ذیل تأدیه گردد.

۱ - اخذ ضامن معتبر ب - موعد پرداخت این قرض یکسال از تاریخ استقرار

قانون

اجازه پرداخت مخارج یکساله جامعه ملل از بابت سهمیه

دولت عایه ایران

مصوب ۱۱ حوت ۱۳۰۰

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ یکصد و بیست پنجهزار فرانک (۱۲۵۰۰۰) طلای سویس از بابت سهمیه دولت علیه ایران از بابت مخارج سنه ۱۹۲۱ جامعه ملل بتوسط نماینده دولت علیه ایران پرداخت نماید.

قانون

تصویب مبلغ دو هزار و یکصد و چهل تومان اعتبار برای احداث

بنای جدید محل مخزن و شعب گمرک بندر قشم

مصوب ۲۷ حوت ۱۳۰۰

ماده واحده - نظر بتوسعه و ترقی امر تجارت بندر قشم و عدم گنجایش محل فعلی دفتر گمرکی آنجا و لزوم توسعه آن مبلغ دو هزار و یکصد و چهل تومان بوزارت مالیه اعتبار داده میشود که موافق احتیاجات اداری بنای جدیدی در بندر قشم برای محل مخزن و شعب گمرک احداث بشود این مبلغ از بابت اعتبار نهصد هزار تومان که در قانون بودجه سنه ایت ۱۳۰۱ برای مخارج پیش بینی نشده منظور گردیده است محسوب خواهد شد.

قانون

اعتبار برای مخارج اعزام و تحصیل شصت نفر محصل نظامی بیاریس

مصوب ۱۸ جوزا ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که در هذمه السنه ایت ۱۳۰۱ مبلغ ششصد و هفتاد و یک هزار و ششصد (۶۷۱۶۰۰) فرانک مخارج تحصیل یکساله شصت نفر محصل نظامی در اروپا و مبلغ هیجده هزار (۱۸۰۰۰) تومان مخارج مسافرت عده مذکور بفرانسه بوزارت جنگ اعتبار داده شود.

قانون

یکهزار و پانصد (۱۵۰۰) تومان اعتبار برای تهیه اثاثیه محاکم

قضائی رشت

مصوب ۲۵ جوزا ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت عدلیه اجازه میدهد که مبلغ یک هزار و پانصد تومان از محل بودجه سنه ماضیه دوایر قضائی رشت در موقعی که تعطیل بوده است برای تهیه اثاثیه دوایر قضائی آنجا بمصرف برساند.

قانون

تخفیف مالیاتی قریه ندوشن یزد

مصوب ۳ سرطان ۱۳۰۱

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود که مبلغ دو بیست و سی و

چهار تومان و پنجران ۲۳۴/۵ فرع مالیات مراع و مواشی قریه ندوشن یزد را تا موقعی که تعدیل و ممیزی نشده مطالبه نماید .

قانون

اعتبار برای پرداخت غرامات امانات مسروقه پستی

مصوب ۱۸ سرطان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت پست و تلگراف مبلغ چهل و سه هزار و ششصد و پنجاه تومان و پنج شاهی (۴۳۶۵۵/۲۵) اعتبار میدهد که غرامات امانات مسروقه پستی از ابتدای یونت ٹیل تا آخر سال پیدچی ٹیل ۱۲۹۹ را که موافق قانون پستی مصوبه مجلس شورای ملی مکلف پرداخت آن است دروجه صاحبان آنها تأدیه نماید و وزارت پست مکلف است که هرچه زودتر صورت غرامات را بمجلس شورای ملی ارسال نماید .

قانون

اعتبار برای سیم کشی از قم به آوه و ساوه و نوبران و از تربت

بترشیز و دائر شدن تلگرافخانههای آنها

مصوب ۱۸ سرطان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای سیم کشی از قم به آوه و ساوه و نوبران و از تربت به ترشیز و دائر شدن تلگرافخانههای آنها مبلغ یازده هزار و ششصد تومان بوزارت پست و تلگراف اعتبار میدهد .

قانون

پنجاه هزار روپیه اضافه اعتبار برای خرید عمارت ژنرال قونسولگری

دولت علیه در بغداد

مصوب ۲۰ سرطان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که علاوه بر يك صد و هفتاد و دو هزار و سیصد و سی و سه (۱۷۲۳۳۳) روپیه که سابقاً از طرف دولت اعتبار داده شده پنجاه هزار (۵۰۰۰۰) روپیه دیگر بوزارت مالیه اعتبار داده شود که فوراً عمارت ژنرال قونسولگری بغداد را بنام دولت ابتیاع بخارج مقدماتی این معامله و مال الاجاره عقب افتاده خانه را نیز از این مبلغ پردازند .

قانون

اجازه پرداخت دو هزار و چهار صد (۲۴۰۰) تومان قرضه بعادل خان

زیاد خان اف

مصوب ۲۲ سنبله ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ دو هزار و چهار صد (۲۴۰۰) تومان برای مدت هشت برج آخر سنه تخاقوی ٹیل دروجه آقای عادلخان زیادخان اف کار سازی و در موقع مسترد دارد .

قانون

اضافه اعتبار برای مدرسه صنعتی ایران و آلمان

مصوب ۲۷ سنبله ۱۳۰۱

- ماده ۱ - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که سالیانه مبلغ هشت هزار تومان اضافه بر دوازده هزار تومانی که سابقاً تصویب و مقرر شده بمصرف مدرسه صنعتی ایران و آلمان در طهران برسد.
- ماده ۲ - وزارت معارف مأمور ترتیب دستور تعلیمات مدرسه و نظارت در اجرای آن است.

قانون

اعتبار هیئت اعزامیه سواحل بحر خزر برای نقشه کشی و تعیین عواید جنگلی

مصوب ۲۷ سنبله ۱۳۰۱

- ماده ۱ - از تاریخ اعزام هیئتی برای نقشه کشی و تعیین عواید جنگلی الی آخر سال جاری ماهی سیصد و چهل تومان از بابت مخارج ذیل و از محل نهصد و پنجاه هزار (۹۵۰۰۰۰) تومان بوزارت فواید عامه اعتبار داده میشود.
- حقوق مفتش سیار و نقشه بردار ۲۰۰ تومان معاون نقشه کشی ۶۰ تومان کمک نقشه بردار ۲۰ تومان مهتر ۷ تومان علیق و سایر ملزومات ۴۰ تومان مخارج پیش بینی نشده ۱۳ تومان
- ماده ۲ - برای تهیه چهار رأس قاطر و مایلزم آنها مبلغ پانصد تومان بوزارت فلاحات و تجارت و فواید عامه اعتبار داده میشود که از وزارت جلیله مالیه دریافت کنند بابت اعتبار نهصد و پنجاه هزار تومان (۹۵۰۰۰۰)

قانون

هشتصد تومان اعتبار مخارج بنای سه برج اقامتگاه مستحفظین خط در بند

تا حوض خان کرمان

مصوب اول میزان ۱۳۰۱

- ماده (۱) - مجلس شورای ملی هشت صد تومان اعتبار مخارج بنای سه برج برای اقامتگاه مستحفظین خط در بند تا حوض خان کرمان را تصویب مینماید.
- ماده (۲) - اعتبار مذکور در ماده اول با نظارت مالیه کرمان و مأمور فواید عامه صرف و اسناد خرج مثبت آن محسوب خواهد شد.

قانون

انتقال یک دستگاه چراغ برق سلطنت آباد به قم و تخصیص آن برای

روشنائی صحن مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها

مصوب اول میزان ۱۳۰۱

- ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب می نماید یک دستگاه کارخانه چراغ برق که از کارخانجات دولتی و در عمارت سلطنت آباد است برای روشنائی صحن مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها در تحت نظر و مراقبت وزارت اوقاف تخصیص و واگذار گردد مخارج حمل و روشنائی بر عهده دولت نخواهد بود.

قانون

اعتبار برای سیم کشی خط تلگراف از کردن الی قره تو

و دایر کردن تلگرافخانه در دو نقطه مزبور

مصوب ۱۱ میزان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای سیم کشی خط تلگراف از کردن الی

قصر شیرین و قره تو و دایر کردن تلگرافخانه در آن نقاط مبلغ هفت هزار و هفتصد و نود و دو (۷۷۹۲) تومان بوزارت پست و تلگراف اعتبار میدهد.

قانون

اعتبار برای امتداد سیم از گناباد به تون - قرضه در وجه وزارت فواید عامه

برای نمایندگان امته وطنی - و مرمت و ایجاد بروج نظامی بروجرد

مصوب ۱۲ میزان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی اعتبارات ذیل را تصویب می نماید:

اولا - هشت هزار تومان بوزارت پست و تلگراف برای امتداد سیم تلگراف

از گناباد به تون.

ثانیا - پنجهزار تومان از محل چهل هزار تومان بوزارت فواید عامه قرض داده میشود که با اطلاع کمیته نمایندگان امته وطنی بمصرف رسانیده بعد از انجام بازار نمایندگان امته وطنی مبلغ مزبور بدولت تقدماً مسترد گردد.

ثالثاً - مبلغ ده هزار تومان بوزارت جنگ برای مرمت برجهای نظامی سابقی واقع در نقاط مهمه بروجرد و ایجاد بروج لازم دیگر.

قانون

اعتبار دو یست تومان ماهیانه در وجه آقای آقا میرزا شهاب الدین

مصوب ۱۸ میزان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بداره مباشرت مجلس اعتبار میدهد که از تاریخ

شانزدهم حمل آیت لیل که آقای آقا میرزا شهاب الدین وارد مجلس شده اند تا تاریخی که تکلیف اعتبار نامه ایشان معین شود از قرار ماهی دو یست تومان از وزارت مالیه دریافت و کار سازی دارد.

قانون

پنجاه هزار تومان اعتبار برای جلوگیری از آفت ملخ

مصوب ۲۴ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مبلغ پنجاه هزار ۵۰/۰۰۰ تومان بوزارت مالیه برای خرید ملخ

یعنی پرداخت اجرت معین به اشخاصی که تخم ملخ جمع آوری و تسلیم مأمورین دولت مینمایند اعتبار داده میشود.

قانون

اجازه پرداخت قیمت طبع ۸۹ شماره روزنامه رسمی

مصوب ۲۸ دلو ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه می دهد که مبلغ

سیصد و هفتاد و سه تومان و دو قران بابت قیمت طبع ۸۹ شماره روزنامه رسمی که در سنوات ماضیه لوی نیل و یونت نیل علاوه بر بودجه وزارت داخله توسط

مؤید الممالک پرداخت و تا بحال تأدیسه نشده است از بقایای مالیاتی سنه ماضیه تخاقوی ثیل و ما قبل آن بورثه آن مرحوم عاید دارند.

قانون

اعتبار برای مصارف روشنائی بقاع متبرکه و غیره واقع در عراق
عرب
مصوب ۲ حوت ۱۳۰۱
ماده واحده - بوزارت مالیه اعتبار داده میشود که مطابق صورت ضمیمه مبلغ شش هزار و چهار صد و هشتاد و یک تومان و چهار هزار نقد و مقدار یکصد خروار غله از بابت هذه السنه ایت ثیل ۱۳۰۱ مطابق معمول به سنواتی بانظارت قونسول ژنرال ایران در قسمتی که راجع باعتبار مقدسه عراق عرب است باستثناء آنچه که متولیان آن در طهران حاضرند و در هذه السنه نظارت نسبت بآنها لازم نیست پرداخت نماید

ردیف	شرح مصارف	نقد		گندم	جو
		تومان	بج		
۷	مصارف روشنائی اماکن مشرفه و بقاع مقدسه واقع در عراق عرب				
۸	صرف روشنائی نجف اشرف بتولیت اولاد آقا سید موسی	۱۰۰			
۹	صرف روشنائی چهل چراغ حرم مطهر نجف اشرف از بابت مالیات اصناف بدون تعیین اسم متولی	۲۲۵	۶		
۱۰	صرف روشنائی نجف اشرف و سایر اماکن مشرفه بجهت تولیت شیخ جعفر و آقا شیخ احمد ولدان شیخ تقی شماع	۹۱۰			
۱۱	صرف روشنائی حرم مطهر حضرت سیدالشهدا علیه السلام بتولیت آقا سید کاظم	۱۲۰			
۱۲	صرف روشنائی یکدستگاه چهل چراغ ۲۴ لاله دولتی تقدیمی باستان مقدس حضرت سیدالشهدا بتولیت آقا سید حسن	۳۳۶			
۱۳	صرف روشنائی صحن مطهر حضرت سیدالشهدا	۴۸۵	۸		
۱۴	جمع این ۶ قلم	۲۱۷۷	۴		

عده اقلام	شرح مصارف		نقد		گندم خروار	جو خروار
	تومان	ریال	تومان	ریال		
۷		صرف روشنائی صحن مطهر حضرت سیدالشهدا علیه السلام و طفلان مسلم	۳۳۲	۵		
۸		صرف روشنائی حرم طفلان مسلم	۱۲۰			
۹		صرف روشنائی چهلچراغ حرم مطهر و لنظر ایوان کاظمین علیه السلام بتولیت آقا شیخ علی کلید دار	۴۴۵	۶		
۱۰		صرف روشنائی کاظمین علیه السلام بتولیت حاجی سید عبدالحسین	۱۵۰			
۱۱		صرف روشنائی چهلچراغ حرم مطهر عسکریین علیهما السلام بتولیت حاجی میرزا محمد علی ذوالریاستین و میرزا محمود ولد مشار الیه	۲۵۰	۵		
۱۲		صرف روشنائی صحن مطهر حضرت ابوالفضل علیه السلام بتولیت آقا شیخ علی ولد آقا شیخ موسی اعتماد الشریعه	۱۷۴	۴		
۱۳		صرف روشنائی حرم مطهر حضرت ابوالفضل علیه السلام بتولیت آقا سید هاشم	۱۴۷۳			
۱۴		صرف روشنائی حرم مطهر حضرت ابوالفضل علیه السلام بتولیت ولدان آقا شیخ هادی	۱۲۰			
۱۵		صرف سقاخانه صحن مطهر حضرت ابوالفضل علیه السلام	۸۰			
			۱۶			

عده اقلام	شرح مصارف		نقد		گندم خروار	جو خروار
	تومان	ریال	تومان	ریال		
۱۶		صرف روشنائی حرم مسلم بن عقیل وهانی بن عروه بتولیت شیخ حسین و شیخ محسن	۸۰			
۱۷		صرف روشنائی بقعه حضرت سید محمد واقعه در سامره بتولیت شیخ محمد	۱۶۰			
۱۸		صرف روشنائی عتبات عالیات در وجه آقا سید ضیاء از بابت حق التولیه	۲۵			
		جمع ۶ قلم	۴۸۱			
		جمع مصارف روشنائی اماکن مقدسه عراق عرب از بابت نهار سرکار فیض آثار و صرف روشنائی حضرت معصومه و غیره	۴۱۳۱	۴		
۱۹		اخراجات نهار سرکار فیض آثار	۱۰۰۰		۵۰	۵۰
۲۰		صرف روشنائی چهل چراغ همیونی تقدیمی به حرم مطهر حضرت معصومه علیه السلام	۱۵۰			
۲۱		صرف مقبره مرحوم مظفر الدین شاه بتولیت آقا سید حسن	۱۲۰۰			
		جمع ۳ قلم	۲۳۵۰		۵۰	۵۰
		جمع کل	۶۴۸۱	۴	۵۰	۵۰

قانون

اضافه اعتبار بودجه دربار سلطنتی

۲۰ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که از اول حل هذه السنه ايت ثيل ۱۳۰۱ ماهی ده هزار تومان کسر بودجه دربار سلطنت را تأديه و پرداخت نماید .

قانون

یکصد هزار تومان اعتبار مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه

مصوب ۲۲ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ یکصد هزار تومان برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه بوزارت داخله اعتبار میدهد .

قانون

پنجاه هزار تومان اعتبار اضافی مخارج انتخابات دوره پنجم تقنینیه

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ پنجاه هزار تومان علاوه بر یکصد هزار تومان اعتبار سابق برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه بوزارت داخله میدهد . ولیکن اعتبار محل مزبور از صرفه جوئی هائی خواهد بود که در سایر مخارج پیش بینی شده دولت واقع شود و اضافه بر مخارج کل مملکتی که در بودجه هذه السنه مقرر شده نخواهد گردید .

قانون

چهل و هشت هزار تومان اعتبار مخارج فوق العاده مستخدمین امریکائی

مصوب ۲۲ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که بشرح ذیل چهل و هشت هزار (۴۸/۰۰۰) تومان مخارج فوق العاده مستشاران امریکائی را بطور اعتبار تأديه و پرداخت نماید .

۱) برای خریداری اثاثیه دفتر و منزل آقایان مستشارها

و کرایه منزل آنها ۳۰/۰۰۰ تومان

ب) مخارج مسافرت از قره تو بطهران ۱۰/۰۰۰

ج) حقوق مترجمین و منشی و مستخدمین جزء دوایر مستشاری ۴/۰۰۰

د) حقوق معاونین اداری در ظرف سه ماه آخر سال ۴/۰۰۰

جمع ۴۸/۰۰۰ تومان

قانون

پانصد و پنجاه هزار تومان اعتبار جهت مخارج جاری ضروری وزارت مالیه

مصوب ۲۸ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ پانصد و پنجاه هزار تومان برای تصفیه مخارج صحیحه که در حدود قوانین اداری و برای ازدیاد عایدات بوده است علاوه بر اعتبار مصوبه دوم حوت برای مخارج سنه ايت ثيل وزارت مالیه اعتبار میدهد .

قانون

اجازه الحاق آب کوه رنگ بزاینده رود

مصوب ۷ حمل ۱۳۰۱

ماده اول - مجلس شورای ملی برای تهیه وسائل الحاق آب کوه رنگ

بزاینده رود مبلغ سیصد هزار تومان بوزارت فواید عامه اعتبار میدهد.

ماده دوم - دو سیست هزار تومان از مبلغ مزبور اوزار تمالیه از اهالی آبخور زاینده رود

استقراض نموده و بعد از جریان و الحاق آب کوه رنگ بزاینده رود در ظرف

مدت پانزده سال با قسط متساویه از محل مالیات اصفهان بقرض دهندگان مسترد

خواهد داشت و یکصد هزار تومان آن بلا عوض بعهده خود قرض دهندگان خواهد

بود و در صورت عدم موفقیت کلیه سیصد هزار تومان بر عهده قرض دهندگان بوده

و بدولت و جهتی تعلق نخواهد گرفت.

ماده سوم - چنانچه از الحاق آب کوه رنگ بزاینده رود خسارتی به محلی

وارد شود مطابق معمول به عمل و بتصدیق اهل خبره جبران آن بر عهده خود مالکین

آبخور زاینده رود خواهد بود.

قانون

یکصد هزار تومان اعتبار مقدماتی جهت اعاشه و اعمار صفحات

غارت شده آذربایجان

مصوب ۱۸ حمل ۱۳۰۲

ماده ۱ - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که يك اعتبار

مقدماتی که بالغ بمبلغ یکصد هزار تومان باشد برای مخارج لازمه مربوط به اعاشه و

بذر گاو - آلات فلاحی عمارت و ساختمان و سایر مخارج فوق العاده که برای اجرای

این امر لازم میشود در صفحه آذربایجان بمصرف برسانند.

ماده ۳ - وزارت مالیه مجاز است در حدود اعتبار مصرف ماده (۱) این

قانون باریاب املاک غروبه در تحت شرایط و موادیکه وزارت مشارالیهها صلاح بدانند

اعطای قرضه نماید.

تبصره - مقصود از صفحه آذربایجان در ماده اول عبارت از صفحات غارت

زده ارومیه - سولدوز - انزاب و سلماس و قسمتی از قراء خوی میباشد.

قانون

پنجاه تومان اعتبار کمک خرج مجله معارف

مصوب ۲۷ حمل ۱۳۰۲

ماده واحد - وزارت مالیه مجاز است که از اول میزان سنه ماضیه ایت

تئیل ۱۳۰۱ تا آخر حوت ماهی پنجاه تومان برای کمک خرج مجله معارف باضافه بودجه

مقرر معارف بوزارت معارف تأدیه و پرداخت نماید.

قانون

اجازه پرداخت مخارج احضار سوار بختیاری مأمور خراسان

مصوب ۱۶ ثور ۱۳۰۲

ماده واحد - برای پرداخت مخارج احضار سوار بختیاری مأمور خراسان

که مأموریت آنها موقوف گردیده دولت مجاز است که مبلغ هشت هزار تومان از

بابت مالیات سنه گذشته ایل بختیاری حواله و پرداخت نماید.

قانون

اعتبار برای مصارف روشنائی اماکن مقدسه و غیره

مصوب ۱۶ تیر ۱۳۰۲

ماده ۱ - مجلس شورای ملی مبلغ بیست و چهار هزار و هشتصد و نه تومان و سه قران (که شش هزار و چهار صد و هشتاد و یک تومان و چهار قران آن در دوم حوت سنه ماضیه به تصویب مجلس رسیده است) و مقدار پانصد و سی و شش خروار و ده من گندم (که پنجاه خروار آن در دوم حوت سنه ماضیه بتصویب مجلس رسیده است) و ششصد و چهل و چهار هزار خروار و چهل و هشت من جو (که پنجاه خروار آن در دوم حوت سنه ماضیه به تصویب مجلس رسیده است) و سیصد و شصت و سه خروار و شصت و دو من گاه و چهل و چهار خروار و بیست و چهار من بوقر بلده استرآباد شلتوک بابت مصارف روشنائی اماکن مقدسه و مقابر مختلفه در ایالات و ولایات و مصارف تعزیه داری در نقاط مختلفه و عوض بهره و عوض مال الاجاره و غیره هم موافق پیشنهاد دولت که ضمیمه است از بابت سنه ماضیه ایت ٹیل بوزارت مالیه اعتبار میدهد که مطابق صورت مصوبه قوی ٹیل و معمول به سنواتی پس از ملاحظه مدارک و اسناد صحیحه تأدیه و پرداخت نماید .

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و شصت تومان از بابت مصارف مقبره مرحوم حجة الاسلام آقامیرزا سید محمد طباطبائی که جزء مبلغ فوق است تأدیه و پرداخت نماید .

تصمیم قانونی راجع بمصارف روشنائی و عوض بهره و حق الارض

سنه تنکوز ٹیل ۱۳۰۲

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲

کمیسیون بودجه نظر جدیدی در خصوص مصارف و عوض بهره و

حق الارض و صرف روشنائی و غیره اتخاذ نکرده و همان پرداخت سنه گذشته ایت ٹیل ۱۳۰۱ مورد تصویب که از محل اعتباری که در بودجه هذه السنه برای پرداخت این مخارج تصویب شده است تأدیه نماید .

قانون

راجع به اضافه اعتبار بودجه ایت ٹیل وزارت معارف بابت حقوق معلمین

ژیمناستیک و قیمت ذغال سنک مدارس متوسطه

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است مبلغ دویست و دو تومان حقوق معلمین ژیمناستیک مدارس متوسطه را از بابت یکساله سنه ماضیه ایت ٹیل ۱۳۰۱ علاوه بر بودجه وزارت معارف پرداخت نماید .

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سه هزار و هفتصد تومان قیمت ذغال مدارس متوسطه را که در موقع پیشنهاد بودجه از قلم افتاده بوده است علاوه بر بودجه سنه ماضیه ایت ٹیل ۱۳۰۱ وزارت معارف پرداخت نماید .

قانون

اعتبار پرداخت وجه کتبرات معلمین اروپائی و اعتبار مدرسه آلمانی و خرج

سفر مأمورین معارف و اوقاف

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب مینماید مبلغ بیست و دو هزار تومان که بر طبق کتبرات در سنه ماضیه ایت ٹیل بمعلمین اروپائی پرداخته شده است وزارت مالیه

محبوب دارد.
ماده دوم - مجلس شورای ملی تصویب مینماید یکهزار تومان که در سنه ماضیه ایت ئیل از اعتبار مدرسه آلمانی بآن مدرسه تأدیه شده وزارت مالیه منظور دارد.
ماده سوم - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که مبلغ یکهزار و سیصد و سی و یک تومان که برای مخارج سفر مأمورین معارف و اوقاف مصرف شده است در حدود اعتبار مصوبه برای بودجه ایت ئیل وزارت معارف و اوقاف محسوب دارد.

قانون

اضافه اعتبار بودجه ایت ئیل وزارت معارف بابت کسر بودجه

مدارس حومه طهران

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ دو هزار و نهصد و بیست و هفت تومان کسر بودجه مدارس حومه طهران را از اول حمل تا آخر حوت سنه ماضیه ایت ئیل (۱۳۰۱) علاوه بر بودجه وزارت معارف پرداخت نماید.

قانون

اضافه بودجه سال ایت ئیل نظمیه رشت و انزلی

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ ده هزار و دویست و بیست و نه (۱۰۲۲۹) تومان علاوه بر بودجه سنه ماضیه ایت ئیل ۱۳۰۱ نظمیه رشت و انزلی پرداخت نموده و معادل این مبلغ عایدات متفرقه سنه ماضیه

ادارات مزبوره را بجمع عوائد خود منظور دارد.

تبیین نصاب تصویب ماده قانون

مصرف جیره و علیق هذه السنه ایت ئیل نظمیه مرکز و ولایات

مصوب ۲۴ دلو ۱۳۰۱

ماده واحده - برای مصرف جیره و علیق هذه السنه ایت ئیل نظمیه مرکز

و ولایات بشرح ذیل:

گندم	۱۶۸/۶۰	خروار
جو	۱۲۱۶/ -	"
کاه	۲۳۹۵/ -	"
یونجه	۱۸۱/۸۰	"
بوزارت داخله اعتبار داده میشود.		

قانون

اجازه پرداخت حقوق مدت خدمت مستخدمین از اتباع خارجه

وزارت فوائدها عامه

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - بوزارت فوائدها عامه اجازه داده میشود که مبلغ بیست و پنج

هزار تومان از محل (اعتبار ساختمان) حقوق مستخدمین اتباع خارجه را که فعلاً بدون کنترات در آنوزارت خانه مشغول خدمت بوده و مطابق قانون استخدام منفصلند در صورتیکه در بودجه آنوزارت خانه منظور نشده باشد تا اول سرطان ۱۳۰۲ بپردازند

قانون

پنجاه هزار تومان اعتبار برای اعانه مصیبت زدگان تربت

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - دولت مجاز است برای اعانه مصیبت زدگان تربت مبلغ پنجاه هزار تومان بمصرف برساند محل این اعتبار از صرفه جوئیهای خواهد بود که از بودجه کل مملکتی در ضمن عمل حاصل خواهد شد.

Handwritten notes and signatures in the right margin, including the name 'مجلس شورای ملی' and various dates and numbers.

ج - اجازه استقراض

قانون

استقراض يك ميليون دولار مساعده

مصوب ۱۴ جدی ۱۳۰۰

ماده اول - دولت مجاز است که بوزیر مختار ایران در واشنگتن و وکیل مالیه دولت علیه در امریکا اجازه دهد که بنام دولت يك مساعده موقتی بمبلغ يك ميليون دلار دریافت دارند که مبلغ مزبور تماماً تا دسامبر ۱۹۲۲ از عایدات دولت علیه نزد کمپانی انگلیس و ایران که بتاريخ مذکور وعده آن میرسد ادا شود و همچنین مجاز هستند بنام دولت ایران عایدات مزبور را بقرض دهنده انتقال دهند. میزان فرع صدی هفت خواهد بود و دولت ایران حق دارد اصل مبلغ مزبور را هر وقت قبل از رأس موعده با فرع نسبی تا آن تاریخ بدون علاوه بپردازد.

ماده دوم - نهصد هزار تومان از مساعده مزبوره برای مصارف معوقه نظامی و بقیه آن برای سایر مخارج ضروری معوقه مملکتی تخصیص داده میشود.

Handwritten notes and signatures in the left margin, including the name 'مجلس شورای ملی' and various dates and numbers.

بنحاه هزار تومان اعتبار برای اعانه مصیبت زدگان تربت

د - شهریه و مستمریات

قانون

تصویب بیست تومان مستمری برای ورثه بنان السلطان مرحوم مصوب ۹ جدی ۱۳۰۰

ماده اول - از زمان فوت مرحوم بنان السلطان ماهی بیست تومان در حق عیال و اولاد آن مرحوم بالتساوی برقرار میشود.

ماده دوم - برقراری شهریه فوق در حق عیال بنان السلطان مرحوم تاوقعی است که زوج اختیار نکرده باشد و در حق اولاد تا سن بیست و یک سال.

قانون

تصویب نود تومان مستمری برای ورثه مرحوم میرموسی خان مصوب ۴ دلو ۱۳۰۰

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب می نماید ماهی نود تومان شهریه در باره ورثه مرحوم میرموسی خان رئیس سابق اداره مالیات و خالصجات طهران به شرح ذیل از تاریخ فوت آن مرحوم برقرار شود

(۱) در باره دو پسر آن مرحوم تا سن بیست و یک سالگی نفری ماهی بیست و پنج تومان

(ب) در باره صبیبه آن مرحوم تا زمان اختیار شوهر ماهی بیست تومان

(ت) در باره عیال آن مرحوم تا وقتی که شوهر اختیار نکرده است ماهی بیست

تومان

قانون

برقراری یکصد تومان شهریه در حق چهار نفر ورثه مرحوم حاجی

شیخ محمد جواد خراسانی

مصوب ۲۰ دلو ۱۳۰۰

ماده واحده - مبلغ یکصد تومان شهریه در حق چهار نفر ورثه مرحوم حاجی شیخ محمد جواد خراسانی بترتیب ذیل برقرار میشود:

(ا) در باره فاطمه خانم عیال آن مرحوم ماهی ۱۵ تومان تا مدتیکه شوهر اختیار نکرده اند

(ب) در باره عذرا خانم صبیبه آن مرحوم ماهی ۲۰ «

(ت) در باره حسین آقا پسر بزرگ آن مرحوم ماهی ۳۵ تومان تا سن ۲۱ سالگی برای

(ث) در باره مهدی آقا پسر کوچک آن مرحوم ماهی ۳۰ تومان مخارج تحصیل

قانون

برقراری شصت و یک تومان و نه قران و پانزده شاهی شهریه در باره

چهار نفر ورثه مرحوم عمادالدوله

مصوب ۲۰ حوت ۱۳۰۰

ماده واحده - در مورد عیال و یک پسر صغیر و دو نفر صبیای صغیره مرحوم عمادالدوله ماهی مبلغ شصت و یک تومان و نه قران و پانزده شاهی علاوه بر حقوق

دیوانی مشارالیهم بتقسیمی که قانون وظایف در حق ورثه مقرر داشته تصویب میشود که از تاریخ فوت آن مرحوم تا آخر حوت ایت ثیل ۱۳۰۱ بطور شهریه پرداخته شود.

قانون

برقراری پنجاه تومان شهریه در حق عیال و دو نفر صبایای

مرحوم وقار الدوله

مصوب ۲۷ حوت ۱۳۰۰

ماده اول - مجلس شورای ملی از تاریخ فوت مرحوم وقار الدوله ماهی پنجاه تومان در حق عیال و دو نفر صبایای او تصویب مینماید.

ماده دوم - از مبلغ مزبور بیست تومان مادام الحیوة در حق عیال و نفری پانزده تومان در حق هر یک از صبایا مادام که شوهر اختیار نکرده اند برقرار و تأدیبه خواهد شد:

قانون

برقراری بیست و پنج فقره شهریه

مصوب ۴ میزان ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه مبلغ سیصد و سی و سه تومان و یک قران (۳۳۳/۱) درباره اشخاصیکه ذیلاً ذکر و در مقابل هر یک مدت و مبلغ حقوق آنها مقرر است پرداخت نماید.

نمبره ترتیب	شرح	مدت پرداخت	مبلغ شهریه قران
۱	میرزا احمد عضو دفتر گمرک آستارا ماهیانه	مادام الحیوة	۷۰
۲	میرزا اسد الله خان عضو اداره تحدید	«	۱۵۰
۳	اکبر فراش اداره مالیه کرمان	«	۶۵
۴	میرزا صدرالدین خان آبهی	«	۳۵۰
۵	سید محمود دروازه بان کاشان	«	۵۰
۶	خانم ابتهاج السلطنه	«	۳۰۰
۷	عیال و اولاد میرزا حسین نقاش	از اول ایت ثیل ۱۳۰۱ تا مدت پانزده سال	۶۰
۸	میرزا رضا خان سر رشته دار	مادام الحیوة	۳۰۰
۹	هوشنگ خان پسر علی اصغر خان قندهاری	تا بیست سالگی	۶۰
۱۰	صبیه حاجی ناظم	تا موقعیکه شوهر اختیار نکرده	۶۶
۱۱	عیال رحیم خان پیشخدمت	«	۱۰۰
«	اداره تحدید و دو نفر طفل صغیر بالسویه	تاسن هیجده سالگی	
۱۲	محسنخان پسر مصطفی خان پیشخدمت وزارت مالیه	تاسن بیست سالگی	۴۰
۱۳	دختر مرحوم شاهزاده علیخان (علیله و عاجزه)	مادام الحیوة	۵۰
۱۴	یک عیال و دو دختر مرحوم شاهزاده علیخان بالسویه	تا موقعیکه شوهر اختیار نکرده اند	۱۵۰
۱۵	عیال مرحوم مدیر السلطان	«	۳۰۰

نمبره ترتیب	شرح	مدت پرداخت	مبلغ شهریه قران
۱۶	دو نفر اولاد مرحوم مدیر السلطان (هریک پانزده تومان)	تاسن بیست سالگی	۳۰۰
۱۷	ورثه میرزا علی خان سوزافسیه	تایکسال	۱۴۰
۱۸	ورثه علیقلی میرزای آژان	"	۹۰
۱۹	ورثه حسن بیک آژان	"	۹۰
۲۰	ورثه ابو الفتح بیک آژان	"	۹۰
۲۱	ورثه حسن بیک آژان نمبره ۱۹	"	۹۰
۲۲	ورثه نبی خان آژان	تاسه ماه	۱۸۰
۲۳	ورثه قاسم خان آژان	تا مدت سه سال	۹۰
۲۴	ورثه عباس آژان	تایکسال	۹۰
۲۵	ورثه صدر المعالی پنجنفر (سهمی یکنفر از وراثت که فوت کرده بسایر ورثه منتقل میشود)	مادام الحیوة	۵۰
	جمع		۳۳۳۱

تصمیم قانونی راجع به نه فقره شهریه

مصوب ۸ میزان ۱۳۰۱

در جلسه ۸ میزان سنه ۱۳۰۱ راجع به ۹ فقره شهریه که جزو اقلام مخدوفه بوده و کمیسیون بودجه تجدید نظر نموده است.

اقلام مقطوعه

- ۱) اولاد آقای نیرالملک چهار نفر اسدالله خان جمشید خان شکرالله خان منوچهر خان هر یک بیست و پنج تومان صد (۱۰۰) تومان
- ۲) اقتدار السلطنه صد (۱۰۰) تومان
- ۳) آسیه خانم صد (۱۰۰) تومان
- ۴) مرضیه بیگم صبیبه میرزا یحیی بیست (۲۰) تومان
- ۵) ورثه معاضد الملک چهار نفر صد (۱۰۰) تومان
- ۶) مهدیخان ولد ماشاء الله خان بیست (۲۰) تومان
- ۷) همدم الملوک صبیبه میرزا مصطفی خان بیست (۲۰) تومان

اقلام مصوبه

- ۱) عماد الکتاب مشکواة الممالک میرزا علی اکبر خان ارداقی هر یک شصت (۶۰) تومان تا انقضاء موعده حبس پرداخته شود.
- ۲) فاطمه خانم عیال ارداقی هشت تومان و چهار قران (۸/۴)

قانون

برقراری شصت تومان شهریه بعنوان تقاعد در حق امام الحکماء

مصوب ۷ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی نظر به پیشنهاد وزارت عدلیه تصویب میکند از اول حمل ایت نیل ۱۳۰۱ ماهی شصت (۶۰) تومان به عنوان حقوق تقاعدی مادامیکه آقای امام الحکماء در قید حیوة است و داخل خدمت دولتی نیست بمشارالیه پرداخته شود.

قانون

برقراری سیصد و چهل و یک تومان حقوق تقاعدی درباره ۹ نفر

صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ

مصوب ۷ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ سیصد و چهل و یک تومان حقوق تقاعدی درباره نه نفر صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ بشرح ذیل تا موقع گذشتن قانون استخدام لشکری از مجلس شورای ملی تصویب می نماید و پس از تصویب قانون مزبور مشمول مواد آن خواهند بود.

- سهم نظام پنجاه (۵۰) تومان
- لواء السلطنه پنجاه (۵۰) تومان
- صدیق الممالک پنجاه (۵۰) تومان
- سالار معتمد پنجاه (۵۰) تومان
- میرزا تقی خان سرتیپ پنجاه (۵۰) تومان
- مشاور نظام سی (۳۰) تومان
- یاور صادق خان سی (۳۰) تومان
- میرزا عنایت الله خان معتمد لشکر عضو قلمی بیست و پنج (۲۵) تومان
- نورعلی و کیل توپخانه شش (۶) تومان

قانون

برقراری سیصد و نود تومان حقوق تقاعدی درباره شانزده نفر صاحبمنصبان

قدیمی وزارت جنگ

مصوب ۲۹ قوس ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید ماهی سیصد و نود (۳۹۰) تومان حقوق تقاعدی درباره صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ بترتیب ذیل برقرار گردد - از اول حمل ایت ثیل ۱۳۰۱ مادام الحیوة

- میرزا سید ابراهیم خان ماژر چهل (۴۰) تومان
- وثوق اصطبل بیست و پنج (۲۵) تومان
- جهانسوزخان بیست و پنج (۲۵) تومان
- محمد افشار بیست و پنج (۲۵) تومان
- میرزا سید حسینخان بیست و پنج (۲۵) تومان
- محمد حسین خان آردل ده (۱۰) تومان
- ساعد نظام بیست و پنج (۲۵) تومان
- میرزا مهدیخان محاسب بریکاد بیست و پنج (۲۵) تومان
- انوشیروان میرزا بیست و پنج (۲۵) تومان
- محمد حسن خان بیست و پنج (۲۵) تومان
- نصرالله میرزا بیست و پنج (۲۵) تومان
- هژبر نظام بیست و پنج (۲۵) تومان
- میرزا داود خان محاسب بریکاد بیست و پنج (۲۵) تومان

۳۲۵ تومان

از اول عقرب ایت ٹیل ۱۳۰۱ مادام الحیوۃ

اعتبار السلطنه سی (۳۰) تومان
هادیخان نایب بریکاد ده (۱۰) تومان
حبیب الله خان سرهنگ بیست و پنج (۲۵) تومان
۶۵ تومان

قانون

مستمری عیال و پسر مرحوم مشیر رسائل

مصوب ۵ جدی ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مطابق تفصیل ذیل سیصد و شش (۳۰۶) تومان مستمری دیوانی عیال و پسر مشیر رسائل را از قرار تومان تومان از ابتداء حمل هذه السنه ایت ٹیل تأدیه و پرداخت نماید.

بھجۃ السلطنه یکصد و سی و پنج تومان و چھارقران ۱۳۵/۴ تومان
میرزا رضا خان پسر مرحوم مشیر رسائل یکصد و هفتاد تومان و شش قران

قانون

برقراری شهریه در حق آقا میرزا مهدی اشتهاردی

مصوب ۵ جدی ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است کہ از شانزدهم برج سنبله ۱۳۰۱ تا موقعی کہ قانون استخدام معلمین از مجلس شورای ملی بگذرد ماہی پنجاه (۵۰) تومان شهریه دربارہ آقای آقا میرزا مهدی اشتهاردی بپردازد.

قانون

برقراری حقوق تقاعد دربارہ عباسقلی خان منتظم الملک

مصوب ۵ جدی ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید کہ ماہی بیست و پنج تومان دربارہ عباسقلی خان منتظم الملک از تاریخ تصویب برقرار و پرداختہ شود تا موقعی کہ قانون استخدام بموقع اجرا گذاشتہ شود و پس از آن مشمول قانون تقاعدی مستخدمین دولت خواهد بود.

قانون

برقراری شهریه در حق اولاد بہادر السلطنه و یک نفر پسر مرحوم میرزا

حسینخان مستخدم مجلس

مصوب ۵ جدی ۱۳۰۱

ماده واحده - ۱ - وزارت مالیه مجاز است از اول حمل هذه السنه ماہی بیست تومان تا سن بیست سالگی بہ دو نفر اولاد بہادر السلطنه متساویاً کارسازی دارد.

ب - وزارت مالیه مجاز است از اول حمل هذه السنه ایت ٹیل ۱۳۰۱ تا سن بیست سالگی ماہی ده تومان بعنوان خرج تحصیل بجهت یک نفر پسر مرحوم میرزا حسین خان مستخدم سابق مجلس شورای ملی تأدیه و پرداخت نماید.

قانون

برقراری یکصد و شش تومان و سه قران شهریه

مصوب ۱۵ جدی ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است ماہی یکصد و شش تومان و سه قران

درباره اشخاص ذیل بطور شهریه پرداخت نماید .

- سیف المجاهدین علاوه برشش تومان شهریه از اول سنبله هذه السنه ۴۰ قران
- محمد تقیخان فشندی مفلوج علاوه بر پنجتومان شهریه از اول میزان هذه السنه ۲۳ »
- خانم مشرف السلطنه از اول حمل هذه السنه ۳۰۰ »
- آقا عبدالله مفتی علاوه بر ماهی بیست تومان شهریه از اول اسد هذه السنه ۱۰۰ »
- آقایان حجة الاسلام و حجة العلماء هر يك در ماه بطور شهریه ماهی ۳۰ تومان از اول اسد هذه السنه

۶۰۰ قران

۱۰۶۳ قران

قانون

برقراری اضافه شهریه در حق بازماندگان آقا سید حسین اردبیلی و

مرحوم مستشار الدوله

مصوب ۲۹ دلو ۱۳۰۱

- ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که دوازده تومان اضافه بر سیزده تومان شهریه ورثه مرحوم آقا سید حسین اردبیلی از اول برج عقرب ۱۳۰۱ و شش تومان اضافه بر دوازده تومان صیبه مرحوم مستشار الدوله از اول برج قوس ایت تیل بطور شهریه کارسازی دارد .
- هماسلطان خانم صیبه مرحوم میرزا یوسف خان مستشار الدوله ماهیانه ۱۸ تومان
- خانم آقا عیال مرحوم آقا سید حسین اردبیلی تا موقعیکه شوهر اختیار نکرده
- فاطمه خانم صیبه مرحوم اردبیلی تا موقعیکه شوهر اختیار نکرده ماهیانه ۹ تومان
- ۸ تومان

سید جلال پسر مرحوم اردبیلی تا سن بیست سالگی

ماهیانه ۸ تومان

قانون

بودجه راجع بحقوق تقاعد و انتظار خدمت مستخدمین و وراث

مستخدمین وزارت خارجه

مصوب ۳ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی پرداخت حقوق تقاعدی و انتظار خدمت

مستخدمین و وراث مستخدمین وزارت خارجه که در ماده (۶) بودجه وزارتخانه مزبوره تصریح شده است و بالغ برچهل و شش هزار هشتصد و هفتاد و چهار تومان و چهار قران (۴/۶۸۷۴) است برای هذه السنه ۱۳۰۱ تصویب مینماید دارندگان این حقوق از اول حمل یکهزار و سیصد و دو ۱۳۰۲ مشمول قانون استخدام خواهند بود.

اسامی	مقررری ماهیانه	مقررری و فوق العاده سالیانه
آقای ناظم الملك	۲۰۰	۲۴۰۰
مؤمن الدوله	۱۰۰	۱۲۰۰
حاج صدر السلطنه	۱۰۹	۱۳۰۸
میرزا اسحق خان	۱۵۰	۱۸۰۰
بدایع نکار	۸۸	۱۰۵۶
معین العداله	۸۱	۹۷۶
مشاور السلطنه	۹۹	۱۱۸۸
مفاخر السلطنه	۶۰	۷۲۰
صفوة الملك	۴۵	۵۴۰

مقررى ماهيانه	مقررى و فوق العاده ساليانه
۷۵	۹۰۰
۱۵۰	۱۸۰۰
۱۲۵	۱۵۰۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۲۰۰	۲۴۰۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۱۵۰	۱۸۰۰
۸۵	۱۰۲۰
۶۰	۷۲۰
۱۰۰	۱۲۰۰
۴۵	۵۴۰
۵۶/۵	۶۷۸
۱۰۰	۱۲۰۰
۳۰	۳۶۰
۳۰	۳۶۰
۹۰	۱۰۸۰
۴۸	۵۷۶
۵۰	۶۰۰
۱۵۰	۱۸۰۰

اعتصام الممالك
مفتاح الدوله
حاج ميرزا موسى خان مفخم الملك
وثيق السلطنه
معاخذ السلطان
سيد حسن خان مؤيد الدوله
صديق السلطنه
معمد الملك
ميرزا حسن خان اختر
اکرم السلطان
ناصر الوزاره
شاهزاده نادر ميرزا
دکتر سعيد الملك
صفاء السلطنه
فخيم السلطنه
احشام الدوله
ناظم الممالك
ميرزا ولي خان
اعتلاء الممالك
فاخر الدوله
مفخم السلطنه
منتصر الملك

مقررى ماهيانه	مقررى و فوق العاده ساليانه
۵۰	۶۰۰
۵۰	۶۰۰
۵۰	۶۰۰
۲۵	۳۰۰
۳۱۵۱/۵	۳۷۸۱۸
مقررى ماهيانه	مقررى و فوق العاده ساليانه
۱۰۰	۱۲۰۰
۷۹/۱۶۶۰	۹۵۰
۷۲/۰۸۳۰	۸۶۵
۵۵/۸۳۵۰	۶۷۰
۱۴/۷۲۵	۱۷۶/۷
۳۱/۱۳۰۰	۳۷۳/۵
۴۵	۵۴۰
۴۰	۴۸۰
۳۰	۳۶۰
۲۵	۳۰۰
۱۵	۱۸۰
۲۰	۲۴۰
۱۲	۱۴۴
۱۰	۱۲۰
۱۵	۱۸۰

مساعد الملك
اعتصام الملك
نبيل السلطنه
حشمة السلطنه
جمع حقوق متقاعدین
ورثه
ورثه مرحوم مشاور الملك
« مرحوم ممتحن الدوله
« نظر آقا عين السلطنه
« مرحوم مشاور الدوله
« مرحوم فخيم الملك
« مرحوم ممتحن الممالك
« مرحوم مهين السلطنه
« مرحوم سعد السلطنه
« مرحوم اکرام الملك
صبایای مرحوم ميرزا على اکبر خان ۲ نفر
ورثه مرحوم عميد نظام
رحيم خان
عیال مرحوم حاج ميرزا على خان
ورثه مرحوم ميرزا سيد محمد خان
آقا جان خان پيش خدمت متقاعد

۱۲۳/۲	۱۰/۲۶۵۰	احمد خان و محمود خان پسرهای انتظام دربار
۱۰۸	۹	ورثه میرزا محمد خان تلفونچی
۴۸	۴	ورثه محمد باقر خان پیشخدمت
۳۰۰	۲۵	ورثه مرحوم میرزا محمد خان کارگذار سابق نیشابور ۵ نفر
۴۸۰	۴۰	ورثه مرحوم میرزا محسن خان مجد الوزاره
۱۴۴	۱۲	عیال مرحوم میرزا سید علی محمد خان
۱۴۴	۱۲	میرزا علی اکبر پسر مرحوم میرزا محمد عزب دفتر
۱۴۴	۱۲	عیال مرحوم میرزا علی خان آجودان محاکمات
۹۶	۸	عیال مرحوم میرزا تقی خان پیشخدمت
۹۶	۸	عیال میرزا حسین خان پیشخدمت
۱۲۰	۱۰	حسن آقا پسر مرحوم نایب حاجی آقا
۷۲	۶	عیال مرحوم مهدی حسین سرایدار
۲۴۰	۲۰	میرزا علی اکبر ورثه مرحوم میرزا شفیع خان امین تذکره مازندران
۱۶۲	۱۳/۵۰	ورثه مرحوم ناظم دفتر جمع حقوق ورثه
۹۰۵۶/۴	۷۵۴/۷۰۴	جمع کل حقوق متقاعدین و ورثه
۴۶۸۷۴/۴	۳۹۰۶/۲	

قانون

ضبط حقوق دیوانی و برقراری خرج تحصیل درباره میرزا

سید مرتضی خان کاظمی

مصوب ۲۲ حوت ۱۳۰۱

ماده اول - سیصد و هشتاد و هفت تومان و هفت قران (۳۸۷/۷) مستمری

دیوانی میرزا سید مرتضی خان و میرزا سید کاظم خان کاظمی از اول حمل هذبه السنه ایت ثیل ضبط دولت است .

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است که از اول حمل هذبه السنه ایت ثیل تا مدت شش سال همه ساله سالی سیصد و هشتاد و هفت تومان و هفت قران (۳۸۷/۷) برای مخارج تحصیل میرزا سید مرتضی خان کاظمی بوسیله وزارت معارف تأدیه و پرداخت نماید .

قانون

اجازه پرداخت مستمریات چهار نفر شاهزادگان عظام

مصوب ۲۸ حوت ۱۳۰۱

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مستمریات شاهزادگان عظام را بترتیب ذیل بالتمام از قرار تومان تومان تأدیه و پرداخت نماید .

شش هزار	۶۰۰۰	تومان	شاهزاده سالار السلطنه
شش هزار	۶۰۰۰	تومان	شاهزاده رکن السلطنه
شش هزار	۶۰۰۰	تومان	شاهزاده یمین الدوله
شش هزار	۶۰۰۰	تومان	شاهزاده عضد السلطنه

قانون

راجع بچهل تومان شهریه ورثه مرحوم مشار دیوان

مصوب ۱۸ حمل ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که از اول حمل سنه ماضیه ایت ثیل ماهی چهل تومان بورثه مرحوم مشار دیوان که جزء شهریه ها بوده و از قلم

افتاده است بشرح ذیل تأدیبه و پرداخت نماید .

بمیرزا محمود خان ولد مشار دیوان تا سن بیست سالگی برای

مخارج تحصیل (۲۰) بیست تومان

بخانم ملوک - رفعة الملوک - صدر الملوک - بدر الملوک طوبی خانم

صبایای مرحوم مشار دیوان تا سن ۱۶ سالگی
و گوهر تاج خانم عیال آنمر حوم مادام که شوهر اختیار نکرده است (۲۰) بیست تومان

قانون

برقراری سی تومن خرج تحصیل درباره پسران آقا سید محمد تقی

مصوب ۲۷ حمل ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از اول برج سنبله ایت ئیل ۱۳۰۱ ماهی سی تومن بالسویه درباره آقا سید مصطفی و آقا سید مرتضی اولاد آقا سید محمد تقی پسر مرحوم آقا سید حسن تا سن بیست سالگی برای مخارج تحصیل تأدیبه و پرداخت نماید .

قانون

برقراری مستمری دیوانی سالار محتشم از قرار تومن یکتومان

مصوب ۲۷ حمل ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که مستمری دیوانی سالار محتشم رئیس توپخانه بریکاد مرکزی سابق که سالیانه بالغ بر نهصد و سی تومن و یکقران و سیصد دینار (۹۳۰/۱۳) است از اول حمل ایت ئیل ۱۳۰۱ پس از وضع مدت خدمت مشارالیه در ادارات دولتی تومن تومن تأدیبه و پرداخت نماید .

قانون

اجازه پرداخت مستمری یمن الدوله

مصوب ۲۲ ثور ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ششصد تومان و دو هزار دینار مستمری آقای یمن الدوله را در سه ماضیه ایت ئیل از قرار تومن تومن تأدیبه و پرداخت نماید .

قانون

راجع به بیست و هفت فقره حقوق تقاعد و حقوق وراثت

مستخدمین متوفی

مصوب ۲۲ ثور ۱۳۰۲

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است دوازده فقره لوایح نمره ۲۷۳۷ مورخه ۸ میزان راجع بمیرزا ابراهیم خان عضو دفتر کمرك آستارا و نمره ۸۶۶۵ اول میزان راجع بمیرزا حسن خان معتمد دیوان ثبات دفتر استیناف و نمره ۸۵۱۰ اول سنبله راجع بمیرزا حسنخان عضو اداره ثبت اسناد و نمره ۹۳۶۳ مورخه ۱۴ میزان راجع بشاهزاده رکن الممالک و نمره ۱۲۹۳۳ مورخه ۶ عقرب راجع به میرزا کریم خان منشی اداره حکومتی گیلان و نمره ۱۸۶۲۴ ۱۲ میزان راجع به گلپیر مستخدم کمرك و نمره ۱۸۷۰۱ مورخه ۵ میزان راجع بمیرزا جواد خان ذکاء الممالک و نمره ۵۶۶۷ اول عقرب راجع به آقا میرزا ابوالقاسم بهبهانی و نمره ۱۰۴۸۷ ۱۵ قوس راجع به دبیر رسائل و نمره ۳۰۹۳۷ اول حمل راجع باقای کمال الوزاره و نمره ۱۰۹۶۸ ۲۳ جدی راجع به علی خان ناظر سفارت ایران در برلن و نمره ۷۸۹۳ مورخه ۱۴

قوس راجع با آقای اجلال الملك پیشنهادهای دولت را راجع بحقوق تقاعدی با تطبیق بقانون استخدام نسبت بسنه ماضیه ایت ٹیسل نیز از تاریخ لایحه منظور و به مجلس پیشنهاد نماید .

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است پانزده فقره لوایح نمره ۲۰۲۸۳ ۱۱ قوس راجع بورثه موسی خان پیشخدمت وزارت مالیه و نمره ۱۴۵۲۳ ۴ میزان راجع بورثه میرزا اسمعیل عضو کمرك و نمره ۱۸۵۹۰ ۲۹ سنبله راجع بورثه محمد آقا پیشخدمت وزارت مالیه و نمره ۱۳۰۷۰ ۸ میزان راجع بورثه نوروز بیک رئیس سوار کمرك بیله سوار و نمره ۱۱۶۰۵ ۲۶ سنبله راجع به میرزا فتحعلی خان عضو وزارت عدلیه و نمره ۸۲۰۰ مورخه ۲۵ اسد راجع بورثه میرزا حسین خان سالار معتمد و نمره ۱۰۲۰۱ اول قوس راجع بورثه میرزا سید علیخان تقریر نویس دایره استنطاق و نمره ۸۰۶۸ ۸ میزان راجع بورثه فتح الله خان سوار کمرك و نمره ۶۷۳۸ ۱۰ میزان راجع بورثه مشکوة الحکماء معاون صحیه مسلخ و نمره ۲۱۲۵۰ ۱۱ میزان راجع بورثه ولی بیک سوار مالیه آستارا و نمره ۲۰۵۴۶ ۵ عقرب راجع بورثه محمد هاشم خان پیشخدمت اداره کمرك و نمره ۹۱۴۰ ۸ میزان راجع بورثه میرزا صادق خان نصرت الملك و نمره ۵۵۸۰ مورخه ۳ برج قوس راجع بورثه مشهدی رحمن و نمره ۲۱۶۶۲ ۱۰ میزان متضمن چهار فقره پیشنهاد راجع بورثه سید علی محمد خان نائینی و ورثه مجد الاشراف و کنت آلفونس دوفرت و ورثه میرزا علیخان پیشخدمت مالیه و نمره ۱۰۶۶۳ اول اسد راجع بورثه میرزا محمد علیخان رکن الوزاره پیشنهادی دولت را راجع بحقوق وراثت مستخدمین متوفی با تطبیق بقانون استخدام نسبت بسنه ماضیه ایت ٹیل نیز از تاریخ لایحه منظور و به مجلس پیشنهاد نماید .

قانون

اجازه پرداخت حقوق تقاعد و مستمری شخصی صاحبمنصبان قدیمی

وزارت جنگ و وظیفه وراثت متوفیان آنها

مصوب ۲۳ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه از ابتدای حمل تنکوز ٹیل ۱۳۰۲ یکساله هر برج مبلغ هشتصد و بیست و هشت تومان حقوقات تقاعدی صاحبمنصبان و اعضای قدیمی وزارت جلیله جنگ را بواسطه مدت خدمت موافق ریز ذیل که در لایحه وزارت جنگ هم تصریح شده است از محل اعتبار معینه برای حقوقات و مستمریات پرداخت نماید .

اسم و لقب	درجه	مبلغ ماهیانه تومان
علی اکبر خان سردار اعتضاد	سردار	» ۶۰
باصر الممالک	امیر تومان	» ۶۰
یدالله میرزا	»	» ۶۰
زمان خان	»	» ۵۵
سلیمان خان	رئیس موزیک احمدی	» ۴۵
میرزا علی غیر نظامی	محاسب توپخانه	» ۴۵
محمد صادق خان پسر مرحوم حاجی عظیم خان سرتیپ	سرتیپ	» ۳۰
وقار الممالک	سرتیپ	» ۳۰
مسعود لشکر	»	» ۳۰
رضا خان پسر آقا جان خان	»	» ۳۰
میرزا فتح الله پیرزاده	سرتیپ	» ۳۰

اسم و لقب	درجه	مبلغ ماهیانه تومان
مجلد نظام	سرهنگ توپخانه	» ۳۰
مجلد نظام	سلطان پیاده	» ۳۰
علینقی خان مدیر اسلحه		» ۳۰
مدیر لشکر پسر مرحوم میرزا سید احمد خان منشی باشی		» ۳۰
میرزا حسنخان نخعی غیر نظامی	محاسب توپخانه	» ۳۰
میرزا نبی غیر نظامی		» ۲۵
میرزا حسن خان	عضو محاکمات عسکریه	» ۲۵
میرزا علیخان	مستنطق	» ۲۰
میرزا تقی خان	سلطان گارد همایونی	» ۲۰
عبدالله میرزا	رئیس موزیک خراسان	» ۲۰
(در مشهد دریافت میدارد)		
محسن خان		» ۱۵
یوسف خان بهارلو	صاحبمنصب گارد همایونی	» ۱۰
سید مصطفی خان	صاحبمنصب ذخیره	» ۱۰
عبدالحسین خان		» ۱۰
علی		» ۶
وهاب		» ۶
رضا خان	تابین	» ۴/۵
جبار	»	» ۴/۵
شعبانعلی	»	» ۴/۵

اسم و لقب	درجه	مبلغ ماهیانه تومان
سیف الله خان	سلطان	» ۴/۵
سید مهدیخان	تابین	» ۴/۵
حسین خان	»	» ۴/۵
سید حسین	»	» ۴/۵
جعفر خان ولد مدیر نظام	»	» ۴/۵
جمع کسل ۸۲۸ تومان		
ماده دوم - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه از ابتدای		
حل سنه تنکوزئیل ۱۳۰۲ یکساله هر برج مبلغ چهار صد و بیست تومان و چهار صد		
دینار مستمری شخصی صاحبمنصبان و اعضای قدیمی وزارت جنگ را بواسطه سوابق		
خدمت بشرح ذیل که در لایحه وزارت جنگ تصریح شده است پرداخت نماید.		
اسم و لقب	درجه	مبلغ ماهیانه تومان
سید موسی الرضا خان لواء الدوله	سردار	» ۷۵
حسینخان امنع الدوله	میر پنجه	» ۷۵
صفاء الدوله	»	» ۵۸/۳۳۵۰
عبدالمحمد خان	سر تپ	» ۴۵
ظفر السلطان	میر پنجه	» ۳۳/۶۶۵۰ تومان
محمد حسینخان آشتیانی	»	» ۳۳/۳۳۵۰
محمد خان اطریشی	»	» ۲۶/۱۱۵۰
ابجد الممالک	»	» ۲۲/۷۲۵۰
محمد حسین خان لاری	»	» ۱۸/۷۵۰

شفیع خان فراهانی	سرهنك	» ۱۷/۷۵۰۰
اسد آقا خان	سرتیپ	» ۸/۹۵۰۰
سرور نظام		» ۵/۴۱۵۰

جمع کل ۴۲۰/۰۴

ماده سوم - مجلس شورای ملی تصویب می کند که وزارت مالیه از ابتدای حمل تنکوزئیل ۱۳۰۲ يك ساله هر برج مبلغ يك صد و پنجاه و دو تومان و هشت قران و يك شاهی مستمری وراث متوفیان صاحب منصبان و اعضای قدیمی وزارت جنگ را بشرح ذیل که در لایحه دولت تصریح شده است پرداخت نماید.

اسم و درجه متوفی	وراث	مبلغ ماهیانه تومان
میرزا حسینخان نایب سرهنك موزيك	اختر خانم عیال	» ۳۱/۵
ساعد لشکر منشی محاکمات	احمد خان پسر	» ۱۵

سی تومان مستمری دارد ۱۵ تومان در مقابل کسر شده

ساعد لشکر منشی محاکمات	فاطمه خانم عیال	» ۱۱/۵ تومان
ساعد لشکر منشی محاکمات	محمدرمه خانم عیال	» ۱۱/۵
آصف نظام سلطان توپخانه	احمد خان پسر	» ۱۱/۶
»	نصرالله خان	» ۱۱/۶
»	خورشید خانم عیال	» ۵/۸
»	فرخ تاج خانم دختر	» ۵/۸
»	گوهر تاج خانم	» ۵/۸
»	ملك تاج خانم	» ۵/۸
»	قمر تاج خانم	» ۵/۸

آصف نظام سلطان توپخانه	بدرالزمان خانم دختر	» ۵/۸
آقا بابا بيك معین نایب	جعفر پسر	» ۱/۹۳۵
»	گوهر دختر	» ۱/۹۳۵
»	حاجیه	» ۱/۹۳۵
عبدالله بيك توپچی	مرضیه همشیره	» ۱/۵
»	عبدالرحیم برادرزاده	» ۱/۵
»	عبدالحسین	» ۱/۵
میرزا علی اصغر خان سرهنك	بالاخانم عیال	» ۵/
»	ملوك خانم صبیبه	» ۵/
»	حاجیه خانم صبیبه	» ۵/

جمع کل ۱۵۲/۸۰۵۰ تومان

قانون

اجازه پرداخت مستمری غلامرضا خان میرپنجه از قرار تومانی تومان

مصوب ۲۴ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه مبلغ چهار صد تومان مستمری غلامرضا خان امیرپنجه را بمناسبت سابقه خدمت در نظام و غارت زدگی و خسارت وارده در جنگ با سمیتقو از بابت سنه ماضیه ایت ئیل و هذه السنه تنکوزئیل از قرار تومانی تومان تأدیبه نماید.

قانون

برقراری ۴۱ تومان مستمری در حق سید مچول

مصوب ۲۴ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است از ابتدای حمل تنکوزئیل مادام الحیوة سالیانه مبلغ چهل و یک تومان باقساط دوازده گانه در باره سید مچول پرداخت نماید.
ماده دوم - کلیه شهریه و مستمری که سابقاً سید مچول داشته ضبط میگردد.

قانون

برقراری شصت و پنج تومان شهریه

مصوب ۲۴ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است ماهی شصت و پنج تومان در باره اشخاص ذیل بطور شهریه تأدیه و پرداخت نماید.

میرزا ابوالقاسم خان از اول قوس ۱۳۰۱ تا سن بیست و یکسالگی ۱۰ تومان
زهره خانم عیال میرزا علیخان پیدشخدمت باشی مجلس از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۱۰ تومان

شیرین خانم مادر دبیرالوزاره از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۷۵ قران
همای خانم خواهر دبیرالوزاره از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۷۵ «

شفاخانم مادر عمید الایاله از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۳۷ قران پانصددینار
حاجیه خانم زوجه عمید الایاله از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۳۷ قران «

ستاره خانم زوجه عمید الایاله از اول قوس مادام که شوهر اختیار نکرده ۳۷ قران «
اکبر پسر عمید الایاله از اول قوس تا سن بیست و یک سالگی ۳۷ قران «

قانون

برقراری پانزده تومان شهریه در حق ورثه مرحوم میرزا سید علی

مصوب ۲۶ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از ابتدای برج جدی سنه ایت نیل ۱۳۰۱ از قرار برجی پانزده تومان شهریه در باره شش نفر اولاد و یک نفر عیال مرحوم آقا میرزا سید علی بالسویه و مادام الحیوة بر قرار نماید.

قانون

اجازه پرداخت ماهی یکهزار تومان در حق هر یک از شاهزادگان عظام

(عضد السلطان و نصرت السلطنه)

مصوب ۲۶ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب می نماید شهریه هر یک از شاهنشاهزادگان عظام عضد السلطان و نصرت السلطنه از ابتدای هذه السنه تنکوزئیل از قرار ماهی یکهزار تومان تأدیه شود.

قانون

راجع بمستمری آقا سید حسن کشفی و ورثه مرحوم منوچهر میرزا

مصوب ۲۷ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه مستمریات اشخاص ذیل را از ابتدای سنه ایت نیل از قرار تومانی تومان پرداخت نماید.

حقوق توران خانم صبیبه منوچهر میرزا ۶۸ تومان
 حقوق معصومه خانم صبیبه منوچهر میرزا ۶۸ تومان
 حقوق عذرا خانم عیال منوچهر میرزا ۱۱۲ تومان
 حقوق آقای آقا سید حسن کشفی ۱۴۳/۷ تومان

قانون

راجع بمستمری آقا سید محمد باقر صدر الاسلام

مصوب ۲۹ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ ششصد تومان شهریه آقای صدر الاسلام را که جزو صورت مستمریات منظور بوده از ابتدای سنه ایت تیل به بعد از قرار برجی پنجاه تومان تأدیه و کارسازی نمایند.

قانون

برقراری پانصد و پنجاه تومان شهریه در باره سیزده نفر اعضای وزارت

خارجه که مشمول قانون استخدام نیستند

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که ماهی پانصد و پنجاه تومان شهریه سیزده نفر اعضای وزارت امور خارجه که مشمول قانون استخدام نیستند و سالیانه شش هزار و ششصد (۶۶۰۰) تومان میشود مطابق صورت ضمیمه پیشنهادی دولت از اعتبار پنجاه هزار تومان که بعنوان اعتبار انتظار خدمت و غیره در بودجه هذه السنه تنکوزئیل (۱۳۰۲) وزارت خارجه منظور شده است پرداخته شود.

شهریه اعضای و مستخدمین وزارت امور خارجه که مشمول قانون

استخدام نمیشوند

- ۱ - آقای میرزا اسحق خان ۱۷۴ تومان
- ۲ - « دکتر سعید الملک ۱۰۰ »
- ۳ - « ناصر الوزاره ۸۵ »
- ۴ - « اعتصام الممالک ۷۵ »
- ۵ - « آقا جان خان مستخدم سابق وزارت خارجه ۱۵ »
- ۶ - « علی اکبر ۱۲۰ »
- ۷ - « حاجی احمد علی بیک ترجمان سابق ژنرال قونسولگری اسلامبول ۳۵ »
- ۸ - « آقا جان بیک غواص ۱۵ »
- ۹ - « حاجی هاشم بیک مستخدم سابق سفارت اسلامبول ۱۵ »
- ۱۰ - « علیخان مستخدم سابق سفارت برلن که پای او معیوب شده جدیداً پیشنهاد میشود ۱۰ »
- ۱۱ - « نایب مختار مستخدم سابق کارگذاری آذربایجان ۴ »
- ۱۲ - « اولاد انتظام دربار پیشخدمت باشی وزارت خارجه ۱۰ »
- « ۵۵ »

قانون

اجازه پرداخت يك صد و پنجاه تومان از عایدات كلک رانی شط کارون

در وجه سادات کلانتری

مصوب ۳۰ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که از اول حمل

ایت ئیل ۱۳۰۱ ماهیانه مبلغ يك صد و پنجاه تومان از محل عایدات كلک رانی شط کارون در وجه سادات کلانتری پرداخت نماید.

ماده دوم - هر موقع وسائل دیگری برای ارتباط در ساحل شط کارون

ایجاد شود و عایدات كلک رانی از بین برود ماهیانه مذکوره در ماده اول حذف خواهد شد.

قانون

اجازه پرداخت پانصد تومان شهریه ورثه مرحوم آیت الله بهبهانی بدون کسر

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود ماهی پانصد تومان شهریه خانواده

و ورثه مرحوم آیت الله بهبهانی را بدون کسر از اول حمل ایت ئیل ۱۳۰۱ توسط حجت الاسلام آقای آقا میرزا سید محمد بهبهانی کارسازی دارد.

قانون

برقراری یکصد و پنجاه تومان شهریه درباره ورثه مرحوم حاج میرزا علی

محمد دولت آبادی

مصوب ۳۱ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل اعتبار هذه السنه تنکوز ئیل

مستمریات و شهریه از تاریخ فوت مرحوم حاج میرزا علی محمد دولت آبادی ماهی مبلغ یکصد و پنجاه تومان بشرح ذیل بیک نفر عیال و چهار نفر اولاد آن مرحوم تأدیه و پرداخت نماید.

عیال آن مرحوم مادامیکه شوهر اختیار نکرده	ماهیانه	۴۰ تومان
آقا مجتبی پسر اکبر آن مرحوم تا سن بیست سالگی	»	۳۰ تومان
آقا مصطفی پسر دوم	»	۳۰
آقا جواد پسر سوم	»	۳۰
صیبه آن مرحوم تا موقعی که شوهر اختیار نکرده	»	۲۰

۱۵۰ تومان

قانون

راجع به سی و شش قلم مستمری اتباع خارجه

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد بمدارك (۳۶) قلم

مستمریات اتباع خارجه مراجعه نموده هر يك كه دارای شرایط چهار گانه ذیل باشد پرداخت نماید .

- ۱ - آنچه قبل از هزار و سیصد و بیست و چهار بموجب فرمان برقرار شده است
- ۲ - در بودجه قوی ثیل ۱۳۲۵ بتصویب مجلس رسیده باشد
- ۳ - آنچه بموجب کنتراتهائی كه بتصویب مجلس رسیده مقرر است
- ۴ - آنچه بموجب تصویب نامه های هیئت های دولت كه قبل از افتتاح مجلس چهارم صادر شده است پرداخت نماید.

قانون

اجازه پرداخت سیصد خروار شلتوك حق الارض ورثه آقا سلیم سنك از قرار خرواری (بوقر بلده بیست من است) دو تومان

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است كه سیصد خروار شلتوك حق الارض ورثه آقا سلیم سنك را در هر سنه مطابق نرخ عادله شلتوك در سر محصول كارسازی داشته و از بابت سنه ماضیه ایت ثیل ۱۳۰۱ و هذه السنه تنكوز ثیل ۱۳۰۲ حق الارض مزبور را از قرار خرواری (بوقر بلده بیست من است) دو تومان تأدیه و پرداخت نماید

قانون

بر قراری ماهی پانزده تومان در باره بازماندگان مرحوم میرزا محمد حسین

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ پنج تومان علاوه برده تومانی كه

مطابق قانون شهریه پرداخت میشود در حق ورثه مرحوم میرزا محمد حسین رئیس سابق عدلیه تربت تأدیه نماید كه جمعاً ماهی پانزده تومان از محل اعتبار مصوبه برای مستمریات و شهریه به بازماندگان آن مرحوم بطور شهریه پرداخت نماید .

☆ قانون

بر قراری ماهی هشتاد تومان خرج تحصیل در باره دو نفر اولاد میرزا

محمد صادق طباطبائی

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است ماهی هشتاد تومان خرج تحصیل در باره دو نفر اولاد آقای آقا میرزا محمد صادق طباطبائی از تاریخ تصویب تا مدت ده سال بالسویه پرداخت نماید .
ماده دوم - ماهی هشتاد تومان شهریه آقای طباطبائی از این تاریخ ضبط دولت میشود .

قانون

راجع به مستمریات و حقوق اعضای و اجزاء ادارات پست و تلگراف

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از مبلغ چهل و چهار هزار تومان

بموجب ماده ۱۳ قانون ۲۶ اسفند ۱۳۱۲ با قید اینکه هشتصد ریال خرج تحصیل بیک نفر از پسر های آقای طباطبائی تعلق میگیرد پرداخت خرج تحصیل از خرداد ۱۳۱۲ تا آخر ۱۳۱۳ تمدید شده است

بموجب ماده ۲۷ قانون ۲۲ اسفند ماه ۱۳۱۳ ماده ۱۳ نامبرده مادام كه بوسیله قانون دیگری ملغی نشده است بقوت خود باقی است

مستمریات و حقوق اعضاء و اجزای اداره پست و اداره تلگراف آنچه با قانون استخدام تطبیق نماید از محل اعتبار شهریه و مستمریات کارسازی دارند.

قانون

بر قراری ماهی هشتاد تومان بعنوان خرج تحصیل درباره میرزا محمد خان

قوام حضور

مصوب ۳۲ جوزا ۱۳۰۲

ماده اول - بوزارت مالیه اجازه داده میشود ماهی هشتاد تومان بعنوان خرج تحصیل میرزا محمد خان قوام حضور از موقعی که برای تحصیل بخارجه میرود تا مدت هفت سال بشرط اقامت در خارجه و اشتغال به تحصیل پرداخت نماید.

ماده دوم - مبلغ یکهزار و پنجاه و هشت تومان مستمری مصوبه میرزا عبدالله خان معتمد السلطنه از این تاریخ بکلی ضبط دولت میشود.

ماده واحده - وزارت مالیه در خصوص خوار سلطنتی که در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است و در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است و در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است...

ماده واحده - وزارت مالیه در خصوص خوار سلطنتی که در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است و در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است...

ردیف	شرح	مبلغ	
		لا	با
۱	تصمیمات و مطالب متفرقه	۱۲۷	۸۷۷
۲	دوره چهارم قانون گزاری	۸۷۷	
۳	فهرست	۲۷۷	۰۷۷
۴	قسمت ششم - تصمیمات و مطالب متفرقه	۱۲۷	۸۷۷
۵			
۶		۲۷۷	۲۷۷

تصمیمات و مطالب متفرقه... در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است... وزارت مالیه در خصوص خوار سلطنتی که در تاریخ ۱۳۰۲ من الزم شده است...

شماره ترتیب	عنوان		صفحه	
	از	تا	از	تا
۱	پر گرام کابینه آقای قوام السلطنه	۳۲۱	۳۲۸	
۲	ابراز اعتماد به کابینه آقای مشیرالدوله	۳۲۸		
۳	پر گرام کابینه آقای قوام السلطنه	۳۲۹	۳۳۰	
۴	پر گرام کابینه آقای مستوفی الممالک	۳۳۱	۳۳۳	
۵	قطع نامه راجع به عدم اعتبار امتیاز خوشتاریا	۳۳۳		
۶	خلاصه تجمه تصمیمات متفرقه	۳۳۴	۳۳۶	

قسمت ششم

تصمیمات و مطالب متفرقه

پر گرام کابینه آقای قوام السلطنه *

مصوب ۲ عقرب ۱۳۰۰

عقبن پر گرام

نهایت خوشوقتی حاصل است که بعد از چند سال تعطیل موفقیت حضور در چهارمین مجلس شورای ملی برای هیئت دولت میسر گردیده و با نهایت مسرت و دستور عملیات خود را در اصلاحات مملکتی بمجلس محترم پیشنهاد مینماید.

يك نظر بسر تاسر مملکت و مشاهده احوال عمومی بخوبی ثابت مینماید که دوره امرار وقت سپری شده و روز سعی و عمل رسیده است مشکلات حاضره و پیش آمدهای متنوعه کنونی را که در میزان تجارت گذشته بسنجیم خوب حس خواهیم کرد که بیشتر از هر وقت موافقت مجلس شورای ملی و هیئت دولت لازم است تا با توحید مساعی و افکار به نتایج مطلوبه که دیر زمانی است ملت ایران از اصول مشروطیت انتظار داشته اند موفق گردیده هر چه زودتر با اصلاح و ترمیم خرابیها شروع شود.

کابینه بشرح زیر در تاریخ ۱۶ میزان ۱۳۰۰ معرفی شده است.

آقای قوام السلطنه رئیس الوزراء و وزیر داخله - آقای سردار سپه (وزیر جنگ) - آقای مصدق السلطنه (وزیر مالیه) - آقای مشار السلطنه (وزیر مالیه) - آقای شهاب الدوله (وزیر پست و تلگراف) - عمید السلطنه (وزیر عدلیه) - امیر اعلم (وزیر معارف) - نیر السلطان (وزیر فواید عامه).

معاونین: انتظام الملک معاون وزارت خارجه (معرفی ۴ عقرب) - عز الملک معاون مالیه (۱۴ قوس) - ناظم العلوم معاون وزارت فواید عامه (۹ جدی) - میرزا احمد خان سعیدی معاون پارلمانی وزارت معارف (۱۷ جدی)

آقایان نمایندگان محترم تصدیق میفرمایند که بهتر است در اینموقع از آنچه بمرام و آرزوشیبه است صرف نظر شده نقشه در اصلاحات اتخاذ شود که بحال مملکت مفید و قابل اجرا باشد از این نقطه نظر سه موضوع مهم را که مملکت بآن محتاج تر است مقدم میدارم.

۱ - تکمیل وسایل نظم و امنیت

۲ - ایجاد و اصلاح وسایل ارتباطیه و سعی در تهیه موجبات دائر شدن و استفاده از منابع ثروت داخلی مملکت بوسیله اعطاء امتیازات مفیده بشرکتهای بین المللی و تشویق تأسیس شرکتهای ایرانی.

۳ - اصلاحات اداری

برای حفظ سرحدات و استقرار نظم و امنیت طرق و شوارع و اجرای قوانین و تزئید نفاذ امر حکومت مرکزی محتاج به قشون منظم و کافی هستیم که با اینکه وضعیات قشون نسبت بسابق از هر جهت بهتر و منظم تر است معذک برای تکمیل انتظامات و رفع هر گونه نواقص دولت در نظر دارد یک عده صاحب منصب معلم از یکی از دول غیر همجوار استخدام نماید بدیهی است استخدام صاحب منصبان مزبور با تصویب مجلس شورای ملی انجام خواهد یافت و عده قشون و مصارف آن قریباً در ضمن بودجه کل مصارف مملکت بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد.

متأسفانه باید اقرار نمود که مملکت ما از مهمترین وسایل حیاتی که برای معیشت عمومی و رفع فقر و پریشانی و استقرار نظم و پیشرفت تجارت و تزئید عایدات اولین درجه ضرورت و لزوم را داشته محروم مانده است راههای عرابه رو معدود و آنچه فعلاً دایر است باندک غفلت در قلیل مدتی خراب میشود و راه آهن که دردنیای متمدن امروز در حکم شرائین مملکت است که بدون آن جریان امور تجارتي و اقتصادی متوقف و حیات اجتماعی در خطر است در ایران وجود ندارد بدیهی است بعد از استقرار نظم

و امنیت بزرگترین احتیاج مملکت بایجاد و اصلاح وسایل ارتباطیه است یعنی ایجاد راه آهن و راههای عرابه رو که در اینموضوع دولت مشغول مطالعات است که هر چه زودتر لوایح مفیده را بمجلس شورای ملی عرضه نماید.

در اینجا لازم میدانم خاطر نمایندگان محترم را به فقر و پریشانی عمومی متوجه نمایم که علاوه بر اینکه کمی کاروبادی روز افزون عده بی کار از زمان متمادی باینطرف از جمله دردهای صعب العلاج مملکت بوده بر اثر جنگ بین المللی تجاوز عساکر اجنبی و توالی امراض مسریه و قحطی مسدود شدن طرق و ابواب تجارت و بالجمله نقصان زراعت و فلاحات این درد مهلك را باقصی درجه تصور و تحمل رسانده است.

علاج این وضعیت از دید محصولات مملکتی و توسعه و استخراج منابع ثروت است و امروز موقعی است که دولت اقدام جدی در این موضوع نموده برای توسعه فلاحات و ثروت های ارضی و مملکت نقشه های مفیده طرح و به مجلس شورای ملی تقدیم نماید لیکن بدیهی است برای مقاصد فوق تهیه پول و سرمایه لازم است و تهیه آن کاملاً مقدور نخواهد شد مگر بوسیله اصلاحات مالیه و جلب سرمایه های خارجی زیرا بدون این دو ایجاد و اصلاح راهها و توسعه فلاحات و استخراج منابع ثروت و بستن سدها و مزروع نمودن اراضی لم یزرع که بتوسط متخصصین فنی در نظر است مقدور نخواهد بود اینک باید دید مقصود از اصلاحات مالیه چیست و تهیه سرمایه های خارجی برای چه مقصود است؟ آقایان نمایندگان محترم شاید مثل من بوخامت وضعیات مالیه مسبوق نباشند در سنوات اخیر دولت همه ساله مبالغی علاوه بر عایدات خود خرج نموده و کسر عایدات را بوسیله مساعدتهای خارجی جبران کرده است البته این ترتیب را بیش این نمیتوان مداومت داد باید مخارج زائد حذف و تخفیفات کلی در مخارج مملکتی داده شود و منظور ما باید موفقیت بتعادل جمع و خرج در اسرع اوقات باشد باین معنی که از یکطرف در

تقلیل مخارج سعی کنیم و تا حدی که جریان چرخهای اداره دولت اجازه دهد از مخارج زائد کسر نمائیم و از طرف دیگر در تکثیر عایدات اقدام کنیم و در این باب امید است قریباً لوایح مفیده بمجلس شورای ملی پیشنهاد شود که بعون الله تحصیل این موفقیت ممکن گردد بدیهی است از دیاد عایدات را تنها بوسیله وضع مالیاتهای جدید انتظار ندارم بلکه یکی از مقاصد عمده دولت اصلاح ادارات مالیه در مرکز و ولایات است که در نتیجه حسن اداره آنچه از مالیات دهندگان دریافت میشود از حیف و میل مصون بوده کلاً بخرانه دولت عاید گردد و برای تکمیل اصلاحات تجدید نظر در قانون تشکیلات مالیه لازم خواهد شد.

برای اصلاحات مالیه دولت لازم میدانم که بوزیر مالیه از طرف مجلس شورای ملی موقتاً اختیاراتی مطابق پیشنهادی که خود وزیر مالیه خواهد کرد داده شود تا بتواند در مدتی که برای مطالعه و آزمایش پیشنهادهای اصلاحات وزارت مالیه لازم است از حدود عادی و ترتیب فعلی وزارت مالیه تجاوز نماید.

و نیز یکی از اهم و الزم احتیاجات فعلی تسویه و تصحیح عدم مساواتی است که نسبت بمالیات دهندگان مجری و معمول است و یقین است چنانچه تحمیلات مالیاتی اعم از قدیم و جدید با احتراز از تحمیل بر فقرا و ضعفا بیشتر از روی عدالت مجری گردد و مالیات ارضی که مبنای مالیات ماست تعدیل شود و بر املاک جدید النسق که مالیات بسته نشده است مالیات وضع شود عایدات بمراتب زیادتر خواهد شد و همچنین وقتی که طرق و شوارع اصلاح و امنیت کامل در راهها استقرار یابد و مسافرین و تجار به راحت و سهولت مر او ده و حمل مال التجاره نمایند عایدات گمرکی و پستی نیز محسوساً اضافه خواهد گشت بعلاوه در وصول بقایا و سایر مطالبات دولت نیز سعی وافی بعمل خواهد آمد و از این راه نیز کمکی نسبت بمصارف دولت خواهد شد.

مخصوصاً آقایان نمایندگان محترم را متذکر میشوم که اصلاحات فوق الذکر

بدون استعانت از معلمین و متخصصین فنی متعسر است و بهمین نظر بوده است که در ازمنه مختلفه دولتهای وقت با استخدام متخصصین اروپائی و امریکائی اقدام نموده اند بدیهی است در اینموقع نیز مجلس شورای ملی اهمیت موضوع را در نظر گرفته پیشنهادهای آتی دولت را بطوریکه شایسته اهمیت موضوع است تلقی خواهد نمود.

و اما راجع به تهیه سرمایههای خارجی تصور میکنم آقایان نمایندگان محترم بادولت همعقیده باشند که برای اصلاحات فوق الذکر یعنی برای بکار انداختن منابع ثروت و سایر اصلاحات نافع ناگزیر از توسل بمنابع ثروت خارجی هستیم و دولت در این باب مشغول مطالعاتی است که در موقع خود لوایح آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد نمود.

بدیهی است همچنانکه برای مملکت مالیه و قشون منظم لازم است توسعه و تکمیل معارف نیز در اعلی درجه لزوم است اگرچه از چندی باین طرف عوائد جدید را دولت برای توسعه معارف تخصیص داده لیکن در این موضوع مهم تنها به تخصیصات سابقه نمیتوان قناعت نمود بلکه باید سعی کرد معارف در تمام نقاط مملکت بهر اندازه ممکن شود عمومیت پیدا کرده تمام اهالی از سعادت علم و دانش برخوردار شوند برای این مقصود حکومت حاضر در نظر دارد مبلغ معتناهی بمصرف توسعه معارف تخصیص داده شود و علاوه بر ایجاد مدارس جدید همه ساله يك عده از شاگردان فارغ التحصیل مدارس برای تکمیل تحصیلات در کلیه شعب علمی و فنی بخارج اعزام نماید بعلاوه چون در شهر طهران و سایر شهرهای ایران عوائد جدیدی باسم مالیاتهای بلدی اخذ میشود لازم است که بلدییه هر شهر نیز در مخارج معارف محلی شرکت نماید.

از مسائل مهمه دیگر که توجه آقایان را جلب میکنم اصلاح امور قضائی است که در این مدت تجربه و عمل ثابت نموده است که قوانینی که فعلاً در جریان است

کامل نیست امیدوارم آقایان نمایندگان تصدیق فرمایند که در قوانین قضائی تجدید نظری شده طرح ساده تری اتخاذ شود که بسرعت جریان محاکمات افزوده اعتماد عامه را نسبت بمراجع قضائی تکمیل نماید قریباً لوایح قانونی اصلاحات مزبوره را تهیه و به مجلس شورای ملی تقدیم خواهد نمود از جمله مسائل مهمه که تاکنون کاملاً مورد توجه نبوده است موضوع صحنه عمومی است.

بدیهی است مملکتی که بامساحت زیاد و جمعیت کم و وضعیت اقلیمی و بالاخره بااحتیاج شدید بازدیاد نفوس غالباً در معرض امراض و بواسطه فقدان وسائل صحی زیاده از حد تناسب دچار اتلاف نفوس است فوق العاده محتاج حفظ الصحه عمومی است و البته هر حکومتی که مسئول سرپرستی افراد است نمیتواند از حفظ جان و سلامت نفوس صرف نظر نماید در این موضوع البته تحمیل جدیدی بر بودجه مملکت نمیتوان نمود لیکن نظر باینکه نتایج خیریه آن شامل حال عموم است باید اهالی مملکت در فراهم نمودن وسایل آن شرکت نمایند از این نقطه نظر لازم است اولاً در شهرها قسمت مهمی از عوارض بلدی برای مصرف حفظ الصحه عمومی تخصیص یابد و در نقاطی هم که بلدییه ندارد کسور اضافی که حتی الامکان بر مالیات دهندگان غیر محسوس باشد وضع و مأخوذ گردد تا مطابق اصول و دستورهایی علمی موجبات اجراء این مقصود در تمام مملکت تدریجاً فراهم گردد.

همچنین آقایان نمایندگان محترم از نواقص قوانین بلدییه مسبوق و لزوم اصلاح آنرا البته احساس فرموده اند دولت در نظر دارد با تجاربی که از بدو تأسیس بلدییه حاصل نموده قوانینی که برای تأسیس بلدییه ها با حوائج شهرها مناسب میدانند باسرع اوقات تهیه و بمجلس شورای ملی تقدیم نماید.

باینکه در پروگرام باید رؤس مسائل مندرج و حتی الامکان از جزئیات اجتناب

شود معذک اهمیت موضوع این جانب را دعوت مینماید که در باب لزوم وضع قانون استخدام خاطر آقایان نمایندگان محترم را متوجه نماید زیرا بدون وضع قوانینی که بموجب آن شرایط ورود بخدمت و ارتقاء رتبه باتنزل مقام و انفصال معین و محدود باشد و در مأمورین دولت ایجاد بیم و امید نماید اصلاح ادارات غیر مقدور و باقیاء وضع امروزه استخدام که اساس آن مبنی بر توسل یا اتکاء بنفوذها و حمایت های خصوصی است امیدوار بودن باصلاحات ادارات امری ممتنع بنظر می آید این است که در اولین از منته امکان قانون استخدام را تهیه و پیشنهاد مجلس محترم شورای ملی خواهم نمود.

و نیز آقایان نمایندگان محترم را متوجه مینمایم که چون برای تهیه لوایح قانونی و اصلاحات اداری شرکت و معاونت هیئتی از اشخاص مجرب و صلاحیت دار لازم خواهد بود بنابراین لایحه ایجاد شورای دولتی را که لزوم آن کاملاً محسوس است بمجلس شورای ملی پیشنهاد خواهم نمود که هر چه زودتر از تصویب مجلس گذشته در تهیه لوایح قانونی به قوه اجرائیه کمک و معاضدت نماید.

راجع بسیاست خارجی دولت بدیهی است روابط ایران بادول متحابه همواره در کمال وداد و حسن مناسبات است و حکومت حاضره نیز تزئید و تشدید مناسبات حسنه را با کلیه دول همجوار یکی از تکالیف مسلّمه خود می شمارد.

بنابر مقدمات فوق پروگرام حکومت حاضره بمواد ذیل تجزیه میشود.

۱ - حفظ مناسبات حسنه با دول متحابه.

۲ - تکمیل انتظامات قشون و قوای تأمینیه و جلب صاصبمنصبان معلم از دول

غیر همجوار.

۳ - اصلاحات اقتصادی بوسیله دائر نمودن منابع ثروت مملکت و ایجاد و

تکمیل وسائل ارتباطیه.

- ۴ - حذف و تقلیل مخارج و تکثیر عایدات و تعادل جمع و خرج و وصول بقایا و مطالبات دولت و اصلاح ادارات مالیه در مرکز و ولایات و جلب متخصصین از دول غیر همجوار و تعدیل مالیات ها .
- ۵ - توسعه و تکمیل معارف و حفظ الصحه عمومی .
- ۶ - اصلاح قوانین قضائی .
- ۷ - تجدید نظر در قانون بلدیة .
- ۸ - تهیه قانون استخدام .
- ۹ - تأسیس شورای دولتی .

امیدوارم مسائل فوق الذکر کاملاً مورد توجه آقایان نمایندگان محترم گردیده با حسن اراده و علاقه مندی کاملی که در پیشرفت منافع حقیقی مملکت دارند مساعی دولت را در تحصیل موفقیت تائید فرمایند .

ابراز اعتماد به کابینه آقای مشیر الدوله

کابینه در تاریخ ۲ دلو ۱۳۰۰ بشرح زیر معرفی شده است :

آقای مشیرالدوله رئیس الوزراء و وزیر داخله - آقای سردار سپه وزیر جنگ
 آقای حکیم الملک وزیر امور خارجه - آقای نیرالملک وزیر معارف و اوقاف - آقای
 سردار معظم وزیر عدلیه - آقای اعتلاء السلطنه وزیر پست و تلگراف - آقای
 ادیب السلطنه وزیر فواید عامه - آقای مدیرالملک کفیل وزارت مالیه .

معاونین : میرزا رضا خان نائینی معاون وزارت عدلیه (۲۵ دلو) - مخبر الدوله معاون
 وزارت پست و تلگراف (۱۳ حوت)

پروگرام کابینه آقای قوام السلطنه *

در اینموقع که بر حسب تمایل مجلس شورای ملی و اعتماد آقایان نمایندگان محترم از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مأمور تشکیل دولت شده ام زاید نمیدانم خاطر آقایان نمایندگان محترم را متذکر نمایم که موفقیت در رفع مشکلات و اجرای اصلاحات فقط در صورتی مقدور است که موافقت کامل بین مجلس و دولت موجود باشد خوشبختانه پس از اعتمادیکه باین موافقت و معاضدت صمیمانه حاصل نموده ام بار دیگر برای قبول مسئولیت حاضر شده و امیدوارم با بقاء این موافقت بتوانم بوظائف مسئولیت عمل نمایم .

آقایان نمایندگان محترم مستحضری هستند که پروگرامی را که در کابینه سابق خود بمجلس مقدس پیشنهاد کرده بودم مورد تصویب و تصدیق مجلس واقع شده و کابینه سابق نیز با موافقت مجلس همان پروگرام را تعقیب نمود . چون در کابینه سابق بحرانهای متوالی مانع از اجراء تمام مواد آن گردید و عملیاتی را که نسبت ببعضی از مواد آن شروع شده بود ناقص و نا تمام ماند لهذا دولت حاضر در نظر دارد همان پروگرام را که در دو نوبت بتصویب مجلس رسیده است تعقیب و تکمیل نماید و بیش

کابینه بشرح زیر در تاریخ ۲۷ جوزا ۱۳۰۱ معرفی شده اند :

آقای قوام السلطنه رئیس الوزراء و وزیر امور خارجه - آقای سردار سپه وزیر جنگ - آقای محشم السلطنه
 وزیر معارف - آقای فهیم الملک وزیر مالیه - آقای وحیدالملک وزیر پست و تلگراف - آقای مشار السلطنه
 وزیر عدلیه - آقای عمید السلطنه وزیر فواید عامه و تجارت
 معاونین : خیبر السلطنه معاون پست و تلگراف (۱۵ سرطان) - منصور السلطنه معاون عدلیه (۱۷ اسد)
 صدیق حضرت معاون مالیه (۴ میزان)

از پیش ساعی خواهد بود که روابط حسنه را با کلیه دول متحابه محفوظ و برقرار دارد و قبل از هر اقدام بوسیله قوای نیرومند نظام که برای استقرار نظم و امنیت کاملاً قادر است آسایش عمومی را در تمام مملکت بعون الله تأمین خواهد نمود و نیز در اسرع اوقات برای اصلاح ادارات مخصوصاً وزارت مالیه متخصصینی را که اقدام در استخدام آنها نموده بودم و دولت سابق نیز اقدامات سابقه را تعقیب کرده بود هر چه زودتر لایحه استخدام آن به مجلس شورای ملی پیشنهاد خواهد شد. بعلاوه چون اصلاح امور اقتصادی و حتی الامکان تعدیل موازنه صادرات و واردات مملکتی و همچنین تهیه وسایل کار برای اشخاص بیکار از اهم مقاصد است دولت حاضر در نظر دارد از بدو شروع بکار به تهیه موجبات آن اقدام نماید و نیز تسویه کار نطف شمال که یکی از وسایل بهبودی اوضاع اقتصادی است در اولین قدم با موفقیت مجلس شورای ملی شروع خواهد شد. ضمناً خاطر آقایان نمایندگان محترم را متذکر میسازم که چون عده از جراند متأسفانه از نبودن قانون هیئت منصفه سوء استفاده نموده و رویه را اتخاذ کرده اند که بالنتیجه موجب هرج و مرج و تزلزل امنیت است لذا برای جلوگیری از تکرار این وضعیات انتظار دارم هر چه زودتر قانون هیئت منصفه بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و سائل محاکمه مطبوعات مطابق قانون فراهم گردد. در خاتمه از خداوند مسئلت میکنم با معاونت مجلس شورای ملی و موافقت صمیمانه که از آقایان نمایندگان محترم احساس نموده ام با اجرای تمام مواد پروگرامی که از تصویب مجلس گذشته است موفقیت حاصل نمایم.

پروگرام کابینه آقای مستوفی الممالک *

مصوب ۱۷ حوت ۱۳۰۱

حوائج مملکت و اقداماتی که از طرف هیئت دولت باید در رفع آن حوائج بعمل آید امروز تقریباً بر همه کس معلوم است و حاجت بشرح و بیان ندارد و کابینه های سابقه اصول آنها را بطور مختصر و مفید در پروگرامهای خود درج نموده اند هیئت حالیه نیز در واقع همان پروگرامها را تعقیب خواهد کرد لیکن برای اینکه معلوم شود هیئت دولت حالیه چه اموری را بالاخصتصاص منظور نظر خود دارد و در آن امور از نمایندگان محترم ملت مخصوصاً استمداد میکند مواد ذیل بعنوان پروگرام عملی تقدیم مجلس مقدس شورای ملی میشود.

بعقیده این هیئت نیل باین مقاصد برای مملکت ضرورت تامه دارد و هر چند نمیتوان گفت سهولت ممکن است لیکن تصدیق خواهند فرمود که هیچیک از آنها مرام و آمال دور و دراز نیست و این هیئت امیدوار است که با مساعدت مجلس شورای ملی این تعهدات را که در مقابل ملت میکند انجام دهد.

مسائل مهمه دیگر از قبیل اقدام به ممیزی و توحید مالیاتهای متعدده مملکتی و بلدی و تسویه دعاوی کسه نسبت بدولت میشود و اعاشه و اعمار نقاط خروبه مملکت و بسا

کابینه بشرح زیر در تاریخ ۲۵ دلو ۱۳۰۱ معرفی شده است :

آقای مستوفی الممالک رئیس الوزراء و وزیر داخله - آقای سردار سپه وزیر جنگ - آقای محشم السلطنه وزیر معارف - آقای ذکاء الملک وزیر امور خارجه - آقای نصر الملک وزیر مالیه - آقای ممتاز الملک وزیر عدلیه - در تاریخ ۲۹ حوت آقای حاج مخبر السلطنه بوزارت فواید عامه و آقای بهاء الملک بوزارت مالیه معرفی و آقای نصر الملک بوزارت پست و تلگراف منتقل و آقای ادیب السلطنه به کفالت وزارت داخله معرفی شدند.

معاونین : - مخبر الدوله معاون پست و تلگراف (۱۰ جل ۱۳۰۲) - محمد علیخان فرزین معاون مالیه (۱۱ جل ۱۳۰۲).

چیزهای دیگر نیز منظور نظر هست که هیئت دولت فعلاً ذکر آنها را در پروگرام خود مقتضی ندیده لیکن البته از نظر محو نخواهند شد.

در خاتمه تذکر میدهد اینکه در ماده سوم پروگرام اصلاح ترتیب سر باز گیری مذکور شده هر چند در موقع تقدیم لایحه مزبور عذر و موجبات پیشنهاد آن مشروحاً بیان خواهد شد عجله برای استحضار خاطر نمایندگان محترم توضیح میشود که يك علت عمده آن این است که ترتیب بنیچه سر بازی که هشتاد سال قبل داده شده با اوضاع حالیه مملکت موافقت ندارد و تکالیف يك قسمت از اهالی مملکت بقسمت دیگر تحمیل میشود.

(پروگرام)

۱ - حفظ مناسبات حسنه با دول متحابه و انجام قرار داد های تجارتي و پستی و تلگرافي بادولت روسيه بطريقي که با مصالح مملکت توافق داشته باشد و عقد قرارداد پستی با دولت افغانستان.

۲ - تسريع در تهیه وسایل انتخابات دوره پنجم و مراقبت در صحت جریان آن.
۳ - پیشنهاد لایحه قانونی در اصلاح ترتیب سر باز گیری و تهیه وسایل نظامی از قبیل اسلحه و آبروپلان و غیره.

۴ - سعی در انجام امر امتیاز نפט و تدارك وسایل استفاده ملت از منابع ثروتی مملکت و اهتمام در امر تأسیس راه آهن و تکمیل طرق شوسه مملکت و دایر کردن وسایل نقلیه اتومبیلی در طرق و شوارع موجوده و سعی در موازنه صادرات و واردات و استخدام متخصصین برای وزارت فواید عامه.

۵ - تقویت عملیات متخصصین مالیه در اجرای صرفه جوئی های ممکن در مخارج دولت و تدارك بودجه و اصلاح ادارات مالیه و تمرکز جمع و خرج و تهیه وسیله

پرداخت حقوق پس افتاده مستخدمین و سایر حقوقی که بر ذمه دولت است و تسویه و تنظیم امور بانك ایران.

۶ - توسعه و نشر معارف و فرستادن شاگرد بخارج به برای تحصیل معلومات عالییه و فنییه و تنظیم و تکمیل تعلیمات عمومی و عالییه مملکتی و اهتمام در امر حفظ الصحه عمومی.
۷ - تکمیل قانون اصول محاکمات حقوقی بر طبق تجارب حاصله و حوائج حالیه و مطالعه در امر محاکمات جزائی و جدیدیت در گذراندن قانون تجارت و محاکمه وزراء و ثبت اسناد و هیئت منصفه از مجلس شورای ملی.

قطع نامه راجع به عدم اعتبار امتیاز خوشتاریا

مصوب ۲۳ قوس ۱۳۰۰

چون امتیاز خوشتاریا مراحل قانونی را طی نکرده کان لم یکن است لهذا واضح است که فصل سیزده عهدنامه بین ایران و روسیه شامل آن نمیشود.

تاریخ تصویب	خلاصه تصمیحات و مطالب متفرقه	شماره
۷ سنبله ۱۳۰۰ شمسی	تصویب خطابه افتتاحیه مجلس شورای ملی	۱
» » ۱۵ سنبله »	تصمیم باقائه عزاداری خامس آل عبا (ع) در عمارت بهارستان	۲
» » ۲۳ عقرب »	اجازه مشارکت کمیسیون قوانین مالیه بادلوت برای مطالعه در اوضاع مالیاتی و عوارض موجوده و تقدیم راپرت آن بمجلس	۳
» » ۲۳ عقرب »	اجازه مشارکت کمیسیون بودجه بادلوت برای تهیه بودجه های جمع و خرج مملکتی	۴
» » ۲۳ عقرب »	تصمیم بانتخاب کمیسیون مرکب از نه نفر برای مطالعه در طرق عملی نمودن رسیدگی بعملیات زمامداران دوره فترت	۵
» » ۲۳ عقرب »	تصمیم بانتخاب کمیسیون مرکب از نه نفر برای تجدید نظر در قانون انتخابات	۶
» » ۲۵ عقرب »	تفویض اختیار به هیئت رئیسه برای تجدید نظر در نظامنامه داخلی مجلس و راپرت اصطلاحات لازمه بمجلس	۷
» » ۱۱ قوس »	تصمیم بمشارکت کمیسیون داخله بادلوت برای تجدید نظر در قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی	۸
» » ۲۳ قوس »	تصمیم به تشکیل کمیسیون پنج نفری برای رسیدگی به نسبتی که یکی از جراید با آقای سید فاضل داده است	۹
» » ۲۸ قوس »		

تاریخ تصویب	خلاصه تصمیحات و مطالب متفرقه	شماره
» » ۱۱ حوت ۱۳۰۰ شمسی	تصمیم به تبدیل تاریخ جشن مشروطیت از ۱۴ جمادی الثانیه به ۱۴ اسد	۱۰
» » ۳۰ حمل ۱۳۰۱ »	تصمیم بانتخاب کمیسیون مرکب از دوازده نفر از نمایندگان برای کمک بادلوت در اتخاذ خط مشی آتیه مملکت	۱۱
» » ۱۱ جوزا »	اجازه دریافت یک کرور تومان مساعده از بانک شاهنشاهی برای مصارف فوق العاده قشونی	۱۲
» » ۲۰ جوزا »	تصویب تأدیه مازاد عایدات گمرکات بحواله مدیر کل مالیه از طرف بانک شاهنشاهی	۱۳
» » ۹ اسد »	تصمیم به تفویض اختیار بکمیسیون اعانه ارومیه برای وصول وجوه اعانه ارومیه بوسیله دولت	۱۴
» » اول سنبله »	اجازه مشارکت کمیسیون پارلمانی معارف بادلوت برای تهیه زمینیه اساسی تأمین حقوق معلمین	۱۵
» » ۳۱ سنبله »	اجازه پرداخت حقوق آقایان سیدالمحققین و معتمدالتجار و فیوضات در ایام توقف در آذربایجان	۱۶
» » ۱۷ میزان »	نظر مجلس راجع به تعمیرات ضروری عمارت دولتی	۱۷
» » ۲۱ میزان »	سلب اختیار از کمیسیون بودجه (منتخبه میزان ۱۳۰۱) نسبت	۱۸

تاریخ تصویب	خلاصه تصمیحات و مطالب متفرقه	شماره
	بر سیدگی بودجه های سال ۱۳۰۱	
۵ عقرب ۱۳۰۱ شمسی		
۸ عقرب »	تصمیم به موقوف نمودن عوارض مأخوذه از انگور و اردی شهرها	۱۹
	تفویض اختیار بکمیسیون بودجه (منتخبه میزان ۱۳۰۰)	۲۰
۱۲ عقرب »	نسبت بر سیدگی بودجه های سال ۱۳۰۱	
۲۲ قوس »	تصمیم بلزوم حفاظت تمبر های باطله قیمت دار	۲۱
۲۷ قوس »	تصمیم بلزوم مراجعه دولت بمجلس در باب منع زراعت تریاک	۲۲
	تصمیم بانتخاب کمیسیون ده نفری از فراکسیونهای پارلمانی	۲۳
	برای تفسیر اصل هفتم قانون اساسی	
۲۸ قوس »	تصمیم بازاد گذاردن زراعت تریاک تاموقع اتخاذ تصمیم قطعی	۲۴
	از طرف مجلس در موضوع کشت تریاک	
۱۳ جدی »	تصمیم بانتخاب کمیسیون شش نفری برای طبع اوراق و اسناد	۲۵
	مربوطه به بین النهرین	
۲۹ جدی »	تصمیم بابقای ابرقو و خلدجستان در جزو حوزه انتخابیه قمشه	۲۶
	و عراق بر طبق جدول انتخابات	
۲۷ حمل ۱۳۰۲	تصمیم بلزوم امتداد روشنائی چراغ برق در لیالی رمضان	۲۷
۲ ثور »	تصمیم به تفویض کارهای کمیسیون بودجه قدیم (منتخبه	۲۸
	میزان ۱۳۰۰) بکمیسیون بودجه جدید (منتخبه میزان ۱۳۰۱)	
۱۰ جوزا »		

فهرست تاریخی

فهرست مصوبات ادوار سوم و چهارم قانون گزارى بترتیب تاریخ تصویب

(باستثناء مصوبات مالی دوره سوم و قسمتی از تصمیحات و مطالب متفرقه

دوره چهارم)

۲۵ ذیحجه ۱۳۳۳ قمری	} تا	۱۷ محرم ۱۳۳۳ قمری	} دوره سوم از
مطابق		مطابق	
۱۱ عقرب ۱۲۹۴ شمسی	} تا	۱۴ قوس ۱۲۹۳ شمسی	} دوره چهارم از
۷ ذیقعدہ ۱۳۴۱		۱۵ شوال ۱۳۳۹	
مطابق	} تا	۱ سرطان ۱۳۰۰	} دوره چهارم از
۳۲ جوزا ۱۳۰۲			

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه
		قمری	شمسی	
۱	پر گرام کابینه مستوفی الممالک	۱۰ ربیع الثانی ۱۳۳۳	۱۱ حوت ۱۲۹۳	۵۵-۶۳
۲	قانون نسخ قانون ۲۳ جوزا ۱۳۲۹	سلخ " "	" " ۲۵	۳-۱
۳	پر گرام کابینه مشیرالدوله	۱۲ جمادی الاولی	۷ حمل ۱۲۹۴	۵۹-۵۶
۴	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون	۵ جمادی الثانی	" " ۳۰	۲
۵	تفتیش و نظارت مالیه	قانون معرفی اسکناس بانک	" " ۱۲	۳
۶	قانون منع خروج طلا و نقره	" " ۲۳	" " ۱۸	۳-۴
۷	پر گرام کابینه عین الدوله	۵ رجب	" " ۳۰	۶۰
۸	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون	" " " "	" " " "	۳-۲
۹	تفتیش و نظارت مالیه	قانون تشکیلات وزارت مالیه	" " ۲۱	۱۷-۴
۱۰	قانون محاکم تجارت	۲۴ شعبان	۲۰ سرطان	۵۱-۴۴
۱۱	قانون پستی	لیلہ ۱۵ شعبان	۵ اسد	۳۵-۱۸
۱۲	قانون تمدید مدت مأموریت کمیسیون	تفتیش و نظارت مالیه	" " ۱۸	۳-۲

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه
		قمری	شمسی	
۱۳	پر گرام کابینه مستوفی الممالک	۲۲ شعبان ۱۳۳۳	۱۲ اسد ۱۲۹۴	۶۰-
۱۴	قانون مالیات مستغلات	۲۰ شوال	۹ سنبله	۳۹-۳۶
۱۵	قانون مالیات دخانیات	۱۸ ذی قعدة	۶ میزان	۴۰-۳۹
۱۶	قانون اصلاح ماده ۲ قانون تحدید تریاک	" " ۲۱	" " ۹	۴۰-
۱۷	قانون فروش رجب و غیره	" " " "	" " " "	۴۰-
۱۸	قانون تعمیر مقبره نادر شاه	" " " "	" " " "	۴۱
۱۹	قانون سرباز گیری	۲۳ ذی حجه	۹ عقرب	۴۳-۴۲

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
۲۰	قانون راجع باعتبار پانزده هزار تومان برای تعمیر سد جاجرود.	۲۳	میزان ۱۳۰۰	۲۶۴	
۲۱	قانون راجع بتصویب پانزده هزار تومان قرض بمهاجرین گیلانی.	۲۵	»	۲۶۵	۲۶۴
۲۲	پرام کابینه آقای قوام السلطنه	۲	عقرب	۳۲۸	۳۲۱
۲۳	قانون راجع بتصویب عهدنامه مودت و دوستی بین دولت علیه ایران و دولت جمهوری چین.	۱۶	»	۱۸۳	۱۸۱
۲۴	قانون موقوف الاجراء گذاردن قوانین تشکیلات ادارات وزارت مالیه تا مدت سه ماه.	۲۰	»	۶۱	
۲۵	قانون بودجه مجلس شورای ملی بابت ۹ ماهه تخاقوی ئیل ۱۳۰۰.	۲۵	»	۲۳۱	۲۳۰
۲۶	قانون تسلیم قراولخانه گذر لوطی صالح بمسجد جنب آن.	۲۸	»	۲۶۵	
۲۷	قانون اعطای امتیاز معادن نفت شمال بکمپانی استاندار داویل امریکائی.	۳۰	»	۱۶۲	۱۶۱
۲۸	قانون بودجه جمع مجلس.	۹	قوس	۲۳۲	

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
۲۹	عهدنامه مورخه ۱۵ شوال ۱۳۳۹ منعقد بین دولتین علیتین ایران و افغانستان.	۱۴	قوس ۱۳۰۰	۱۸۶	۱۸۴
۳۰	دو فصل الحاقیه بعهدنامه ایران و افغانستان	»	»	۱۸۷	۱۸۶
۳۱	عهدنامه دوستی منعقد بین دولت علیه ایران و جمهوری شوروی روسیه.	۲۳	»	۱۹۸	۱۸۸
۳۲	قطع نامه راجع به عدم اعتبار امتیاز خوشتاریا.	»	»	۳۳۳	
۳۳	قانون تصویب عضویت مملکت ایران در جامعه ملل	۹	جدی	۱۹۸	
۳۴	قانون تصویب بیست تومان شهریه برای ورثه بنان السلطان مرحوم.	۹	»	۲۸۸	
۳۵	قانون استقراض يك ملیون دولار مساعده.	۱۴	»	۶۲	۶۱ ۱۸۷
۳۶	ابراز اعتماد بکابینه آقای مشیرالدوله.	۲	دلو	۳۲۸	
۳۷	قانون تصویب نمودن تومان شهریه برای ورثه مرحوم میر موسی خان	۴	»	۲۸۹	۲۸۸
۳۸	قانون راجع بتصویب یکهزار و پانصد تومان اعتبار برای مصارف انتخابات.	۸	»	۲۵۶	
۳۹	قانون تفریغ بودجه توشقان ئیل ۱۲۹۴ مجلس				

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
	شورای ملی .	۱۸	دلو	۱۳۰۰	۲۲۹
۴۰	قانون تفریح بودجه پنج ساله ایام فرت بین المجلسین (مجلس سوم و چهارم).	۱۸	"	"	۲۳۰ ۲۲۹
۴۱	قانون برقراری یکصد تومان شهزیه در حق چهار نفر ورثه مرحوم شیخ محمد جواد خراسانی .	۲۰	"	"	۲۸۹
۴۲	قانون اعطای اختیارات به کمیسیون عدلیه مجلس و اجازه اجرای قوانین عدلیه بطور موقت .	۲۵	"	"	۶۲
۴۳	قانون اعتبارات مخارج مملکتی	۳	حوت	"	۲۳۷ ۲۳۲
۴۴	عهدنامه حکمیت منعقدہ بین دولت علیه ایران و جمهوری اتازونی .	"	"	"	۲۰۱ ۱۹۹
۴۵	تفسیر قانونی فقره چهار از ماده ۱۴۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه .	۶	"	"	۶۳
۴۶	قانون اجازه پرداخت مخارج یکساله جامعه ملل از بابت سهمیه دولت علیه ایران .	۱۱	"	"	۲۶۶
۴۷	قانون شورای عالی معارف .	۲۰	"	"	۶۷ ۶۳
۴۸	قانون برقراری شصت و یک تومان و ۹ قران				

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
	و پانزده شاهی شهریه در باره چهار نفر ورثه مرحوم عماد الدوله از تاریخ فوت آن مرحوم تا آخر حوت ایت ئیل ۳۰۱	۲۰	حوت	۱۳۰۰	۲۸۹ ۲۹۰
۴۹	قانون برقراری پنجاه تومان شهریه در حق عیال و دو نفر صبا یای مرحوم و قار الدوله .	۲۷	"	"	۲۹۰
۵۰	قانون تصویب ۲۱۴۰ تومان اعتبار برای احداث بنای جدید مخزن و شعب گمرک بندر قشم .	۲۷	"	"	۲۶۶
۵۱	قانون اجازه الحاق آب کوه رنگ بزاینده رود .	۷	حمل	۱۳۰۱	۲۸۰
۵۲	قانون تحدید مدت اقامت مأمورین سیاسی و قنسولی دولت علیه ایران در خارجه .	۱۶	"	"	۶۸ ۶۷
۵۳	بودجه ریاست وزراء و کابینه برای سنه ایت ئیل ۱۳۰۱	۲۱	"	"	۲۴۱ ۲۳۸
۵۴	بودجه کابینه سلطنتی برای سنه ایت ئیل ۱۳۰۱	۳	ثور	"	۲۴۲ ۲۴۱
۵۵	قانون راجع به مستمری و حقوق اعضاء ادارات دولتی و درباری و هیئت های شوروی و اجتماعی	۱۶	جوزا	"	۶۹ ۶۸
۵۶	قانون اعتبار برای مخارج اعزام و تحصیل شصت نفر محصلین نظامی پیاریس .	۱۸	"	"	۲۶۷

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
۵۷	اصلاح قانونی در مواد (۱ و ۵) قانون ۳۰ عقرب				
	۱۳۰۱ راجع بامتیاز نبط شمال	۲۵	جوزا ۳۰۱	۱۶۱	۱۶۲
۵۸	قانون یکهزار و پانصد تومان اعتبار برای تهیه اثنائیه محاکم قضائی رشت	۲۵	"	"	۲۶۷
۵۹	پر گرام کابینه قوام السلطنه	۲۷	"	"	۳۲۹-۳۳۰
۶۰	قانون حق الارض و حق الماء طواحین اربابی واقعه در اراضی خالصه دولتی	۳۰	"	"	۷۰
۶۱	قانون منع صدور پوست بزه	"	"	"	۷۱
۶۲	قانون تصویب اصلاحات اصلیه قرارداد پستی بین المللی مادرید	۳	سرطان	"	۲۰۱-۲۱۱
۶۳	قانون تخفیف مالیاتی قریه ندوشن	"	"	"	۲۶۷-۲۶۸
۶۴	قانون بودجه یکساله ایت ئیل ۱۳۰۱ مجلس شورای ملی	"	"	"	۲۴۳-۲۴۴
۶۵	قانون مالیات کتیرا	۱۱	"	"	۷۱-۷۲
۶۶	قانون اعتبار برای پرداخت غرامات امانات مسروقه پستی	۱۸	"	"	۲۶۸
۶۷	قانون اعتبارسیم کشی از قم به آوه وساوه و نوبران				

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
	واز تربت به ترشیز و دائر شدن تلگرافخانه های آن ها	۱۸	سرطان ۳۰۱	۲۶۸	
۶۸	قانون اعتبار برای خرید عمارت ژنرال قونسولگری بغداد	۲۰	"	"	۲۶۹
۶۹	قانون موقت امتحان حکام و صاحب منصبان و اجزاء و مستخدمین عدلیه	۲۱	"	"	۱۱۱-۱۱۵
۷۰	قانون استخدام و حدود اختیارات دکتر میلسپو رئیس کل مالیه ایران	۴	اسد	"	۲۱۳-۲۱۷
۷۱	قانون شهریه ها	۱۷	"	"	۷۲-۷۴
۷۲	قانون الحاق ابرقو بحوزه حکومتی یزد	۲۱	"	"	۷۴
۷۳	اصلاح قانونی در ماده ۶ قانون موضوعه ۴ اسد ۱۳۰۱ راجع باستخدام رئیس کل مالیه ایران	۲۳	"	"	۲۱۴-۲۱۵
۷۴	قانون موقتی رسیدگی بشکایات از احکام صادره از محاضر شرعیه	۲۷	"	"	۱۱۶-۱۱۸
۷۵	قانون موقتی تعیین مجازات اداری برای عدم رعایت مواد ۲۵۳ و ۴۴۵ و ۴۴۶ و ۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی	۳	سنبله	"	۱۱۸

شماره ترتیب	عنوان قانون			تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	برج	تا
۷۶	قانون موقتی راجع به تأسیس محاکم صلح نواحی و اصلاح بعضی از مواد اصول محاکمات حقوقی	۳	سنبله	۳۰۱	۱۱۹		
۷۷	قانون تجدید کنترات دوازده نفر مستخدمین بلژیکی اداره کل گمرکات	۴	"	"	۲۱۷	۲۱۸	
۷۸	تفسیر قانونی در مواد ۲ و ۳ و ۴ قانون شهریه ها موضوعه ۱۷ اسد ۱۳۰۱	۱۸	"	"	۷۲	۷۳	
۷۹	قانون استخدام هشت نفر متخصص مالیه تبعه دول متحده امریکا	۲۰	"	"	۲۱۸	۲۲۰	
۸۰	قانون اجازه پرداخت ۲۴۰۰ تومان قرضه به عادل خان زیاد خانوف	۲۲	"	"		۲۶۹	
۸۱	قانون اعتبار هیئت اعزامیه سواحل بحر خزر برای نقشه کشی و تعیین عوائد جنگلی	۲۷	"	"		۲۷۰	
۸۲	ماده الحاقیه تفسیر به قانون مالیات کتیرا موضوعه ۱۱ سرطان	"	"	"		۷۲	
۸۳	قانون اضافه اعتبار برای مدرسه صنعتی ایران و آلمان	"	"	"		۲۷۰	

شماره ترتیب	عنوان قانون			تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	برج	تا
۸۴	قانون انتقال يك دستگاہ چراغ برق سلطنت آباد به قم و تخصیص آن برای روشنائی صحن مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها	۱	میزان	۳۰۱	۲۷۱		
۸۵	قانون بودجه سال ایت ئیل ۱۳۰۱ و وزارت فوائد عامه	"	"	"	۲۴۵	۲۴۶	
۸۶	قانون هشتصد تومان اعتبار مخارج بنائى سه برج اقامتگاه مستحفظین خط در بند تا حوض خان کرمان	"	"	"	۲۷۱		
۸۷	قانون بر قراری ۲۵ فقره شهریه	۴	"	"	۲۹۰	۲۹۲	
۸۸	تصمیم قانونی مجلس شورای ملی در جلسه ۸ میزان ۳۰۱ راجع به نه فقره شهریه	۸	"	"	۲۹۲	۲۹۳	
۸۹	قانون اعتبار برای سیم کشی خط تلگراف از کرد الی قره تو و دائر کردن تلگرافخانه در دو نقطه مزبور	۱۱	"	"	۲۷۲		
۹۰	قانون اعتبار برای امتداد سیم از گناباد به تون و قرضه در وجه وزارت فوائد عامه برای نمایشگاه						

شماره ترتیبی	عنوان قانون	تاریخ تصویب			صفحه
		روز	برج	از تا	
	امتعه وطنی و مرمت و ایجاد بروج نظامی بروجرد	۱۲	میزان	۳۰۱	۲۷۲
۹۱	قانون اعتبار دو بیست تومان ماهیانه در وجه آقای آقا میرزا شهاب الدین	۱۸	"	"	۲۷۳
۹۲	قانون استخدام مستر هال امریکائی بجای مستر مور	۲۴	"	"	۲۲۰
۹۳	قانون استخدام مستر ریاند برای اصلاح امور بلدیة طهران	"	"	"	۲۲۱ ۲۲۰
۹۴	قانون اعتبار برای خرج مسافرت متخصصین امریکائی	"	"	"	۲۲۰
۹۵	قانون الحاق خاجستان بحوزه حکومتی قم	۲۵	"	"	۷۵ ۷۴
۹۶	قانون راجع به نظارت مطبوعات	۱۰	عقرب	"	۷۵
۹۷	قانون شرایط اساسی کتترات مستخدمین خارجه	۲۳	"	"	۷۶
۹۸	قانون برقراری شصت تومان شهریه بعنوان تقاعد در حق امام الحکماء	۷	قوس	"	۲۹۳
۹۹	قانون برقراری ۳۴۱ تومان حقوق تقاعدی در باره نفر صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ	"	"	"	۲۹۴

شماره ترتیبی	عنوان قانون	تاریخ تصویب			صفحه
		روز	برج	از تا	
۱۰۰	قانون استخدام مستر جونس امریکائی بجای مستر کار	۷	قوس	۳۰۱	۲۲۱
۱۰۱	قانون موقت هیئت منصفه	۱۰	"	"	۷۸ ۷۶
۱۰۲	قانون استخدام کشوری	۲۲	"	"	۹۵ ۷۸
۱۰۳	قانون پنجاه هزار تومان اعتبار برای جلوگیری از آفت ملخ	۲۴	"	"	۲۷۳
۱۰۴	قانون ششصد تومان اعتبار برای ازدیاد سه الی چهار نفر تند نویس	۲۸	"	"	۲۴۴
۱۰۵	قانون ۱۲۰۰ تومان اعتبار اضافی برای مطبوعات مجلس	"	"	"	۲۴۵
۱۰۶	قانون ۳۹۰ تومان اعتبار حقوق تقاعدی در باره ۱۶ نفر صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ	۲۹	"	"	۲۹۶ ۲۹۵
۱۰۷	قانون منع خروج طلا و نقره	۱	جدی	"	۹۶ ۹۵
۱۰۸	قانون اجازه پرداخت مستمریات	۲	"	"	۹۸ ۹۶
۱۰۹	قانون کتترات دکتر ویلهلم	۴	"	"	۲۲۲
۱۱۰	قانون برقراری مستمری در حق ورثه مشیر رسائل	۵	"	"	۲۹۶

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	از	تا
۱۱۱	قانون برقراری شهریه در باره میرزا مهدی اشتهاردی	۵	جدی ۳۰۱	۲۹۶		
۱۱۲	قانون برقراری حقوق تقاعد درباره عباسقلیخان منتظم الملک	۵	" "	۲۹۷		
۱۱۳	قانون برقراری شهریه در حق ورثه بهادر السلطنه	۵	" "	۲۹۷		
۱۱۴	قانون برقراری شهریه در حق ولد میرزا حسینخان مستخدم مجلس	۵	" "	۲۹۷		
۱۱۵	قانون کنترات سه نفر معلمین حقوق	۶	" "	۲۲۲ ۲۲۳		
۱۱۶	قانون برقراری یکصد و شش تومان و سه قران شهریه	۱۵	" "	۲۹۷ ۲۹۸		
۱۱۷	قانون اعطای امتیاز ایجاد کارخانه کبریت سازی آذربایجان به آقایان حاج محمد رحیم و حاج محمد باقر خوئی	۱۵	" "	۱۶۲ ۱۶۴		
۱۱۸	قانون اجازه مبادله فصل الحاقیه بعهد نامه بین دولتین ایران و افغانستان	۱۵	" "	۱۸۷ ۱۸۸		
۱۱۹	قانون بودجه سال ایت ئیل تشکیلات قضائی و					

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	از	تا
۱۲۰	اداری وزارت عدلیه	۱	دلو ۳۰۱	۲۴۷ ۲۵۱		
۱۲۱	قانون برقراری یکهزار دویست اضافی بر حقوق مهندس بلدی	۱۵	" "	۲۲۱		
۱۲۱	قانون مصرف جیره و علیق هذه السنه ایت ئیل	۲۴	" "	۲۸۵		
۱۲۲	قانون اجازه انعقاد قرارداد تجارتي موقتی بین ایران و مصر	۲۶	" "	۲۱۲		
۱۲۳	قانون اجازه پرداخت قیمة ۸۹ شماره روزنامه رسمی	۲۸	" "	۲۷۳ ۲۷۴		
۱۲۴	قانون استعمال البسه وطنی	۲۹	" "	۹۸ ۹۹		
۱۲۵	قانون برقراری اضافه شهریه در حق بازماندگان مرحوم آقاسید حسین اردبیلی و مستشارالدوله	۲۹	" "	۲۹۸ ۲۹۹		
۱۲۶	قانون اعتبار برای مصارف روشنائی بقاع متبرکه و غیره واقعه در عراق عرب	۲	حوت	۲۷۴ ۲۷۷		
۱۲۷	قانون بودجه راجع بحقوق تقاعد وانتظار خدمت					
۱۲۸	مستخدمین و وراثت مستخدمین وزارت خارجه	۳	" "	۲۹۹ ۳۰۲		
۱۲۸	قانون تشکیل اداره خزانة داری کل	۵	" "	۹۹ ۱۰۱		

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
۱۲۹	پر گرام مشی کابینه آقای مستوفی الممالک	۱۷	حوت	۳۰۱	۳۳۳ ۳۳۱
۱۳۰	قانون اضافه اعتبار بودجه دربار سلطنتی	۲۰	"	"	۲۷۸
۱۳۱	قانون یکصد هزار تومان اعتبار مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه	۲۲	"	"	۲۷۸
۱۳۲	قانون ۴۸ هزار تومان اعتبار مخارج فوق العاده مستخدمین آمریکائی	۲۲	"	"	۲۷۹
۱۳۳	قانون ضبط حقوق دیوانی و برقراری خرج تحصیل میرزا سید مرتضی خان کاظمی	۲۲	"	"	۳۰۳ ۳۰۲
۱۳۴	قانون بودجه ایت تیل ۱۳۰۱ وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه	۲۳	"	"	۲۵۴ ۲۵۱
۱۳۵	قانون تمدید قانون هیئت منصفه	۲۸	"	"	۷۸
۱۳۶	قانون اجازه پرداخت مستمریات چهار نفر شاهزادگان عظام	۲۸	"	"	۳۰۳
۱۳۷	قانون پانصد و پنجاه هزار تومان اعتبار ضروری وزارت مالیه	۲۸	"	"	۲۷۹
۱۳۸	قانون اعتبار انحصاری خاک سرخ جزایر هرمز-				

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه	
		روز	برج	از	تا
۱۳۹	قشم - لارك - هنگام قانون اجازه پرداخت چهل تومان شهریه درباره ورثه مرحوم مشار دیوان	۲۸	حوت	۳۰۱	۱۶۶ ۱۶۶
۱۴۰	قانون یکصد هزار تومان اعتبار مقدماتی جهت مخارج مربوطه به اعاشه و اعمار نقاط غارت زده صفحه آذربایجان	۱۸	حمل	۳۰۲	۳۰۴ ۳۰۳
۱۴۱	قانون موقتی ثبت اسناد و املاک	۲۱	"	"	۱۴۰ ۱۲۰
۱۴۲	قانون استخدام حکام محاکم عدلیه و صاحبمنصبان پارکه	۲۵	"	"	۱۰۷ ۱۰۱
۱۴۳	قانون پنجاه هزار تومان اعتبار کمک خرج مجله معارف	۲۷	"	"	۲۸۱
۱۴۴	قانون برقراری سی تومان خرج تحصیل درباره پسران آقا سید محمد تقی	۲۷	"	"	۳۰۴
۱۴۵	قانون برقراری مستمری دیوانی سالار محترم از قرار تومانی يك تومان	۲۷	"	"	۳۰۴
۱۴۶	قانون کتیرات مسیوا و ژیر معلم فیزیک و شیمی	۲۸	"	"	۲۲۴ ۲۲۳
۱۴۷	قانون نسخ قانون ثبت اسناد مورخه ۱۳۲۹	۲۸	"	"	۱۰۸

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	از	تا
۱۴۸	قانون بودجه اعتباری سنه تنگوزئیل ۱۳۰۲					
	وزارت جنگ					
		۴	ثور	۳۰۲	۲۵۷	۲۵۸
۱۴۹	قانون اعتبارات مخارج مالکیتی سنه مالیه تنگوزئیل					
		۱۶	»	»	۲۵۸	۲۶۱
۱۵۰	قانون بودجه یکساله تنگوزئیل مجلس شورای ملی					
		۱۶	»	»	۲۶۱	۲۶۲
۱۵۱	قانون اعتبار برای احضار مأمورین بختیاری خراسان					
		۱۶	»	»	»	۲۸۱
۱۵۲	قانون اعتبار مصارف روشنائی بقاع متبر که ومقابر مختلفه					
		۱۶	»	»	»	۲۸۲
۱۵۳	قانون اجازه پرداخت مستمری یمن الدوله					
		۲۲	»	»	»	۳۰۵
۱۵۴	قانون راجع به بیست و هفت فقره حقوق تقاعد و وظیفه وراثت مستخدمین متوفی					
		۲۲	»	»	»	۳۰۶
۱۵۵	قانون تجدید قانون ۲۵ دلو ۱۳۰۰ راجع باختیارات کمیسیون پارلمانی عدلیه					
		۲۵	»	»	»	۶۳
۱۵۶	قانون موقت راجع باشخاصی که مال غیر را انتقال میدهند و یا تملک میکنند و مجازات آنها					
		۲	جوزا	»	»	۱۴۰

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	از	تا
۱۵۷	قانون موقت راجع به تقسیم محاکم ابتدائی بدرجات مختلفه وتشکیل صلیحیه های با صلاحیت محدود					
		۳	جوزا	۳۰۲	۱۴۱	
۱۵۸	قانون اجازه پرداخت حقوق تقاعد و مستمری شخصی صاحبمنصبان قدیمی وزارت جنگ و وظیفه وراثت متوفیان آنها					
		۲۳	»	»	»	۳۱۱
۱۵۹	قانون اجازه امتیاز معادن نفت شمال بکمپانی معتبر مستقل امریکائی (اتازونی)					
		۲۳	»	»	»	۱۷۹
۱۶۰	قانون تفریح بودجه سنه ایت ئیل ۳۰۱ مجلس شورای ملی					
		۲۴	»	»	»	۲۵۷
۱۶۱	قانون بیست و سه هزار تومان اضافه اعتبار مطبعه مجلس					
		۲۴	»	»	»	۲۶۳
۱۶۲	قانون اجازه پرداخت مستمری غلامرضا خان امیر پنجه					
		۲۴	»	»	»	۳۱۱
۱۶۳	قانون برقراری چهل و یک تومان مستمری در حق سید مچول					
		۲۴	»	»	»	۳۱۲
۱۶۴	قانون برقراری شصت و پنج تومان شهریه					
		۲۴	»	»	»	۳۱۲

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	تا
۱۶۵	قانون برقراری پانزده تومان شهریه در حق ورثه					
	مرحوم میرزا سید علی .					
۱۶۶	قانون اجازه پرداخت ماهی یکهزار تومان در					
	حق هر یک از شاهزادگان عظام (عضدالسلطان					
	نصرت السلطنه)					
۱۶۷	قانون بودجه سال ایت ثیل ۱۳۰۱ وزارت امور					
	خارجیه .					
۱۶۸	قانون برقراری مستمری در باره ورثه مرحوم					
	منوچهر میرزا و سید حسن کشفی .					
۱۶۹	قانون استخدام مسیولایتر بجای مسیور بیومعلم					
	حقوق .					
۱۷۰	قانون راجع بمقرری جنسی دربار سلطنتی .					
۱۷۱	قانون اضافه اعتبار بودجه ولایت عهد .					
۱۷۲	قانون اجرای ماده ۳۸ قانون استخدام کشوری					
	در موارد حکام محاکم .					
۱۷۳	قانون مستمری آقای آقا سید محمد باقر صدر .					

شماره ترتیب	عنوان قانون		تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	تا
	الاسلام ایروانی .					
۱۷۴	قانون شرایط اساسی امتیاز نطف معادن نطف یکی					
	از دو ولایت گیلان یا مازندران بکمپانی معتبر					
	از اتباع داخله .					
۱۷۵	قانون اصلاح قانون اول جدی ۳۰۱ راجع به					
	کاپوتاز و منع خروج طلا و نقره .					
۱۷۶	قانون اجازه پرداخت یکصد و پنجاه تومان از					
	عایدات کلک رانی شط کارون در وجه سادات					
	کلانتری .					
۱۷۷	قانون برقراری ۵۵۰ تومان شهریه درباه سیزده					
	نفر اعضاء وزارت خارجه که مشمول قانون					
	استخدام نیستند .					
۱۷۸	تصمیم قانونی راجع بمصارف روشنائی و حق الارض					
	و عوض بهره هذه السنه تنگوزئیل .					
۱۷۹	قانون اضافه اعتبار بودجه ایت ثیل وزارت معارف					
	بابت حقوق معلمین ژیمناستیک و قیمت زغال سنگ					

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه
		روز	برج	
	مدارس متوسطه	۳۱	جوزا ۳۰۲	۲۸۳
۱۸۰	قانون پنجاه هزار تومان اضافه اعتبار مخارج			
	انتخابات دوره پنجم	۳۱	»	۲۷۸
۱۸۱	قانون استخدام دکتر ژرف منار فرانسوی رئیس			
	مؤسسه پاستور	۳۱	»	۲۲۴
۱۸۲	قانون تعیین تکلیف بودجه‌های جزو وزارت خانه‌ها			
	نسبت به سنه تنگوزئیل ۱۳۰۲	۳۱	»	۲۶۳
۱۸۳	قانون اجازه پنج ملیون دلار و مذاکره استقراض			
	سی و پنج ملیون دیگر از بانکهای امریکائی (اتازونی)	۳۱	»	۱۰۹ ۱۰۸
۱۸۴	قانون اجازه پرداخت پانصد تومان شهریه ورثه			
	مرحوم آیه الله بهبهانی بدون کسر	۳۱	»	۳۱۶
۱۸۵	قانون اضافه بودجه سال ایت ئیل نظمیه رشت			
	و انزلی	۳۱	»	۲۸۵ ۲۸۴
۱۸۶	قانون اجازه تشکیل کمیسیون دوازده نفری			
	برای تهیه و تصویب لایحه قانون موقت جزا	۳۱	»	۱۰۹

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب		صفحه
		روز	برج	
۱۸۷	قانون تجدید کنترات مسیوپرنی مستشاروزارت			
	عدلیه	۳۱	جوزا ۳۰۲	۲۲۵
۱۸۸	قانون تعیین تکلیف نرخ پرداخت مستمریاتی که			
	سابقاً شهریه بوده است	۳۲	»	۱۱۰
۱۸۹	قانون موقتی تصرفات در قانون اصول محاکمات			
	راجع بمحاکم صلحیه	۳۲	»	۱۴۱ ۱۴۶
۱۹۰	قانون موقت تصرفات در قانون اصول محاکمات			
	حقوقی	۳۲	»	۱۴۶ ۱۵۹
۱۹۱	قانون استخدام مسیولامبر مولیتر بسمت ریاست			
	کل گمرکات	۳۲	»	۲۲۵ ۲۲۶
۱۹۲	ماده الحاقیه بقانون استقراض مصوبه ۳۱ جوزا			
	قانون راجع به ۳۶ قام مستمری اتباع خارجه	۳۲	»	۱۰۹
۱۹۳	قانون استخدام مستر کلامان بجهة اداره بانک			
	ایران	۳۲	»	۳۱۷ ۳۱۸
۱۹۴	قانون استخدام مسیوتر سنسگی لهستانی مهندس			
	متخصص راه آهن آذربایجان	۳۲	»	۲۲۶ ۲۲۷

شماره ترتیب	عنوان قانون				تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	برج	از	تا
۱۹۶	قانون برقراری ۱۵۰ تومان شهریه دربارہ ورثہ	۳۲	جوزا ۳۰۲	۳۱۷				
۱۹۷	مرحوم حاج میرزا علی محمد دولت آبادی قانون پنجاه هزار تومان اعتبار برای مصیبت زدگان تربت	۳۲	جوزا ۳۰۲	۳۱۷				
۱۹۸	قانون اجازه پرداخت حقوق مدت خدمت مستخدمین از اتباع خارجه وزارت فوائد عامہ	۳۲	" "	۲۸۶				
۱۹۹	قانون برقراری ماهی پانزده تومان در بارہ بازماندگان میرزا محمد حسین	۳۲	" "	۲۸۵				
۲۰۰	قانون راجع بمستمریات و حقوق اعضاء واجزاء ادارات پست و تلگراف	۳۲	" "	۳۱۹ ۳۱۸				
۲۰۱	قانون برقراری شهریه در بارہ ولدان طباطبائی	۳۲	" "	۳۱۹				
۲۰۲	قانون اجازه پرداخت سیدصد خروار شلتوک حق الارض ورثہ آقا سلیم سنگ	۳۲	" "	۳۱۸				
۲۰۳	قانون اضافه اعتبار بودجه ایت ئیل وزارت معارف بابت کسری بودجه مدارس حومه طهران	۳۲	" "	۲۸۴				
۲۰۴	قانون برقراری ماهی هشتاد تومان بعنوان خرج							

شماره ترتیب	عنوان قانون				تاریخ تصویب		صفحه	
	روز	برج	از	تا	روز	برج	از	تا
۲۰۵	تحصیل در بارہ قوام حضور قانون استخدام مسیو پیرو مسیو شویو بلژیکی برای خدمات اداره پست	۳۲	جوزا ۳۰۲	۳۲۰				
۲۰۶	قانون کتورات مسیو وستداهل برای ریاست تشکیلات نظمیه	۳۲	" "	۲۲۷ ۲۲۸				
۲۰۷	قانون اعتبار پرداخت معلمین اروپائی و اعتبار مدرسه آلمانی و خرج سفر مأمورین معارف و اوقاف	۳۲	" "	۲۲۸				
		۳۲	" "	۲۸۳ ۲۸۴				

ردیف	شرح	تاریخ	
		روز	ماه
۱	تاسیس وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۲	تاسیس وزارت عدلیه	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۳	تاسیس وزارت کسب و معاش	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۴	تاسیس وزارت معادن و قاجاریه	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۵	تاسیس وزارت صنایع و معادن	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۶	تاسیس وزارت راه و ترابری	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۷	تاسیس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۸	تاسیس وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۹	تاسیس وزارت نیرو	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۰	تاسیس وزارت امور خارجه	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۱	تاسیس وزارت اطلاعات	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۲	تاسیس وزارت دفاع و پشتیبانی صنایع نظامی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۳	تاسیس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۴	تاسیس وزارت ورزش و جوانان	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۵	تاسیس وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۶	تاسیس وزارت کشور	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۷	تاسیس وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۸	تاسیس وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۱۹	تاسیس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۳۰۳	۱۳۰۳
۲۰	تاسیس وزارت معادن و قاجاریه	۱۳۰۳	۱۳۰۳

